

JEDAN BOG

JEDNA PORUKA

**OTKRIJTE TAJNU...
KRENITE NA PUT...**

*Kao studena voda žednu grlu,
takva je dobra vijest iz zemlje daleke.
(Mudre izreke 25:25)*

Prolog

Seoski starješina reče mom prijatelju: „Zbog svih svojih dobročinstva zaslužio si raj, ali zbog poruke koju širiš zaslužio si pakao!“

Elem, moj prijatelj je sa suprugom proveo deset godina u ovom selu, negdje na ivici Sahare. Otpočeli su projekat navodnjavanja i ljekarsku ambulantu. Takođe su svima koji su željeli da ih slušaju objašnjavali poruku proroka.

Zato je, po mišljenju plemenskog poglavice, za sva svoja djela moj prijatelj zaslužio raj. Da, imao je iza sebe dobročinstva.

Ali, šta je to uradio da mu sljeduje pakao? Širio je „poruku“, tj. riječ Svetog pisma.

Pa, da li je starješina dobro sagledao i jedno i drugo, i prijateljeva djela i njegovu poruku? Možda je samo bio polovično u pravu? Ili je u svemu griješio? Hm.. ako niste sigurni u odgovor, pozivam vas da nastavite sa čitanjem ove knjige.

GDJE?

Rođen sam u Americi, a ova knjiga je rođena u Africi.

Lokacija: Područje Sahel¹ u Sjevernom Senegal.

Okolnosti: Završila se sabah, jutarnja molitva. Ružičasti i narandžasti zraci zore pomaljali su se na horizontu i pokazivali sjenke na pijesku. Temperatura je bila prijatno prohladna ali iz minuta u minut se podizala. Sjedio sam na trijemu naše seoske kuće držeći lap-top. Kucao sam preko parčeta najlona postavljenog na tastaturu, koji je služio kao zaštita od saharskog pijeska. Selo je bilo u tišini, a tek bi se tu i tamo oglasio neki magarac ili pijetao. Zvuk mojih prstiju koji su kuckali po slovima jasno se čuo, dok sam misli oblikovao u riječi i ispisivao ih na ekranu.

ZAŠTO?

Sve ovo pišem zbog Onoga koji me je blagoslovio životom, radošću, mirom i svrhom da vam imam o čemu pisati.

Pišem iz srca, duboko poštujući i voleći svoje prijatelje muslimane, posebno Senegalce, ljude zemlje u kojoj smo žena i ja podigli svoje troje djece i proveli veći dio života.

Pišem jer sam proteklih godina primio više hiljada mejlova od muslimana širom svijeta. Nisam mogao prenebregnuti njihove izazovne komentare i pitanja.

Pišem iz saosjećanja prema iznurenim vjerskim vođama koji nam nude tek nešto više od klišeja: „Sveto pismo je istinito jer nam tako poručuje o sebi“; ili: Kuran je istinit jer niko ne može napisati knjigu poput ove.“

¹ Sahel (arapski: ساحل sahil, granica ili obala Sahare) je granična zona u Africi između Sahare na sjeveru i plodnije regije Sudan na jugu.

Pišem jer me boli sklonost ljudskog srca da povjeruje u bilo šta osim prastare poruke o jednom, jedinom istinitom Bogu.

ŠTA?

Jedan BOG, jedna PORUKA je naslov koji nudi priliku života: za postupno putovanje Knjigom koja je najveći svjetski naslov ikada; za putovanje best-selerom radi otkrića poruke koju su nam zapisali proroci. Svako ko krene na ovo hodočašće dobija priliku nadvladati brojne prepreke (1. dio), prodrijeti u tajanstvena područja (2. dio) i ukoračiti u Kraljevstvo slave, u Kraljevstvo zapanjujuće panorame i zadovoljavajućih istina (3. dio).

KOME?

Ovo je putovanje u prvom redu osmišljeno za monoteiste, za one koji vjeruju u jednog Boga. Svakako, dobro su došli i politeisti, panteisti, ateisti i humanisti.²

Ovo putovanje je pravi doživljaj za svakog ko vjeruje da njegova/njena vječnost vrijedi nekoliko sati čitanja ovog naslova. Naime, zavisi koliko brzo čitate, ali su ipak sati u pitanju.

Kakva god da vam je životna pozadina, šta god vjerovali ili ne vjerovali, pozvani ste na ovo epsko putovanje svetom knjigom koju mnogi cijene i poštuju, ali malo ih je što je čitaju i o njoj razmišljaju.

Prije tri hiljade godina, prorok se molio Stvoritelju i Gospodaru svemira: „Otvori oči moje da gledam divote tvoga zakona!“ (Psalam 119:18)

Možda nam se na ovom putovanju neće svidjeti sve što budemo vidjeli, ali ipak je važno vidjeti sve.

Vaš sabrat, hodočasnik,
P. D. Bramsen

² *Monoteistima* nazivamo tzv. jednobosce, one koji vjeruju u jednog Boga. *Politeisti*, tj. mnogobošci vjeruju u više bogova i boginja. *Panteisti* su oni koji vjeruju da je sve Bog i da je Bog sve. *Ateisti* smatraju da Boga nema, a *sekularni humanisti* radije obožavaju čovjeka, a ne neko uzvišeno biće.

I dio

**PUTOVANJE
- PRIPREMA –**

SUOČAVANJE SA PREPREKAMA

1

Istinu pribavi!

*„Pribavi istinu i ne prodaj je...“
Prorok Solomon (Mudre izreke 23:23³)*

Zamislite sebe kako koračate u masi milijardi ljudi, na nekoj nesagledivoj pijaci.

Da, milijarde su oko vas.

Masa se ljuđa, komeša se koliko vam pogled seže, a oko vas su desetine hiljada radnji i štandova. Sa svih strana se čuju vatreni povici prodavaca koji dozivaju, nude, hvale, mole... Neki su blagi, neki urlaju u megafone, neki preko razglasa i svako zna šta vam je potrebno da kupite:

... istinu!

Ma, ne smijte se! *Oxford Uersity Press* je u svojoj enciklopediji naveo da na svijetu postoje hiljade različitih religijskih uvjerenja, u šta nije uračunato nebrojeno mnoštvo sekta i denominacija unutar svih tih pojedinih religija.⁴

Dobro. Ali, gdje pribaviti ili kupiti istinu? Kome povjerovati? Ako postoji samo jedan istiniti Bog, ako nam je otkrio istinu o sebi i svoj plan za čovječanstvo, kako sve to prepoznati?

Prije nekih četiri hiljade godina i prorok Job je pitao slično:

„Ali otkuda nam mudrost dolazi? Na kojemu mjestu razum prebiva? Čovjek njezina ne poznaje puta... bolje je steći mudrost no biserje... Ni čistim zlatom ne procjenjuje se.“ (Knjiga o Jobu 28:12-13; 18-19)

Moramo li posrtati kroz život zbunjeni i nesigurni? Ili možemo upoznati mudrost i istinu o jednom, jedinom pravom Bogu?

Hajdemo zajedno otkriti odgovore?

KNJIGA NAD KNJIGAMA

Riječ „Biblija“ dolazi od istog korijena grčke imenice *biblos*, koja znači „Knjiga nad knjigama“ ili „biblioteka“.

Nakog skoro dvije hiljade godina usmenog predanja, kroz ljude kao što su Adam, Noje i Abraham, Bog je upotrebio više od 40 ljudi, da u rasponu od 15 vijekova zapišu Njegovu poruku. Ti glasnici su nazvani prorocima ili apostolima. Danas sve ono što su pisali i zapisali imamo u jednom tomu, u jednoj knjizi, u Bibliji. Bibliju još nazivamo Svetim pismom, Spisima proroka i Božijom riječi. Tora, Psalmi i evanđelja

³ Ovaj navod – zajedno sa više od hiljadu drugih izrečenih ustima i perom proroka i apostola – potiče iz Svetog pisma, iz Biblije. Ponegdje ću navesti tek djelimičan stih, kao što je slučaj ovde. Inače, cijela misao glasi: „Istinu kupuj i ne prodaj mudrost, prekora i pouku.“ Volio bih, kao autor ovog naslova, da kraj sebe imate i Bibliju dok čitate ove stranice. Posebno zbog onih navoda koji su vrlo zanimljivi ili teško shvatljivi.

⁴ Barrett, David B., George T. Kurian & Todd M. Jovanson. *World Christian Encyclopedia: A Comparative Survey of Churches and Religions in the Modern World*. London: Oxford University Press, 2001.

su dijelovi ove knjige. Na arapskom se Biblija zove „Sveta knjiga“, tj. *al-Kitab-al-Muqadas*.

Vijekovima je ova Knjiga baš Knjiga nad knjigama, jer je najraširenija i najprodavanija širom svijeta. Do danas je prevedena na 2.377 jezika, a trenutno se prevodi na još 1.640.⁵ To je daleko, daleko iznad svakog drugog štiva ikada i igdje.

Ali, uprkos neuporedive raširenosti i omiljenosti, Biblija je, gledano kroz istoriju, bila i ostala ujedno i najzabranjenija i najomraženija knjiga koje se mnogi plaše. Čitave države, diktatori i strahovlade – i sekularne i religijske – su ovaj neprikosnoveni bestseler zabranjivali kao nezakonit. Proganjali su one koji bi je posjedovali, čitali ili dijelili. Zatvarali su ih i ubijali.⁶ I dan-danas se neke zemlje drže ove politike. Tako je čak i u nekim nazovi kršćanskim državama.⁷ Prosto, čitanje Biblije je izbačeno iz javnih institucija i obrazovnih ustanova.

MUČENI

Dok sam bio mali, otac je imao prijatelja, Ričarda, koji je negdje u Istočnoj Evropi proveo 14 godina u komunističkom zatvoru gdje je bez prestanka bio izložen mučenjima. Nisu mu dali spavati, izgladnjivali su ga, vezivali za noge kako bi visio naglavačke, tukli su ga, zatvarali u ledene tamnice, pekli usijanim metalom, rezali sječivima. I sada pred očima vidim te jezive, velike i duboke ožiljke koje je nosio. Ričardova žena je takođe bila uhapšena i odvedena na prisilan rad u logoru. Optužili su je za isti „kriminal“.⁸

A šta je zaista za tu ateističku zemlju bio njihov zločin?

Uхватili su ih kako drugima čitaju Bibliju i uče ih iz nje.

SKRAJNUTI

Moj prijatelj Ali se obreo u golemoj nevolji. Njegov je otac sazvao porodični sastanak svih muških glava gdje je došao i najstariji ujak i Alijev najmlađi brat. Bio je prvorođenac i postavili su ga da sjedne nasred prostorije.

Otac je održao vatreni govor da bi na kraju naglasio: „Ti si izrod i bruka za ovu porodicu! Izdao si vjeru otaca! Odlazi iz kuće i nikada se više ne vraćaj. Neću lica da ti više ikada vidim!“

Ujak se nadovezeo: „Tako je. Ako do sutra ne odeš, bacićemo na ulicu svaku tvoju stvar!“

Odakle ovakva jarost?

Ali je nakon jedne godine čitanje Biblije odlučio povjerovati.

ŽIVA RIJEČ

⁵ <http://www.wycliffe.org/wbt-usa/trangoal.htm>

⁶ Foxe, Jovan (edited by G.A. Williamson). *Foxe's Book of Martyrs*. Toronto: Little, Brown & Company, 1965.

⁷ Pogrešno je bilo koju zemlju i narod nazivati „kršćanskim“ još otkako je Isus rekao: „*Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta. Kad bi moje kraljevstvo bilo od ovoga svijeta, moje bi se sluge borile da ne budem predan Židovima. Ali kraljevstvo moje nije oдавde.*“ (Ivan 18:36) Jedini „kršćanski narod“ koji se prepoznaje u Bibliji jeste onaj koji čine bespomoćni grešnici koje Bog spasava „*iz svakog plemena i jezika, naroda i narodnosti.*“ (Otkrivenje 5:9), od onih koji su „*nanovo rođeni*“ (Ivan 3).

⁸ Wurmbrand, Richard. *Tortured for Christ – 30th Anniversary Edition*. Bartlesville, OK: Living Sacrifice Book Co., 1998

Zašto je Biblija tako kontraverzna knjiga? Zašto je vlade i vladari zabranjuju, zašto se neki roditelji odriču rođene djece zbog vjere u nju? Šta pokreće milione monoteista da rame uz rame sa ateistima omalovažavaju njene drevne spise?

Da nije to zbog onoga što ta Knjiga poručuje svojim živim, prodornim i osuđujućim riječima kao Božija riječ?

„Živa je, uistinu, Riječ Božja i djelotvorna; oštija je od svakoga dvosjekla mača; *prodire* dotle da dijeli dušu i duh, zglobove i moždinu te prosuđuje nakane i misli srca.“ (Hebrejima 4:12)

KNJIGA KOJE SE PRIDRŽAVAMO

Supruga i ja, zajedno sa svojom sada već odraslom djecom, veći dio života smo proveli na zapadu Afrike, tj. četvrt vijeka u Senegalu. Skoro sve naše komšije su bili muslimani, sljedbenici islama. Riječ „islam“ znači „predan“, „podložan“, pa je musliman podanik, sljedbenik, onaj koji poštuje svetu knjigu Kuran. Sve što ovdje pišem dio je iskustava nebrojenih razgovora licem k licu sa prijateljima i poznanicima muslimanima iz Senegala i širom svijeta.

I premda sam jako mnogo proučavao i Bibliju i Kuran, ovaj naslov se ipak fokusira na kršćansku Knjigu nad knjigama, na Sveto pismo. Protekle godine sam posvetio i stvaranju stotinu radio emisija, hronološkog serijala na volof jeziku, na izvornom senegalskom. Svaka emisija je sačinjena od priče iz knjiga proroka.⁹ Neki od domorodaca ovog dijalekta su me pitali: „Zašto se u svojim poukama nisu osvrtao i na Kuran?“ Evo šta sam im odgovorio:

„U ovoj zemlji djeca počinju sa recitovanjem Kurana kada im je tri ili četiri godine. Učitelje ove svete knjige i njene škole možete naći svuda. Ali ko vas može poučiti, i ko bi htio to učiniti sa porukom Tore, Psalama i evanđelja? A i sami znate kako Kuran kazuje da su ove knjige Biblije bogomdane čitavom čovječanstvu: „... u kome je bilo **uputstvo i svjetlo...** u kome je također... i **pouka**“ (sura 5:46¹⁰) Kuran još kazuje: „Ako sumnjaš u ono što ti objavljujemo, upitaj one koji **čitaju Knjigu (Bibliju), prije tebe objavljenu...**“ (sura 10:94¹¹) A za one koji vjeruju Bibliji Kuran kazuje: „**O sljedbenici Knjige, vi niste nikakve vjere ako se ne budete pridržavali Tevrata i Indžila, i onoga što vam objavljuje Gospodar vaš.**“ (sura 5:68) Dakle, kao čovjek Knjige, kao njen „sljedbenik“, koji je čita i „pridržava“ je se - evo već više od tri decenije - imam čast obnarodovati njene priče, i njenu

⁹ *The Way of Righteousness* serija radio poruka je prevedena na više od 70 jezika koje su se emitovale širom svijeta. Sve ih možete pročitati na www.twor.com or www.injil.org/TWOR

¹⁰ Cio navod ovog stiha glasi: „*Poslije njih poslali smo Isaa, sina Mejremina, koji je priznavao Tevrat prije njega objavljen, a njemu smo dali Indžil, u kome je bilo uputstvo i svjetlo, i da potvrdi Tevrat, prije njega objavljen, u kome je također bilo uputstvo i pouka onima koji su se Allaha bojali*“ (sura 5:46) (U ovom prevodu citati iz Kurana su uzeti iz bosanskog prevoda Besima Korukuta, op. prev.) Inače, Kuran je podijeljen na poglavlja koja se izvorno nazivaju *sure*. Podjela na stihove već zavisi od prevoda, pa je moguće da se neke navede riječi nalaze u prethodnom ili u narednom stihu.

¹¹ Na koga Kuran misli kada govori „mi“? Alah često govori o sebi u prvom licu množine, kako što i u Bibliji Bog govori o sebi. Primjetimo: Govornici arapskog govornog područja imenicu „Alah“ koriste dvojako: 1) „Alah“ je opšti pojam „Bog“, kojim se služe arapski kršćani, drugi nemuslimani i muslimani. U tom smislu to nije Božije lično ime. Zato među onima koji govore arapski nijedna grupa nije vlasnik ovog opšteg pojma; 2) muslimani se služe imanicom „Alah“ kao Božijim prevashodnim ličnim imenom. O tome ćemo više u IX poglavlju.

poruku proroka koja se ionako rijetko čuje. Ova Knjiga, ova sveta pisma su napisana dvije hiljade godina prije Kurana i sadrže istinu koja se nigdje drugdje ne nalazi.“

NJENA PRIČA

Da li su i vama roditelji ponavljali savjet: „Nikada ne vjeruj nepoznatima!“ Znali su nešto osnovno prije nas: prije nego se sa sigurnošću pouzdamo u bilo koga, moramo ponešto znati o toj osobi, o njenoj priči.

Sjetimo se sada nekolicine onih kojima vjerujemo. Zašto smo im poklonili tu dragocjenost zvanu povjerenje? Zato što smo vremenom naučili da su *vrijedni pouzdanja*. Uvijek vam čine dobro i nikada ništa loše. Kada vam nešto obećaju, to i urade, ispune. Ako su nešto rekli, neće poreći. Pouzdani su jer s njima imate baš ovaku istoriju odnosa, *poznajte ih*.

Biblija sadrži stotine istorijskih narativa o Božijoj interakciji sa ljudima: sa muškarcima, ženama i djecom. Svaka od tih priča nam nudi jedinstvenu priliku da sretnemo Stvoritelja neba i zemlje, da čujemo njegove riječi i razmatramo mu djela u kontekstu hiljadugodišnje istorije ljudskog roda. I kakav je on, Bog? Nesumnjivo je uzvišen. Ali kako, na koje načine? Je li dosljedan? Da nije kontradiktoran svojim zakonima? Drži li datu, obećanu riječ? Da nas neće prevariti? Da li je vrijedan pouzdanja? *Njegova priča* nam odgovara na sva ova i mnoga, mnoga druga pitanja.

Biblija je božanska istorijska knjiga koja nam otkriva ne samo tu golemu priču ljudske istorije, već je to Božija priča o svemu.

DRAMA NAD DRAMAMA

Svako voli dobru priču.

Biblija sadrži stotine priča koje se sve zajedno slivaju u jednu jedinu, najveću i najuzbudljiviju ikada. Njen narativ o Bogu i čovjeku je drama nad dramama, priča o ljubavi i ratu, dobru i zlu, sukobu i trijumfu. Od početka do svršetka imamo logične, zadovoljavajuće odgovore na najveća životna pitanja. A njen klimaks, njen zaključak je neuporediv.

Prije nekoliko godina, nakon što sam završio sa svjedočenjem Božije priče grupi okupljenoj u našem domu, u Senegal, jedna od prisutnih žena suznih očiju je rekla: „Uh, kakva priča! Čak i oni koji ne vjeruju u Boga bi mu barem priznali da je svakako najbolji scenarista ikada!“ Da, dobro je uočila da se svaki dio Biblije uklapa, da zajedno oblikuje dramu od vajkada, dramu u kojoj je Bog i glavni junak.

NAJVEĆA PORUKA

Biblija sadrži više nego zapanjujuću priču ikada ispričanu. Oličena je u svom narativu kao *poruka od Boga*: najizuzetnija poruka koju je svijet ikada mogao čuti i primiti.

Rekao sam već, tokom niza godina o toj sam poruci - o sadržaju Biblije - razgovarao sa hiljadama mislimana. Mnogi od njih su mi bliski prijatelji, neke sam upoznao tek preko i-mejlava. Kako god, najveći dio tih razgovora se slivao u jedno jedino pitanje:

Šta je poruka jednog, jedinog pravog Boga?

ELKTRONSKO DOPISIVANJE

Rekoh, jedno mi je pitanje postavljano na mnoge načine.
Evo šta mi je pisao čovjek sa Srednjeg istoka. Nazovimo ga, recimo, Ahmed.¹²

„Pozdrav! Vjerujem da je Isus došao kao Mesija, ali nigdje nikada nije rekao da je Bog. Bio je put Bogu prije Muhameda (pbuh¹³), ali nakon njega bi svi kršćani trebalo da postanu mislimani. Jer, kada se Krist bude na kraju svijeta i vijeka vratio na zemlju, vladace Kuranom, a ne vašim Novim zavjetom.

Drugo, on nikada nije bio razapet. Ako želite biti razumni ljudi, onda ne mislite kako su ljudski grijesi obrisani, čak i da jeste bio razapet. Meni je to besmisleno. Takođe, ako hoćete da mi kažete kako je Bog žrtvovao svog voljenog, posebnog sina, mogu samo jedno da vam kažem: zar Bog nije dovoljno velik da ljudima poruči ono što želi i obriše im grijeha, a da ne žrtvuje svog „voljenog sina“ strašnim mučenjem!? Sve to sa grešnošću mi je besmisleno.

Islam je jedina religija koja je ikada poslana na zemlju i zato vjerujem da je istinita, da je posljednja riječ vjere poslana ljudima od Boga. To je jedina vjera koja rješava svako životno područje. Ne prepušta nas nagađanjima šta Bog misli. U islamu je sve sigurno.

Kuran je najveće čudo ikada poslato proroku! Sve i da napišete neki stih sličan njegovom, makar kako i koliko, nikada nećete biti ni blizu toj najvećoj i najuticajnijoj osobi u svijetu Arapa...

Uprkos svih predviđanja vaše Biblije, ona najoriginalnija ipak dolaze od Muhameda...

Vjerujem i znam da je sadašnja Biblija uveliko lažirana, da su njene knjige mnogim manipulacijama iskvarene...

Prijatelju, za tvoju informaciju, ja čitam Novi zavjet, ali ne da bih našao istinu, već radi sebe. Pročitao sam ga čak dva puta i shvatio da na ovom svijetu ne postoji ništa ni blizu tako veliko kao Kuran. On je prava Božija riječ poslana Muhamedu preko anđela. A vi, ako možete to osporiti dokazima, izvolite!¹⁴

Mir! „Ahmed“

Elem, Ahmedovi argumenti i osvrta su izazovni i ne smiju se prenebregnuti. Ni naš Stvoritelj se na sve ovo nije osvrtao ovlaš, pa ne bismo ni mi trebali. U drevnim svetim pismima proroka, Bog je pružao jasne i zadovoljavajuće odgovore za svako od pitanja koje je postavio Ahmed, jer svako od njih zapravo izvire iz tog jednog pitanja nad pitanjima:

Šta je poruka jednog, jedinog pravog Boga?

Slična je pitanja postavljao prorok Job:

¹² Sve ovakve citirane poruke u ovom naslovu nose izmišljena imena, radi zaštite identiteta.

¹³ Skraćena (p.b.u.h) znači „mir s tobom“ i muslimani je često dodaju kada izgovaraju ili pišu njegovo ime. Arapska formula koju muslimani koriste nakon Muhamedovog imena je: *Salla Allahu Alaihi Wa Sallam*

(s.a.w.), tj. *Salallahu alejhi ve selem*, je tzv. „salavat“ pozdrav i znači: „Neka je Alahova milost i mir na njega“. Zasniiva se na sljedećim riječima Kurana: „*Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!*“ (33:56) Ali korišćenje ove formule je nedosljedno Bibliji koja tvrdi: „*I kao što je ljudima jednom umrijeti, a potom na sud.*“ (Hebrejima 9:27) Nakon smrti je svačija sudbina već zauvijek određena. Nema te molitve koja bi mogla promijeniti to stanje. (Otkrivenje 22:11)

¹⁴ [sic] je latinska skraćena za „time“, „tako“, „na takav način“. Obično se stavlja u zagrade kada se štampaju navodi, kako bi se dokazalo da odgovaraju originalu čak i sa ponekim promjenama. Ukoliko nisu sažeta i pravopisno/gramatički dotjerana (radi boljeg razumijevanja), sva elektronska pisma u ovom naslovu su prenijeta u izvornom obliku. Veći dio su odgovori na članke koji su objavljivani na www.answering-islam.org

„Ali otkuda nam mudrost dolazi?...“ (Knjiga o Jobu 28:12)
„... kako da pred Bogom čovjek ima pravo?“ (Knjiga o Jobu 9:2)

PUTOVANJE

U svijetu opšte zbrke i sukobljenih stavova nije mi namjera da na sve to nadodam i svoje zamisli ili odgovore. Radije vas pozivam da mi se pridružite, i srcem i umom na putovanju ovom Knjigom nad knjigama. Hajdemo zajedno otkriti suštinske odgovore na suštinska pitanja u životu. Dok budemo zajedno putovali sagledavaćemo ono što je zaista zapisano u Bibliji. Osvrnućemo se na proročke odgovore na izazovna pitanja koja mi je postavio Ahmed i mnogi njemu slični.

Držaću se jednostavnog plana (1. dio: poglavlja 1-7) i otpočeti putovanje tamo gdje ga i Biblija otpočinje: u praskozorju istorije. Odatle krećemo kroz vrijeme sve do vječnosti (2. i 3. dio: poglavlja 8-30).

Putovanje okončavamo posjetom samom rajju.

MOGUĆNOSTI PUTOVANJA

Jedan Bog, jedan PORUKA je poput „2 u 1“. Prvi dio sa bavi Biblijom i potrebom da svaki čovjek zna njenu poruku. Drugi i treći dio razotkrivaju priču i poruku ove Knjige.

Većina putnika će uočiti koliko je prvi dio koristan u samoj pripremi za putovanje. Naravno, ukoliko ste već upoznati sa ovim svetim spisom, kao pouzdanim, ili ste jednostavno voljni čuti Božiju priču, i shvatite njenu poruku bez odlaganja, slobodno odmah pređite na drugi dio. Jer, kada stignete do cilja putovanja, možete se vratiti i na njegov početak, tj. na 1. dio.

Ako ste od onih koje vole putovati bez užurbanosti, smireno, trideset poglavlja ovog naslova podijelite na onoliko duge periode koji vam odgovaraju. Možda poglavlje na dan.

Ako ste musliman/ka, možda će vam 30 dana Ramazana odgovarati za ovo. Učinite to s pouzdanjem, onako kako vam sam Kuran kazuje: „*U vjeri nema prisiljavanja - Pravi put se jasno razlikuje od zablude!... Mi vjerujemo u Allaha i u ono što se objavljuje nama, i u ono što je objavljeno Ibrahimu, i Ismailu, i Ishaku, i Jakubu, i unucima, i u ono što je dato Musau i Isau, i u ono što je dato vjerovjesnicima od Gospodara njihova; mi ne pravimo nikakve razlike među njima, i mi se samo Njemu pokoravamo.*“ (sura 2:256,136¹⁵)

Koji god pristup odabrali jedno je uvijek najvažnije: *Kada jednom krenete, ne preskačite bilo koju etapu putovanja.*

Svaka nova etapa se nadovezuje na prethodnu. Čak i ako ne razumijete odmah ono što vidite i čujete, nastavite sa čitanjem i razmišljanjem sve do posljednje stranice. Neke dionice će vam biti čudne i izazovne, ali biće oaza i usputnih osvježenja. Zato, na kakve god poteškoće nailazili, nastavite dalje.

ISTINA

Nebrojeni su oni koji širom svijeta ponavljaju kako niko ne može znati šta je istina a šta neistina, kada je riječ o velikim životnim pitanjima, poput: Odakle smo?

¹⁵ *The Meaning of the Glorious Koran: An Explanatory Translation by Mohammed Marmaduke Pickthall.* New York: Meridian, 1997.

Zašto smo tu, na zemlji? Gdje nam je kraj? Šta je ispravno a šta pogrešno? Danas je na Zapadu popularan stav: „Sve je relativno!“, ili: „Pogrešno je misliti kako bilo ko može znati istinu u potpunosti!“ Nije nam potrebna posebna naučna pamet da shvatimo koliko su ove i slične izjave protivrječne. Ako nema aposlutne istine, kako onda oni koji tvrde ovako nešto o „svemu“, uopšte mogu reći da je nešto „pogrešno“.

Srećom, Stvoritelj svemira nije podložan politički korektnim trendovima i davno je čovječanstvu objavio istinu koja preobražava život. Poručuje svima koji ga traže iskrenog srca: „**Upoznat ćete istinu i istina će vas osloboditi.**“ (Ivan 8:32)

PRAVI IZBOR

Prije nekoliko godina, Musa – moj 79-ogodišnji komšija oskudnog zdravlja – zamolio me je da ga obilazim tri puta sedmično, da bih mu čitao Bibliju. Proučavao je Kuran čitav svoj život, ali nikada Mojsijevu Toru, Davidove Psalme i evanđelje o Isusu. A sve te knjige Kuran najozbiljnije preporučuje svim muslimanima za prihvatanje i vjerovanje.¹⁶

Musa me je pažljivo slušao dok smo istraživali najvažnije priče hronološkim redom, učeći kako nečisti grešnici mogu biti proglašeni za pravednike od strane svog Stvoritelja i Sudije. Nebrojeno puta mi je rekao u tim trenucima: „Nakon svake cjeline ne samo da sam *razmišljao* o stvarima koje smo proučavali, već sam i *meditirao* o njima!“

Jednom prilikom, nakon još jedne u nizu važnih biblijskih i naučenih istina, vidno uznemireni Musa je skoro viknuo, okrećući se ženi i ćerki: „Zašto nas niko nikada nije poučio ovome!?“

Kasnije, kada su njegove komšije čule da „proučava Bibliju sa strancem“, počela su govorkanja. Uskoro je pritisak bio toliki da me je Musa zamolio da neko vrijeme ne dolazim, objašnjavajući: „Ne odbacujem ja istinu, ali porodica mi jako trpi!“

Prošlo je tako nekih šest mjeseci (dok priče nisu utihnule). Žena i ja smo posjetili Musu i njegove. Toplo su na dočekali i postavljali veoma primišljena pitanja. Na odlasku nam domaćin reče: „Najvažnije je da sam pred smrt doni pravu odluku!“

Da, Musa je razumio važnost principa „*pribavi istinu i ne prodaj je*“.¹⁷ Četiri mjeseca kasnije, ovaj naš dragi prijatelj je preminuo. I danas, sjećajući se sati provedenih u zajedništvu, ne mogu zaboraviti šta mi je odgovorio na pitanje: „Musa, ako bi večeras umro, gdje bi proveo vječnost?“

¹⁶ Recimo, Kuran kaže: „Oni koji poriču Knjigu **i ono što smo slali po poslanicima** - saznaće posljedice toga kada sa okovima o vratu i sindžirima budu vučeni po ključaloj vodi, a zatim u vatri prženi,...“ (40,70-72). Takođe: „Poslije njih poslali smo Isaa, sina Mejremina, koji je priznavao **Tevrat prije njega objavljen**, a njemu smo dali **Indžil**, u kome je bilo uputstvo i svjetlo, i da potvrdi Tevrat, prije njega objavljen, u kome je također bilo **uputstvo i pouka** onima koji su se Allaha bojali“ (5,46). I još: „O vjernici, vjerujte u Allaha, i Poslanika Njegova, i u Knjigu koju On Svome Poslaniku objavljuje, **i u Knjigu koju je objavio prije**. A onaj ko ne bude vjerovao u Allaha, i u meleke Njegove, **i u knjige Njegove, i u poslanike Njegove**, i u onaj svijet - daleko je zalutao... Mi objavljujemo tebi kao što smo objavljivali Nuhu i vjerovjesnicima poslije njega, a objavljivali smo i Ibrahimu, i Ismailu, i Ishaku, i Jakubu i unucima, i Isau, i Ejjubu, i Junusu, i Harunu, i Sulejmanu, a Davudu smo dali **Zebur**“ (4:136; 163) Za dodatne, slične navode Kurana pogledajte prvu stranicu trećeg poglavlja i prateće podložne napomene.

¹⁷ Mudre izreke 23:3. Umjesto da pribavljaju i kupuju istinu, mnogi je „prodaju“, jer se boje za porodice i prijatelje. Strahuju šta bi im se sve moglo dogoditi ako ih uhvate u proučavanju Biblije, iako je Knjiga nad knjigama, iako i Kuran muslimanima preporučuje da je vjeruju (vidite navode iz Kurana u prethodnoj podložnoj napomeni).

Malo je oklijevao ali je ipak posvjedočio: „Otišao bih u raj!“
„Kako znaš to?“
Zgrabio je Bibliju s obe ruke i uzvratio: „Jer vjerujem ovome!“

OBEĆANJE

Ovo putovanje stazom otkrivanja posvećujem onima koji, poput Muse, žele to isto: *da makar pred smrt donesu pravu odluku*. Neka vas Gospod primi za ruku i pomogne vam prevazići sve prepreke, povede vas u jasno i tačno razumijevanje onoga ko je, kakav je i šta je sve učinio za vas.

„Tražit ćete me i naći me jer ćete me tražiti svim srcem svojim.“ (Jeremija 29:13)

Ovo je neporecivo Božije obećanje svakome od nas.

2

Savladajmo prepreke!

„Dok ti nešto saznaš, neznanje će te ubiti!“
poslovica volofskog dijalekta

Prije skoro tri hiljade godina Bog je objavio: „*Moj narod gine: nema znanja.*“ (Hošea 4:6) Ali i danas većina ljudi, čak i oni sa fakultetskim diplomama, živi i umire biblijski nepismena, ne znajući šta nam poručuju proroci.

A i kako bi, ako im je Biblija samo antikvitet? Može li se danas iko nazvati dobro obrazovanim a da nije upoznat sa osnovama sadržaja ove Knjige?

Kao što se svijet suočava sa hiljadama religija, tako se suočava sa hiljadama razloga za nepoznavanje biblijskog sadržaja. U ovom i u narednom poglavlju, suočićemo se sa deset ovakvih razloga. Vjerujte mi, na ovom putovanju očekujte da ćete dobijenim odgovorima moći nadvladati i mnoge druge prepreke.

10 „RAZLOGA“ ZBOG KOJIH LJUDI ODBACUJU BIBLIJU:

1. „MA, TO SU SVE MITOVI!”

Na današnjem sekularizovanom Zapadu mnogi tvrde kako je Biblija tek nešto više od zbirke poetskih mitova i lijepih narodnih izreka. Da, previše je onih koji se drže ovog stava a da baš nimalo truda nisu uložili to provjeriti.

Ser Artur Conan Dojl, u svom čuvenom klasiku o Šerloku Holmsu piše kako je dr Votson pitao genijalnog detektiva, povodom nekog slučaja:

„Šta zaključujete iz ovoga?“

„Još uvijek nemam podatke“, odgovorio mu je Holms i nastavio: „Najveća je greška teoretisati prije nego što sakupimo sve podatke. Jer tada svako neizbježno izvrće činjenice kako bi ih prilagodio teoriji, umjesto da sakupljeni podaci oblikuju teoriju.“¹⁸

Mnogi čine baš ovu i ovakvu „najveću grešku“ kada je riječ o Bibliji.

Prosto donose zaključke a da nemaju dovoljno podataka, zbog čega i to malo činjenica izvrću kako bi ih uklopili u svoje teorije, u želji da ne ljuljaju svoje svjetonazore i način života.

2. “MA, TU JE PRAVA ŠUMA RAZNIH TUMAČENJA!”

Neki nikada ne čitaju Bibliju samo zato što su čuli jednu grupu koja uzvikuje: „Biblija ovako poručuje...“, a onda im druga grupa uzvraća: „Ne! Nije tako! Biblija drugačije kaže...“ Ali, ovaj stav, kako je Sveto pismo nedokučivo, i nije neko iznenađenje.

Naime, ova nam Knjiga dopušta imati svoj sopstveni stav o mnogim pitanjima života¹⁹, ali ne i o stvarima vječnosti i njenim posljedicama. Tu nam već ne ostavlja prostor za šumu raznih tumačenja. Božija knjiga i njena poruka mogu se razumjeti ukoliko zaista sagledavamo ono što nam kazuje.

¹⁸ Doyle, Sir Arthur Conan. *Treasury of World Masterpieces: The Celebrated Cases of Sherlock Holmes*. R.R. Donnelley and Sons Company, 1981, p.17. (First published in Great Britain in 1891.)

¹⁹ Rimljanima 14:1-15:7; Matej 7:1-5

I evo šta je još Votsonu rekao legendarni Šerlok Holms: „Mi vidimo, ali ne uočavamo, što nikako nije isto. Recimo, ti često vidiš stepenište kojim se iz predsoblja dolazi do ove sobe.“

„Često?“

„Da, često. Šta misliš, koliko puta ga vidiš?“, pitao je Holms.

„Pa... valjda više stotina puta“, odgovorio je Votson.

„Dobro. I koliko ima stepenika na njemu?“

„Uh... koliko... ne znam!“

„Baš tako. Vidiš, a ne primjećuješ. O tome ti pričam. A ja, dragi moj Votsone, znam da ih je tačno sedamdeset, jer ih i gledam i primjećujem.“²⁰

Na sličan način mnogi vide, čitaju određene odjeljke Biblije, ali ne zapažaju šta oni zaista kažu. I baš zato se javlja toliko tumačenja ove knjige.

Zato, pitanje koje razjašnjava stvar glasi: *Želim li ja razumjeti Božiju poruku? Jesam li spreman potražiti božansku istinu s onom istom strašću i predanošću s kojima bih tragao i za skrivenim blagom? Kralj Salomon je zapisao: „Ako prizoveš razum i zavapiš za razborom; ako ga potražiš kao srebro i tragaš za njim kao za skrivenim blagom – tada ćeš shvatiti strah Gospodnji i **naći ćeš Božje znanje.**“ (Mudre izreke 2:3-5)*

3. „MA, TI KRŠĆANI“

Mnogi odbacuju Sveto pismo zbog zala koja su počinili oni koji tvrde kako ga vjeruju i slijede. Zato pitaju: „A šta sa krstaškim ratovima u kojima su 'nevjernici' klali pod zastavama sa krstovima?! Šta sa inkvizicijom? Šta sa nebrojenim nepravdama počinjenim rukama onih koji se pozivaju na vjeru u ovu Knjigu!?“ Evo šta: ko god nosi ime *kršćanin* (što znači „*Kristu nalik*“), a ne odražava Njegovu ljubav i saosjećanje, živa ja protivrječnost svega što Isus Krist jeste i što je naučavao. Jer, Isus reče svojim učenicima: „*Čuli ste da je rečeno: Ljubi svoga bližnjega, a mrzi neprijatelja. A ja vam kažem: Ljubite neprijatelje, molite za one koji vas progone...*“ (Matej 5:43-44)

Neki pitaju: „A šta je s kršćanima koji žive naočigled nepošteno, kao pijanci i propalice?“ Ponavljam: ko god živi tako moralno raskalašno, živi u potpunoj suprotnosti i neposlušnosti Bibliji koja je više nego jasna: „*Ili zar ne znate da nepravednici neće baštiniti kraljevstva Božjega? Ne varajte se! Ni bludnici, ni idolopoklonici, ni preljubnici, ni mekoputnici, ni muškoložnici, ni kradljivci, ni lakomci, ni pijanice, ni psovači, ni razbojnici neće baštiniti kraljevstva Božjega. To, evo, **bijahu neki od vas**, ali oprali ste se, ali posvetili ste se, ali **opravdali ste se...**“ (1. Korinćanima 6:9-11) Ko je „opravdan“? Osoba koja je ozvaničena kao pravedna. Kasnije, na nekoj od etapa našeg putovanja kroz Bibliju, otkrićemo kako grešniku može biti oprošteno i na osnovu čega ga sam Bog proglašava pravednikom.*

Ima i onih koji ovako pitaju: „A šta je sa kršćanima koji se klanjaju pred kipom Marije i svetaca?“ Ovdje ću samo kratko odgovoriti: to je praksa sljedbenika crkvenih tradicija, a ne učenja Božije riječi koja je tu jasna: „*Ne pravite sebi kumirâ; ne podižite sebi ni kipa ni spomen-stupa; ne postavljajte u svojoj zemlji kamenja s likovima da pred njih padate.*“ (Levitski zakonik 26:1) Klanjati se pred kipovima, uzdizati bilo koji ljudski autoritet nad Božijim, moliti se mehanički bez iskrene bogospoznaje – sve su to oblici idolopoklonstva. Mnogi su time zbunjeni jer misle kako su pojmovi kršćanin i katolik jedno te isto. Nisu. Nije isto reći kršćani i/ili

²⁰ Doyle, str.16

protestanti. Reći kako je neko kršćanin samo zato što odlazi u crkvu je isto što i reći kako je neko automobil zato što radi u automehaničarskom servisu.

4. „MA, SVE SU TO LICEMJERI!”

Često se kao razlog nečitanja Biblije navodi i to da su svi kršćani dvolični. Nažalost, previše je onih koji, premda tvrde kako vjeruju Bibliji, govore jedno, a žive nešto sasvim drugačije. Time kvare poruku ove Knjige i služe se Božijim imenom iz čiste sebičnosti. Mnogi su propovjednici razotkriveni kako žive u nemoralu i samoživosti. Neki otvoreno pozivaju da im pošaljemo novac kako bi nam blagoslovlili zdravlje i imanje. Za takve prevarante Božija riječ ima jasnu dijagnozu: „*Ljudi pokvarene pameti i lišenih istine, što pobožnost smatraju dobitkom.*“ (1. Timoteju 6:5)

Evo šta je Isus poručio površnim vjerskim vođama svoga vremena koji su bili željni samoisticanja: „**Licemjeri**, dobro prorokova o vama Izaija: Narod me ovaj usnama časti, a srce mu je daleko od mene. Uzalud me štujete naučavajući nauke – uredbe ljudske.“ (Matej 15:7-9) „*Tako i kad molite, ne budite kao licemjeri. Vole moliti stojeći u sinagogama i na raskrižjima ulica da se pokažu ljudima. Zaista, kažem vam, primili su svoju plaću.*“ (Matej 6:5)

Ali pošto je nesumnjivo svako od nas donekle kriv za neki oblik licemjerja - kada se pretvaramo da smo nešto što nismo - zašto bi nas ovo zlo kod nekog drugog spriječilo da upoznamo svog Stvoritelja? Zašto nas ne bi njegova Riječ preobrazila u ljude kakvim nas želi?

5. „A ŠTA JE SA RASIZMOM!?”

Neki odbacuju Sveto pismo jer u njemu vide favorizovanje jedne grupe ljudi nad drugima. Istina je da je većina nas kriva za neki oblik i nivo rasizma ili etnocentrizma (kada svoju etničku grupu smatramo nadmoćnijom od ostalih). Ali Biblija je i tu jasna: „*Bog nije pristran.*“ (Djela 10:34)

Ali, znate li da se prorok Mojsije oženio Etiopljankom?²¹ A jeste li čitali kako je Bog preko proroka Elizeja od gube izliječio zapovednika sirijske vojske, nakon što se ovaj vojskovođa ponizio pred Bogom.²² A znate li da je Bog zapovijedio proroku Joni, Hebrejину, da poruku pokajanja i spasenja objavi Ninivi, gradu na području Iraka? Jona je mrzio ove ljude i žudio da ih Bog kazni i razori, ali Stvoritelj ih je volio i smilovao im se.²³ A shvatamo li kakvu i koliko značajnu ulogu je imala imperija Perzija u Božijoj, tada još neispričanoj priči spasenja svijeta?²⁴ Jeste li čitali nevjerovatnu, predivnu priču o susretu Isusa i grešne Samaritanke, kada joj je prenio poruku vječnog života. A u ta vremena su svi Hebreji izbjegavali Samaritanke i zvali ih „nečistima“.²⁵

Naš svijet je zaražen i virusom rasizma, ali naš Stvoritelj nije. Pred njim smo svi jedna rasa – ljudska.

„*Bog koji stvori svijet i sve na njemu, on, neba i zemlje Gospodar, ne prebiva u rukotvorenim hramovima; i ne poslužuju ga ljudske ruke, kao da bi što trebao, on koji svima daje život, dah i – sve. **Od jednoga sazda cijeli ljudski rod** da prebiva po svem licu zemlje; ustanovi određena vremena i međe prebivanja*

²¹ Brojevi 12

²² 2. Kraljevima 5

²³ Jona 4

²⁴ O tome čitano u starozavjetnim knjigama proroka Daniela, Ezre i Estere.

²⁵ Ivan 4

njihova **da traže** Boga, ne bi li ga kako napipali i našli. Ta **nije daleko ni od koga od nas**. U njemu doista živimo, mičemo se i jesmo, kao što i neki od vaših pjesnika rekoše: *Njegov smo čak i rod!*“ (Djela 17:24-28)

I nauka potvrđuje ovu istinu, da sav ljudski rod potiče „od jednog čovjeka“. Evo kako kaže jedan izvor: „Ljudski genetski kod, naš genom je 99,9% identičan na cijelom svijetu. DNK je odgovoran za individualne razlike po boji očiju i rizike od obolijevanja.“²⁶

Stvoritelj i vlasnik zemlje i nebesa, kako kaže apostol Pavle, nije daleko od bilo koga od nas. Dakle, stalo mu je lično i do mene i do tebe. Želi da ga tražimo, da mu težimo i razumijemo Njegovu poruku. Uredio je svaku pojedinost u vezi našeg rođenja. Voli sve ljude iz svih naroda, svakog jezika, kulture i boje kože. Sve nas poziva da od srca slobodno zazovemo Njegovo ime na bilo kom jeziku svijeta.

6. „BOG BIBLIJE POVLADUJE UBICAMA”

Ovo je mejl koji mi je poslao ateista (tj. *sekularni humanista*, kako voli kazati za sebe). Evo šta mi je napisao:

„U Bibliji čitamo: 'Gospod! Gospod! Bog milostivi i milosrdni, spor na srdžbu, bogat milošću i vjernošću'. Baš lijepo sročena samohvala, ali od toga nikome od nas koristi ni rješenja problema. Nije Bog baš tako dobar kada je dopustio da se skoro četvrt miliona ljudi 2004. godine podavi u cunamiju, u Jugoistočnoj Aziji. U tzv. osvajanju Kanana, biblijski Bog nije ni trepnuo na klanje nevinih ljudi, žena, djece i beba... I zašto bih onda ja, puki smrtnik, bio samilosniji od mog nazovi tvorca? Ja nikada ne bih dopustio sve te sukobe, mržnju, ratove, ubijanja, kataklizme, siromaštvo, glad, bolesti, patnju, tugu i bijedu što guše svijet, ako bih bio dovoljno moćan da sve to spriječim. Da, sve bih to odmah zaustavio samo jednim pokretom ruke!“

Istina je, mnogi pitaju: „Ako je Bog i dobar i svemoćan, *zašto ne zaustavi zlo?*“ Ali, nije li zanimljivo da ih je premalo koji pitaju: „Ako je Bog i dobar i svemoćan, *zašto ne zaustavi mene u zlu?*“ Hoćemo Boga koji sudi zlu, ali ne Boga koji sudi zle, tj. nas.

Naš prijatelj „sekularni humanista“ nas je dobro izazvao svojim primjedbama. Odgovori na njih nisu nimalo jednostavni, ali su sasvim zadovoljavajući. Kada se na ovom našem putovanju kroz Bibliju kasnije suočimo s nekim Božijim odlikama i dalekosežnim posljedicama grijeha, njegovi odgovori će nam biti jasniji. Do tada bih spomenuo tri principa koja nas spriječavaju da sudimo svome Stvoritelju, kada čitamo da ne samo dopušta, već i zapovijeda oduzimanje života muškaraca, žena, djece, pa i beba.

1) *Mi ljudi vidimo samo dijelove slike koju Bog sagledava u cjelosti.*

Ono što neki vide kao „nepravdu“, kao tragediju u kojoj „nedužni umiru prijevremeno“, Bog vidi iz perspektive vječnosti. On sam nam objavljuje kako je ovo naše krhko i prolazno zemaljsko postojanje preludijum onog najvažnijeg.²⁷ Život prevazilazi ono što oko vidi. Sjetimo se samo ploda u majčinoj utrobi. Ako bi mogao tako duboko razmišljati samo na osnovu svoga više nego ograničenog pogleda na svijet, mogao bi reći Bogu: „Šta sam ti ja skrivio da čamim u ovoj embrionskoj tamnici!? Čujem djecu kako se smiju, kako se igraju u svijetu koji mi je nedosežan. A

²⁶ “The Greatest Journey,” *National Geographic Magazine*, Mar. 2006, p.62.

²⁷ Psalam 90:1-12; Marko 8:36; 2. Korinćanima 4:16-18; Rimljanima 8:18; Jakov 4:13-15

ja sam u ovom mraku, kao sahranjen u ovoj plodovoj vodi! Nepravda, pa to ti je! I što bih sada ja, običan fetus bio milosrdniji od mog Stvoritelja?“ Naravno, nerođeno dijete nikada ovo ne čini svom Tvorcu, ali rođeni i odrasli ljude čine: „Čovječe, tko si ti zapravo da se pravaš s Bogom? Zar da djelo rekne tvorcu: »Što si me ovakvim načinio?«“ (Rimljanima 9:20)

2) Ono što je nama ljudima pogrešno, ne mora biti pogrešno Bogu.

Kao neko iz kog život izvire i ko održava život, Bog ima pravo okončati taj isti život. Prorok Job je izgubio doslovno sve: desetoro djece i svu imovinu u seriji različitih katastrofa. Evo kako je potom rekao: „»Gol izidoħ iz krila majčina, gol ću se onamo i vratiti. Jahve dao, Jahve oduzeo! Blagoslovljeno ime Jahvino!« Uza sve to, nije sagriješio Job niti je kakvu ludost protiv Boga izustio.“ (Knjiga o Jobu 1:21-22)

U ovom našem putovanju – proučavanju, imaćemo priliku pogledati iza scene u taj neobični, naizgled čudan, ali ipak svemudar božanski dizajn.²⁸ Srešćemo se sa Suverenom i Gospodarom svemira koji ne prisiljava ljude da ga vole i budu mu poslušni. Otkrićemo zašto je ovaj naš sadašnji svijet takav kakav je.

3) Bog će na kraju svijeta i vijeka potpuno pravedno suditi svima.

Dok se mučimo pronaći smisao u svemu što se već zbilo i što se zbiva, dobro je sjetiti se i ovoga: Stvoritelj svih ljudi zna sve o svakome, zna i ono što mi ne znamo. On djeluje po svojim moralnim standardima, a ne po našim. Nismo mi ti koju mu govorimo šta je dobro a šta pogrešno. On nama to objašnjava. I premda nam dopušta čak i da se odlučimo za zlo, za stvari koji štete drugima, nipošto nije neosjetljiv na to naše zlo. Zato njegov Dan suda neminovno dolazi. Tada će suditi svakome – muškarcu, ženi i djetetu – prema svojim mjerilima pravednosti. U tom smislu su i njegova ljubav i njegova pravednost konačni, ne mogu biti veći nego što jesu.²⁹ „Al’

²⁸ Tokom ljudske istorije jasno vidimo da je Bog slao i/ili dopuštao najraznovrsnije kataklizme. Prva se desila u Nojevo vrijeme, kada je nakon čitavog vijeka strpljivog upozoravanja poslao potopne vode koje su odnijele sav tadašnji svijet, a samo se osam ljudskih duša spasilo (Postanak 6-8). Iako je za mnoge ovaj događaj mit, geologija i fosili kazuju drugačije. Dalje vidimo događaj iz Abrahamovog vremena, kada je vatra s neba spalila gradove Sodomu i Gomoru. A za vrijeme Mojsija, Bog je zapovijedio Izraelcima da unište plemena Kanana (Jošua 1-10). Sve te bitke su se vodile na izričitu Božiju zapovijest, pa je često dolazilo i do natprirodnih intervencija s nebesa: rušenje zidina Jerihona (arheološki potvrđeno), nakon što su Izraelci sedam uzastopnih dana obilazili oko grada. Bog je stotinama godina čekao prije nego je sudio svim ovim plemenima, dajući im vrijeme za pokajanje, za ostavljanje idolatrije, nemoralna i žrtvovanja ljudi (Postanak 15:16; Izlazak 12:40). Ali oni nisu marili za svjedočastvo pobožnih ljudi, kakvi su bili Abraham, Josip i Mojsije. Samo se nekolicina Kananaca pokajala i povjerovala u jednog pravog Boga koji je na Egipat poslao čudesnih deset zala i otvorio po suhom put kroz Crveno more. Dakle, kada je po svom drevnom narodu Bog sudio nepokajanima, uvijek je to činio nepristrasano i potpuno pravedno. U Tori čitamo da je Bog čak prvo kaznio Izraelce (zbog idolatrije i preljuba) kugom koja je ubila 24.000 duša (Brojevi 25-31). I tek nakon što je pravedno sudio njima poslao ih je kako bi po njima isto tako pravedno sudio okolne narode za zlo i grijeh. Zato je sasvim pogešna pretpostavka kako su oni bili nevini. Ne, Biblija nam kazuje da su bili tako odurni, i doslovno čitamo: „I zemlja je postala nečista. Zato ću kazniti njezinu opačinu, i zemlja će ispljuvati svoje stanovnike.“ (Levitski zakonik 18:25). Dakle, velika su i Božija dobrota i njegovo strpljenje, ali su i njegov gnjev i sud takođe neminovni.

²⁹ Jedan od razloga zašto Bog odmah ne sudu zlo jeste zato što želi grešnicima pružiti vrijeme i priliku za pokajanje i prihvatanje njegovog spasenja: „Jedno, ljubljeni, ne smetnite s uma: jedan je dan kod Gospodina kao tisuću godina, a tisuću godina kao jedan dan. Ne kasni Gospodin ispuniti obećanje, kako ga neki sporim smatraju, nego je strpljiv prema vama jer neće da tko propadne, nego hoće da svi prispiju k obraćenju.“ (2. Petrova 3:8-9)

Jahve čeka čas da vam se smiluje, i stog izgledâ da vam milost iskaže, jer Jahve je Bog pravedan – blago svima koji njega čekaju.“ (Izaija 30:18)

Ako i vi, kao moj poštovani „sekularni humanista“, sebe smatrate „milosrdnijim od svog Stvoritelja“, svakako nastavite sa čitanjem narednih stranica. Bog objavljuje svoje tajne onima koji su ponizni i dovoljno strpljivi čuti ga.

„Što je sakriveno, pripada Jahvi, Bogu našem, a objava nama i sinovima našim zauvijek da vršimo sve riječi ovoga Zakona.“ (Ponovljeni zakoni 29:28)

7. „DA JE BIBLIJA BOŽIJA KNJIGA NE BI IMALA NEDOLIČAN SADRŽAJ”

Neki olako odbacuju Bibliju vajnim argumentom: „Ako je ta knjiga nadahnuta od Boga, onda ne bi sadržala grozne priče o preljubama, incestima, genocidima, zavjerama, idolatrijama i sl.!” Prema njihovom mišljenju bi jedna takva knjiga, koja dolazi od samog Boga, trebalo da sadrži samo njegove govore.

Ali nije li činjenica da nam Biblija govori o odnosima ljudskog roda sa Stvoriteljem u realnom istorijskom okviru? Jeste. Zašto nas onda iznenađuju svi zapisi i riječi, događaji u kojima vidimo i Božija djela, ali i grijehe i neuspjehe ljudi? Da li je Bog htio da nam pokaže svoju slavu, čistoću, pravednost, milost i vjernost, kao kontrast našoj ljudskoj grešnosti? Jeste. Kako se onda usuđujemo diktirati mu kako bi trebalo ili ne bi trebalo da uradi i sa sobom i sa svojom porukom?

Kolike li naopakosti vaše! Cijeni li se glina kao lončar, pa da djelo rekne svome tvorcu: »Nije me on načinio«? Ili lonac da rekne lončaru: »On ne razumije ništa«? (Izaija 29:16)

Biblija bilježi mnoge istorijske događaje koje je Bog dopustio ali ih nije i odobrio. Pravi i živi Bog uživa preokretati loše u dobro, tužne priče u sretne. Recimo, takva je zapanjujuća priča o Josipu, jedanaestom Jakovljevom sinu (Postanak 37-50). Sva njegova braća, njih deseterica, su ga mrzila i nipodaštavala. Prodali su ga kao roba Ismailovcima. Josip je tamo nepravedno optužen dopao zatvora, ali se baš iz tog blata vinuo do zlata i egipatskog trona. To mu je kasnije omogućilo spasiti braću, Egipat i sve okolne narode od gladi. Nešto kasnije su njegova braća doživjela promjenu srca, na šta im je Josip odgovorio: „*Osim toga, iako ste vi namjeravali **da meni naudite**, Bog je bio ono okrenuo na dobro: **da učini što se danas zbiva – da spasi život velikom narodu.***“ (Postanak 50:20)

8. „MA, TA BIBLIJA JE PREPUNA PROTIVRJEČNOSTI”

Mnogi snažno ukazuju na ovu navodnu činjenicu, iako skoro nimalo pažnje ne poklanjaju sadržaju Biblije. Zar je onda pošteno na osnovu tuđeg mišljenja proglasiti Božiju riječ takvom? Može li je iko razumijeti valjano ako tek tu i tamo pročita neki njen stih? Zar bi je trebalo čitati samo da bismo pronašli štamparske greške i neke tekstualne nedosljednosti? Svakako ne. Nažalost, mnogi baš na ovaj način prilaze Knjizi nad knjigama.

Prije nekoliko godina sam primio mejl sa podužom listom navodnih grešaka i protivrječnosti Biblije. Vidjelo se da je dotični to preuzeo sa nekog internet sajta, po principu „kopi-pejst“. Evo nekih primjera:

„Vaša Biblija samu sebe pobija. Evo i gdje:

- Bog je, navodno, prvog dana stvorio svjetlo, a potom odvojio tamu i svjetlo (Postanak 1:3-5). A sunce, koje razdvaja dan i noć, nije stvoreno sve do četvrtog dana (Postanak 1:14-19)
- Adam je trebalo da umre istog dana kada je pojeo zabranjeni plod (Postanak 2:17). Ali kasnije čitamo da je živio 930 godina. (Postanak 5:5)
- Isus ne sudi? (Ivan 3:17; 8:15; 12:47). Isus sudi!? (Ivan 5:22,27-30; 9:39; Djela 10:42; 2. Korinćanima 5:10)
- i tako dalje...

I sada bih vas pitao: dopušta li vama religija postavljati pitanja i koristiti mozak prije nego je prihvatite? Ili morate čvrsto zažmuriti, otkazati usluge uma i njegovog propitivanja? Pitam to jer mi se čini nemogućim da je Bog dopustio tolike greške u svojoj Knjizi? Naravno da nije!“

Da, isti onaj Bog koji govori: „*Hajde, dakle, **da se pravdamo.***“ ili „*Dođite **da raspravljamo.***“ (Izaija 1:18) želi da „postavljamo pitanja i koristimo mozak“. Zapravo, poziva sve nas udubiti se u njegovu Riječ, svako za sebe. Prepisivanje i prosljeđivanje nečijih lista svakako nije ni udubljanje ni lično istraživanje. Salomon je napisao: „*Glupan vjeruje svakoj riječi, a pametan pazi na korak svoj.*“ (Mudre izreke 14:15)

Rješenja ovih „protivrječnosti“ će se pojaviti dok se budemo kretali na svom putovanju kroz Bibliju.³⁰ Za sada je dovoljno razumijeti koliko je život prekratak, koliko je vječnost preduga, da sebi ne bismo pružili pošteno istraživanje i provjeru. Ako ste ikada jeli ukusni, sočni mango, onda znate koliko je uzaludno nekome ko ga nije ni probao, opisivati tu čarobnu slast. Ne vrijedi, mora se okusiti. U tom smislu, nije dovoljno prihvatiti ono što vam je vam neko rekao o Božijoj riječi. Morate sami isprobate.

„*Kušajte i vidite kako dobar je Jahve: blago čovjeku koji se njemu utječe!* (Psalam 34:9)

U svačijem je vječnom interesu da pažljivo prouči Bibliju, „*kao radnik koji se nema čega stidjeti, koji ispravno reže riječ istine.*“ (2. Timoteju 2:15) Ne vodimo li računa o kontekstu (cjelina teksta u kojoj se nalazi navodno protivrječan odjeljak) nismo ispravni tumači Riječi istine. Istina je da postoje stihovi koji nas pozivaju **ne** suditi, kao što postoje oni koji nas poziva **da** sudimo.³¹ Da li to znači da se ovi tekstovi međusobno sukobljavaju? Naprotiv: **nadopunjuju se**. Naime, Biblija nam s jedne strane poručuje, kao bićima nepotpunog znanja, ne suditi samopravedno (niti odbacivati) motive drugih i njihove postupke iz želje da im nađemo greške. S druge strane nas poziva suditi (prosudivati) ispravno od pogrešnog, razlikovati istinu od zablude na osnovu Biblije.

Dakle, šta je onda s navodnim protivrječnostima u Bibliji? Ja sam, lično, otkrio sasvim zadovoljavajuća rešenja za takva navodna mjesta. Takođe sam otkrio i

³⁰ Poglavlja 8, 12, 28 i 29 ovog naslova pružaju odgovore na ove navodne protivrječnosti.

³¹ Matej 7:1-20; uporedite sa Rimljanima 14 i 1. Korinćanima 6.

ovo: sve dok neko ne želi razumjeti Bibliju, do tada uvijek pronalazi nove protivriječnosti, čim mu se stare objasne.³²

Dakle, želite li razumijeti Božiju poruku? Ako želite, ne otvarajte je sa unaprijed smišljenim idejama. Tražite *božanske* misli. Proučavajte Bibliju knjigu po knjigu. Ne pokušavajte odmah rastumačiti ono što čitate. Tumačite sebe. Sveto pismo su pisali mnogi proroci dugi niz vijekova, i ono je svoj najbolji tumač.³³

„*On otkriva dubine i tajne, zna što je u tminama i svjetlost prebiva u njega.*“ (Daniel 2:22)

9. „NE VJERUJEM U NOVI ZAVJET!“

Prije nekoliko godina sam primio pismo od žene koja nije mogla prihvatiti Novi zavjet i baš mi je ovako napisala: „Vjerujem samo u originalan zavjet. Ne vjerujem da Bog i jednu jedinu riječ govori u novo vrijeme ili je iznova piše!“

Poput mnogih i ona ne razumije zašto Biblija, kao Božija knjiga, sadrži Stari i Novi zavjet. Naime, ova osnovna podjela Biblije, kao Svetog pisma, ne znači da je Bog nešto prepravio, dopisao i urednički promijenio. Ne, znači da je njegov plan prvo najavljen, prorečen, a potom i ostvaren, tj. ispunjen.

Istorijske događaje bilježimo datumima kada su se odigrali. Recimo, rođenje proroka Abrahama se datira otprilike dvije hiljade godina prije nove ere, a rušenje kula blizakinja datiramo kao nešto što se zbilo 2001. godine nove ere.³⁴ U tom se smislu i istorija svijeta dijeli na dva dijela. Tako je podjeljena i Božija knjiga.

Dakle, Bibliju sačinjavaju Stari i Novi zavjet. Imenica „zavjet“ se odnosi na *legalni, ozakonjeni dokument, ugovor, savez, tj. dogovor dvije strane*.³⁵ Ovdje ćemo oba zavjeta pogledati letimično. Ali dok budemo putovali kroz njih, postaće nam jasna njihova moćna svrha.

I dio: Stari zavjet

Pisan hebrejskim i aramejskim, Stari zavjet sadrži „*Mojsijev Zakon, Proroke i Psalme.*“ (Luka 24:44) Sve te svete spise Bog nam je dao preko više od 30 proroka u

³² Nekoliko je internetskih stranica tipa „101 razjašnjena protivriječnost Biblije“. Više o tome pogledajte na www.debate.org.uk/topics/apolog/contrads.htm

³³ Dva su pravila za dobro tumačenje bilo kojeg biblijskog stiha:

1) Pročitajte okolni tekst.

2) Upoređujte Pismo sa Pismom.

Evo primjera iz knjige Ponovljeni zakon. Mojsije proriče Izraelcima: „*Proroka kao što sam ja, iz tvoje sredine, od tvoje braće, podignut će ti Jahve, Bog tvoj: njega slušajte!*“ (18:15) Na šta je to Mojsije mislio kada je Izraelcima rekao da će im Bog poslati poroka „*iz tvoje sredine, od tvoje braće*“? Neki kažu da Mojsije ovdje govori o Išmaelovcima, neki da je riječ o Izraelcima. Ali sav okolni tekst daje jasno značenje (Ponovljeni zakon 17:15,20; 18:2,5, i sl). Ko je taj posebni „Prorok“ koji će biti „podignut“? I dok mnogi pokušavaju ovo proroštvo ugurati u neku posebnu religiju, tačan odgovor je jasan iz narednih stranica Biblije. Zato pogledajte sljedeće stihove: Ivan 5:43-47; 6:14; Djela 3:22-26.

³⁴ Oznake BC = Before Christ (prije Krista), tj. AD = *Anno Domini* (godine Gospodnje). Ima i onih koji se danas namjerno služe skraćenicama BCE (Before Common Era, tj. prije uobičajene ere) i CE (Common Era, tj. uobičajena era), čime uklanjaju Krista, iako je njegovo rođenje prijelomna tačka svjetske istorije.

³⁵ Kada nešto radimo s novcem u banci, potpisujemo naloge i ugovore kao zvanične dokumente. Banka se kao ugovorna strana obavezuje dati nam dogovorenu sumu novca. Mi se potpisom obavezuemo da ćemo taj kredit vratiti u ratrama, s kamatama, u određenom periodu. Nepoštovanje ugovora uvijek povlači neprijatne posljedice. Na sličan način, kazuje nam Biblija, i Bog se kao Sazdatelj savezom obavezao prema ljudskom rodu. Dao je obećanja koja ljudima poput mene i vas obezbjeđuju uživanje vječnih blagoslova. I već sama ta zamisao kako Bog „sklapa savez“ sa ljudima, jedinstvena je za Biblijske spise.

periodu od nekoliko hiljada godina. U njima čitamo o božanskim zahvatima u našoj historiji: od stvaranja Adama do ere Perzijske imperije. Dakle, do neka četiri vijeka prije nove ere. Ipak, u proročkom smislu Novi zavjet pokriva sve vrijeme historije, do kraja svijeta i vijeka, najavljujući stotine događaja unaprijed.³⁶

Elem, Stari zavjet nam opisuje savez koji je Bog ponudio ljudima prije Kristovog rođenja (BC). *Krist* je grčka imenica koja odgovara hebrejskoj imenici *Mesija* (pomazanik, izabranik). Svim svojim najavama tih velikih, ključnih događaja, Stari zavjet nam ukazuje na Mesiju koji tek dolazi i „koji će izbaviti svoj narod od grijehova njihovih“ i njihovih posljedica. Tu je prevažno obećanje:

„*Evo dolaze dani – riječ je Jahvina –kad ću s domom Izraelovim i s domom Judinim sklopiti novi savez.*“ (Jeremija 31:31)

II dio: Novi zavjet

Pisani na grčkom, sveti novozavjetni spisi se zovu i *evanđeljem*, tj. *indžilom* (što znači dobra vijest, na arapskom). Ovaj dio Biblije je pisalo barem osmoro ljudi tokom I vijeka, i uglavnom se bavi Mesijinim prvom dolaskom na zemlju. U Novom zavjetu imamo bogonadahnete osvrte na svete spise Starog zavjeta i proročke objave o završnici svijeta i vijeka. Ta su proroštva u potpunom skladu sa svim starozavjetnim objavama.

Novi zavjet nam opisuje Božiju veliku ponudu ljudskom rodu, što je plod Mesijinog dolaska (AD). Njegove knjige se osvrću unazad i pokazuju kako se u historijskim događajima ispunjavaju stotine ključnih proročkih najava. Poput Starog i Novi zavjet takođe ukazuje na dan Mesijinog dolaska na zemlju. Upravo zato je sam Mesija rekao: „*Ne mislite da sam došao ukinuti Zakon ili Proroke. Nisam došao ukinuti, nego ispuniti.*“ (Matej 5:17)

Između zavjeta nema sukoba i nesloge. Poput sjemena koje isklija i vodi do potpunog rasta stabla, božanski vijekovni plan za ljudski rod je posađen u Starom zavjetu, a u Novom je izključio i stasao do pune zrelosti. Svaki odjeljak Božije knjige ukazuje na poruku koju Bog želi da razumijemo.

Dakle, žena koja mi je poslala mejl je u pravu u tome kako je Božija riječ neprepravljiva, nedopunjiva od vijeka do vijeka. Samo jedno nije znala i uvidjela: Božije riječi se ispunjavaju.

10. „MA, BIBLIJA JE SADRŽAJNO ISKRIVLJENA“

Do sada smo kratko sagledali devet prigovora koji mnoge spriječavaju i da čitaju Bibliju i da je razumiju. Još jedan a veoma čest prigovor – koji sam slušao od svojih prijatelja muslimana – ostavio sam za kraj. Ahmed ga je već iskazao u svome pismu.

Rekao mi je da ono što znam o Bibliji i vjerujem iz nje jeste uglavnom pogrešno, iskrivljeno, da se sadržajima njenih knjiga manipuliralo.

Da li je u pravu? Zar su današnji prevodi Biblije daleko od originala?

³⁶ O ovoj božanskoj odlici Biblije ćemo govoriti više u 5. poglavlju. Tek, jedan od moćnih primjera proročke najave historijskih događaja, objave kako bi nešto tek trebalo da se desi, kao zapis imamo u Knjizi proroka Daniela 7 - 12. Naime, prorok opisuje svjetska carstva od svog doba, od IV vijeka prije nove ere, preko Kristovog rođenja, sve do posljednjih dana. Smatra se da ovaj proročki spis potiče iz perioda od 600. i 530. godine prije nove ere.

U narednom poglavlju odgovaramo na ove prigovore.

3

Iskrivljena ili očuvana?

„Sahne trava, vene cvijet, ali riječ Boga našega ostaje dovijeka.“
Prorok Izaija 40:8

Slijede pisma i kompjuterske poruke koje sam izabrao kao tipične sa sve četiri strane svijeta. To su stavovi i razmišljanja više od milijarde ljudi naše planete:

„I mi vjerujemo u božansku nadahnutost Svetog pisma, ali samo u originalu.“

„Ne zaboravite da vi imate i Stari zavjet i Novi zavjet sa promijenjenim riječima. A u našem svetom Kuranu riječi su oduvijek iste.“

„Vaša je Biblija tekstualno iskrivljena jer je prepisivana, jer joj je dodavano, jer je urednički mijenjana od samih početaka. I to samo da bi se sve uklopilo sa vašim bolesnim uvjerenjima.“

„Mislim da je Biblija kroz vijekove kvarena, čak i milenijumima. Veći dio Novog zavjeta, ako ne i sav, čista je iluzija lažnog proroka po imenu Pavle. Zato je vaše citiranje Biblije za mene nepotrebno tupljenje zuba i trošenje tinte.“

Pa, vrijede li ove optužbe? Zar bi beskrajni i sveti Bog dopustio ograničenom i grešnom čovjeku da manipuliše Svetim pismom koje je prorocima dato odvajkada?

LIČNA PORUKA MUSLIMANIMA

Ovdje bih želio obratiti se lično i direktno vama, dragi čitaoci, koji ste muslimani.

Kao što vjerovatno znate, Kuran jasno objavljuje da su biblijski spisi - tj. Tora (Tevrat), Psalmi (Zabur) i Evanđelje (Indžil) – bogomdani, jer je u njima „**uputstvo i svjetlo**“ (sura 5:44-51) Takođe znate i ovo: „**A tebi (Muhamedu) objavljujemo (Alah) Knjigu, (Kuran) samu istinu, da potvrdi knjige (Bibliju) prije nje objavljene i da nad njima bdi.**“ (sura 5:48) A tu je i treća napomena: „**I prije tebe smo samo ljude slali kojima smo objavljivali, zato pitajte sljedbenike Knjige ako ne znate vi!**“ (sura 21:7)

Kuran takođe upozorava: „**Oni koji poriču Knjigu i ono što smo slali po posalnicima... saznaće posljedice toga...u vatri prženi**“ (sura 40:70-72)

Dakle, Kuran dosljedno izjavljuje da su drevne knjige Biblije bogonadahnute i da u paklu završavaju svi koji ih odbacuju.³⁷ Tako kaže Kuran.

Ovo sve muslimane dovodi u ozbiljne nevolje, gdje god živjeli, jer Biblija i Kuran otkrivaju dvije sasvim različite poruke o Božijem karakteru, o njegovim naumima i svrsi postojanja ljudskog roda.

I baš zbog toga je većina muslimana zaključila kako su spisi Biblije iskrivljeni. Ipak, evo nekih pitanja koja im mogu pomoći u promišljanju ovog stava i zaključka.

PITANJA KOJA SE NAJVIŠE TIČU MUSLIMANA

- Smatrate li da je Bog kadar sačuvati svoje Svetom pismo?

³⁷ Tu su i sljedeća mjesta u Kuranu koja muslimanima objavljuju da su spisi Biblije bogonadahnuti - Sura 2:87-91,101,136,285; 3:3- 4; 4:47,54,136,163; 5:43-48,68; 6:92; 10:94; 20:133; 21:105; 28:43; 29:46; 32:23; 40:53-54,70-72; 45:16; 46:12; 57:27, itd.

- Ako smatrate, mislite li da je voljan uraditi tako nešto?
- Zašto bi Svemogući dopustio ograničenom stvorenju da iskvari njegove zapise i otkrivenja data ljudskom rodu?
- Ako vjerujete da su Sveta pisma pisali proroci i da su ipak iskvarena:
 - Kada je došlo do toga?
 - Gdje je došlo do toga?
 - Ko ih je iskvario? Ako mislite da su to kršćani ili Hebreji, zašto bi učinili tako nešto svojim svetim knjigama za koje su mnogi od njih rado postradali u želji da ih sačuvaju?³⁸
 - Koje dokaze imate za ovakve tvrdnje?
- Ako je Bog dopustio ljudima da iskvare knjige proroka, kakvi su bili Mojsije i David, kako onda znate da i ta knjiga, u koju se pouzdajete, nije izgubila od svoje vjerodostojnosti?

Svrha ovih pitanja nije da bilo koga zbunimo, ali su neizostavna upravo zbog „optužbi o iskvarenosti Biblije“. A mnogi, rekoh već, imaju baš takav stav s vječnim posljedicama. Zato dodatno pitam:

- Mislite li da su biblijski spisi iskvareni **prije** ili **nakon** objave Kurana?

Dobar je trenutak da odgovorite na nekoliko pitanja baš u ovom „prije“ ili „poslije“ smislu. Možda je dobro i da zapišete svoja razmišljanja.

PRIJE?

Ako mislite da je Biblija iskvarena prije pisanja Kurana, zašto onda vaša sveta muslimanska knjiga zove ovu iskvarenu knjigu „uputstvom i svjetlom“ ljudskog roda. Zašto je ne zove „zabludom i mrakom“? Zašto Kuran kazuje: „*Sljedbenicima Indžila smo bili naredili da sude prema onome što je Allah objavio u njemu?*“ (sura 5:46-47) Zašto onda Kuran ističe: „*Allahove riječi niko ne može izmijeniti.*“ (sura 10:46)

Ako se biblijski spisi smatraju nepouzdanim, zašto Kuran zapovijeda: „*Ako sumnjaš u ono što ti objavljujemo, upitaj one koji čitaju Knjigu, prije tebe objavljenu.*“ (sura 10:94³⁹) Ili: „*Donesite Tevrat pa ga čitajte, ako istinu govorite!*“ (sura 3:93)

Evo i ovog priznanja Kurana „*Neki od njih uvijaju jezike svoje čitajući Knjigu da biste vi pomislili da je to iz Knjige, a to nije iz Knjige, i govore: "To je od Allaha!" - a to nije od Allaha; i o Allahu svjesno govore laži.*“ (sura 3:78) Pošteno. Ali Biblija i pored toga ostaje i nepokvarena i sasvim skladne poruke.

NAKON?

Opet, ako smatrate da su spisi Biblije iskvareni nakon pisanja i objave Kurana,

³⁸ Hebrejske vjerske grupe su tokom niza vijekova ljubomorno čuvale spise Starog zavjeta. Zar bi dopustili ikome da ih iskvari? Zašto su onda mnogi ginuli za njih? Istorija ne poznaje slučaj da je jedna verska zajednica (kršćani) zasnovala svoju vjeru na knjigama (Stari zavjet) koje je poštovala i sačuvala druga vjerska zajednica (ortokodni Hebreji). Nije li već sama ova činjenica dovoljna da u praksi učini nemogućim bilo kome da mijenja starozavjetne spise?

³⁹ Ovdje autor navodi tekst Kurana prema prevodu: *The Holy Qur'an*. Translated by M.H. Shakir. Tahrike Tarsile Qur'an, Inc., Electronic version, 1993.

onda je vrijeme da se istakne sljedeća činjenica: Biblije koje se danas čitaju prevodi su drevnih manuskripta koji su vijekovima stariji od Kurana.

Dakle, u vrijeme kada se Kuran prvi put citirao, Biblija je uveliko dijeljena i čitana u Evropi, Aziji i Africi. Već je bila prevedena na mnoge jezike, poput latinskog, sirijskog, koptskog, gotskog, etiopskog i jermenskog.⁴⁰

Zamislimo se nad tim. Kako je bilo koja grupa ljudi uspjela „iskvariti“ knjige koje su već bile tako omiljene i raširene; prevedene na tolike jezike, prepisane u stotine hiljada primjeraka i raspoređene širom tadašnjeg svijeta? Samo zamislite misiju nekoga ko pokušava da pokupi sve izvorne manuskripte, ali i sve bezbrojne prevode, da bi u svaki od tih primjeraka unio promjene koje su i u današnjim prevodima jednoobrazne? To bi bila, vrlo, vrlo nemoguća misija.

Zato je i zaključak sasvim jasan. Tvrdnja kako je Biblija iskvarena *prije* pisanja Kurana protivrječi nebrojenim stihovima samog Kurana.⁴¹ Tvrdnja da je Knjiga nad knjigama prepravljena *nakon* pisanja Kurana protivrječi i istorijskim i arheološkim dokazima.

Ovo nas vodi do sljedećeg pitanja. Odakle nam zaista dolaze najstariji biblijski prepisi, tzv. manuskripti, kao i njihovi prevodi? Gdje su originalni, izvorni spisi?

ORIGINALI I NJIHOVI „POTOMCI“

Pošto je činjenica da sve na ovom svijetu, pa i knjige, nestaju, tako ni *originalni* (izvorni) biblijski manuskripti (*autografi*) više ne postoje. Umjesto toga u muzejima i na univerzitetima širom svijeta imamo na hiljade sačuvanih ranih prepisa, tj. „potomaka“ originala pisanih rukama proroka.

Bilo da se radi o Tori, o Evandeljima, Aristotelu, Josipu Flaviju ili daleko mlađem Kuranu,⁴² svi njihovi originali su se pretvorili u prah i nestali su. Tako je sa svim knjigama stare antike. Imamo samo njihove „potomke“.

Elem, u Senegalu većina ljudi vjeruje da je Biblija čist falsifikat. Uopšte joj ne vjeruju. Ali, paradoks je što vjeruju svojim „griotima“, tj. pripovjedačima predanja, usmene tradicije. Njihov je glavni zadatak da pamte i prenose rodoslovlja i predanja svoje porodice, klana ili sela, te tako predaju svoju istoriju narednom naraštaju. Istina, zapanjuje stepen tačnosti s kojom grioti mogu da prenesu pojedinosti porodičnih zbivanja. Ali koliko god se ta osoba trudila i bila vješta u svom poslu, vremenom se gubi i na pojedinostima i na tačnosti. Usmeno predanje, kao metod očuvanja istine među ljudima, nipošto ne može da se mjeri s preciznošću metode zapisivanja.

Zašto je tako mnogo onih koji rado i brzo povjeruju predanju, pričama ljudi, a teško im je da prihvate pisano Božije svjedočanstvo. Zar je to mudro?

„Ako vjerujemo **ljudskom svjedočanstvu**, znajmo da je **Božije svjedočanstvo** veće... ko ne vjeruje Bogu, pravi od njega lažljivca, jer nije povjerovao svjedočanstvu kojim je Bog potvrdio svoga Sina.“ (1. Ivanova 5:9-10)

SVICI I PISARI

Biblija je pisana i zapisana mnogo prije pronalaska papira, štamparske mašine i kompjutera. Proroci su Božiju riječ zapisivali na svicima načinjenim od životinjske

⁴⁰ Metzger, Bruce M. and Michael D. Coogan. *The Oxford Companion to the Bible*. NY: Oxford University Press, 1993, p.754.

⁴¹ Vidite podložnu napomenu br. 37

⁴² Danas ne postoji kuranski ili muslimanski stariji prepis od onog iz 750. godine nove ere. Dakle, više od vijeka nakon Muhamedove smrti. <http://debate.org.uk/topics/history/bib-qur/qurmanu.htm>

kože, a potom i na papirusima. To su ti vlastoručni originali nastali rukom pisara koji su bili tada rijetki i cijenjeni profesionalci tog drevnog svijeta. Bili su pismeni, umjeli su pisati i čitati, kao i prepisivati zvanična dokumenta. Tako su neki od njih prepisivali i biblijske tekstove. U tom poslu su imali jedan uzvišeni cilj: načiniti prepis potpune tačnosti. „Na kraju rada, na kraju nekog prepisa, pisari su brojali riječi i tražili onu koja je na samoj sredini teksta. Tako bi naredni pisar mogao paziti i provjeriti svoj rad, kako ne bi ni on propustio nijedno slovo.“⁴³

Ali uprkos ekstremnom oprezu, dolazilo je do minornih varijacija u svakom novom prepisu: propuštena riječ, fraza ili paragraf, pogrešno prepisan broj.⁴⁴ Ipak, ovim se ne ugrožava nijedna sržna istina. Stručnjaci nikada nisu imali problem sa trivijalnim greškama u drevnim tekstovima, bilo sekularnim, bilo sakralnim. Štaviše, činjenica da takve varijacije postoje u ručim prepisima idu na ruku vjerodostojnosti Biblije, njenoj sadržajnoj nepromjenjivosti. Za razliku od Kurana istorija Biblije nikada ne obuhvata one koji su se ikada trudili da naprave „savršenu kopiju“, pa potom spale sve preostale manuskripte.⁴⁵

Bog je svoju poruku za nas očuvao. Ali kako da budemo sigurni da je današnja Biblija baš ona koju su svojeručno napisali proroci i apostoli?

SVICI SA MRTVOG MORA

Sve do relativno skorašnjeg doba, najstariji prepis Svetog pisma Starog zavjeta (koji su pisali proroci između 1500. i 400. godine prije nove ere) datirao je oko 900. godine nove ere. Zbog velikog vremenskog perioda između originala i prepisa, kritičari tvrde da su brojni stari prepisi, nastajali tokom vijekova, samo dokaz da se ne može s pouzdanošću znati šta su istinski proroci napisali.⁴⁶

A onda su pronađeni dokumenti koje nazivamo svicima sa Mrtvog mora.

godina: 1947.

mjesto: Kirbet Kumrana kraj Mrtvog mora

⁴³ Metzger and Coogan, p.683.

⁴⁴ Evo i primjera jedne takve minorne razlike koja se sreće u drevnim manuskriptima. U starozavjetnoj knjizi, 2. Kraljevima čitamo: „*Jojakinu je bilo osamnaest godina kad se zakraljio i kraljevaio je tri mjeseca u Jeruzalemu.*“ (24:8) Dok o istoj osobi čitamo u 2. Ljetopisa „*Osam je godina bilo Jojakinu kad se zakraljio.*“ (36:9)

Kako objasniti ovu razliku? Neki stručnjaci smatraju da je ovaj car imao osam godina kada ga je otac uzeo u partnerski odnos u vlasti, a da je vladavinu otpočeo sa osamnaest, tj. nakon očeve smrti. I ovo rješenje je sasvim moguće. Ipak, verovatnije je da se radi o numeričkoj varijaciji, tj. da je pisar umesto „osamnaest“ napisao „osam“. Ako je to slučaj, onda je svaki naredni „potomak“ prepisivač u svoj prepis ispisivao ovaj broj.

Šta god da je slučaj, ovakva varijacija ne utiče na Božiju poruku na bilo koji način. U većini slučajeva mnogobrojnost drevnih biblijskih manuskripta daje priliku istraživačima da odrede najverovatnija tekstulana rješenja metodom upoređivanja različitih tekstova.

⁴⁵ Hadit je zapisao: „Utman je naredio Zaid bin Thabit, ‘Abdullah bin Az-Zubairu, Sa’id bin Al-‘Asu i ‘Abdur Rahman bin Hari-bin Hishamu da prepisu rukopise kao savršene kopije. Oni to učiniše i kada su napisali dovoljan broj kopija Utman je vratio originalni rukopis u Hafsu. Uthman je poslao u sve muslimanske provincije po jedan primjerak prepisanog teksta i naredio da sve svi ostali materijali koji su prepisivani iz Kur’ana bilo da je dio ili cio tekst, imaju spaliti. (Sahih Bukhari, VI, No. 510) . Hadis je pouzdano prenesena vijest o onome što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uradio ili odobrio!

⁴⁶ Da bi neko provjerio nepromjenjivost spisa Biblije, čak i prije otkrića koje zovemo svicima sa Mrtvog mora, bilo je dovoljno sljedeće: uporediti sadašnji Stari zavjet sa Septuagintom (LXX, prevod Starog zavjeta na grčki jezik, dovršen oko 270. godine prije nove ere). Naime, Septuaginta dokazuje da su spisi Starog zavjeta u Bibliji očuvani i nepokvareni prepisivanjem.

vijest koja je odjeknula: Dječak, palestinski pastir, tražeći zalutalu kozu propao je u pećinu u kojoj je pronašao glinene ćupove sa mnogim prastarim svicima na hebrejskom, aramejskom i grčkom jeziku.

Tako je od te 1947. do 1956. godine pronađeno više od 225 biblijskih manuskripta u jedanaest pećina. Najstariji među njima, smatraju stručnjaci, nastao je oko 250. godine prije nove ere, a najmlađi oko 68. godine nove ere.

Svici su u pećinama Kumrana sakriveni oko 70. godine nove ere (kada su Rimljani okupirali Jeruzalem), od strane esena, radikalne vjerske grupe Hebreja. Ne mareći za svoj život, eseni su smatrali da ove spise valja sačuvati za kasnija pokoljenja. U to vrijeme su Hebreji ili bili pobijeni ili rasijani po okolnim narodima, ali Sveta pisma su sakrivena i očuvana. I tako su skoro 1900 godina ti papirusi mirovali, skriveni u ćupovima i u idealnoj suhoj klimi tog područja pokraj Mrtvog mora.

Tek, kada je vijest o otkriću ovih drevnih dokumenata odjeknula svijetom, mnogi su bili uvjereni da će se otkriti značajne razlike između njih i mlađih manuskripta, čak čitav milenijum mlađih. Možda će se konačno sada dokazati teza: „Biblija je knjiga prepravljenog sadržaja!“

Ali skeptici su se razočarali. Jedina uočljiva razlika bila je u nekoliko stvari u vezi spelovanja i gramatike. Ne, poruka Biblije nije bila izmijenjena.

Svici sa Mrtvog mora
(250 p.n.e – 68. n.e)

Prethodni poznati
najstariji manuskripti
(900 n.e)

Biblija danas:
nepromijenjena!

I šta je zvanična procjena stručnjaka nakon pronalaska ovih dokumenata, ovih svitaka? Da li je Biblija koju danas posjedujemo iskvarena, prepravljena, pokvarena sadržajno? „*Dokazi jasno ukazuju da do takvih izmjena nije došlo.*“⁴⁷

NAJOČUVANIJA KNJIGA IKADA U ISTORIJI SVIJETA!

Kada je riječ o Novom zavjetu postoji preko 24.000 očuvanih drevnih prepisa, od kojih je 5.400 na izvornom grčkom, a među njima 230 datira iz vremena prije VI vijeka. To Novi zavjet čini najdokumentovanijim tekstom svjetske istorije.

Radi poređenja, uzmimo spise čuvenog filozofa Aristotela, koji je svoje zamisli zapisivao između 384. i 322. godine prije nove ere. Sve što nam je ostalo od njega jesu samo pet manuskripta od kojih je najstariji onaj iz 1.100 godine nove ere. Dakle, to je spis nastao 1.400 godina nakon izvornog dokumenta. Ali niko ne postavlja pitanje njegove autentičnosti. Niko ne sumnja da je sve vrijeme očuvano Aristotelovo učenje.

I to nije sve: pored hiljada novozavjetnih manuskripta naučnici su u nebiblijskim tekstovima pronašli preko 32.000 novozavjetnih citata. I to u spisima koji su stariji od najstarijeg cjelovitog očuvanog teksta Novog zavjeta, nastalog 325.

⁴⁷ Abegg, Martin Jr., Peter Flint and Eugene Ulrich. *The Dead Sea Scrolls Bible*. San Francisco: Harper, 1999, page xvi.

godine. Tih citata, tih navoda je toliko, da se njima skoro sav Novi zavjet može rekonstruisati.⁴⁸ To je samo dodatni dokaz koliko je Novi zavjet ubjedljivo i neuporedivo najočuvaniji tekst antičkog doba.

RAZLIČITE BIBLIJE?

Vjerovatno ste čuli one koji govore: „Ali toliko je različitih Biblija!? Toliko prevoda i verzija. Koja je ispravna?“ Ovdje je važno da razumijemo razliku između drevnih biblijskih *manuskripta* i njihovih različitih *prevoda*. Manuskripti su prepisi, ručno sačinjene kopije prije toliko vijekova, znatno prije Kurana. Biblije koje se danas štampaju su *prevedene* sa tih prastarih tekstova.⁴⁹

U cjelini i u dijelovima, Biblija je prevedena sa izvornih jezika (hebrejski, aramejski i grčki) na više od 2.300 *različitih* jezika svijeta.

Naravno, jedan od njih je i ovaj naš, policentrični balkanski, kojim se u srpsko-bosansko-crnogorsko-hrvatskoj varijanti služimo na prostorim našeg regiona.

Postoji više prevoda kojima se u tom smislu zajednički koristimo. Zovemo ih verzijama. Razlike su uočljive, što je neminovno kada god se bilo šta prevodi s jednog na drugi jezik. Izrazi i rješenja se razlikuju od prevodioca do prevodioca, ali ako su čestita i valjana, značenje i poruka su uvijek isti.

Na stranicama ovog naslova se uglavnom služimo prevodom u izdanju *Kršćanske sadašnjosti*, koji je srednja varijanta, između doslovnog riječ-po-riječ prevođenja i slobodnog prevođenja po smislu. Evo primjera gdje se može vidjeti ovo o čemu govorimo:

KS: “I kad postite, ne budite smrknuti kao licemjери. Izobličuju lica da pokažu ljudima kako poste. Zaista, kažem vam, primili su svoju plaću.” (Matej 6:16)

Ivan Šarić: “Kad postite, ne budite lica mrka kao licemjери! Oni načine sebi mrk pogled, da ih vide ljudi gdje poste. Zaista kažem vam: Oni su već primili plaću svoju.” (Matej 6:16)

K. S. Vuk: „A kad postite, ne budite žalosni kao licemjери; jer oni načine blijeda lica svoja da ih vide ljudi gdje poste. Zaista vam kažem da su primili platu svoju.“ (Matej 6:16)

Uprkos različitim izrazima i redoslijedu riječi u rečenici, značenje je isto.

BOG JE NAJVEĆI

⁴⁸ www.debate.org.uk/topics/history/bib-qur/bibmanu.htm

⁴⁹ Sveto pismo Novog zavjeta je prevedeno sa nekoliko najvrijednijih grčkih tekstova (Vatikanus, Aleksandrinus, Tekstus Receptus, Sinitikus, Vizantinus). Najbolji današnji prevodi su rađeni po njima, a tamo gdje postoje „značajne“ varijacije među samim manuskriptima, savremeni prevodi u podložne napomene stavljaju ta rješenja na uvid čitaocima. Najduži odjelci koji su u tom smislu problematični jesu Marko 16:9-20 i Ivan 7:53-8:11. Oba mjesta raspolažu sa po dvanaest stihova. Elem, ti odjelci nisu pronađeni u nastarijim tekstovima (Aleksandrinus), ali postoje u stotinama drugih (Vizantinus). Ali ovdje bi trebalo imati u vidu sljedeće: nastarije ne znači i najtačnije, pošto različiti tekstovi potiču od različitih najstarijih prepisa. Ovaj nedostatak se pripisuje najverovatnijoj rasijanosti prepisivača koji je čitav taj odjeljak izostavio nenamjerno. Šta god bilo u pitanju, sve istine tih ispuštenih tekstova se nalaze u ostatku Biblije, pa Božija poruka ostaje neokrnjena. Zar je onda mudro odbaciti Božiju poruku zato što u tek nekoliko drevnih kopija nedostaje nekoliko odjeljaka? I to onih – ponavljam – koji ne mijenjaju Božiju poruku.

Znate u čemu je ironija: najbolja odbrana od optužbe kako je čovjek iskvario Božiju riječ, čuje se svakodnevno širom svijeta. Gdje? Sa džamija!

I jutros sam slušao:

„*Alla-hu Akbar! Allaaaaa-hu Akbar!*”

(*Bog je najveći! Bog je najveći!*)

Jeste: *Bog je najveći*: veći od čovjeka i svih eona vremena. Zato je radi blagoslova svih naroda i radi časti sopstvenog imena, kao istiniti i živi Bog, očuvao svoju poruku za svaki naraštaj.

Bog nije samo Stvoritelj i Održavatelj svog svijeta, već i Autor i Čuvar svoje Riječi.

„*Dovijeka, o Jahve, riječ tvoja ostaje, stalna poput nebesa.*” (Psalam 119:89)

BEZBROJNE PREPREKE

E, sada bi bilo lijepo razmisliti o tome kako je svako, ko je ovo pročitao, spreman na dalje putovanje bez saplitanja o prepreke koje bi ga odvajale od slušanja Božije riječi. Ali iskustvo života nam kazuje drugačije. Mnogi će naći neke druge prepreke na svom putovanju ka istini, pa još neke, pa još neke...⁵⁰ Inače, prije nekoliko sedmica sam dobio ovu poruku:

„Hvala vam na odgovoru. Sjećam se da je Bog negdje kazao: 'Načinimo čovjeka po NAŠEM obličju'. Uvijek sam se pitao zašto je tu množina? Da nije riječ o različitim verzijama Biblije? Ako jeste, koja je ispravna? Najzad, nema li na svijetu previše religija? Da li bi kule bliznakinje i dalje stajale da nema religija? Nije li i samo kršćanstvo odgovorno za smrt mnogih? Na osnovu čega ste sigurni u ono što vjerujete? **Zašto, zašto, zašto, zašto?** Dovijeka se možemo pitati o ovim mitovima, a neki novi propovjednici će nam za pare nuditi svoje odgovore. A ko je stvorio Boga? Zaboravio sam to. U svakom slučaju, hvala vam.“

Elem, u nekom trenutku oni koji stvarno žele otkriti vječnu istinu sa ove strane groba, moraju prestati sa fokusiranjem na ljudske **puteve i načine**, te početi stvarno razmišljati o Božijim **riječima**.

STVARNI RAZLOZI ZBOG KOJIH LJUDI NE MARE ZA BIBLIJU

Jeste li znali da Biblija sama otkriva *stvarne razloge* zbog kojih ljudi odbijaju božansku istinu? O tri stvari je riječ:

1. OPAKO SRCE

Neki ljudi se nikada ne udubljuju u Bibliju iz vrlo prostog razloga: *ne žele* upoznati svog Stvoritelja i Gospodara.

Zato biblijska dijagnoza ljudskog srca (ne ove karidovaskularne pumpe u grudima, već duše, središta naše ličnosti) glasi: „...*No, svi skrenuše zajedno, svi se pokvariše: nitko da čini dobro – nikoga nema. Neće li se urazumiti svi što bezakonje čine...*” (Psalam 14:1-3). Zato ljudsko odbacivanje Biblije nama veze sa pitanjem njene navodne iskrivljenosti – sve je stvar opakog, pokvarenog srca.

⁵⁰ U relativno skorije vrijeme, mnogo je naslova objavljeno i snimljeno je dosta filmova čiji je cilj bio da se baci sumnja na Bibliju i njenu poruku. Posebno se bave temom „alternativnih evanđelja“, spisa nastalih znatno nakon vremena Mesije, koji zato i nemaju istorijsku utemeljenost.

Kralj Salomon je napisao: „*Otkrih ovo: Bog stvori čovjeka jednostavnim, a on snuje nebrojene spletke.*“ (Propovjednik 7:29) Kada smo prepušteni jedino svojim prirođenim sklonostima, uvijek idemo tamo gdje smo naumili, spletkarimo po svome, živeći i umirući u vjeri svojih otaca. Uradićemo sve da nađemo razlog zašto ne težimo bogopoznanju. Elem, koju stranicu dalje, na ovom našem započetom putovanju za istinom, otkrićemo zašto volimo baš to rješenje. Za sada nam je dovoljno da imamo na umu zašto nas Dobra knjiga uporno upozorava:
„*Tko ima uši, neka čuje!*“⁵¹ (Matej 13:9)

2. BRIGE I BOGATSTVO

Neki nikada ne proučavaju Božiju knjigu jer su jedino okrenuti i posvećeni ovom ovdje i ovom sada: „... *ali briga vremenita i zavodljivost bogatstva uguše Riječ, te ona ostane bez ploda.*“ (Matej 13:22) Isus iz Nazareta je ispričao usporedbu o bogatašu koji sav svoj život nije mario za Sveto pismo. Možda je i on sebi umirivao savjest tvrdnjama o nepouzdanosti, o iskvarivosti svetih spisa. Šta god da je bilo u pitanju, na kraju je i on umro i – otvorio oči u paklu. Da bi živima omogućio jasnu poruku, Bog je ovom pokojniku dopustio da nakratko razgovara sa prorokom Abrahamom koji je bio u raj. Naime, bogataš je vapio da mu neko barem vlažnim prstom i sa kapi vode utoli žeđ na jeziku. Ali nije bio uslišen. Kada je napokon shvatio da je zauvijek izgubljen, preklinjao je Abrahama da pošalje iz raja nekoga dole, na zemlju, gdje je imao petoricu žive braće. Rekao je: „*Imam petoricu braće pa neka im posujedoči da i oni ne dođu u ovo mjesto muka.*“ Na to mu Abraham jasno odgovara:

„*Imaju Mojsija i Proroke! Njih neka poslušaju! A on će: O ne, oče Abraham! Nego dođe li tko od mrtvih k njima, obratit će se. Reče mu: Ako ne slušaju Mojsija i Prorokâ, neće povjerovati sve da i od mrtvih tko ustane.*“ (Luka 16:27-31)

Stvar je jasna: sam Bog kaže da je njegova pisana Riječ daleko uvjerljivija potvrda njegove istine od čudesnih znakova, posjeta pokojnika i čudesa. Zato nam je obezbijedio i zaštitio Sveto pismo svojih proroka i očekuje „da ga slušamo“.

3. STRAH OD LJUDI

Ima i onih koji nikada ne uzimaju Biblije radi proučavanja, zato što se boje reakcije drugih.

Reče mi jedan komšija nekom prilikom: „Da mi nije mojih u porodici, ja lično bih čitao Bibliju!“ Takvim Božija riječ poručuje: „*Strah od ljudi meće zamke; a ko se uzda u Gospoda, skriven je.*“ (Mudre izreke 29:25, prevod Ivana Šarića)

A kako je sa vama? Plašite li se porodice i prijatelja: šta bi pomislili o vama, šta bi rekli ako vas zateknu kako čitate spise proroka koje oni prvi uzdižu kao svete?

Ne plašite se! „...*ko se uzda u Gospoda, skriven je.*“ Iz Božijeg ugla gledanja na stvarnost ne postoji nijedan razlog zbog kojeg biste okretali glavu od njegove poruke.

⁵¹ Ovo poslovično upozorenje nalazimo i na sljedećim mestima: Matej 11:15; 13:43; Marko 4:9,43; 7:16; Luka 8:8; 14:35; Otkrivenje 2:7,11,29; 3:6,13,22;13:9.

4

Nauka i Biblija

„On povrh praznine Sjever razapinje, on drži zemlju o ništa obješenu.“
Prorok Job (Knjiga o Jobu 26:7)

Ima tome nekoliko godina kako sam sa suprugom obilazio jednu pećinu. Vodič nam je pokazivao impresivne stijene, stalaktite i stalagnite. Naglasio je: „A sve je otpočelo običnim kapljanjem vode. Ovo plitko jezerce u utrobi zemlje otpočelo je prije 330 miliona godina, slažući sedimente koji su se vremenom stvrdnuli u krečnjačke stijene...“

Zvučao je stvarno upućeno, skoro kao neko ko je otpočetak bio tu i posmatrao nastajanje ovog zdanja prirode. Slušajući ga, sjetio sam se riječi proroka Joba, dok je razgovarao s prijateljima: „Gdje si bio kad zemlju utemeljih? Kazuj, ako ti je znanje sigurno.“ (Knjiga o Jobu 38:4) Kada smo završili obilazak, zahvalio sam vodiču i upitao ga kako to geolozi znaju da je nešto staro milionima godina. Priznao je da mu to nije jasno i dodao: „Znate, ja samo govorim ono što sam naučen!“

IZVORNA NAUKA

Imenica „nauka“ potiče od latinskog pojma *scientia*, koja znači „saznanje“ ili „znati“.⁵² A znanje je „ono što se smatra istinitim bez ikakve sumnje.“ Dakle, ne mora nužno sve što se naziva naukom baš i biti stvarna nauka.

Sredinom 70-ih godina prošlog vijeka, francuski doktor Moris Bjukaj, lični doktor kralja Faisala, napisao je knjigu „Biblija, Kuran i nauka“. Nalazi se i danas u knjižarama i džamijama širom muslimanskog svijeta. Elem, autor tvrdi da se Biblija kosi sa naukom, da su narativi o stvaranju iz prvog poglavlja knjige Postanka – kako čitamo – „vjerovatni prevod nekog mita“. A zašto? Zato što se ne slažu sa inače vrludavim teorijama o porijeklu svemira.⁵³ Poput mnogih Bjukaj pogrešno izjednačava *teoriju*⁵⁴ i *izvornu nauku*.

Ovdje je veoma važno shvatiti: Biblija nam nije data kao udžbenik *fizike*, već kao *duhovna nauka*.

Bog nam je dao svoju Knjigu da bi nam pokazao *ko je, kakav je i šta je učinio* za nas. U njoj nam takođe govori *odakle smo, o našem porijeklu, zašto smo na zemlji i gdje to idemo*. Sve te odgovore i podatke ne možemo otkriti u laboratorijama. Ali, pošto Biblija oslovljava skoro svako životno područje, ne iznenađuje što u njoj

⁵² Solomon, Eldra Pearl, PhD and Linda R. Berg, PhD. *The World of Biology*. London: Saunders College Publishing. 1995, p.24.

⁵³ Bucaille, Maurice. *La Bible, le Coran et la science*. Paris: Seghers, 1976, p.35. Kao odgovor na ovaj naslov, dr Viljem Kappel je napisao knjigu „Kuran i Biblija u svjetlu istorije i nauke“. (*The Qur'an and the Bible in Light of History and Science*. Second Edition; Middle East Resources, 2002). Riječ je pomnoj studiji koja pobija Bjukajeve tvrdnje. Možete je naći na internetu, na čak šest jezika: <http://answering-islam.org/Campbell>

⁵⁴ Biološka evolucija tvrdi da su se populacije životnih oblika, poput algi i majmuna – tokom razvoja vrsta nizom mnogih miliona godina – razvile u populaciju biljaka i ljudi. Prema evoluciji, čovjek, majmun i cedar imaju zajedničkog pretka. A istina je da savremena nauka ne može dokazati ni jedno ni drugo: ni proizvoljnu evoluciju ni svrhovito stvaranje. Oboje zahtijevaju vjeru.

srećemo i podatke o svijetu prirode, koja je u vrijeme biblijskih pisaca bila vrlo nepoznata.

BOG JE NEKE STVARI UNAPRIJED NAJAVIO

Pogledajmo sada sedam sažetih primjera, mjesta u Bibliji, gdje imamo zabilježene naučne podatke, vijekovima prije nego što su ih u naše doba naučnici otkrili. I kasnije ćemo, na ovom našem putovanju kroz Knjigu nad knjigama, spomenuti neke njene zapanjujuće primjere naučnih podataka.

1. OKRUGLA ZEMLJA.

Većina savremenih izvora bilježi da se u Grčkoj, oko 500. godine prije nove ere, „prvi put raspravljalo o mogućnosti da je zemlja okrugla... Grčki su filozofi takođe zaključili kako Zemlja jedino i može biti sfera, jer je to – po njihovom mišljenju – savršeni oblik.“⁵⁵ Pa ipak, čitav jedan milenijum ranije, prorok Job je već bio objavio: „*On povrh praznine Sjever razapinje, on drži zemlju o ništa obješenu... On je na vodi označio kružnicu gdje prestaje svjetlost i tmine počinju.*“ (Knjiga o Jobu 26:7.10) A četiri vijeka prije Grka prorok Salomon objavljuje: „... *kad je (Bog) stvarao nebesa, bila sam nazočna, kad je povlačio **krug** na licu bezdana.*“ (Mudre izreke 8:27) Oko 700. godine prije nove ere, i još uvijek dva vijeka prije filozofa Grčke, Izaija kliče: „*On stoluje vrh **kruga** zemaljskoga...*“ (Izaija 40:22) Hebrejska imenica „krug“ prevodi se i kao „sfera“, „zaobljenost“. Dakle, ko je prvi objavio da je zemlja okrugla: Grci ili Bog? Naravno, onaj koji je i Zemljin Dizajner i Izvođač radova.

2. KRUŽNO KRETANJE VODE

Knjiga proroka Joba nam takođe otkriva i činjenicu kružnog kretanja vode: „*U visini on skuplja kapi vode te dažd u paru i maglu pretvara. Pljuski tada pljušte iz oblaka, po mnoštvu ljudskom dažde obilato. Tko li će shvatit' širenje oblaka, tutnjavu strašnu njegovih šatora?*“ (Knjiga o Jobu 36:27-29) Pored toga Biblija opisuje kišni ciklus, koji prvo postaje para, kondenzovana u nasitnije čestice vode u oblacima, koje se potom spajaju u velike kapi koje su teže od struja koje ih drže u zraku. Job nam piše i o velikim količinama vode koje oblaci sadrže: „*On zatvara vodu u svoje oblake, a oblaci se pod njome ne prodiru.*“ (Knjiga o Jobu 26:8)⁵⁶

3. ZAJEDNIČKI PREDAK

Prije tri i po milenijuma prorok Mojsije je zapisao: „*Svojoj ženi čovjek nadjene ime Eva, jer je majka svima živima.*“ (Postanak 3:20) Prema Bibliji je jasno da svo čovječanstvo potiče od jedne majke. Evolucionisti nisu htjeli vjerovati u ovo sve do 1987. godine. Naime, nakon opsežnog istraživanja mitohondrijalnih DNK (dio ljudskog genetskog koda koji se sa majke prenosi na dijete), uzetog sa placenti širom svijeta, stručnjaci su zaključili da svi današnji ljudi imaju „*zajedničkog ženskog*

⁵⁵ http://www.gma.org/space1/nav_map.html

⁵⁶ I ovi stihovi govore o kružnom kretanju vode u prirodi: Psalam 135:7; Jeremija 10:13; Propovjednik 1:7; Izaija 55:10

pretka“.⁵⁷ Nekoliko godina kasnije, slična istraživanja su dokazala kako svi potičemo i od jednog muškog potomka.⁵⁸

Svi ovi istraživači nisu ni slutili da je sav njihov trud samo potvrdio tačnost biblijskih iskaza!

4. U KRVI JE ŽIVOT

I prorok Mojsije je objavio: „*Jer je život živoga bića u krvi.*“ (Levitski zakonik 17:11) I ovu istinu su medicinski naučnici tek nedavno shvatili, posebno nakon potencijano kobne tehnike „puštanja krvi“ kojom su se služili sve do XIX vijeka.⁵⁹

5. ZEMLJA SE TROŠI I NESTAJE

Prije tri milenijuma prorok David je napisao da će ova planeta „*propasti*“, „*ostarjeti kao odjeća*“. (Psalam 102:25-26) I savremena nauka tvrdi da se čitav svemir hladi i staje, da polovi gube magnetna svojstva, a da se ozonski omotač stanjuje.

6. OKEANOGRAFIJA

Prorok David je pisao o „*stazama morskim*“ (Psalam 8:8) I baš ovaj mali izraz nadahnuo je admirala Metju Fontejn Morija (1806-1873) da posveti život otkriću morskih struja i njihovom dokumentovanju. Zaključio je da ako Bog govori o „stazama morskim“, onda će mu dati i sposobnost uočiti ih i mapirati. To mu je pošlo za rukom pa se i danas pamti kao „rodonačelnik okeanografije“.⁶⁰

7. ASTRONOMIJA

Prije skoro dva milenijuma, apostol Pavle je napisao: „*Drugi je sjaj sunca, drugi sjaj mjeseca i drugi sjaj zvijezda; jer zvijezda se od zvijezde razlikuje u sjaju.*“ (1. Korinćanima 15:41) Našem golom oku sve zvijezde kao da podjednako svijetle. Ali sa današnjim moćnim teleskopima jasno se vidi da stvar ne stoji tako. Analiza svjetlosnog spektra otkriva astronomima „da se zvijezde uveliko razlikuju u boji i sjaju. Neke kao da su žute, poput sunca. Druge sijaju plavo ili crveno.“⁶¹ „Svaka zvijezda je posebna, baš *unikatna*.“⁶² Odakle apostolu Pavlu to i takvo znanje u I vijeku nove ere?

⁵⁷ www.artsci.wustl.edu/~landc/html/cann ; *Newsweek Magazine*: „trag DNK... je naučnike doveo do jedne žene od koje svi potičemo“ *Newsweek*, January 11, 1988, str..46-52.

⁵⁸ *Time Magazine*: „... postojao je neki predak, neki 'Adam', čiji je hromozomski materijal zajednički svim ljudima svijeta.“ *Time*, December 4, 1995, str.29. **Primjedba:** Naučnici tvrde da ovaj muški zajednički predak ne datira baš tako daleko u prošlost, kako je to slučaj sa ženskim pretkom. To se sasvim slaže sa Biblijom, koja nam kazuje da potičemo od Noja. Ali pramajka nam je Eva, pošto je Noje imao tri sina i tri snahe, od kojih se umnožio sav ljudski rod.

⁵⁹ www.mtn.org/quack/devices/phlebo.htm

⁶⁰ [www.bible.ca/tracks/Matej-fontaine-maury-pathfinder-of-sea-ps8](http://www.bible.ca/tracks/Matej-fontaine-maury-pathfinder-of-sea-ps8.htm). htm **Primjedba:** Mori je otkrio da su morske struje tako precizne u kretanju da navigatori doslovno mogu „da im iscertaju trag“ širom okeana (Rozwadowski, Helen M. *Fathoming the Ocean*. Cambridge, MA: The Belknap Press of Harvard University Press, 2005, str.40); Ovdje bi trebalo imati na umu da su za Davida „morske staze“ - kao nekoga s područja Mediterana, Galilejskog jezera, Mrtvog mora i Crvenog mora – jako čudno otkriće. Zapravo, morskih struja na tim vodama i nema.

⁶¹ *World Book Encyclopedia* 1986; Stars.

⁶² „Po vedroj mrkloj noći, tek nekolicina zvijezda je viljdiva golom oku. Dvogledima i moćnim teleskopima vidimo već toliko zvijezda da ih ne možemo pobrojati. I premda je svaka zvijezda posebna, mnogo toga im je zajedničko“ (Cornell University Astronomy website: <http://curious.astro.cornell.edu/stars.php>) I Biblija tvrdi da su zvijezde nebeske neprebrojive. (Postanak 15:5; 22:17)

SLIJEPA VJERA?

Postoji još dosta primjera koji spadaju u grupu „nauke u Bibliji“, ali ovih sedam primjera, ovih sedam grupa, jasno ukazuju: iako Biblija nije naučni udžbenik ili priručnik, svejedno je prepuna nauke – i to one dobre, tačne.

Ipak, mnogi prihvatanje Biblije vide kao „slijepu vjeru“. Zar je baš tako? Zar nije sve rečeno dokaz kako se radi o inteligentnoj vjeri ukorijenjenoj u neoborive dokaze? I pošto se naučni podaci i otkrića uporno slažu sa biblijskim zapisima, šta to znači? Da li smo budalasti ili mudri ako ove drevne spise prihvatamo kao istinite, čak i ako nas oni poučavaju stvarima koje ne možemo u potpunosti objasniti i/ili dokazati?

Bog nas nigdje i nikada ne poziva na intelektualno samoubistvo. Štaviše, Bog je „*mnogim dokazima pokazao*“ (Djela 1:3) i potvrdio pouzdanost i tačnost njegove Knjige.

ISTORIJA, GEOGRAFIJA I ARHEOLOGIJA

Elem, u ovom poglavlju smo vidjeli neke dokaze o tome da su i Stari i Novi zavjet najočuvanije knjige doba antike. Ali šta sa njihovim sadržajem? Da li su svi ti podaci pouzdani?

Biblija pruža i stručnjacima i skepticima nebrojene prilike za provjeru, ne bi li se uvjerali u njenu tačnost doslovno na svakoj stranici, sa svakim historijskim imenom, događajem ili mjestom.

A šta nam otkriva ta historija, geografija i arheologija?

Vijekovima su mnogi pokušavali omalovažiti historijsku tačnost ove Knjige. Među takvim skepticima bješe i ser Valter Ramzi (1851-1939), jedna od najvećih arheologa ikada i dobitnik Nobelove nagrade za hemiju, 1904. godine. Kao mlad, bio je ubijeđen da je Biblija nepouzdana, ali su ga sopstvena otkrića primorala da mijenja svoja uvjerenja. Zapisao je: „Luka je historičar prve klase. Nisu samo njegove izjave pouzdane... već bi ovaj autor trebao biti ubrojan među najveće historičare.“⁶³

Luka bješe ljekar, historičar i Isusov sljedbenik. Napisao je dva novozavjetna spisa: *Evandjelje po Luki* i *Djela apostolska*. U njima srećemo 95 geografskih lokaliteta (32 zemlje, 54 grada i 9 ostrva), kao i mnogobrojne historijske ličnosti i događaje. Kritičari su svim silama nastojali dokazati nedosljednost njegovih zapisa sa svim što nam vanbiblijska geografija i arheologija kazuju. Razočarali su se. Sve što je Luka zapisao pokazalo se tačnim u slovo.

Kao primjer, poslužimo se samo jednim kratkim tekstom iz Lukinog evandjelja. To je fraza koja postavlja historijski okvir zemaljske službe Isusa iz Nazareta.

„Petnaeste godine vladanja cara **Tiberija**, dok je upravitelj Judeje bio **Poncije Pilat**, tetrah Galileje Herod, a njegov brat Filip tetrah Itureje i zemlje trahonitidske, i **Lizanije** tetrah Abilene, za velikog svećenika Ane i **Kajfe**, dođe riječ Božja Ivanu, sinu Zaharijinu, u pustinji.“ (Luka 3,1-2)

DA LI JE LUKA U PRAVU?

⁶³ Ramsay, Walter M. *The Bearing of Recent Discovery on the Trustworthiness of the New Testament*. Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1953, p.222.

Spominjanje tolikih imena i pojedinosti neizbježno donosi pitanje: „Da li je Luka u pravu?“ Hajdemo provjeriti svu četvoricu spomenutih u ovom tekstu, ljude iz gornjeg citata.

Prvo, Luka spominje *rimskog imperatora Tiberija cezara i guvernera provincije, Poncija Pilata*. Da li su to stvarne historijske ličnosti? Elem, 1961. godine u području restauriranog Herodovog pozorišta u Cezareji (koje Luka također spominje u Djelima 12:19-24), otkriven je kamen visok jedan metar, sa uklesanim podacima koji potvrđuju: Poncije Pilat je zaista bio guverner za vrijeme vladavine imperatora Tiberija Cezara. Judejski historičar Josip Flavije (37-101), također piše o njima, o ovim ljudima i ovim mjestima.⁶⁴ Znači, Luka je imao pravo.

Drugo, Luka piše o tetrarhu *Lizaniju* (podguverner), koji je vladao Abilenom, provincijom u Siriji. Stručnjaci su baš ovaj podatak koristili godinama kao „činjeničnu grešku koja dokazuje Lukinu zabludu“. Naime, jedini Lizanije koga historija poznaje jeste bio vladar Halkide (Grčka), koga su ubili nekih 60 godina prije perioda o kome Luka piše (oko 27. godine nove ere). Nisu znali ništa o Lizaniju, tetrarhu Abilene, na teritoriji Sirije. Tako je bilo sve dok nije pronađen kamen u blizini Damaska, datiran između 14. i 29. godine nove ere. Na njemu piše: „Lizanije tetrah“. ⁶⁵ Dakle, postojala su dva istoimena vladara.

Luka je bio u pravu.

Dalje, on spominje i Kajafu, drugog prvosveštenika iz hebrejskog hrama, Isusovog savremenika. Decembra 1990. porodična grobnica ovog čovjeka je slučajno otkrivena dok su radnici rekonstruisali južni put starog Jeruzalema. Odmah su pozvali arheologe koji su u grobnici pronašli 12 kosturnica. Na najljepšoj od njih stajao je dekorativni natpis „Josip, sin Kajafin“. To je bilo puno ime prvosveštenika koji je uhapsio Isusa.⁶⁶ U kosturnici su bili ostaci muškarca u šezdesetim godinama života, što nesumnjivo ukazuje na Kajafu koga spominje Novi zavjet.⁶⁷

Luka je bio u pravu.

Renomirani arheolog Nelson Gluk primjećuje: „Bez sumnje možemo zaključiti kako ne postoji arheološko otkriće koje bi bilo suprotno jednom jedinom podatku Biblije. Brojnost iskopina jasno potvrđuje historijske napomene Biblije, i glavni tok događaja i njegove pojedinosti.“⁶⁸ Ovako nešto ni izbliza se ne može tvrditi za druge religijske knjige. Recimo, arheološki nalazi jasno kazuju da je Moromonska knjiga u potpunoj suprotnosti sa historijom i geografijom.⁶⁹

Arheolog Jozef Fri, predsjedavajući odsjeka za arheologiju na *Wheaton College*, zaključuje svoj naslov *Arheologija i biblijska historija* ovim riječima: „Tumarao sam knjigom Postanka i uočio da je svako od 50 poglavlja ili prožeto nekim

⁶⁴ Josephus, Flavius. *Josephus: The Essential Works*. (Paul L. Maier, editor) Grand Rapids, MI: Kregel Publications, 1988. str. 268,277. U knjizi je i fotografija „Pilatovog“ kamena, kao i ostatka Irodovog pozorišta.

⁶⁵ Bruce, F.F. *Archaeological Confirmation of the New Testament. (Revelation and the Bible*. Edited by Carol Henry) Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1969.

⁶⁶ Josephus, Flavius. *Antiquities* 18: 2, 2; 4, 3

⁶⁷ Fotografije i pojedinosti Kajafine kosturnice pogledajte na: <http://www.kchanson.com/ANCOCS/westsem/caiaphas.html>

⁶⁸ Glueck, Nelson. *Rivers in the Desert*. NY: Farrar, Strauss & Cudahy, 1959, str.136. Gluk je stručnjak za bliskoistočna iskopavanja.

⁶⁹ Mormonizam je religija milona širom svijeta. Za razliku od Biblije, Mormonska knjiga nije arheološki potkrijepljena. Štaviše, *Smithsonian Institution in Washington*, DC, primjećuje: „Naši arheolozi ne vide nikakvu povezanost arheologije Novog svijeta i svega o čemu nam kazuje Mormonska knjiga“. (Martin, Walter. *The Kingdom of the Cults*. Minneapolis, MN: Bethany House Publishers, 1997, str.200-202.) Više o ovome pogledajte u podložnoj napomeni br. 99, u raspravi koju vodimo u VI poglavlju. Za više uporednih podataka o odnosu arheologije, Biblije i Kurana, pogledajte <http://debate.org.uk/topics/history/bib-qur/contents.htm>

arheološkim pronalaskom ili direktno potvrđeno njime. Isto vrijedi i za veći dio preostalih poglavlja Biblije, i Starog i Novog zavjeta.⁷⁰

ŠTA TO NAUKA NE MOŽE DOKAZATI?

I dok autentični arheološki nalazi dosljedno potvrđuju pozdanost Biblije, kao tačnog historijskog dokumenta, ti isti nalaze te iste nauke ne mogu dokazati bogonadahnutost ove Knjige. Impresivne naučne izjave se nalaze u Bibliji, ali nauka ni za jednu knjigu ne može dokazati da je baš ona Božija riječ. Ovo napominjem jer ima onih koji bi da uvjere druge kako je njihova sveta knjiga bogonadahnutu jer sadrži trezvene naučne tvrdnje.

Duhovna istina ne može se dokazati naučnim otkrićem, kao što ni naučna činjenica u vjerskoj knjizi ne dokazuje njeno božansko porijeklo. I Sotona, koji je tu jako, jako dugo, poznaje nauku. Negdje na početku našeg putovanja Biblijom, srešćemo se s ovim nekadašnjim nebeskim anđelom – sada nazvanim Sotona, ili đavo – koji je postao Božiji protivnik. Za sada je dovoljno znati: Sotona je neopisivo inteligentan i kadar nadahnuti ljude na stvaranje impresivnih djela.

Prorok Daniel bješe mudar čovjek. Bog ga je upotrebio da zapiše jednu od najumnijih svetopisamskih knjiga. Ali, s obzirom na svoju prirodu, Sotona je – kao duh suprotan božanskoj istini – „*mudriji od Danila*“ (Ezekiel 28:3). Da, đavo je taj pakosno genijalni um koji stoji iza lažnih religija. On je mag umjetnosti zavodjenja. Sama imenica „đavo“ znači „tužilac“, tj. „klevetnik“.

U tom smilu ova arapska poslovice dobro sažima opasnost: „*Oprez! I neki lažovi govore istinu!*“

ŠTA TO POEZIJA NE MOŽE DOKAZATI?

Neke religije tvrde kako njihove svete knjige same po sebi dokazuju svoje božansko porijeklo, jer su pisane u stilu koji je nesvojstven ljudskim bićima.⁷¹ Evo kako mi je o tome pisao jedan Ahmed:

„Kuran je najveće čudo ikada viđeno od proroka! Hajde, napišite barem jedan stih koji je poput njegovog, ili koji barem liči? Pa ne biste mogli to sve i da ste najrječitija osoba uzvišenog arapskog govornog područja. Nema na svijetu ničega što je i prinijeti Kuranu uzvišenijem od svih... A ako možete dokazati drugačije, izvolite!“

Ahmedov izazov se zasniva na jednom stihu iz druge sure: „*A ako sumnjate u ono što objavljujemo robu Svome, naćinite vi jednu suru sličnu objavljenim njemu...*“ (sura 2:23)

Samo, nevolja sa ovom tvrdnjom je u tome što se ne može ni dokazati ni opovrgnuti.

Daću vam primjer. Recimo da priređujem umjetničko takmičenje u slikarstvu. Tu su i moje slike, ja sam žiri i sebe proglašavam pobjednikom. Potom kažem drugim

⁷⁰ Free, Joseph P. and Howard F. Vos. *Archaeology and Bible History*. Grand Rapids, MI: Zondervan, 1992, str.294.

⁷¹ I muslimani i mormoni tvrde da je literalni stil kojima su napisane njihove svete knjige najveći dokaz njihovog božanskog porijekla. Na jednom muslimanskom sajtu stoji: „Velik izazov... sveti Kuran... Otkako je Kuran objavljen, prije četrnaest vijekova, niko nije uspeo napisati ni jedno jedino poglavlje koje bi pariralo Kuranom po ljepoti, rječitosti, sjaju...“ (<http://www.islam-guide.com/frm-chl-2.htm>) Na sajtovima mormona stoje slične tvrdnje: „Veliki je izazov Mormonova knjiga... Morali biste napisati svoj sveti spis služeći se brojim odlikama hebrejske poezije i drugih književnih vrsta, i da sve one ostanu neotkrivene, neobjavljene engleskom govornom području, godinama nakon što ste napisali taj svoj spis.“ (<http://www.greatlak.esrestorationbranches.org/newpage34.htm>)

izlagačima, slikarima: „Niko ne slika kao ja! Ako mislite da nisam najveći slikar svijeta, hajde naslikajte sliku poput moje!“

Dokazuje li to da su moje slike najbolje? Dokazujem li ja time da sam slikar nad slikarima? Nipošto. Čak nema nikoga ko bi me razuvjerio i pokazao mi zabludu. Zašto? Ljepota je stvar svačijeg oka. Tako je i sa ritmikom, kao literarnom ljepotom. Prosto, subjektivna je.

Biblija je bogata prelijepom hebrejskom poezijom i velikim brojem numeričkih obrazaca.⁷² Ali nije literarna ljepota ono zbog čega Bog od nas očekuje da vjerujemo njegovoj Riječi.

Dakle, kao što nauka ne može dokazati božansku nadahnutost, tako ni prelijepa proza svih književnih vrsta ne dokazuje kako je neka knjiga od Boga.

Dobro je imati na umu da Sotona, taj veliki imitator, također može nadahnuti sjajnu poeziju i „*zbori naduto*“ (Juda 16) Zato nas Biblija upozorava da neki „*lijepim i laskavim riječima zavode srca nedužnih.*“ (Rimljanima 16:18). Posebno ako ta laskanja protivrječe prastarom planu i poruci Stvoritelja, onome što je objavio odavno.

Ni nauka, ni arheologija, ni poezija ne dokazuju da je bilo koja knjiga Božija riječ. Takav dokaz bogonadahnutosti bi se morao zasnivati na višem sudu, na jačim i nepobitnim dokazima.

E, o tim dokazima ćemo u poglavlju koje slijedi.

⁷² Psalam 119 je najduže poglavlje Biblije i predivan je primjer ove čudne književne vrste. Naime, on je alfabetski akrostih sačinjen od 22 odjeljka sa po 8 stihova. Svih 8 stihova svakog odjeljka otpočinju istim slovom hebrejskog alfabeta. Tako u prvom odjeljku stihovi počinju slovom *alef* (prvim slovom hebrejskog alfabeta). Osam stihova drugog odjeljka otpočinju slovom *bet* (drugim slovom hebrejskog alfabeta). I tako kroz sav alfabet. E, sad: probajte to oponašati! Teško. Umjesto toga, čitajmo ovaj psalam i uronimo u snagu njegovih riječi.

5

Božiji potpis

„Neka se saberu sva plemena i neka se skupe narodi... Neka se čuje da se može reći:
‘Istina je!’ “
Bog (Izaija 43:9)

Većina zvaničnih, zakonskih dokumenata zahtijeva zvaničan paraf, potpis. Posebno je to slučaj sa Biblijom koja za sebe tvrdi da je Božiji autorizovani zapis o savezu. Baš to je i slučaj i sa Starim i sa Novim zavjetom: potpisani su. Ali ne perom i tintom, već sasvim drugačijim potpisom: *ispunjenim proroštvima*.

„Ovako govori kralj Izraelov i otkupitelj njegov, Jahve nad vojskama: »Ja sam prvi i ja sam posljednji: osim mene Boga nema. Tko je kao ja? **Nek’ ustane i govori**, nek’ navijesti i nek’ mi razloži! Tko je od vječnosti otkrio što se zbilo? **Nek’ nam navijesti što će još doći!... tko je to od davnine navijestio i od tada prorekao?** Nisam li ja, Jahve?“ (Izaija 44:6-7; 45:21)

Biblije sadrži stotine detaljnih proroštava koja su se sasvim ispunila. Zato možemo ovoj Knjizi vjerovati kada je riječ o prošlosti, o sadašnjosti i o budućnosti.

POZITIVAN DOKAZ

Samo neko ko postoji izvan vremena može znati i bilježiti stvari koje bi se tek trebale istorijski dogoditi.

Smrtni ljudi, muškarci i žene, tu i tamo učeno nagađaju o onome što nas čeka u budućnosti. Ali samo Bog zna zasigurno to buduće kao nešto što se već zbilo. Samo on zna šta očekuje svijet za hiljadu godina. Bez njegovog otkrivenja ni ljudi, ni anđeli, ni Sotona, ni zli duhovi ne mogu zasigurno predvidjeti buduće događaje.

Neko će reći: „A šta sa medijumima, vračevima i gatarama? Oni predviđaju budućnost!“ Kao prvo, Sotona ima moć da nešto od svojih natprirodnih saznanja i snage udijeli onima koje „*drži robljem svoje volje*“. (2. Timoteju 2:26) Drugo, Sotona je majstor imitiranja i psihologije, pošto već milenijumima posmatra ljudski rod. U tom smislu je i majstor koji može imitirati i falsifikovati božanski „potpis“. Treće, iako je đavo relativno dobar pogađač, i nešto od toga se čak i ostvari, on ipak *ne zna* budućnost. Njegova „proroštva“ su uglavnom pogrešna. Uvijek su nejasna. Recimo, kao kada gatar laže djevojku: „Za nekoliko godina ćeš pronaći pravu ljubavi i udaćeš se“. Svi znamo koliko su velike šanse da se ovakvo „proroštvo“ donekle ispuni. Ali kada govorimo o ispunjenim *biblijskim proroštvima*, svakako ne govorimo o maglovitim „idi-mi-dodji-mi“ pogađanjima.

Zato, hajdemo pogledati tri primjera biblijskih proroštva: o mjestu, o narodu i o pojedincu.

PROROŠTVA O MJESTU

Oko 600. godine prije nove ere, prorok Ezekiel je proricao protiv Tira, drevnog feničanskog grada. Tir se nalazio na obali Libana i preko dva milenijuma je bio svjetska prijestonica. Zvali su ga kraljicom mora. I baš kada je bio na vrhuncu moći,

Bog poziva Ezekielu da objavi i zapiše detaljno proroštvo o njegovom razaranju, zbog pokvarenosti, bahatosti i protivljenja Bogu.

Evo šta je Ezekiel predskazao:

1. *Mnogi će se narodi vojno podići na Tir* (Ezekiel 26:3)
2. *Pod vođstvom Nabukodonozora Babilon će prvi napasti.* (st. 7)
3. *Kule i zidne ovog grada će biti srušene.* (st. 4 i 9)
4. *Žitelji Tira će biti pogubljeni mačem.* (st. 11)
5. *Nakon razaranja u more će baciti gradsko kamenje i zemlju.* (st. 12)
6. *Grad će biti tako „sastrugan“ da će ličiti na „golu stijenu“.* (st. 4)
7. *Nekadašnji grad će postati mjesto na kome će ribari „sušiti mreže“.* (st. 5 i 14)
8. *Kakva je budućnost Tira? „Više se nikad nećeš podići, **jer ja, Jahve, rekoh!**“* (st. 14)

Sekularna istorija bilježi svih ovih osam navedenih stvari. Baš sve se ostvarilo:

1. *Mnogi su se narodi digli na Tir.*
2. *Babilon je prvi nasrnuo na grad pod vođstvom cara Nabukodonozora.*
3. *Nakon 13 godina opsade (585-572 p.n.e.), Nabukodonozor je srušio sve gradske zidine i kule, na kopnu, ispunjavajući tako prvo Ezekielevo proroštvo.*
4. *Nabukodonozor je masakrirao žitelje grada, sve koji se nisu domogli tvrđave na mediteranskom ostrvu, udaljenom oko kilometar od obale.*
5. *Sekularna istorija dokumentuje da je 332. godine p.n.e „Alaksandar Veliki postao prvi osvajač ovog tirkog ostrva. Uspio je u tome tako što je prekinuo snabdijevanje tvrđave i što je od gradskih ruševina nasuo put do ostrva.“⁷³ Time je očigledno ispunio i onaj dio proroštva o bacanju gradskog kamenja i zemlje u more. Tek, ova Aleksandrova pobjeda zauvijek je okončala imperije Feničana.⁷⁴*
6. *Grad je zaista doslovno razoren tako da je bio poput „gole stijene“.*
7. *Tir se zaista pretvorio u veliku obalu na kojoj su ribari „sušili mreže“.*
8. *Usljedile su godine mnogih pokušaja obnove grada, ali razaranja su uvijek stizala. Dašanji Liban ima moderan istoimeni grad, ali ona stara feničanska prijestonica protiv koje je prorokovao Ezekiel se više nikada nije obnovila. Na jednoj fotografiji*

⁷³ Wallenfels, Ronald and Jack M. Sasson. *The Ancient Near East*. Volume IV. NY: Charles Scribner's Sons, 2000; Carl Roebuck. *The World of Ancient Times*. NY: Charles Scribner's Sons, 1966, p.355.

⁷⁴ „Aleksandar Veliki je nakon devetomjesečne opsade (332. p.n.e) uveliko smanjio grad, iako ga nije sasvim razorio. Od tog pogroma Tir se više nikada nije oporavio...“ (Avery, Catherine B. and Jotham Jovanson. *The New Century Classical Handbook*. NY: Appleton-Century-Crofts, Inc., 1962, str. 1130.)

časopisa *Nacionala geografija* je prikazana iskopina tadašnjeg kamena za popločavanje ulica, ispod koje je pisalo: „Fenikija danas. Tir je ostao negdje duboko ispod tog kamenja i stubova rimskih metropola. Tek kada se zakopa ispod svega toga dolazi se do nekadašnjeg svijeta Feničana.“⁷⁵

Kako je bilo ko, pa i neki Ezekiel, po sopstvenoj mudrosti, gledajući Tir svojih dana, došao do ovih osam predviđanja? Pošto jedino Bog vidi istoriju prije nego što se zbude, samo je on mogao proroku dati sve ove pojedinosti.

PROROŠTVA O NARODU

Biblija sadrži stotine preciznih proroštava o brojnim narodima koji su naseljavali Egipat, Etiopiju, Arabiju, Perziju, Rusiju, Izrael i sl.

Prije nego pogledamo sljedeće primjere ispunjenih proroštava, sjetimo se zašto ovo pokazujemo: nije nam cilj da nam proroštva kažu ono što bismo željeli čuti, ili da bismo istaknuli neku političku ili religioznu agendu. Želimo naučiti ono što Biblija objavljuje.

Dakle, slučaj proroštava o određenim narodima lak je za tumačenje, ali opet mnogima teško prihvatljiv.

Oko 1920. p.n.e. Bog je obećao Abrahamu: „*Tvome ću potomstvu dati ovu zemlju.*“ (Postanak 12:7) To je prostor tadašnjeg Kanana. Kasnije je isto obećanje ponovljeno Izaku i Jakovu.⁷⁶ Potomci Abrahama, Izaka i Jakova su prvo nazvani Hebreji a kasnije Izraelci.

Stotinama godina kasnije, Bog je jasno rekao Mojsiju šta će im se desiti ukoliko mu ne budu vjerovali i pouzdali se u njega:

„Vas ću rasijati po narodima; izvući ću protiv vas mač iz korica tako da će vam se zemlja pretvoriti u pustaru a gradovi u ruševine.“
(Levitski zakonik 26:33)

„Bit ćeš na zgražanje, porugu i ruglo svim narodima među koje te Jahve odvede... Ali među tim narodima nećeš imati mira; ni tvome stopalu neće biti počivališta, nego će ti ondje Jahve dati srce uznemireno, oči utonule, dušu tjeskobnu.“ (Ponovljeni zakon 28:37,65)

Stari zavjet navodi dosta sličnih proroštava. Oko 30. godine n.e., Isus iz Nazareta potvrđuje ono što su proroci najavljivali, posebno kada je riječ o razorenju Jeruzalema: „*Kad se približi (Isus) i ugleda grad (Jeruzalem), zaplaka nad njim govoreći: »... Doći će dani na tebe kad će te neprijatelji tvoji opkoliti opkopom, okružiti će te i pritjesniti odasvud. Smrskati će o zemlju tebe i djecu tvoju u tebi. I neće ostaviti u tebi ni kamena na kamenu zbog toga što nisi upoznao časa svoga pohođenja.«*“ (Luka 19:41-44)

Nakon 14 godina sve se doslovno ispunilo.

Istoričar Josip Flavije, rođen 37. n.e., bilježi ovu kataklizmu kao očevidac. Naime, 67. godine su Rimljani vojnim trupama opkolili Jeruzalem, utvrdili se, ušančili i nakon trogodišnje opsade srušili prijestonicu Izraela. Iako je cezar lično zapovijedio da se hram poštedi, trupe su ga ipak spalile i tako pobile sve Hebreje koji su se skrili unutar tog svetog zdanja. Hramsko zlato i srebro se tom prilikom istopilo i

⁷⁵ Matejs, Samuel W. "The Phoenicians Sea Lords of Antiquity," Washington, DC: *National Geographic*, August 1974, str. 165. također: L.L. Orlin. Tyre. *Grolier Multimedia Encyclopedia*. Retrieved September 7, 2006 from Grolier Online <http://gme.grolier.com/cgi-bin/article?assetid=0297240-0>

⁷⁶ Postanak 26:3; 28:15

slilo između stijenja i kamenja. I tako je hram razoren baš onako kako je to Isus predskazao: „*I neće ostaviti u tebi ni kamena na kamenu*“.⁷⁷

Drugo: onako kako su i Mojsije i proroci predvidjeli, Hebreji su bili *rasijani* po cijelom svijetu. I skoro puna dva naredna milenijuma, istorija je pred očima svijeta ispunjavala sva ta proroštva. Jer, Hebreji su stvarno bili „*predmet zgražanja, ruganja i podsmjeha*“. I nigdje nisu našli „*počinka svojim stopalima*“.

Šta god lično osjećali prema ovome, postoji i druga, neporeciva strana ovog biblijskog proroštva. Bog je još nešto poručio svojim prorocima. Uprkos beznadežnosti, Hebreji će opstati među narodima kao samosvojan narod i jednom će se vratiti u zemlju koju je Bog dao njihovim praocima: Abrahamu, Izaku i Jakovu. Mojsije je prorokovao potomcima Izraela: „*Tada će Jahve, Bog tvoj, vratiti tvoje izgnanike; smilovat će se tebi i opet će te sabrati između svih naroda među koje te bude rastjerao Jahve, Bog tvoj.*“ (Ponovljeni zakon 30:3) Prorok Amos je dodao: „*Okrenut ću sudbinu naroda moga Izraela: obnovit će gradove srušene i živjeti u njima... Posadit ću ih u zemlju njihovu i nikad se više neće iščupati iz zemlje koju im dadoh.*“ (Amos 9:14-15) Vijesti koje nam stižu sa svih strana svijeta potvrđuju da se sve ove proročke najave ispunjavaju.

Ono što se sa nacijom Hebreja dešavalo jeste jedinstveno u istoriji svijeta. Najveće čudo je što su oni izuzetak pravila asimilacije. To pravilo, taj životni zakon svjedoči o tome da nacija, koju desetkuje druga nacija, vremenom iz naraštaja u naraštaj bude progutana, utopljena tamo gdje je rasijana i prognana. Naime, dolazi do miješanih brakova, prihvatanja novih jezika i kulture, svega zbog čega se gubi nacionalni identitet. E, baš sve to se nije dogodilo Hebrejima. Iako su milioni očajnički pokušavali da ih utope u sebe – nisu uspjeli.⁷⁸

Razumljivo je što su ove riječi mnogima preteške za prihvatiti. Baš nedavno mi je pisao prijatelj iz Libana: „*Što se tiče ispunjenja proroštava (posebno je mislio na Božije obećanje da će vratiti narod Izraela u njihovu zemlju) ne mogu a da se ne osvrnem na posljedice prihvatanja takvog uvjerenja. Meni i svemu mome bi tako nešto nanijelo štetu.*“

Da odmah nešto razjasnimo. Prepoznavanjem činjenice da su Hebreji kao narod preživjeli, da su se iznova ustanovili kao nacija, ne znači kako treba neupitno prihvatiti politiku države Izrael. U tom smislu shvatam svog prijatelja Libanca i saosjećam s njim. Familija njegove majke i mnogi koje poznaje su 1948. godine otjerani iz svojih domova. Njegova je zemlja silno propatila. Ali i pored toga moja poenta je sljedeća: biblijska proroštva se ispunjavaju pred našim očima.

Činjenica da mnogi današnji Hebreji odbacuju poruku proroka, a kažu kako je poštuju, takođe je ispunjavanje Biblije. Kako? Kao narod su duhovno slijepi. Kako reče Pavle: „*Tako i danas kad se čita Mojsijevo Petoknjižje, pokrivalo zastire njihovo srce.*“ (2. Korinćanima 3:15) Oni kao narod neće ući u Božiju puninu blagoslova sve do dana kada će se pokajati (radikalno promijeniti i um i srce) i povjerovati u božansku drevnu poruku.⁷⁹

⁷⁷ Josephus, Flavius, *The Complete Works of Josephus*. (William Whiston) Grand Rapids, MI: Kregel Publications, 1967, str.566-568, 580-583, 588-589.

⁷⁸ Recimo, pred sam Drugi svjetski rat, mnoštvo Hebreja u Hitlerovoj Nemačkoj nije htjelo da bude prepoznato kao narod Hebreja. Govorili su njemački, plaćali poreze Njemačkoj, borili se za Njemačku u Prvom svjetskom ratu. Ali svejedno su im govorili: „Ne, vi ste Hebreji!“ Uslijedio je rat i godine koje su u konc-logorima oduzele šest miliona života.

⁷⁹ Izaija 44:18; Jeremija 5:21; Ivan 5:39-47; 2. Korinćanima 3:12-16; Rimljanima 9-11. **Primjedba:** Prije nekih 2.600 godina, Bog je objavio svom proroku Ezekielu da će se preobraćaj Izraela odigrati na tri nivoa. Naime, u viziji je uporedio svoj narod sa dolinom rasutih *suvi*h kostiju koje će se *skupiti* u tijelo, u koje će potom ući *dah života*. (Ezekiel 37:1-14)

Elem, negdje pred kraj našeg putovanja Biblijom osvrnućemo se na to kako se ovi događaju uklapaju u Božiji sveopšti plan kraja vremena. Čućemo još i neka proroštva o blagoslovima koje je Bog namijenio Bliskom Istoku i čitavoj planeti.

„Jer ja znam svoje naume koje s vama namjeravam – riječ je Jahvina – naume mira, a ne nesreće: **da vam dadnem budućnost i nadu.**“ (Jeremija 29:11)

PROROŠTVA O LIČNOSTI

Po čitavom Starom zavjetu nalaze se stotine proroštava o Mesiji – Izbavitelju koga je Bog obećao svijetu. Svici sa Mrtvog mora potvrđuju da su ti tekstovi, ta sveta pisma napisana vijekovima prije Mesijinog rođenja. Evo primjera tih predskazanja:

- **Proroštvo dato Abrahamu, 1900. p.n.e. Mesija će stupiti na svijet po porodičnoj lozi Abrahama i Izaka** (Postanak 12:2-3; 22:1-18. *ispunjeno: Matej 1*)
- **Izaijino proroštvo, 700. p.n.e. Rodiče ga djevica i otac mu neće biti čovjek.** (Izaija 7:14; 9:6. *ispunjeno: Luka 1:26-28; Matej 1:18-25*)
- **Mihejevo proroštvo, 700. p.n.e. Rodiče se u Betlehemu.** (Mihej 5:2. *ispunjeno: Luka 2:1-20; Matej 2:1-12*)
- **Hošeino proroštvo, 700. p.n.e. Pozvaće ga iz Egipta.** (Hošea 11:1. *ispunjeno: Matej 2:13-15*)
- **Malahijino proroštvo, 400. p.n.e. Mesiju će najaviti Preteča.** (Malahija 3:1; Izaija 40:3-11. *ispunjeno: Luka 1:11-17; Matej 3:1-12*)
- **Izaijino proroštvo, 700. p.n.e. Mesija će slijepima vraćati vid, gluhima sluh, hromima hod, a radosna vijest će propovijedati siromašnima.** (Izaija 35:5-6; 61:1. *Ispunjeno: Luka 7:22; Matej 9 i sl..*)
- **Izaijino proroštvo, 700. p.n.e. Odbaciće ga sopstveni narod.** (Izaija 53:2-3; 49:5-7; Psalam 118:21-22. *Ispunjeno: Ivan 1:11; Marko 6:3; Matej 21:42-46 i sl.*)
- **Zaharijino proroštvo, 500. p.n.e. Biće izdan za 30 srebrnika kojima će se potom kupiti njiva.** (Zaharija 11:12-13. *Ispunjeno: Matej 26:14-16; 27:3-10*)
- **Izaijino proroštvo, 700. p.n.e. Mesiju će odbaciti, lažno optužiti, osuditi i pogubiti i Hebreji i pagani.** (Izaija 50:6; 53:1-12; takođe: Psalam 2 & 22; Zaharija 12:10. *Ispunjeno: Ivan 1:11; 11:45-57; Marko 10:32-34; Matej 26 & 27*)
- **Davidovo proroštvo, 1000. p.n.e. Probošće mu i ruke i noge. Narugaće mu se podlaci i bacanjem kocki otimati se za njegov ogrtač i sl.** (Psalam 22:16,8,18. *Ispunjeno: Luka 23:33; 24:39*) Primjedba: sva ova predviđanja izrečena su mnogo, mnogo prije nego je raspeće postalo način izvršenja smrtne kazne.
- **Izaijino proroštvo, 700. p.n.e. Iako će ga pogubiti kao najgoreg zločinca, sahraniće ga u grob bogataša.** (Izaija 53:8. *Ispunjeno: Matej 27:57-60*)
- **Davidovo proroštvo, 1000. p.n.e. Mesijino tijelo neće istrunuti u grobu jer će pobijediti smrt.** (Psalam 16:9-11; videti: Matej 16:21-23; 17:22-23; 20:17-19 i sl. *Ispunjeno: Luka 24; Djela 1 & 2*)

Na kraju ovog našeg putovanja možda ćete htjeti vratiti se ovom popisu proroštava, i uzeti svoju Bibliju i pročitati sve ove starozavjetne stihove i predviđanja koja su se ispunila u Novom zavjetu. Jedno je u ovom času svakako jasno: zakon vjerovatnoće pokazuje „nemogućnost“ da ijedna, bilo koja osoba, ostvari sva ova specifična proroštva. Pa ipak – baš se tako dogodilo.

PROROČKI SIMBOLI I MODELI

Osim stotina proroštava rasutih po čitavom tekstu Starog zavjeta, tu su i stotine simbola i modela (zovemo ih još *tipovima, slikama, prefiguracijama i ilustracijama*). Bog je autor svih ovih slikovitih pomagala kojima nas uči o sebi i svom planu za ljudski rod.

Kasnije ćemo, tokom našeg putovanja, mnoge biblijske simbole i modele proučiti i objasniti. Recimo, jedan od izrazitijih *simbola* je žrtveno jagnje, o kome podrobnije govorimo od 19. do 26. poglavlja ovog naslova.

U poglavlju 21 naučićemo ponešto o posebnom šatoru koji je nazvan Svetište i za koje je Bog Izraelcima dao detaljne napomene, o tome kako da ga načine. Taj šator je bio *model*. Svetište i sve što je išlo uz njega je bilo neopisivo snažan vizualni podstrek i pomoć narodu, da razumije kakav je Bog i kako grešnici mogu zadobiti oproštenje i dobrodošlicu u raj.

Uporedno proučavanje života Josipa, Jakovljevog sina, i života Isusa iz Nazareta, pružice nam zadivljujući primjer biblijske *prefiguracije*, tipologije. Jeste li znali da postoji više od stotinu paralela, stotinu podudarnosti između Josipovog i Isusovog života? Bog je upotrijebio Josipa da bi njime dočarao Isusa koji će na svijet doći 17 vijekova kasnije.⁸⁰

Samo je jedno razumno objašnjenje za ovakve modele i proroštva:
Bog.

SVRHA PROROŠTAVA

Dok je bio na zemlji Mesija je govorio:

„Već vam sada kažem, **prije negoli se dogodi, da kad se dogodi vjerujete** da Ja jesam.“ (Ivan 13:19)

Predviđanja budućih događaja, kao i njihovo historijsko ostvarenje, jedan je od načina na koji Bog potvrđuje i svoje glasnike i njihove poruke. **Da bi nam po svojoj Riječi ojačao vjeru**, istiniti i živi Bog nam govori: „**Onaj sam koji od početka svršetak otkriva i unaprijed javlja što još se nije zbilo!** Ja kažem: Odluka će se moja ispuniti, izvršit ću sve što mi je po volji.“ (Izaija 46:10)

Putovanje pred nama kroz Bibliju otpočecemo prvom knjigom kanona: *Postankom*. U njoj imamo narativ o stvaranju svijeta. Putovanje ćemo okončanti posljednjom kanonskom knjigom: *Otkrivenjem*. U njoj su nam predskazani završni događaji historije svijeta.

Ali, kako možemo biti sigurni da su istinite biblijske tvrdnje o nedokazanoj prošlosti i nedokučivoj budućnosti? Možemo primjenom iste logike koja nam kazuje da će se sunce i sutra opet pojaviti. Već milenijumima naš sunčev sistem održava ovaj ritam u savršenom redu. Planeta Zemlja nikada se ne prestaje okretati. Zbog toga nam se čini da sunce uvijek „izlazi“ i „zalazi“. Takva su i biblijska proroštva po kojima se jasno vidi: Božija je knjiga savršeni zapis.

⁸⁰ Uporedimo Postanak 37-50 sa evanđeljima. Za ovo proučavanje preporučujem: *Joseph Makes Me Think of Jesus*, by William MacDonald. Grand Rapids, MI: Gospel Folio Press.

BOŽIJI IZAZOV

Ima još nekih religija koje se pozivaju na ispunjenost svojih proroštava. Kada sretnete takve, zamolite ih da vam daju popis tri ili četiri takva najznačajnija proroštva. Teško će u tome uspjeti. Ali ako i budu mogli, prvo provjerite da li su ta proroštva napisana *prije* događaja koje predviđaju, a potom ih uporedite sa *sekularnom istorijom* radi potvrde ispunjenja. Moje je iskustvo da je takvih proroštava u najbolju ruku jako malo i sva su vrlo nejasna.

I baš zato jedan i jedini istiniti Bog pruža svim ljudima izazov, svim religijama i izmišljenim božanstvima:

*„Iznesite svoj spor, kaže Jahve, predočite dokaze, kaže kralj Jakovljevi. Nek’ pristupe i **nek’ nam objave ono što će se zbiti**. Ta što su nam otkrili o onom što bijaše, što se ispunilo, da o tom mislimo? Il’ **objavite što će biti, da doznamo ono što dolazi**. Otkrijte nam što će se poslije zbiti, i poznat ćemo da ste bogovi. Učinite nešto, dobro ili zlo, da se začudimo i prepadnemo zajedno. Ali vi niste ništa i djela su vam ništavna, gnusan je koji vas izabere.“ (Izaija 41:21-24)*

Biblija je sasvim jasna. Jedino ona posjeduje stotine detaljno ispunjenih proroštava. Bog jedini ima autentičnu poruku ljudskom rodu, posebno kada nam piše istoriju prije nego što se zbila.

Zato su ispunjena proroštva **njegov potpis**.

6

Dosljedni svjedok

„Ako hoćeš znati kakva je voda, ne pitaj ribe o tome!“
kineska poslovice

Zamislite... vrelo, ljetnji dan, šetate se pored rijeke i razmišljate da skočite u vodu. Ali... niste sigurni koliko je hladna, da li je struja jaka i sl. Kineska mudrost vam poručuje: „Ako hoćeš znati kakva je voda, ne pitaj ribe o tome!“

Hm, zašto bi ribe bile nepodobne odgovoriti nam na ovo pitanje, osim činjenice što ne govorimo istim jezikom? Pa, zato što ne bi ni razumjele šta ih pitamo? Za njih je voda sve, životna sredina, te i nisu svjesne nečeg drugog. Za njih je sjenoviti i mutni vodotok sav svemir kome pripadaju.

Na isti način ako bismo željeli shvatiti svijet u kome smo, u kome živimo, o njemu bi nam trebao odgovore dati neko ko je izvan njega; neko ko nije okrenut sebi.

Dobra vijest je da taj i takav neko postoji: sam Stvoritelj, Bog nebeski zna sve što nam je potrebno znati.

„Sve Pismo, **bogoduho**, korisno je za poučavanje, uvjeravanje, popravljavanje, odgajanje u pravednosti.“ (2. Timoteju 3:16)

Kako to znamo? Kako znamo da je Biblija Sveto pismo nadahnuto od Boga, tj. inspirisano njime? U prethodnom poglavlju smo govorili o Stvoriteljevom potpisu, njegovom pečatu autentičnosti na Bibliji. Sa njenih stranica je ispunjeno na stotine proroštava. Samo je živi Bog mogao iz daleke budućnosti sa potpunom sigurnošću predividjeti događaje koji su se već ispunili kao istorija.

Postoji još jedan način na koji Bog pokazuje pouzdanost svog otkrivenja: objavom svoje riječi mnogim prorocima kroz čitav niz vijekova.

JEDAN SVJEDOK NIJE DOVOLJAN

Bog je rekao Mojsiju: „**Neka ne ustaje jedan jedini svjedok protiv čovjeka ni za koju krivnju i ni za kakav zločin. Kakav god bio prekršaj, neka presuda počiva na iskazu dvojice ili trojice svjedoka.**“ (Ponovljeni zakon 19:15)

Ovaj princip vrijedi širom naše planete. Svaki pravosudni sistem zahtijeva najmanje dva svjedoka radi ustanovljenja istine. Da bi se nešto utvrdilo kao tačno, potrebno je da dolazi iz provjerenog i valjanog izvora.

Bog je ovaj princip primjenio i na objavu svoje istine: jedan jedini svjedok nije dovoljan. Zato Biblija svjedoči o Bogu „koji stvori nebo i zemlju, more i sve što je u njima. On je u prošlim naraštajima pustio da svi pogani pođu svojim putovima. **Ipak ne ostavi sebe neposvjedočena...**“ (Djela 14:15-17)

Čak i najizolovanija plemena na planeti imaju to *spoljašnje svjedočanstvo tvorevine* (vide sve što je Stvoritelj sazdao), ali i *unutrašnje svjedočanstvo savjesti* (unutrašnje osjećanje za dobro, zlo i vječnost). Svaka osoba na planeti u ovom smislu ima, dato joj je neko svjetlo objave, neko svjetlo istine. Zato nam Bog otvoreno kaže

da „*niko nema izgovora*“.⁸¹ Štaviše, obećao je dodatno svjetlo svima koji predano traže kako bi ga pronašli i upoznali kao svog Stvoritelja.

NEPREKIDNI NIZ SVJEDOKA

Bog nikada sebe nije ostavljao bez svjedoka.

Tokom prvog milenijuma ljudske istorije, Bog ili je neposredno razgovarao s ljudima, ili je objavljuvao svoju istinu *usmenim svjedočanstvom* prvih ljudi. Prvi čovjek, Adam, je živio 930 godina. Znači, u tom prvom milenijumu istorije svijeta niko nije imao izgovor za nepoznavanje istine o svom Stvoritelju i Gospodaru. Zašto? Mogli su oči u oči razgovarati sa izvornim svjedocima, praroditeljima Adamom i Evom.⁸² Životni vijek prvih ljudi je bio oko jedanaest puta duži od prosječnog životnog vijeka današnjeg čovjeka, za koji će sam Stvoritelj reći perom Psalmiste: „*Zbroj naše dobi sedamdeset je godina, ako smo snažni, i osamdeset.*“ (Psalam 90:10)

Oko 1920. p.n.e. Bog je izabrao vremešnog čovjeka po imenu Abraham. Obećao mu je da će od njega podići čitav jedan narod po kome će poučiti sve druge narode svijeta mnogim važnim istinama o sebi i svom planu za ljudski rod. Kasnije će Bog po tom izabranom narodu, svijetu pružiti *proroke* i *Sveto pismo*, kao i dugo očekivanog *Mesiju* sveg svijeta. Oko 1490. godine p.n.e. Bog je pozvao jednog čovjeka iz svog naroda da mu bude glasnik. To je bio prorok *Mojsije*.

ZAPISANO SVJEDOČANSTVO

Bog je nadahnuo (natprirodno osposobio) Mojsija da napiše prvi dio Svetog pisma, zvani *Tora*. Stvoritelj neba i zemlje je odlučio omogućiti *zapisivanje* svoje istine za tada rastući ljudski rod i kasnije naraštaje. On je Mojsiju dao zamisli koje je zapisao. Takođe je svim narodima potvrdio autentičnost svoje riječi moćnim *čudesima* koje je učinio preko Mojsija. Bog je otkrio i buduće događaje koje je ovaj prorok objavio i Egipćanima i Izraelcima. I sve se dogodilo kako im je prerekao.⁸³ Time Svevišnji nije pružio nimalo razloga za sumnju, pa čak i najžešći skeptici moraju priznati da sve što je rekao preko Mojsija jeste govor istinitog i živog Boga.⁸⁴

Mojsije je bio tek prvi u dugom nizu proroka. Svi oni su zapisivali Božiju riječ u periodu od petnaest vijekova. Imali su različitu životnu pozadinu i većina nije imala formalno obrazovanje. Iako su živjeli u različitim epohama, sve što su napisali čini savršeno skladnu poruku: od početka do svršetka.

Bog je birao ljude poput Mojsija, Davida, Salomona i tridesetak drugih, da napišu Sveto pismo Starog zavjeta, potvrđujući tu svoju riječ ispunjenim proroštvima i ostvarenim obećanjima, čudesima i znacima.

Opet, u Novom zavjetu imamo zapise četvorice ljudi – Mateja, Marka, Luke i Ivana – o porijeklu i životu Mesije, njegove riječi, djela, smrt i uskrsnuće. Njih

⁸¹ „... *Njima je, naime, poznato ono što se može saznati o Bogu, jer im je Bog to otkrio. A Božije nevidljive osobine – njegova vječna sila i božanstvo, mogu se jasno vidjeti od postanka svijeta na onome što je stvorio. Stoga niko nema izgovora.*“ (Rimljanima 1:18-20) Čak i oni koji ne poznaju Bibliju „pokazuju da je ono što zahtijeva Zakon upisano u njihovim srcima. To svjedoči i njihova *savjest* i njihove misli koje se među sobom *optužuju ili brane*...“ (Rimljanima 2:15). Da, umjesto da u istini potraži još više istine, čovjek se okrenuo laži i zabludi.

⁸² Zbrajanjem godina zabilježenih u rodoslovljima Biblije, vidimo da Adam nije umro sve dok Nojev otac (deveti naraštaj od stvaranja) nije imao nešto više od 50 godina (Postanak 5).

⁸³ Izlazak 5–14

⁸⁴ „*Tada gataru rekoše faraonu: To je prst Božiji!*“ (Izlazak 8:19) Vidite i Izlazak 12:30-33.

četvorica su napisali evanđelja (*indžil*, arapski), i svijetu podarili različita viđenja jednog događaja. Takođe, Bog je nadahnuo Petra (ribara), Jakova i Judu (Isusovu polubraču), kao i Pavla (učenog čovjeka i bivšeg teroristu), da objasne do slavnih pojedinosti Božiji sadašnji i konačni budućni naum za njegov narod. Apostol Ivan je napisao posljednju knjigu Biblije u kojoj veoma živopisno predskazuje kako će se okončati ova naša, nama znana istorija svijeta i vijeka.

DOSLJEDNI SVJEDOK

Sve u svemu, Bog je upotrijebio oko 40 muškaraca da nekih 15 vijekova bilježe njegovo otkrivenje čovječanstvu. I premda se ogromna većina tih svjedoka nisu poznavali, pisali su jedan narativ s jedinstvenom porukom. I ko bi sem Onoga na koga tokovi vremena ne utiču, mogao njima tako različitim podariti dosljednu i skladnu poruku?

*„Jer nikada proroštvo ne bi ljudskom voljom doneseno, **nego su Duhom Svetim poneseni ljudi od Boga govorili.**“ (2. Petrova 1:21)*

U nizu proteklih vijekova mnogi su pokušavali diskreditovati i novozavjetne pisce i njihovu poruku. Posebno su napadani spisi apostola Pavla. Neki su zbog toga one koji vjeruju Bibliji zvali i „Pavlovcima“, jer su – eto – prihvatili oba zavjeta, uključujući i one knjige u kojima je Bog Pavlu objavio neke kolosalne istine.

Ali apostol Petar nas opominje da Pavlova djela ozbiljno shvatimo: *„... **kako vam i ljubljeni brat naš Pavao napisa po mudrosti koja mu je dana.** Tako u svim poslanicama gdje o tome govori. U njima ima ponešto nerazumljivo, što neupućeni i nepostojani iskrivljuju, kao i ostala Pisma – sebi na propast.“ (2. Petrova 3:15-16). Sve što je ovaj apostol pisao u potpunom je skladu sa sadržajem svih drugih proročkih spisa. Zato i sam svjedoči: „Ali s pomoću Božjom sve do dana današnjega svjedočim, evo, malu i veliku, ne govoreći ništa osim onoga što Proroci govoraahu i Mojsije da se ima zbiti... Vjeruješ li, kralju Agripa, Prorocima?“ (Djela 26:22,27)*

DOSLJEDNOST ILI NEDOSLJEDNOST?

Pouzdanost, autentičnost svjedoka se ne potvrđuje količinom istine sadržane u svjedočanstvu dotičnog, već odsustvom bilo kakve nedosljednosti. O tome nam kazuje sljedeća anegdota:

Jednog sunčanog dana, četvorica školskih drugova nisu odoljeli iskušenju bježanja sa časova. Sutradan su objašnjavali razrednoj da ih nije bilo jer im se na automobilu probušila guma. Laknulo im je kada se nasmiješila i rekla im: „Pa, juče ste propustili test... ali, ništa zato: rješavaćete ga danas. Prvo pitanje je: koja guma vam se probušila?“⁸⁵

Naravno, nisu se sjetili ranije uskladiti odgovore i laž je razotkrivena.

Elem, za razliku od svjedočanstva ovih mladića, Božije je svjedočanstvo dosljedno. Mnoštvo svjedoka i pisaca tokom neprojenih naraštaja je koristio naš Stvoritelj kako bi se objavio, kako bi svoj naum pokazao dosljednim i bez protivrječnosti.

Usred olujnog mora kontradiktornosti ljudskih religija i filozofija, Bog nam je obezbijedio i zaštitio nepomičnu stijenu na kojoj nam duša može spokojno počivati. A ta stijena je njegova Riječ.

⁸⁵ DeHaan, Dennis. *Our Daily Bread*, May 6, 2006. Grand Rapids, MI: RBC Ministries.

„Tako nam je **potvrđena proročka riječ** te dobro činite što uzta nju prijanjate kao uzta svjetiljku što svijetli na mrklu mjestu... **Bilo je u narodu i lažnih proroka**, kao što će i među vama biti **lažnih učitelja**... I mnogi će se povesti za njihovim razvratnostima. Zbog njih će se kuditi put istine. **U svojoj će vas lakomosti kupovati izmišljotinama.**“ (2. Petrova 1:19-2:3)

LAŽNI PROROCI

Božija riječ nas upozorava da se čuvamo lažnih proroka i učitelja koji će obmanjivati svojim izmišljotinama. U Bibliji možemo vidjeti mnogo priča o onima koji su tvrdili kako su Božiji istinski proroci. I premda su ih mnogi slijedili, ispostavilo bi se da su bili nadahnuti „*lažljivim duhom*“. (1. Kraljevima 22:22)⁸⁶ Recimo, prema istorijskoj knjizi Biblije, u vrijeme Ilije, tada jedinog pravog proroka, u Izraelu je bilo 850 lažnih pogađača sudbine. Tada je samo 7.000 Izraelaca ostalo vjerno istinskom Bogu, dok su se milioni ostalih povinovali zabludama lažnih proroka.⁸⁷ Nažalost, to će ostati istorijska matrica.

Zato i Isus govori:

„*Uđite na uska vrata! Jer široka su vrata i prostran put koji vodi u propast i mnogo ih je koji njime idu. O kako su uska vrata i tijesan put koji vodi u Život i malo ih je koji ga nalaze!*

Čuvajte se lažnih proroka koji dolaze k vama u ovčjem odijelu, a iznutra su vuci grabežljivi. Po njihovim ćete ih plodovima prepoznati. Bere li se s trnja grožđe ili s bodljike smokve? Tako svako dobro stablo rađa dobrim plodovima, a nevaljalo stablo rađa plodovima zlim.“ (Matej 7:13-17)

Već vijekovima nebrojeni proroci dolaze, prolaze i odlaze. Neki od njih utiču „tek“ na koju stotinu ili hiljadu sljedbenika. Drugi djeluju na milione, pa čak i milijarde, dok njihove duše „vode putem propasti“.

Evo i primjera...

SAHRANJENI „MESIJA“

Abu Isa od Perzije je živio u drugom dijelu VII vijeka. Njegovi su sljedbenici vjerovali da je baš on Božiji izabrani Mesija, jer im je obećao da će ih povesti u pobjedu. Bio je nepismen, ali je navodno pisao knjige. Abu je svoje sljedbenike učio da se mole sedam puta na dan i pozvao ih da ga slijede u borbi, obećavajući im božansku zaštitu. Nakon što je poginuo u okršaju, sahranili su ga, a nakon što se nije vratio u život, njegovi sljedbenici su morali priznati da ih je vodio lažni Mesija. Inače, istorija bilježi mnogo samoproklamovanih Mesija koji su živjeli u Kristovo doba.⁸⁸

Inače, mnogo prije Abu Isinog vremena, Isus je upozorio sve one koji su ga slušali:

⁸⁶ Neki pitaju: „Zašto bi Bog uopšte dopustio ovim lažovima da obmanjuju narod?“ Mojsije objašnjava to u Tori: „**Ako se u tvojoj sredini pojavi prorok ili sanjač snova, pa ti ponudi čudesni znak ili čudo, te se čudesni znak ili čudo dogodi, a on ti, zatim, kaže: 'Hajde da slijedimo druge bogove' (bogove koje niste poznavali) i da im služimo, ne slušaj riječi tog proroka ili sanjača snova. Naime, to vas Gospod, Bog vaš, iskušava da dozna volite li Gospoda, Boga vašeg, svim srcem i svom dušom.**“ (Ponovljeni zakon 13:1-3)

⁸⁷ 1. Kraljevima 18; 1; 19:18; Rimljanima 11:14

⁸⁸ Smith, James E. *Šta Biblija uči o obećanom Mesiji?* Nashville, TN: Thomas Nelson Publishers, 1993, str.470-474; takođe: Philips, Ivan. *Istraživanje svijeta Hebreja*. Neptune, NJ: Loizeaux Brothers, 1993, str.80-81

„Ustat će mnogi lažni proroci i mnoge zavesti.. Ustat će, doista, lažni kristi i lažni proroci i iznijeti znamenja velika i čudesa da, bude li moguće, zavedu i izabrane. Eto, prorekao sam vam.“ (Matej 24:11.24-25)

PROROK „SAMOUBICA“

Džim Džons je početkom 70-ih godina prošlog vijeka osnovao kult Hram naroda. Bio je omiljeni propovjednik u San Francisku, u Kaliforniji. Bio je poznat po sposobnosti da pokrene hiljade ljudi na političke projekte i akcije pomoći siromašnima. Sebe je nazvao „prorokom“ i tvrdio je kako ima moć liječiti oboljele od raka i podizati mrtve. Naposljetku je uvjerio više od hiljadu svojih sljedbenika da ga slijede u tzv. Džonstaun, u Gvajani (Južna Amerika). U novostvorenoj zajednici „prorok Džim“ je obećao svojim pristalicama život mira i sreće. Ali to je bila velika obmana. Džim je bio krvoločni vuk u jagnjećoj koži. Prema članku *San Francisco Chronicle* od 18. XI 1978. godine, Džim je poveo svoje stado u kolektivno samoubistvo cijanidom. Onima koji to nisu htjeli, otrov je dat na silu. Djeca su ubijena injekcijama. Kada je sve bilo gotovo, u Džonstaunu su pronašli 914 leševa među kojima je bilo i Džonsovo tijelo.⁸⁹

NEPOTVRĐENA „SVETA KNJIGA“

Jozef Smit je rođen 1805. godine u Sjevernoj Americi. Stasao je u bijedi i sujevjerju, ali je ipak počeo uvjeravati sve oko sebe da je Božiji prorok, da mu on govori kroz vizije koje mu saopštava Moroni, anđeo svjetla. Pisao je: „Obuzela me je neka sila, sasvim, baš cijelog. Nevjerovatna prisutnost me je nadvladala, svezala jezik da ni riječ nisam mogao izgovoriti. Neka gusta tama me je obuhvatila i činilo mi se da ću propasti.“ A onda piše kako mu je nad glavom bljesnuo „stub svjetlosti, svjetliji od sunca, koji se spuštao postepeno sve dok nije sasvim došao do njega.“⁹⁰

Jozef je tvrdio kako mu je otkrivena sasvim nova knjiga – Mormonska knjiga. Svojim je sljedbenicima govorio o Bibliji kao o Božijoj knjizi, ali ova koju je on primio je posljednja i konačno je otkrivenje. Učio je ljude kako recitovati molitve, kako postiti, davati milostinju, činiti dobročinstva i – prihvatiti njega kao proroka. On sam je za sve to vrijeme živio krajnje sebično, ne skrivajući kako udovoljava svakom svom nemoralnom porivu.

Uprkos tome što njegova „otkrivenja“ nisu imala potvrdu svjedoka (iako je on govorio da ih je bilo troje), i uprkos činjenici da Mormonska knjiga protivrječi Bibliji, istoriji i arheologiji,⁹¹ milioni danas slijede religiju znanu kao *mormonizam*.

Bogata mormonska crkva šalje misionare širom svijeta, a svakodnevno stotine ljudi prihvata ovu vjeru. Inače, zovu se još i *Crkva svetaca Isusa Krista posljednjih dana*. Većina mormona su dragi i prijatni ljudi, ali uporedimo li poruku njihovog

⁸⁹ Taylor, Ivan. „Jones Captivated San Francisco’s Liberal Elite,” *San Francisco Chronicle*, November 12, 1998.

⁹⁰ Smith, Joseph. *Pearl of Great Price*. Joseph Smith—History; 1:15-16.

⁹¹ Za razliku od Biblije, koju potvrđuju i istorija i arheologija, Mormonova knjiga je u tom smislu potpuno diskreditovana. Tomas Stjuart Ferguson je profesor i osnivač katedre za arheologiju na mormonskom *Brigham Young University*, osnovanom samo zbog te jedne svrhe: da dokaže mormonsku knjigu svetom. Nakon četvrt vijeka predanog rada, istraživanja nisu dokazala ništa sa stanovišta flore i faune, topografije, geografije, naroda, kovanog novca i naselja opisanih u Mormonovoj knjizi. Ferguson je zaključio kako je geografija ovog spisa „fikcija“. Vidite i sličnu podložnu napomenu br. 69. (Martin, Walter. *The Kingdom of the Cults*. Minneapolis, MN: Bethany House Publishers, 1997, pp.200-202)

„proroka Jozefa“ sa onim što su objavljivali proroci Biblije, i šta su zapisali, otkrićemo dvije suštinski drugačije poruke.

Treba li reći koliko je nemudro staviti svoju vječnu sudbinu na kocku u ime protivvrječne i nedokazane poruke samozvanog proroka?

POTVRĐENA PORUKA

U zbrkanom i zbunjenom svijetu, u kome su nebrojene mase „*Boga zamijenili lažju*“ (Rimljanima 1:25), pravi i živi Bog je jasno odijelio svoju istinu od te neopisive kakofonije. I to će nam tokom ovog našeg putovanja postajati sve jasnije.

Jedan od načina na koji je Bog potvrdio svoju poruku jeste kroz progresivno otkrivanje dosljednog i potpunog saglasja među prorocima tokom mnogih naraštaja. Samo je Autor koji postoji van vremena mogao nadahnuti takvo otkrivenje.

U tome se poslužio četrdesetoricom muškaraca koji su, više od hiljadu i po godina zapisivali njegovu dosljednu i potvrđenu poruku Biblije.

Zato, za razliku od njih svaki kasniji „usamljeni jahač“ donosi neku poruku koja je drugačija i kosi se ovim proročki neprekinutim slijedom misli.

U prethodnim poglavljima smo naveli nekoliko dokaza koji ističu koliko je Biblija Božija riječ. I koliko god oni bili zapanjujuće zanimljivi i uvjerljivi, svakako je najuvjerljiviji taj što se ta riječ objavljuje, sluša, razumije i prihvata.

Drama Božije knjige koja se razvija, otkriva nam Onoga koji je beskrajno uzvišen i čija sila nadilazi i našu najluđu maštovitost. Ona nas oslobađa straha i pruža sigurnost vječnog života. Ona donosi preobražaj karaktera i ponašanja, vodeći nas jednom i jedinom, istinitom Bogu.

Ni đavo ni čovjek nisu se mogli javiti sa takvom porukom. Ali – ne vjerujte meni na riječ. Štaviše:

„*Sve provjeravajte: dobro zadržite.*“ (1. Solunjanima 5:21)

7

Temelj

*„Jer, Jahvino ću ime uznositi, a vi Boga našeg veličajte!
On je Stijena, djelo mu je savršeno...“*
prorok Mojsije (Ponovljeni zakon 32:3-4)

Isus je svoju čuvenu **Propovijed na gori** završio ovim riječima:

„Stoga, tko god sluša ove moje riječi i izvršava ih, bit će kao mudar čovjek koji sagradi kuću na stijeni. Zapljušti kiša, navale bujice, duhnu vjetrovi i sruče se na tu kuću, ali ona ne pada. Jer – utemeljena je na stijeni. Naprotiv, tko god sluša ove moje riječi, a ne vrši ih, bit će kao lud čovjek koji sagradi kuću na pijesku. Zapljušti kiša, navale bujice, duhnu vjetrovi i sruče se na tu kuću i ona se sruši. I bijaše to ruševina velika.“ (Matej 7:24-27)

U čemu su se razlikovale kuća koja je izdržala nalete rijeke i vjetrova, i ona koja se srušila?

U temelju.

Mudar čovjek zida na pouzdanoj stijeni, a nerazuman na nepouzdanom pijesku.

U Bibliji nam je Bog pružio kao kamen čvrsti temelj poruke koju svako želi čuti, razumjeti i povjerovati. Ta stijena je *Tora*, koju još zovemo Mojsijev zakon, Panteteuh ili Tevrat.

KNJIGA POČETAKA

Mojsijeva Tora sadrži prvih pet kanonskih knjiga Biblije. Prva je Postanak, što znači „porijeklo“. Postanak je *Knjiga početaka* u kojoj nam Bog otkriva porijeklo naše planete, porijeklo života, čovječanstva, braka, porodice, društava, naroda i jezika. U njoj imamo odgovore na najveće tajne života: kakav je Bog? Odakle je čovjek? Zašto smo ovdje? Odakle zlo? Zašto ljudi stradaju? Kako savršeni Bog može prihvatiti nesavršene ljude?

I dok nam se odgovori na sva ova važna pitanja i na stotine sličnih pružaju u kasnijim kanonskim knjigama, u Postanku imamo temeljne i početne odgovore na sve. Prva knjiga Biblije je temelj na kome se postavljaju svi kasniji temelji.

BOŽIJA PRIČA

Biblija sadrži stotine priča koje su se odigravale tokom stotina godina. Sve one čine jedan narativ, jednu priču, najbolju ikada ispričanu. Po njoj nam Bog pruža jednu glavnu poruku: najbolju vijest ikada objavljenu.

Božija dramatična priča obuhvata mnoge rasplete. Dok idemo kroz Sveto pismo, jedan od tih raspleta je onaj zabilježen u evanđeljima. A posljednja kanonska knjiga, Okrivenje Ivanovo je nesumnjivi rasplet svih raspleta. Tu nam se naposljetku sve u potpunosti „otkriva“.

Uprkos činjenici da je Bog objavio svoj plan, njegov je dizajn ljudi još uvijek mnogima velika misterija.

PRVE STVARI PRVO

Postanak sadrži 50, od ukupno 1189 poglavlja Biblije.⁹² Da biste pročitali cijelu Bibliju bez stajanja, potrebno vam je otprilike tri dana i tri noći.

Na putovanju koje nam predstoji, proći ćemo kroz većinu tih priča, onih najvećih i najkласičnijih koje nam stvaraju „veliku sliku“ Božijeg predivnog plana za ljudski rod. Značajni dio vremena putovanja ćemo utrošiti na prva četiri biblijska poglavlja, jer je u njima ključ najvećih istina koje se protežu kroz čitavu Božiju riječ.

Teško je, zapravo, i prenglasiti nekoliko prvih poglavlja Biblije.

Kažite mi, dok ste bili dijete, odakle ste čitali priču: s kraja ili s početka? Ili ste okretali sredinu, pa na preskoke išli ka završetku? Ne, uvijek biste počinjali od početka. Pa opet, kada je riječ o Bibliji, većina čitalaca preskače njen početak.

Možda im zbog toga Božija priča ostaje skrivena, baš zato što su preskočili tih prvih nekoliko stranica Biblije? Zar je onda neobično što mnogi, poput Ahmeda koji mi je pisao (pismo iz prvog poglavlja), kako im je poruka Biblije sasvim besmislena!?

Ako ste i vi bezvoljni baviti se prvim poglavljima Postanka, znajte da će vam ostatak Biblije zadavati glavobolju. Ukoliko ovladate ovim sadržajem, i ostatak Božije knjige će vam i te kako imati smisla.⁹³

ZRNO PRIČA PRIČU

Zamislimo zrno žita. Majušno je, ali u sebi nosi čitav DNK svemira i snagu postati odrasla biljka koja na sebi nosi klas sa obiljem zrnavlja. Kako kaže Novi zavjet:

„Zemlja sama od sebe donosi plod: najprije stabljiku, onda klas i napokon puno zrnja na klasu.“ (Marko 4:28)

Bog nije osmislio žitarice, voće i povrće kao nešto što zrije danas za sutra. Takva je i njegova priča Biblije, poruka koja se ne kazuje odjednom i cijela. Kao što je zamislio da nam hrana za tijelo stiže lagano, u fazama koje se razvijaju, tako nam i duhovnu hranu za dušu daje *postepenim otkrivanjem istine*.

„Jer zapovijed po zapovijed, zapovijed po zapovijed, pravilo po pravilo, pravilo po pravilo, malo ovdje, malo ondje.“ (Izaija 28:10)

U tom smislu je knjiga Postanka poput plodnog tla u koje je Bog zasijao svoje „sjeme“ istine. Iz tih istina raste njegova poruka i sazrijeva u ostatku kanonskih knjiga Biblije, nudeći život i novinu svijetu.

ZAMETAK

⁹² Biblija sadrži 66 odvojenih knjiga: 39 u Starom i 27 u Novom zavjetu. Kasnije, tokom istorije, Rimokatolička crkva je (poput većine protestantskih crkava koje su svoje tradicije izjednačile sa Božijom reči), odlučila da u kanon uvrsti još jedanaest knjiga između Starog i Novog zavjeta. Taj je korpus poznat kao apokrifi (deuterokanonske knjige), i pisane su uglavnom u vremenu između zavjeta. Iako sadrže istorijske zanimljivosti, kao i čiste legende, Hebreji ih nikada nisu prihvatili za nadahnute svete spise. Mnogi od svitaka sa Mrtvog mora, otkrivenih 1947. godine, su komentari koji jasno spominju samo 39 starozavjetnih knjiga, ali ne i apokrifne. Takođe, apokrifi se nikada ne citiraju u Novom zavjetu. Kanonskih 39 knjiga su pisali proroci i apostoli, ljudi kojima je Bog govorio direktno i kojima je potvrdio tu svoju reč: „znacima i čudima i djelovanjem različitih sila, te razdjeljivanjem Svetog Duha...“ (Hebrejima 2:4) Kada je reč o Novom zavjetu, svi verujući koji su tada slijedili Krista, prihvatili su autoritet apostola i novozavjetne svete spise kao jednake starozavjetnim prorocima i tim kanonskim spisima. A tako nešto ne može reći za apokrifne.

⁹³ Luka 24:13-27-48; Ivan 5:39-47

Zahvaljujući savremenim tehnologijama stvari koje su se nekada samo zamišljale i naslućivale, postale su danas jasne i vidljive. Jeste li skoro vidjeli višedimeziionalnu sliku ljudskog zametka? Fenomen, čist fenomen! Za osam sedmica oplodena ženska jajna ćelija se razvija i postaje čovjek veličine zrna kikirikija: sa očima, ušima, nosom, ustima, rukama, nogama i stopalima. Formiraju se čak i otisci prstiju. Razvoj tek slijedi, ali sve je tu!

Na isti način svaku ključnu duhovnu istinu nalazimo u zametku baš u Postanku, istinu koju je tu začeo sam Stvoritelj, o sebi i svom planu za naš rod. Ali u ostatku Biblije vidimo kako božanski „*tajni naum*“ (Otkrivenje 10:7) raste i sazrijeva.

I dan-danas Bog lično i sa svrhom ostaje tajna za većinu ljudi. Ali to je sasvim izlišno jer je „*otajstvo pred vjekovima i pred naraštajima skriveno, a sada očitovano svetima njegovim.*“ (Kološanima 1:26)

Bog nas poziva da razumijemo njegovu tajnu, ali na nama je da to *želimo*, i da nam je stalo do toga razumjeti to.

TU I TAMO

Volite li slagalice? Neke dijelove lako spojite jer je slika očigledna, ali neke... baš teško. Potrebno nam je mnogo strpljenja i istrajnosti. Na isti način nam je potrebno vrijeme razmišljanja o Božijoj riječi, kako bismo razbistrili nejasnoće iz kojih se lagano sklapa skladna slika božanskog nauma.

Neko vrijeme se dopisujem sa zanimljivim novinarom iz Libana. Nismo se još sreli ali smo već postali dobri prijatelji. Prije nekoliko mjeseci mi je pisao:

„Ne vjerujem da postoji mogućnost doseganja onog konačnog dokaza o konačnoj vjeri.“

Ohrabrio sam ga da se više ne drži svih onih predubjeđenja koja je imao. Neka sam počne s čitanjem Svetog pisma i neka dozvoli da mu govori. Poslušao me je i evo šta mi je napisao prije nekih mjesec dana:

„Čitao sam Novi zavjet na arapskom i spremao se za Stari. **Njega sam, inače, ranije čitao samo tu i tamo.** Ali sada imam odgovore na mnoga pitanja koja su me do sada mučila... Šta sam to konkretno dobio ovim čitanjem? Dublje poštovanje za biblijski poruku koju sada vidim kao snagu promjene u životu pojedinca. Ta poruka pokreće stvarnu promjenu u čovjeku, daleko više nego neki rigidni rituali koji, zapravo, ne mijenjaju... Otkrio sam da vjerovatno postoji način zadobijanja sigurnosti onoga što imamo u rukama.“

A prije sedmicu dana mi je poručio:

„Uradio sam nešto što sam trebao uraditi prije više godina. Naime, shvatio sam kako nije dovoljno reći: 'Pročitao sam Bibliju'. Jer, **to je knjiga data za stalno čitanje.** Čudesno je koliko pitanja je prosto raspršeno u svjetlu njenih stranica.“

Moj prijatelj, novinar, je primjer čovjeka kome se Božija poruka počela otvarati.

Naše predstojeće putovanje kroz Bibliju spaja najvažnije dijelove te velike istorijske slagalice. Božija začuđujuća priča i poruka će nam postati jasne. A kasnije, dok je budete „stalno čitali“ za sebe, okrićete gdje vam se sve dosadašnje „tu i tamo“ uklapa.

LJUBAVNA PISMA

Priča kazuje kako je neki vojnik volio jednu djevojku. Ali koliko god su njegova osjećanja za nju bila jasna, ona nije bila sigurna u vezi njega. Služba ga je odvela u daleku zemlju. Često joj je pisao iako mu ona nijednom nije uzvratila pismom.

Konačno je završio službu i vratio se u zavičaj. Prvo je želio da vidi nju. I našao ju je kod kuće. Pretvarala se da joj je drago što se vratio, ali prašnjava kutija u uglu je otkrila pravo stanje njenog srca.

Zašto? Bila je puna njegovih pisama – neotvorenih.

NEBO JAVLJA ZEMLJI

Biblija je poput niza pisama koje nam je Bog napisao. U njima, Stvoritelj i Gospodar neba i zemlje nam opisuje sebe, izjavljuje nam ljubav i kazuje nam kako živjeti sa njim u slavi i radosti njegovog vječnog doma.

Evo dijela jednog njegovog pisma, poslanog 2.700 godina ranije:

*„O svi vi koji ste žedni, dođite na vodu;
ako novaca i nemate, dođite.
Bez novaca i bez naplate
kupite vina i mlijeka!
Zašto da trošite novac na ono što kruh nije
i nadnicu svoju na ono što ne siti?
Mene poslušajte, i dobro ćete jesti
i sočna ćete uživati jela.
Priklonite uho i k meni dođite,
poslušajte, i duša će vam živjeti.
Tražite Jahvu dok se može naći,
zovite ga dok je blizu!
Visoko je iznad zemlje nebo,
tako su puti moji iznad vaših putova,
i misli moje iznad vaših misli.“ (Izaija 55:1-3,6.9)
s ljubavlju, **vaš Stvoritelj***

Jeste li uopšte otvorili njegova ljubavna pisma? Jeste li ih pročitali?

Jeste li mu odgovorili?

Ali, hajdemo započeti naše putovanje.

II dio

PUTOVANJE - OTKRIVANJE TAJNE –

8

Kakav je Bog?

Naše putovanje otpočinje tamo gdje otpočinje i Božija knjiga: jednom od najvećih izjava svih vremena:

„U početku stvori Bog nebo i zemlju.“ (Postanak 1:1)

Nema ni naznake bilo kakvom dokazivanju Božijeg postojanja. Bog je očiglednost.

Kada se šetamo pješčanom plažom i naiđemo na otisak nečijih stopala, prirodno zaključujemo da tu nismo sami. Znamo da se ti otisci nisu stvorili sami od sebe. Znamo da ih nisu osmislili talasi i vjetar. Ne, oni su trag nečijih stopala.

To prosto znamo.

Pa ipak, mnogi su zadovoljni navodnim neznanjem o tome odakle ti otisci. Svi naši ljudski otisci iza sebe imaju Nekog. Ali u nastojanju da objasni tvorevinu mimo Tvorca, čovjek razvija mnoge teorije i pokušava dosegnuti neku milijardama godina daleku prošlost. Kako god, prije ili kasnije dolazi do onoga što naziva „početak“ i otkriva da ni tada nije ništa bliže odgovoru na pitanje: ko stoji iza onog prvog, ko je to pokrenuo, sazdao?

Biblija nam kazuje: „*Otkriva se doista s neba gnjev Božji na svaku bezbožnost i nepravедnost ljudi koji istinu sputavaju nepravедnošću. Jer što se o Bogu može spoznati, očito im je: Bog im očitova. Uistinu, ono nevidljivo njegovo, vječna njegova moć i božanstvo, onamo od stvaranja svijeta, **umom se po djelima razabire** tako da nemaju isprike.*“ (Rimljanima 1:18-20)

Argumentacija je elementarna: dizajn ukazuje na Dizajnera.

I kao što to vrijedi za ljudske otiske u pijesku, za automobile, kompjutere, svakako vrijedi za mehanizme stopala, za ćelije i sazviježđa. Šta god opažali golim okom, kroz mikroskop ili teleskop, neopisiva složenost i poredak svemira, pokazuje neophodnost postojanja Stvoritelja i Održavatelja.

I kao što otisci u pijesku zahtijevaju otiskivača, tako i svemir zahtijeva „svemirosnivača“, tj. svog Stvoritelja.

„Nebesa pričaju o slavi Božijoj, nebo objavljuje djelo ruku njegovih.“ (Psalam 19:1)

Pa, ko je taj Osnivač i Stvoritelj svemira? Ima li uopšte mogućnosti da upoznamo kakav je?

Ima. Možemo ga upoznati jer je sam sebe učinio saznatljivim.⁹⁴

VJEČAN JE

Sjećate se da sam negdje već spomenuo pismo sa sakrastičnim pitanjem: „Ko je stvorio Boga?“ Odgovor glasi: niko ga nije stvorio. On je nije stvoren, vječan je. „U

⁹⁴ Kosmolozi su pokušali dokučiti istoriju svemira na osnovu „spoja opažanja i teorije“. (Loeb, Abraham, „The Dark Ages of the Universe,“ *Scientific American*, November, 2006) I dok je njihova spoznaja saznanje utemeljeno na *opažanju i teoriji*, spoznaja onih koji vjeruju Bibliji se zasniva na *opažanju i otkrivenju* - objavi sa božanskim pečatom, onako kako smo to naglasili u V i VI poglavlju. Naime, Bog je objavio svoju istinu tako da je *saznatljiva*.

početku stvori BOG...“ je objava koja nas uči da je naš Stvoritelj neuporediv i da mu niko ne nalikuje.

„Prije nego se rodiše bregovi, prije nego postade kopno i krug zemaljski, **od vijeka do vijeka, Bože, ti jesi!**“ (Psalam 90:2)

Prošlost, sadašnjost i budućnost ne znače ništa Bogu. On je: „*Gospodin, Bog, Svevladar, Onaj koji bijaše i koji jest i koji dolazi!*“ (Otkrivenje 4:8)

On je beskrajan i neobuhvatljiv. Nijedno sazdana biće nikada neće moći saznati sve o njemu: „... *nema mjere mudrosti njegovoj.*“ (Psalam 147:5)

Nikada se ne mijenja: „*Ti si uvijek isti – godinama tvojim nema kraja.*“ (Psalam 102:28)

On je: „*Višnji i Uzvišeni, koji vječno stoluje.*“ (Izaija 57:15)

NAJVEĆI JE

Kao što zbog svoje očiglednosti Bog i ne pokušava dokazati svoje postojanje, na isti način i ne pokušava objasniti sebe i to što jeste. Zašto? Naši su umovi nesposobni pojmiti i obuhvatiti bilo šta što postoji izvan vremena, prostora i materije.

Bog je najveći, veći od bilo koga ili bilo čega što bismo uopšte i zamislili.

Kao mali sam gledao u nebo pitajući se da li bih došao do kraja svemira, ako bih nekako mogao da se vinem i otputujem dovoljno daleko. Nisam ni slutio da to nebo koje vidim, taj plafon, jeste samo granica na kojoj počinje nešto drugo, meni nezamislivo!

Prosto, neke stvari možemo jedino razmijeti vjerom u ono što je Bog otkrio.

„*Vjerom spoznajemo da su svjetovi uređeni riječju Božjom tako te ovo vidljivo ne posta od nečega pojavnoga... A bez vjere nemoguće je omiljeti Bogu jer tko mu pristupa, vjerovati mora da postoji i da je platac onima koji ga traže.*“ (Hebrejima 11:3.6)

Savremena nauka se slaže sa tim da je „vidljivo postalo od nevidljivog“. Danas znamo da je svaka tvar sazdana od atoma koje čine protoni, neutroni i elektroni, čestice oku nevidljive. Pa ipak i dalje postoje u svemu tome svjetovi koji su naučnicima neobjašnjivi. Te i slične istine mogu se jedino razumjeti vjerom u Stvoritelja koji nam se objavio. Zašto? Razlog je očigledan:

„*Jer s Bogom čovjek mjerit' se ne može.*“ (Knjiga o Jobu 33:12)

NEOMEĐEN JE

Šta nam još o sebi kazuje ovaj veliki Bog?

Svemoćan je.

„*O, Jahve, Gospode! Ti stvori nebo i zemlju snagom velikom, rukom uzdignutom! Ništa tebi nije nemoguće!*“ (Jeremija 32:17) Stvoritelj prevazilazi svoju tvorevinu. On prevazilazi sve što naš um može zamisliti kao veličinu i razdaljinu.

Sveznajuć je.

„*Ti znaš kada sjednem i kada ustanem, izdaleka ti već misli moje poznaješ. Hodam li ili ležim, sve ti vidiš, znani su ti svi moji putovi.*“ (Psalam 139:2-3) On zna sve: prošlost, sadašnjost i budućnost. Prisutan je u svim ovim vremenskim dimenzijama.

Psalmista pita: „*Kamo da idem od duha tvojega i kamo da od tvog lica pobjegnem?*“ (Psalam 139:7) Naš neograničeni Stvoritelj može biti sa vama tamo gdje sada jeste, gdje čitate sada ovo, i sa mnom koji sada pišem ovo, tj. već sam napisao. U

taj isti tren on razgovara sa anđelima na nebu i govori nebrojenim ljudima na našoj planeti.

Naš je Bog neograničen.

DUH JE

I ovo je dragocjena objava o našem velikom neograničnom Bogu:

„*Bog je Duh*“ (Ivan 4:24)

Bog je nevidljiv, neogarničeni Duh, sveznajuća i sveprisutna ličnost. Iako mu nije potrebno tijelo, objavljuje se u oblicima koje sam odabire: bilo kada, bilo kome i bilo gdje.

Želi da ga upoznaju i obožavaju duhovna bića koja je u tu svrhu i stvorio:

„... *jer takve upravo klanjatelje traži Otac. Bog je duh i koji se njemu klanjaju, u duhu i istini treba da se klanjaju.*“ (Ivan 4:23-24)

OTAC DUHOVA

„*Otac duhova*“ je jedna od Božijih titula (Hebrejima 12:9). Prije nego je saznao zemlju,⁹⁵ Bog je saznao nebrojene milione silnih, veličanstvenih duhovnih bića koje je nazvao anđelima, da budu kraj njega u nebeskom domu. Inače, imenica „anđeo“ znači „glasnik“, tj. „sluga“. Bog ih je stvorio sa svrhom, kao kraljevstvo bića ljubavi sa kojima dijeli vječnost. Stvorio ih je da znaju, vole, obožavaju, slušaju, služe i raduju se s njim dovijeka.

„*I vidjeh, i začuh glas anđela mnogih uokolo prijestolja, i bića i starješina. Bijaše ih na mirijade mirijada i tisuće tisuća.*“ (Otkrivenje 5:11)

Anđeli nisu dizajnirani za razmnožavanje, zbog čega ih je Bog stvorio onoliko koliko je htio, odmah na početku svega. Oni ni u kom slučaju nisu jednaki Bogu, koliko god ih krasila bogolikost. Svakako im je podaren izuzetan nivo inteligencije, osjećanja, volje i sposobnosti za komunikaciju sa svojim Stvoriteljem. Poput njega i oni su nevidljivi ljudskom oku sve dok nisu poslani u neku misiju zbog koje nam postaju vidljivi.⁹⁶

U svijetu bića koja je stvorio, Bog ostaje vječni, sveznajući, svemogući i svuda prisutni Duh.

IZNAD SVIH JE

„... *Jedan Duh... Jedan Gospodin!... Jedan Bog i Otac sviju, nad svima i po svima i u svima!*“ (Efežanima 4:4-6)

Iako je takav kakav je, „nad svima“, neomeđen vremenom i prostorom, postoji ipak jedno mjesto u svemiru na kome prebiva i sa koga vlada. „*Jahve u nebu postavi prijestolje svoje, i kraljevska vlast svemir mu obuhvaća.*“ (Psalam 103:19)

⁹⁵ Knjiga o Jobu 38:6-7 napominje da su anđeli prisustvovali stvaranju zemlje i da su, od radosti, klicali tom prizoru. Inače, Knjiga o Jobu je poezija u kojoj se anđeli nazivaju „*jutarnjim zvijezdama*“ i „*sinovima Božijim*“. Ova dva izraza se svakako ne odnose na različita bića. Taj duplet je primjer biblijskog paralelizma koji odlikuje poetičnost hebrejskog jezika. Na početku Knjige o Jobu (1:6; 2:1) pojam „sinovi Božiji“ se takođe odnosi na anđele.

⁹⁶ Više od polovine svih 66 biblijskih knjiga govori o anđelima. Evo primjera: Postanak 3:25; 16:7-11; 18:1-19:1; 1. Kraljevima 19:5-7; Psalam 103:20-21; 104:4; Daniel 6:22; Hebrejima 1:4-7,14; 12:22; Matej 1:20; 2:13,19-20; 22:30; 26:53; Luka 1 & 2; 2. Solunjanima 1:7, Otkrivenje 5:11; 18:1; 22:6-16, i sl. (Posljednja biblijska knjiga, Otkrivenje Ivanovo, spominje anđele više od sedamdeset puta.)

Razmišljajući o božanskoj veličini i blizini, car Salomon mu se ovako moli kao Stvoritelju:

„Ali zar će Bog doista boraviti s ljudima na zemlji? Ta nebesa ni nebesa nad nebesima ne mogu ga obuhvatiti...“ (1. Kraljevima 8:27)

Dakle, Biblija govori o tri različita neba. Dva su vidljiva našem oku a treće nije. Prvo je atmosfersko nebo i doživljavamo ga kao plavetnilo nad sobom.

Drugo je zvjezdano nebo: taj crni svemir u koji je Bog smjestio zvijezde i druga nebeska tijela.

Treće je nebo nad nebesima, sfera slave u kojoj Bog prebiva. Nebeski dom našeg Stvoritelja se takođe naziva trećim nebom, najvišim nebom, Očevim domom, njegovim prebivalištem, rajem ili jednostavno – nebom.⁹⁷

„Gospodin motri s nebesa i gleda sve sinove čovječje. Iz svoga prebivališta motri sve stanovnike zemaljske: on je svima srca stvorio i pazi na sva djela njihova.“ (Psalam 33:13-15)

JEDINI JE

Već nam prvi stih Biblije svjedoči da je Bog samo jedan:

„U početku stvori Bog...“

I Stari i Novi zavjet jasno objavljuju: „Čuj, Izraele! Jahve je Bog naš, Jahve je jedan!“ (Ponovljeni zakon 6:4); „Pošto je samo jedan Bog...“ (Rimljanima 3:30)

Dakle Bog je jedan i jedini.

Nema takmaca, nema sebi ravnog.

U teologiji se ova istina naziva monoteizmom, tj. jednoboštvom, jer opisuje vjerovanje u jednog Boga. Takvo vjerovanje je sušta suprotnost politeizmu, tj. mnogoboštvu, koje je vjerovanje u panteon, tj. galeriju božanstava: kako bogova, tako i boginja. Tu je i panteizam, uvjerenje da su Bog i svemir, tj. sva materija jedno te isto. Politeizam i panteizam brišu različitosti između Stvoritelja i stvorenja. Time poriču Boga kao ličnost sa svim karakternim osobinama.

SLOŽEN JE

„U početku stvori Bog...“ je osnovna istina, početna, ali nipošto jednostavna.

Neomeđenost i neograničenost nikada nije jednostavna. Štaviše, veoma je kompleksna. On je jedan, ali ta jednoća je višedimenzionalna.

Hebrejska imenica „Bog“ je množina imenice „Elohim“. Inače, ovaj jezik poznaje, kada je riječ o imenicama, singular, dual i plural, tj. jedninu, dvojninu i množinu. Elohim je gramatički plural, množina singularnog značenja.

Jedini istinski Bog je složen i neomeđen u svojim mogućnostima.

Prva tri stiha Biblije objavljuju:

„U početku **stvori Bog** nebo i zemlju. Zemlja bijaše pusta i prazna; tama se prostirala nad bezdanom i **duh Božji** lebdio je nad vodama. I **reče Bog**: »Neka bude svjetlost!« I bi svjetlost.“ (Postanak 1:1-3)

Ovi stihovi nam kazuju kako mi doživljavamo Božiji zahvat stvaranja: riječju i Duhom.

Prvo, Božiji Duh je poslan s nebesa izvršiti njegovu zapovijest. Poput goluba koji lebdi nad gnijezdom, „Duh Božiji je lebdio“ nad tek rođenim svijetom. Hebrejska riječ za „Duh“ je „ruah“ i označava, duh, dah ili energiju. Taj i takav „Duh Božiji“ je

⁹⁷ Ponovljeni zakoni 10:14; 2. Korinćanima 12:2,4; Ivan 14:2; Psalam 33:13; 115:3; 1. Carevima 8:39

sama snaga i prisutnost Boga. Zato na jednom mjestu čitamo: „*Pošalješ li dah svoj, opet nastaju...*“ (Psalam 104:30)

Drugo, Bog govori. U prvom poglavlju čitamo čak deset puta frazu: „*I reče Bog...*“ Jer, kada on govori, sve rečeno se ostvaruje.

„*Jahvinom su riječju nebesa sazdana i dahom usta njegovih sva vojska njihova.*“ (Psalam 33:6)

Bog je, dakle, svojim dahom, svojim Duhom i svojom riječju sazdao cjelokupan svijet.

KOMUNICIRA

Činjenica da je Bog stvarao sve riječima, *govorom*, uči nas još ponešto o njemu: on komunicira. Dakle, prije stvaranja je bila komunikacija.

Apostol Ivan će to objaviti znatno kasnije:

„*U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše u Boga i Riječ bijaše Bog. Ona bijaše u početku u Boga.*“ (Ivan 1:1-2)

Pojam „Riječ“ je prevod grčke riječi *logos*, koja znači: *iskaz misli*.⁹⁸ U Bibliji imenica *logos* dobija značenje Božije lične titule, imena. Sve što jeste, sve što je stvoreno, stvoreno je po *logosu*, po Riječi. Bog je mogao samo zamisliti svijet i on bi došao u postojanje; pokretom njegove volje bi se sve sazdalo i profunkcionisalo. Ali nije bilo tako. Iskazao je tu svoju volju, tu Stvoriteljsku pomisao. Progovorio je.

Riječ izrečena u šest običnih dana iz nebića je sve pozvala u biće, iz ništavila u postojanje.

Ali, zar je Bogu zaista bilo potrebno šest dana za ovaj zadatak? Svakako ne, jer Svemogući nije vezan, nije omeđen vremenom. Stvarajući svijet na ovaj način Bog ne samo što je ustanovio sedmicu,⁹⁹ već je ljudskom rodu pružio najraniji uvid u sebe, svoju ličnost i karakter.

Hajdemo pogledati, osluhnuti i naučiti se iz izvještaja stvaranja, onakvog kakvim nam ga je dao sam Stvoritelj.

DAN 1.

SVJETLO I TAMA - BOG JE SVET

„*I reče Bog: »Neka bude svjetlost!« I bi svjetlost. I vidje Bog da je svjetlost dobra; i rastavi Bog svjetlost od tame. Svjetlost prozva Bog dan, a tamu prozva noć. Tako bude večer, pa jutro – dan prvi.*“ (Postanak 1:3-5)

Prvog dana stvaranja Bog je iznjedrio svjetlo, ustanovio tok vremena i učinio da otpočne dobro poznata rotacija planete u trajanju od 24 sata, kao neki astronomski časovnik koji reguliše dan i noć. A sunce, mjesec i zvijezde još uvijek nisu bili stvoreni sve do četvrtog dana. Baš zbog te činjenice bilo je naučnika koji su ovaj izvještaj smatrali neprihvatljivim. Ali ne više. Danas čak i naučnici koji ne vjeruju izvještajima Biblije tvrde da je svjetlost postojala prije i mimo postojanja sunca.¹⁰⁰

⁹⁸ Vine, W.E., M.A. *An Expository Dictionary of New Testament Words*. Westwood, NJ: Fleming H. Revel Company; 1966, str.229.

⁹⁹ Božijih šest dana stvaranja, i sedmi kada se odmarao, ustanovili su čovječanstvu božanski ciklus koji traje u svijetu do dana današnjeg. Za razliku od dana, mjeseci i godina, sedmica je netipična astronomska vremenska odrednica. To je Božija odrednica.

¹⁰⁰ Zastupnici teorije „Velikog praska“ pretpostavljaju da je svjetlo postojalo već devet milijardi godina prije rođenja sunca i zemlje. (Loeb, Abraham. “The Dark Ages of the Universe,” *Scientific American*; November 2006, p. 49.)

Stvarajući svjetlost (dan 1.), prije stvaranja svjetlosnih nebeskih tela (dan 4.), Stvoritelj je dokazao da je nestvoreni izvor svjetla: fizičkog, intelektualnog i duhovnog. Bez njega i mimo njega postoji samo tama.

Dok budemo putovali kroz Sveto pismo, putovaćemo sa Izvorom svjetla, sa samim Svjetlom, koje će najsjajnije zasjati jednom među svojimima. „Noći više biti neće i neće trebati svjetla od svjetiljke ni svjetla sunčeva: obasjavat će ih Gospod Bog...“ (Otkrivenje 22:5)

Ali, svjetlost kao pojava ostaje tajna i za najumnije među nama. Fizičari još ponajbolje znaju šta ona *radi*, ali jako malo znaju šta *jeste*. Znaju da se kreće brzinom od 300.000 kilometara u sekundi. Sa otkrićem Alberta Ajnštajna, da je $E = mc^2$ (energija je ekvivalentna masi pomnoženoj kvadratom brzine svjetlosti) otpočela je slavna i užasavajuća era atomske fizike. Nikakva okolina ne utiče na svjetlost. Ona grane i na najoskurnijem mjestu, ali i dalje ostaje onakva kakva je: savršeno čista. Svjetlo i tama ne koegzistiraju. Isključuju se.

Bog, kao izvor svjetlosti je sušta svjetlost. Njegova uzvišenost je tako neodoljiva, ali i zastrašujuća, da ništa što se zove živim bićem, ne može opstati živo pred njim. Bog je svet i čist. Šta znači biti svet? Odijeljen, namijenjen, druge biti i suštine. Zato je Bog onaj koji je drugačiji i niko mu ne nalikuje. Anđeli mu okružuju prijesto na nebu i dan i noć kliču: „*Svet! Svet! Svet Jahve nad vojskama!*“ (Izaija 6:3). Zanimljivo je da je svetost jedina Božija odlika koja se u Bibliji, onda kada se spominje, ponavlja tri puta da bi se naglasila. Dakle, Bog je svet i „*prebiva u svjetlu nedostupnu*“ (1. Timoteju 6:16). Ne može biti u prisustvu zla i zato u prvom danu stvaranja jasno odvaja svjetlo od tame.

Uz njega, kraj njega i sa njim mogu biti i opstati samo sveta, čista i pravedna bića.

„... *Bog je svjetlost i tame u njemu nema nikakve! Reknemo li da imamo zajedništvo s njim, a u tami hodimo, lažemo i ne činimo istine.*“ (1. Ivanova 1:5-6)

Prvi dan stvaranja objavljuje: Bog je **svet**.

DAN 2.

ZRAK I VODA – BOG JE SVEMOGUĆ

„*I reče Bog: »Neka bude svod posred voda da dijeli vode od voda!« I bi tako. Bog načini svod i vode pod svodom odijeli od voda nad svodom. A svod prozva Bog nebo. Tako bude večer, pa jutro – dan drugi.*“ (Postanak 1:6-8)

Drugi dan stvaranja obuhvata dvije pojave, dva elementa: zrak i vodu.

Hebrejska imenica „svod“ je slika golemog luka razapetog nad nama i koji nosi atmosferu, oblake i zvijezde koje vidimo. Naša je atmosfera savršena ravnoteža gasova, kiseonika i azota u prvom redu; potom vodene pare i ugljen dioksida i još nekih. Samo mali nesklad u odnosu svih ovih tvari i mi smo – pokojni.

Razmislimo o trilionima tona vodene pare koju nosi atmosfera nad nama... Kakva mudrost i kakva sila je bila potrebna da sazda i održava tu preciznu smjesu vazduha i vode? I to samo jednom riječju?

„*Jer on reče – i sve postade, naredi – i sve se stvori.*“ (Psalam 33:9)

Poput svih dana stvaranja, i ovaj drugi nas podsjeća na jednu od Božijih odlika: **svemoguć je**.

DAN 3.

ZEMLJA I BILJKE – BOG JE DOBAR

„I reče Bog: »Vode pod nebom neka se skupe na jedno mjesto i neka se pokaže kopno!« I bi tako. Kopno prozva Bog zemlja, a skupljene vode mora. I vidje Bog da je dobro. I reče Bog: »Neka proklija zemlja zelenilom – travom sjemenitom, stablima plodonosnim, koja, svako prema svojoj vrsti, na zemlji donose plod što u sebi nosi svoje sjeme.« I bi tako... I vidje Bog da je dobro.“ (Postanak 1:9-12)

Trećeg dana stvaranja Bog je odijelio tlo, suhu zemlju od okeana i pozvao u postojanje svu vegetaciju. I vidje Bog da je dobro. Savršeno je odmjerio količinu vode za ovu našu planetu. Od toga dana ništa nije pretakao, odlivao ni dolivao.¹⁰¹

Svaka biljka ima svoje sjeme i donosi svoje plodove, *svako prema svojoj vrsti*. Zašto je Bog stvorio svu tu hranu? „... on je Bog – koji je oblikovao i sazdao zemlju... uobličio za obitavanje...“ (Izaija 45:18) U tom smislu je planeta Zemlja posebna u čitavom Sunčevom sistemu: jedina je osmišljena za održivi život.

Samo spomenimo neke blagodeti biljnog svijeta: daje nam kiseonik, hranljivo povrće i ukusno voće, hlad koji osvježava, drvo za mnogo toga, sastojke za lijekove, boje, predivne cvjetove, pejzaže... i toliko toga drugog.

A kada govorimo o hrani, Bog nam je mogao pružiti samo nekoliko poznatih stvari: banane, mahunarke i riža. I to bi bilo dovoljno za život. Ali nije se zaustavio samo na ovim vrstama. Štaviše. Naučnici smatraju kako naša planeta raspolaže sa preko dva miliona različitih biljaka koje jedemo i mi i životinjski svijet.

Čak sedam puta u prvom poglavlju knjige Postanka, Bog sam kaže za svoju tvorevinu kako je „dobra“. U Bibliji je broj sedam oznaka savršenstva. Savršeno je sve što je Bog sazdao. Savršeni jedino savršeno i stvara.

Bog je onaj „*koji nam sve bogato daje na uživanje*“ (1. Timoteju 6:17)

Treći dan stvaranja nas uči sljedeće o Bogu: **dobar je**.

DAN 4.

SVJETLILA NEBESKOG SVODA – BOG JE VJERAN

„I reče Bog: »Neka budu svjetlila na svodu nebeskom da luče dan od noći, da budu znaci blagdanima, danima i godinama, i neka svijetle na svodu nebeskom i rasvjetljuju zemlju!« I bi tako. I načini Bog dva velika svjetlila – veće da vlada danom, manje da vlada noću – i zvijezde.“ (Postanak 1:14-16)

Četvrti dan stvaranja nam otkriva Boga reda i poretka. On je onaj koji „*koji daje da sunce sja danju, a mjesec i zvijezde da svijetle noću*.“ (Jeremija 31:35) Nepromjenjivi poredak zvijezda na nebu je odvajkada pouzdana mapa svim putnicima, i na moru i na kopnu. Sunce oduvijek nepogrešivo dijeli dan od noći i dijeli vrijeme na dane i godine, dok Mjesec to čini sa mjesecima i nivoom mora.

Poput sunca i zvijezda, ovaj naš Mjesec oduvijek je pouzdani svjedok svoje zavisnosti o Onome koji ga je načinio. U Psalmu 89 čitamo za Boga da „*ostat će dovijeka kao mjesec, vjerni svjedok na nebu*.“ (st. 38) Mjesec je nebesko tijelo koje vidimo sa svake tačke na Zemlji i nikada mu ne vidimo onu drugu, „tamnu stranu“.¹⁰² Kreće se astronomskom preciznošću jer je precizan Onaj koji ga je načinio.

¹⁰¹ Kada sebi ulijete čašu vode, možda je dobro da kažete Stvoritelju: „Hvala!“ Nije li veličanstvena činjenice da nam taj famozni H₂O gasi žeđ i održava nas u životu. Voda je jedina tečnost koja se širi zamrzavanjem, što je svakako čini neprotočnom. A kada bi se ponašala kao ostale materije i zamrzavanjem kondenzovala, potonula bi na dno mora, rijeka i jezera. Veći dio tog leda se nikada ne bi otopio i vremenom bi se sva svježa voda zamrzнула: od dna ka površini. Kako je samo premudro sve to osmislio naš Stvoritelj!

¹⁰² Tamnu stranu mjeseca su prvi put vidjela trojica ljudi, 24. XII 1968, kada je Apolo VIII obletio Mjesec. Zanimljivo je da su astronauti baš tog dana čitali Postanak 1, što su TV kamere iz svemira

Dakle, Bog kao „vjerni svjedok“ ipak jedno ne može uraditi: protivrječiti svojoj prirodi, onome ko jeste; i ne može zanemariti sopstvene zakone. „... *On vjeran ostaje. Ta ne može sebe zanijekati!*“ (2. Timoteju 2:13) „... *Nemoguće da bi Bog prevario.*“ (Hebrejima 6:18) Mnogi smatraju da je Bog „velik“ zato što se ne može prevariti, ali to nije odrednica njegove veličine. Vjernost njega krasí, a ne kolebljivost i nepostojanost. On je pouzdan, siguran kao red i poredak planeta i sazviježđa koje je sazdao, postavio i pokrenuo.

Možemo se pouzdati u njega.

„*Svaki dobar dar, svaki savršen poklon odozgor je, silazi od Oca svjetlilâ u kome nema promjene ni sjene od mijene.*“ (Jakov 1:17)

Četvrti dan stvaranja nas uči sljedeće o Bogu: vjeran je.

DAN 5. RIBE I PTICE – BOG JE ŽIVOT

Petog dana, beskonačno mudar i moćan, Bog stvara bića svih mogućih vrsta, da naseljavaju more i zrak, bića savršeno opremljena baš za takve životne sredine: ribe sa perajama i škragama; „ptice nebeske“ sa lakim, šupljim kostima i perjem koje im prekriva tijela.

„*I reče Bog: Nek' povrvi vodom vreva živih stvorova, i ptice nek' polete nad zemljom, svodom nebeskim!*« *I bi tako. Stvori Bog morske grdosije i svakovrsne žive stvorove što mile i vrve vodom i ptice krilate svake vrste. I vidje Bog da je dobro.*“ (Postanak 1:20-21)

Primijetimo izraz: *Nek' povrvi vodom vreva živih stvorova...* Mikrobiolozi ističu da u jednoj kapi vode žive milioni mikroorganizama, a da su mnogi od njih strukturom složeni čak kao neke veće životinje! „*Vrve!*“ Najveće biće na planeti živi u vodi: plavi kit koji se hrani baš takvim bićima: planktonima, biljem i životinjicama koje plutaju okeanom.

Okeani „vrve“ neshvatljivom zbirkom čudesnog božanskog života.

Isto možemo kazati i za šarenilo vrsta i doslovno šarenilo krilatih stvorenja, tj. „*ptica nebeskih*“.

Dalje, primijetimo izraz *po svojim vrstama*, koji se u prvom poglavlju Biblije spominje deset puta, a ističe definisanost, stabilnost svakog živog organizma. Stvoritelj života objavljuje da sve živo, i od biljaka i od životinja, daje plod *po svojim vrstama*. Ljudska teorija evolucije se sukobljava sa ovim nepromjenjivim zakonom. Postoje varijacije, mutacije i adaptacije u okviru svake vrste, ali nijedna nije „*evoluirala*“ preko stvaranjem zadatih granica. Fosili su svjedoci tome.

Samo je Bog onaj koji daje život i održava tu jedinstvenu energiju koju zovemo život. Mimo njega je samo smrt.

„*Sve postade po njoj i bez nje ne postade ništa. Svemu što postade u njoj bijaše život...*“ (Ivan 1:3)

Peti dan stvaranja obilja živih bića nas uči sljedeće o Bogu: život je.

DAN 6. ŽIVOTINJE I ČOVJEK – BOG JE LJUBAV

Na samom početku šestog dana Stvoritelj u postojanje poziva nebrojene hiljade najčudesnijih vrsta sisara, gmizavaca i insekata.

prenosile na Zemlju. (Reynolds, David West. *Apollo: The Epic Journey to the Moon*. NY: Harcourt, Inc., 2002, pp.110-111)

„I stvori Bog svakovrsnu zvjerad, stoku i gmizavce svake vrste. I vidje Bog da je dobro.“ (Postanak 1:25)

Bog ih je sve stvorio različite, i male i velike, dajući svakoj vrsti intuitivno znanje o životu, o mjestu u stvorenom svijetu, dao im je i sposobnost stvaranja potomaka i brige za njih.

Stvorivši ih, *vidje Bog da je to dobro*. Nije bilo nikakvog zla, lovljenja, proždiranja. Sve su životinje stvorene kao biljojedi. Čitamo: „*A zvijerima na zemlji i pticama u zraku i gmizavcima što puze po zemlji u kojima je dah života – neka je za hranu sve zeleno bilje! I bi tako.*“ (Postanak 1:30) Nije bilo lanca ishrane u kome je „velika riba gutala malu ribu“. Božija dobrota se ogledala na svakom koraku. Lav je drijemao pokraj jagnjeta, ptice i mačke su se zajedno igrale. Svijet je bio mjesto istinski savršenog mira.

Tek, završivši sa životinjskim svijetom, kucnuo je čas za Stvoriteljevo majstorsko djelo: čovjeka i ženu. Njegov plan je bio da ljudska rasa bude u žiži njegove slave, njegovog vječnog Carstva ljubavi.

Za njega je ljubav daleko više od onoga što radi. Ona je on sam, ono što on zapravo jeste.

„*Bog je ljubav.*“ (1. Ivanova 4:8)

Božanska stvaralačka djela tog šestog dana su objavila: Bog je ljubav.

„NAČINIMO...“

Bog je kao ljubav stvorio sav predivni svijet za ljude koji su postali središte i primaoci te njegove ljubavi. Zato, u drugom dijelu šestog dana čitamo sljedeće:

„*Načinimo čovjeka na svoju sliku, sebi slična...*“ (Postanak 1:26)

Samo trenutak! Samo trenutak! Zar je Bog stvarno kazao: „*Načinimo čovjeka na svoju sliku...*? Ali, ako je Bog JEDAN, otkuda onda množina? „*Načinimo*“? „*Mi*“? Kome se on to obraća?

9

Niko nije poput njega!

„Jer Jahve, Bog vaš, Bog je nad bogovima, Gospodar nad gospodarima, Bog velik, jak i strašan, koji nije pristran i ne dâ se podmititi.”
— prorok Mojsije (Ponovljeni zakon 10:17)

UPOZORENJE: Ova etapa putovanja svakog putnika izvodi iz njegove zone sigurnosti! Um će vam se naprezati i srce ispitivati. Ipak, ko god prođe ovu etapu osopobit će se za susret sa posebnim izazovima koji ga dalje očekuju.

BOG JE BOG

Većina nas dijeli zajedničko uvjerenje da je Bog veći od bilo koje naše zamisli, od svega što po svojoj prirodi možemo pojmiti.

Ali, dobro je provjeriti koliko smo zaista iskreni u tome.

Naime, nakon što je dovršio stvaranje nenaseljenog svijeta i životinjskog carstva, Bog je rekao: „*Načinimo čovjeka na svoju sliku, sebi slična...*“ (Postanak 1:26)

U narednom poglavlju ćemo razmišljati o tome kako su prvi muškarac i žena odražavali tu sličnost Bogu. Ali odgovorimo na neka pitanja prije toga.

Pošto je Bog jedan, zašto onda kaže: „*Načinimo*“? Zašto nije rekao: „*Načiniću čovjeka na svoju sliku, da liči na mene...*“? Odakle to „*mi*“ i „*nas*“, odakle ta množina?¹⁰³

Neki smatraju da je ovo stvar persiranja, da Božije „*mi*“ i „*nama*“, jeste tzv. „*kraljevska množina*“, kao kada suvereni o sebi govore „*mi*“. Ali, gramatika hebrejskog jezika ne pruža dovoljno jaku osnovu za ovo objašnjenje. Neki smatraju da je Bog ovom prilikom razgovarao sa anđelima, da se na njih odnosi napomena „*da liči na nas*“, iako se oni direktno ne spominju u tekstu. Ali čovjek nije nalik na anđele već na Boga!

Ono što je svakako jasno iz jednostavnog čitanja biblijskog teksta, kao i iz gramatičkih analiza, jeste da je sam Bog odlučio opisati sebe ovim i ovakvim pluralnim singularom, tj. množinom jedinine.

MNOŽINA: „*I reče Bog: ‘Načinimo čovjeka na svoju sliku, sebi slična...’*”

JEDNINA: „*Na svoju sliku stvori Bog čovjeka.*“

(Postanak 1,26-27)

Božiji opis samog sebe je i množina i jednina, što je sasvim dosljedno sa onim ko On jeste i ko je oduvijek bio. Složenost i veličina Božijeg jedinstva nadaleko prevazilaze ono što mnogi od nas definišu kao „jedno“. On koji je Beskonačni prosto ne staje u konačna ljudska poimanja. Zašto?

Bog je Bog.

„... *od vijeka do vijeka, Bože, ti jesi!*“ (Psalam 90:2)

¹⁰³ Evo još nekih biblijskih mjesta gdje vidimo isto: Postanak 3:22; 11:7; Izaija 6:8 (opaska: U Kuranu je imenica Alah uvijek u množini. To nam kazuju sva ova mesta, citati koje smo naveli u III poglavlju ove knjige.)

BOŽIJE SLOŽENO JEDNO

Božija knjiga otpočinje riječima:

„U početku stvori Bog (Elohim: imenica u množini) ... **duh Božiji** lebdio je nad vodama. I **reče Bog**: „Neka bude svjetlost!“ I bi svjetlost.“¹⁰⁴

Bog je sve saznao svojom Riječju i svojim Duhom.

„**Jahvinom su riječju** nebesa sazdana i **dahom usta njegovih** sva vojska njihova.“ (Psalam 33:6)

NJEGOVA RIJEČ

Biblija pruža mnoge podatke svakome ko želi naučiti više o složenom jednom svog Stvoritelja. Recimo, Evandjelje po Ivanu otpočinje riječima:

„U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše u Boga i Riječ bijaše Bog. Ona bijaše u početku u Boga. Sve postade po njoj i bez nje ne postade ništa.“ (stihovi 1-3)

U prethodnom smo poglavlju rekli da je ta Riječ, Božiji spoljašnji izraz njegovih unutrašnjih misli. Kao što smo i sami jedinstvo rečenog i urađenog, takav je i Bog sa svojom Riječi. Ta Riječ je i „sa Bogom“ (izvan njega) i „bila je Bog“ (u njemu, sjedinjena s Njim). Primjetimo i da lične zamjenice „on“ i „njemu“ opisuju Riječ.

NJEGOV DUH

Kao što njegovu Riječ poosobljuje, Biblija na isti način i njegovog Duha opisuje kao ličnost.

„Pošalješ li dah svoj, opet nastaju, i tako obnavljaš lice zemlje.“ (Psalam 104:30)

„Kamo da idem **od duha tvog** i kamo da od **tvog lica** pobjegnem?“ (Psalam 139:7)

„Duh Sveti... poučavat će vas o svemu...“ (Ivan 14:26)

Biblija se služi ličnim zamjenicama kad god govori o Božijem Duhu. Poput Riječ i Duh Sveti (koji izvršava zapovijesti Riječi). Duh Sveti je posebna ličnost, ali u jedinstvu s Bogom.

BOG JE VELIK

Većina monoteista nema problem sa ovim dijelom molitve kralja Davida: „Zato si velik, Gospode Jahve; nema takvoga kakav si ti i nema Boga osim tebe, po svemu što smo ušima svojim čuli.“ (2. Samuilova 7:22) Ali mnogi od tih koji će rado uskliknuti „Bog je velik! Bog je Bog i niko mu ni nalik nije!“, olako odbacuju Božije otkrivenje da je množina u jednom.

Ali, ako „nema takvoga kakav si ti“, zašto je onda iznenađujuće ako nam se Svemogućí objavljuje kao neko ko je veći i složeniji od onoga što po svojoj prirodi zamišljamo? Najzad, on sam nas potiče da pravilno razmišljamo o njemu.

„Sve si to činio, a ja da šutim? Zar misliš da sam ja tebi sličan? Pokarat ću te i stavit ću ti sve to pred oči.“ (Psalam 50:21)

¹⁰⁴ Postanak 1:1-3 Početne riječi Biblije nam ne objašnjavaju Božije postojanje kao složeno jedno, ali su izrazi koji sasvim objašnjavaju ono što o njemu Biblija kasnije objavljuje.

BOG JE JEDNO

Ortodoksni Hebreji redovno u molitvi, koju zovu po izvornom nazivu *š'ma*, ponavljaju sljedeće: „*Adonaj Elohenu, Adonaj ehad...*“, tj. „*Jahve je Bog naš, Jahve je jedan...*“ A ovo je molitva iz Tore: „*Čuj, Izraele! Jahve (JHVH) je Bog naš, Jahve je jedan (ehad)!*“ (Ponovljeni zakon 6:4)

Hevrejska riječ „jedan“ (*ehad*) se često koristi za opisivanje složenog jednog, kakav je grozd. Svuda u Bibliji se *ehad* prevodi kao „jedinstvo“, recimo za odnos zapovjednika i vojnika.¹⁰⁵ Takođe se koristi u drugom poglavlju Postanka kada muškarac i žena postaju *ehad*, postaju „jedno tijelo“. (Postanak 2:24) U ostalim stihovima postaje sasvim jasno da, pojam kojim Bog opisuje svoje jedinstvo, obuhvata više od jednog entiteta.

Dakle, Stari zavjet obiluje mjestima u kojima se aludira da je Bog jedan, ali složen u svojoj biti, množina.¹⁰⁶ Evo primjera:

„*Pristupite k meni i počujte ovo: Od početka nisam vam govorio tajno, i kad se zbivalo, bijah ondje. – A sada me Gospod Jahve šalje s duhom svojim.*“ (Izaija 48:16)

Ko je „Gospod Jahve“? Ko je „njegov Duh“? Ko je taj „Ja“, „Mi“ poslat od Gospoda Jahve i njegovog Duha?

Na sva ova pitanja doći ćemo do odgovora, do jasnih odgovora dok budemo otvorenog uma putovali stazom Biblije.

TROJEDINOST KOJA NAM JE BLISKA

Naša riječ *unitarnost*, tj. jedinstvo, dolazi od latinskog *unus*: jedno. I dok mnogi odbacuju i samu zamisao Boga kao vječno trojedinog, niko ne poriče „tri u jedan“ na nivou svakodnevnog življenja.

Recimo, **vrijeme** je uvijek trojedini spoj prošlog, sadašnjeg i budućeg.

Prostor je stvarnost visine, dužine i širine.

Ljudsko biće je kompozicija duha, duše i tijela.

Svako od nas može da bude, otac, sin i suprug; tj. majka, ćerka i supruga.

I **Sunce** je trojedino. Ovdje, sa naše planete ga vidimo kao jedno, ali i sami govorimo o:

suncu kao nebeskom tijelu,

suncu kao svjetlosti i

suncu kao toploti.

Znači li to da postoje tri Sunca? Ne, ne znači. Jedno je. Ali nema nikakve protivrječnosti u tome što je jedno i što je trojedino. Tako je i sa Bogom. Kao što nam nebesko tijelo daje svjetlost i toplotu, tako i Božija Riječ i Božiji Duh dolaze od Boga. Svo troje je jedno, kao što je sunce jedno tijelo, jedna planeta.

Naravno, svaka ovozemaljska slika, predstava ili metafora je slaba i neadekvatna da objasni složenost jednog i jedinog pravog Boga. Jer, on za razliku od

¹⁰⁵ Kada je prorok David postao kralj sveg Izraela, Biblija nam kazuje: „*Dotle se Benjaminovi sinovi skupiše za Abnerom, sastaviše četu i stadoše na vrh brežuljka Ame.*“ (2. Samuilova 2:25) Ista riječ se koristi u stihu: „... *jedan je Gospod*“, za opis množine koja je jedno.

¹⁰⁶ I dok nam prvo poglavlje knjige Postanka ne objašnjava Božije vječno postojanje, sam izbor njegovih riječi (Bog: *Elohim*, imenica u množini... *Duh Božiji... Reče Bog, hajde da načinimo...*) se sasvim slaže sa kasnijim objašnjenjima otkrivenim u Novom zavjetu. Evo još nekih starozavjetnih mjesta koje ističu Božije složeno jedno: Psalam 2; Psalam 110:1 (vidite Matej 22:41-46); Mudre izreke 30:4; Izaija 6:1-3 (vidite Ivan 12:41); Izaija 26:3-4; 40:3-11; 43:10-11 (vidi Izaija 7:14; 9:6-7); Izaija 48:16; 63:1-14; 49:1-7; Jeremija 23:5-6; Daniel 7:13-14; Hošea 12:3-5; Mihej 5:2; Malahija 3:1-2; itd.

Sunca jeste neko, ličnost koja nas voli i posjeduje već spomenute božanske atribute. Ali slike su dobre jer nas dovode na zajedničko tlo, posebno ove slike trojedinih pojava i stvarnosti u tvorevini. Sve to ukazuje da Stvoritelj prevazilazi svoje stvorenje.

„... koliko veću čast od kuće ima onaj tko ju je sagradio. Jer svaku kuću tkogod gradi, a sve je sagradio Bog.“ (Hebrejima 3:3-4)

Ako je božanska tvorevina puna složenih jedinstava, zašto nas iznenađuje da je Bog u sebi takođe složeno jedno? Ako sa svim svojim naučnim saznanjima ne možemo sasvim objasniti svijet u kome smo, u kome živimo, kako bismo onda objasnili Onoga koji je sve to stvorio? Dakle: Bog je Bog.

„Možeš li dubine Božje proniknuti, dokučiti savršenstvo Svesilnoga? Od neba je više: što još da učiniš? Od šeola dublje: što još da mudruješ? Duže je od zemlje – šire je od mora!“ (Knjiga o Jobu 11:7-9)

I dok istražujemo „tajne Božije“ privilegovani smo otkrićima i doživljajima jednog od najuzvišenijih i najdivnijih atributa njegove vječne prirode:

„Bog je ljubav.“ (1. Ivanova 4:8)

KOGA TO BOG VOLI?

Božija ljubav je nedokučivo duboka privrženost koja izvire iz božanskog, očinskog srca i ogleda se na djelu.¹⁰⁷ Bog je ljubav i ta ljubav nije tek neki sadžaj koji se prelijeva u prazninu i usamljenost nevoljenih.

„Gledajte koliko nam je ljubav darovao Otac: djeca se Božja zovemo, i jesmo.“ (1. Ivanova 3:1)

Ovdje se vrijedi zamisliti... Ljubav uvijek podrazumijeva primaoca. Ja ne kažem tek onako: „Ja volim!“ Ali kažem: „Volim svoju ženu, svoju djecu, svoje bližnje“ i sl. Ljubav je stvar odnosa.

A koga je to Bog volio prije nego je stvorio posebna bića, kao objekt te svoje ljubavi? Da li mu je bilo potrebno da radi toga stvara i anđele i ljude? Ne. Stvoritelj je samodovoljan i nije stvorio sva bića iz potrebe već iz želje, iz htijenja. A ova razlika je suštinska.

Dakle, naučili smo:

Bog govori.

Govor je odlika odnosa razumnih bića. A s kim je to razgovarao prije stvaranja i anđela i ljudi? Da li je možda prije svega stvorio neka bića koja su mogla da ga razumiju? Nije. Sve njegove potrebe i „moranja“ su unutar njega samog. Niko i ništa mu nije potrebno. Rekosmo, samodovoljan je. Ali u prirodi mu je želja da kaže i da mu se kaže; želja da voli i bude voljen.

A to nas dovodi do sljedeće istine:

Bog je u odnosima.

Ljubav i govor postoje i imaju smisla jedino u kontekstu odnosa. Ali, s kim je to Bog imao odnos prije stvaranja bilo kojeg bića? Odgovor je upravo u njegovom složenom jednom, u njegovoj trojedinosti. Od vječnosti, prije stvaranja anđela i ljudi, naš Bog odnosa je uživao bliskost komunikacije i ljubavi unutar sebe: sa svojom Riječi i svojim Duhom.

SAGLEDAVANJE SLOJEVITOSTI

¹⁰⁷ Luka 15:11-32. Pročitajte Prvu poslanicu Ivanovu.

Evo šta mi je neko pisao baš povodom ovih dubokih misli o množinskoj, međuodnosnoj prirodi Božijoj:

„Bog nam je poslao proroke da bi nam se objavio kao jedan i jedini. Zašto onda ne poslušate i ne prihvatite tu njegovu riječ? Zašto ga raslojavate, gulite slojeve kao na luku, raščlanjujete ih jedan po jedan? Zašto ih jednostavno ne spojite?“

Svakako je tačno to da nikada nećemo uspjeti shvatiti sve o našem neizrecivom Stvoritelju. Ali, pošto nam je on sam objavio toliko velikih istina o sebi u spisima proroka, ne bi li trebalo težiti njihovom razumijevanju? Ako uopšte želimo razmišljati o Bogu, onda razmišljajmo valjano. Dakle, većina nas će se složiti da je JEDAN, ali šta nam je on taj i takav objavio o sebi? Šta možemo otkriti o njemu u Bibliji, baš kao kada ljuštimo luk, sloj po sloj?

Ukratko: Biblija nam kazuje o Bogu koji je ličnost, koji je saznatljiv i pouzdanja vrijedan; o Bogu koji je JEDNO sa svojom Riječi i svojim Duhom.

U svojoj nedokučivoj uzvišenosti Bog nam se jasno poistovijetio sa Ocem, njegova Riječ sa Sinom, a njegov Duh sa Svetim Duhom. Ovo trojako razlikovanje postoji unutar jednog i jedinog pravog Boga.

Ali, hajdemo pogledati Bibliju koja nam sama raslojava ovu istinu.

BOŽIJI SIN

Biblija je ovdje jasna: Riječ koja je od početka bila sa Bogom i koja je nazvana Bog, jeste njegov jedini Sin.

U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše u Boga i Riječ bijaše Bog... Boga nitko nikada ne vidje: Jedinorođenac – Bog – koji je u krilu Očevu, on ga obznani... Tko vjeruje u njega, ne osuđuje se; a tko ne vjeruje, već je osuđen što nije vjerovao u ime jednorodjenoga Sina Božjega. (Ivan 1:1.18; 3:18)

Senegalski često burno reaguju kada čuju pojam „Sin Božiji“, i mrmrljaju „estagfirulag“, što je arapska formula koja ima sljedeće značenje: „Neka ti Bog oprosti za takvo bogohuljenje!“ Kada bi mi sagovornik rekao tako nešto, ja bih mu najčešće uzvratio sljedećom poslovicom: „Prije nego klepiš pastira po ustima, budi siguran šta je to viknuo!“ Ljudi se obično na to nasmiju, pa nastavim sa objašnjenjem: „Prije nego odbacite i sam pojam 'Božiji Sin', barem provjerite šta Bog kaže o njemu!“

Naime, Biblija sadrži više od stotinu stihova, mjesta koje jasno i glasno govore o „Božijem Sinu“. Ali nijedno od tih mjesta nipošto ne govori o tome da postoji više bogova, posebno ne da „se Bog oženio i dobio dijete“, kako se često tumači sve ovo. Upravo takvo poimanje je zapravo bogohuljenje koje otkriva plitko poimanje Božije svete knjige.¹⁰⁸

Bog nas poziva da mislimo kao što on misli.

„Visoko je iznad zemlje nebo, tako su puti moji iznad vaših putova, i misli moje iznad vaših misli.“ (Izaija 55:9)

Ima tome dosta godina, kada je jedan dobro poznati senegalski preduzetnik poginuo u saobraćajnoj nesreći. Novine su pisale da su mu dvije hiljade zaposlenih

¹⁰⁸ Kada čitamo Psalam 2, vidimo da prorok David o Mesiji govori kao o *Božijem Sinu*. Ali tu su još neki nazivi, još neke titule. Sam Mesija sebe naziva „vratima“ (Ivan 10), ali to svakako ne znači da je sačinjen od metala ili drveta. Nazvao se i „Hljebom života“ (Ivan 6), što opet ne znači da je vekna umješnog brašna. Na isti način ni izraz „Sin Božiji“ ne podrazumijeva da se Bog oženio i dobio dijete, tj. sina. Vidite o tome u Evanđelju po Ivanu 1,3 i 5.

bile „kao rođena djeca“, i žalile ga kao „velikog sina Senegala“.¹⁰⁹ Znači li to da je ovaj uglednik imao polne odnose sa mnogim ženama koje su mu rodile sve te sinove za radnike? Daleko bilo! Senegalcima nije problem da svog velikana oslovljavaju na ovaj način. Prosto, postoji osjećanje za ono što taj izraz znači i za ono što ne znači.

Elem, pojam „sin“ se inače koristi na više načina. Kada Arapi govore o putniku kao „sinu puta“, znamo na šta misle. Kada Bog o svojoj Riječi govori kao o svom Sinu, onda bismo takođe trebali znati šta to znači.

Zato, hajde da se ne rugamo titulama i nazivima koji veličaju našeg Stvoritelja. „Više puta i na više načina **Bog**nekoć govoraše ocima po prorocima; konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu. Njega postavi baštinikom svega; Njega po kome sazda svjetove. On, koji je odsjaj Slave i otisak Bića njegov te sve nosi snagom **riječi** svoje...“ (Hebrejima 1:1-3)

Dakle, Bog želi da znamo kako nam je *progovorio preko Sina*. Želi da razumijemo da je njegov Sin ta Riječ kojom je sve stvoreno i sve se održava, kako na zemlji, tako i na nebesima. Zanimljivo je da arapski prevod Biblije, titulu Sina „Riječ Božija“ prevodi kao „Kalimat Alah“, nazivom koji i Biblija i Kuran opisuju u mesijanskom duhu. Nešto kasnije, na ovom našem putovanju, reći ćemo više o tome.

DUH BOŽIJI

Kao što je JEDNO sa Riječju - Sinom, Bog je takođe JEDNO sa svojim Duhom Svetim.

Božiji Duh Sveti je bio uključen i u stvaranje svijeta i u nadahnuto pisanje svete knjige, Biblije.

Rekli smo da druga rečenica knjige Postanka glasi: „... i Duh Božiji lebdio je nad vodama“, a tiče se stvaranja svijeta. Kasnije Biblija svjedoči: „Jer nikada proroštvo ne bi ljudskom voljom doneseno, **nego su Duhom Svetim** poneseni ljudi od Boga govorili.“ (2. Petrova 1:21)

Neki smatraju i poučavaju da je Duh Sveti zapravo anđeo Gabriel. Drugi su uvjerali sebe da je taj Duh Božiji zapravo prorok. Ali svi ovi stavovi su sasvim nebiblijski i neproročki. Jer, i anđeli i ljudi su stvorena bića. Duh Sveti je nestvoreni, „vječni Duh“. (Hebrejima 9:14)¹¹⁰

Duh Sveti je „Duh istine“ (Ivan 14:17) po kome Bog ostvaruje svoje naume na svijetu. On je „Pomagač“ (Ivan 14:16), neko ko nam u bliskom odnosu objavljuje Boga, praktično, svima koji vjeruju u Božiju poruku. Mnogi na svijetu danas znaju o Bogu ali ne poznaju njega samog. Takvo znanje nije zadovoljavajuće za obe strane: ni za Boga, ni za čovjeka. Duh Sveti nam čini mogućim da sa Bogom uživamo u ličnom, neposrednom odnosu. Kasnije ćemo takođe naučiti više o Božijem predivnom Svetom Duhu.¹¹¹

¹⁰⁹ Senegalske novine *Le Soleil* (14. III 1984.) – „Bio je iskreni dobrotvor. Smatrao je da su 2.000 zaposlenih njegova djeca koja su s njim dijelila svoje probleme, brige i radosti. 'Stari' - kako ga je njegovo osoblje od milja zvalo - bio je veliki senegalski sin.“

¹¹⁰ Poput samog Boga, Duh Sveti ne pristaje na kalupljenje u naše unaprijed spremljene obrasce. Jedan od Božijih proroka, kome je dato da na tren vidi nebesa, vidio je i Duha Svetog kao „*sedam buktinja, a to su sedam Božijih duhova*“. (Otkrivenje 4:5) Drugi prorok ga opisuje kao onog koji ističe sedam kvaliteta koji potiču od samog Boga: „... *Duh Gospodnji, Duh mudrosti i razuma, Duh savjeta i jakosti, Duh znanja i bogobojznosti*.“ (Izaija 11:2)

¹¹¹ Dok je bio tu, na zemlji, Sin Božiji je obećao svojim učenicima: „*A Pomagač-Utješitelj, Duh Sveti, koga Otac šalje u moje ime, poučiče vas svemu i podsjetiče vas na sve što sam vam rekao*.“ (Ivan 14,26) Ove nam riječi pokazuju da su Otac, Sin i Duh oduvijek u savršenom skladu. Poput Oca i Sin i Duh su odvojene ličnosti („On...“). Za više pojedinosti o Duhu Svetom pogledajte podnaslove 16,22 i 28. Takođe čitajte knjigu Djela apostolska i posebnu pažnju obratite na djelovanje Duha.

Nego, da vas pitam: kako vam do sada ide putovanje? Previše toga smo spomenuli do sada? Da, znam, ove misli nije lako dokučiti i obuhvatiti. Neki smatraju da su njihova religija i sve definicije Boga istinite „jer su tako jednostavne“. Možda njihove definicije jesu takve, ali Bog svakako nije takav.

„Jer misli vaše nisu moje misli i puteći moji nisu vaši puteći“, riječ je Jahvina.”
(Izaija 55:8)

DOVIJEKA JEDAN

Sveto pismo je jasno. Nikada u svoj vječnosti nije postojao trenutak da Otac, Sin i Sveti Duh nisu postojali.¹¹² Oduvijek su bili JEDAN. U kontekstu ljudske istorije Biblija otkriva Oca kao onog koji govori sa nebesa; Sina kao onog koji govori sa Zemlje i Duha Svetog kao onog ko govori ljudskim srcima.¹¹³ Dakle, svako ima svoju jasno određenu ulogu, ali i dalje djeluju kao JEDAN.

Kada rastemo u spoznaji Božijeg otkrivanja svog bića, počinjemo uživati u obilju njega koji je ljubav, i to ona beskonačna i iskazana na nebrojene praktične načine.

Rekli smo da ljubav jedino postoji, kao prava i smisljena, u kontekstu odnosa. Otac, Sin i Duh Sveti su oduvijek u tome, u interaktivnom odnosu savršenog sklada, jedinstva ljubavi.

U evanđelju čitamo da Sin govori: „Otac ljubi Sina“, ali i „ja ljubim Oca“. I još na jednom mjestu: „Plod je pak Duha ljubav“, kao i „Bog je ljubav“. (Ivan 5:20; 14:31; Galaćanima 5:22; 1. Ivanova 4:8)

Najbolji ljudski odnosi – kakvi su jedinstvo supružnika, veze roditelja i djece – proističu baš iz toga ko je Bog. Svi ti zemaljski odnosi, naravno u svom najboljem izdanju, ipak su bližnja slika Božijeg jedinstva i ljubavi, odnosa koji nam uliva strahopoštovanje. Naš Stvoritelj je taj prvobitni izvor, taj model i svrha svega dobrog.

A ono najbolje kod istine da je „Bog ljubav“ jeste u njegovom pozivu svima nama, pozivu na blisko zajedništvo s njim do vijeka! On prosto žudi da mu vjerujemo, da se pozdamo makar kako i koliko nam bio nedokučiv i neobjašnjiv.

BOG JE POUZDANJA VRIJEDAN

Govorili smo o božanskom šestodnevnom stvaranju. Ako bismo ga postavili kao matematičku jednačinu, evo kako bi izgledala:

dan 1. Bog je *svet*

dan 2. Bog je *svemoguć*

dan 3. Bog je *dobar*

dan 4. Bog je *vjeran*

dan 5. Bog je *živ*

dan 6. Bog je *ljubav*

POUZDANJA VRIJEDAN BOG

¹¹² Evanđelja bilježe riječi koje je Sin uputio Ocu, o „slavu koju sam imao sa tobom **prije** postanka svijeta.“ Takođe Sin kaže: „Oče... jer si me volio prije postanka svijeta.“ (Ivan 17:5,24). Vidite i Mihej 5:2; Izaija 9:6. A jedna od titula Duha je i „vječni Duh“ (Hebrejima 9:14)

¹¹³ Izlazak 20:22; Hebrejima 12:25; Luka 3:22; 5:24; Ivan 1:1-18; 3:16-19; 17:22; Djela 5:3; 7:51; Galaćanima 4:6; i sl..

Neobično je kako se lako pouzdajemo u krhke ljude slabih vrлина, a oklijevamo pokloniti povjerenje onome ko ima sve odlike savršenosti? Elem, kada ubacim pismo u poštansko sandučće, vjerujem da će ga pošta isporučiti primaocu. Koliko više bi trebalo da se pouzdam u Boga nebesa i zemlje, da će ispuniti obećano!

*„Ako primamo svjedočanstvo ljudi, **svjedočanstvo je Božje veće...** Tko ne vjeruje Bogu, učinio ga je lašćem jer nije vjerovao u svjedočanstvo kojim je svjedočio Bog za Sina svoga.“ (1. Ivanova 5:9-10)*

BOŽIJE LIČNO IME

Bogu je stalo da ga upoznamo, da mu vjerujemo i pozivamo se na njega, tj. njegovo ime: *„Nek' se uzdaju u te koji znaju ime tvoje, jer ne ostavljaš onih što ljube tebe, o Jahve.“* (Psalam 9:10)

Mnogi smatraju da ime Bog prosto znači „Bog“, znači „Elohim“ (hebrejski), ili Alah (arapski¹¹⁴), Alaha (aramejski), Dju (francuski), Dios (španski), Got (nemački), ili kako god pojedini jezik koristio neki svoj generički pojam.

Nema sumnje da je Bog – Bog (natprirodno biće). Ali da li je „Bog“ baš njegovo ime? Ja sam kao biće „čovjek“, ali nosim vlastito ime. Bog jeste Bog ali takođe ima imena koja nam je sam objavio i kojima nas poziva da mu se obraćamo kao osobi.

Neki ga zamišljaju kao nepoznati izvor energije, poput gravitacije ili vjetra, kao „Silu“ oslikanu u popularnim naučno-fantastičnim filmovima i serijama. Ali to nije biblijska zamisao Boga. On je suverena ličnost koja želi da ga upoznamo na ličnom nivou.

Ovakva zamisao Boga ne samo da je biblijska, već je i sasvim logična. Naime, ni mi ljudi kao bića nismo skup kosmičke energije, pa tako nije ni Onaj koji nas je saznao. On je ličnost, biće sa imenom.

Božije suštinsko lično ime nam je objavljeno u drugom poglavlju knjige Postanka.

„To je postanak neba i zemlje, tako su stvarani. Kad je Jahve, Bog, saznao nebo i zemlju.“ (Postanak 2:4)

Čujemo li ga kako nam se predstavlja? Ime mu je GOSPOD, JAHVE. Tako barem zvuči prevod na naš jezik. Srećom, Bog tečno govori sve jezike svijeta i nije potrebno da mu se obraćamo na nekom određenom jeziku. Poziva nas da mu se obraćamo svojim maternjim jezikom - bilo kada, bilo gdje, u bilo kom položaju tijela – samo neka je od srca.

JA JESAM

Na hebrejskom jeziku, Božije prevashodno ime „Gospod ili Jahve“ piše se sa četiri suglasnika, četiri konzonanta JHVH. Kada im se dodaju vokali, tj. samoglasnici, ime se izgovara Jehova ili Jahve. Dobijeno je, zapravo, iz korijena glagola „biti“, koje doslovno znači „ja jesam“, odnosno „on jeste“. I ovdje imamo pouku o samopostojanju vječnog Boga. Ime Jahve srećemo više od 6500 puta u Starom zavjetu, daleko više od bilo kog drugog Božijeg imena.

¹¹⁴ Ukoliko uopšte ne poznajete arapski, znajte da je imenica „Alah“ jednoznačna našoj imenici „Bog“. Bilo da je u starozavjetnim stihovima, poput Postanka 1:1, ili u novozavjetnim, kao što je Ivan 1:1, generička imenica Alah-Bog znači „najuzvišenije biće“. I ovdje je važno da razumijemo kako takvo biće ima lično ime po kome želi da se raspoznaje. „Alah“ nije takvo ime, nije lično. Takođe ni imenica „Bog“ ne govori ništa o božanskoj ličnosti.

Evo kako je Bog, na pitanje ko je on, odgovorio Mojsiju, inače stasalom u mnogobožackom Egiptu:

„Ja sam koji jesam”, reče Bog Mojsiju. Onda nastavi: ‘Ovako kaži Izraelcima: ‘Ja jesam’ posla me k vama.’“ (Izlazak 3:14)

Samo ličnost, samo neko samosvjestan može reći „Ja jesam“. To Bog želi da shvatimo i razumijemo da je On Onaj konačni, najveći kao osoba. On je Onaj koji jeste i ništa mu ne znače prošlost, sadašnjost i budućnost. Njegovo postojanje prevazilazi i vrijeme i prostor. Samodovoljan je. Meni i vama su potrebni vazduh, voda, hrana, san, krov nad glavom i druge stvari za život. Njemu nije ništa potrebno. Jedini je koji po sopstvenoj snazi postoji i rezonuje. On je taj veliki JA JESAM – G O S P O D J A H V E .

Zato nam nije ostavio prostor i mogućnost da ga definišemo po svome. On je samodefinišući.

STOTINE IMENA

U svom vječnom postojanju – kao Otac, Sin i Duh Sveti – Gospod nosi stotine imena i titula. Sva ona odražavaju njegov karakter. Svaka titula je osmišljena kao pomoć u našem razumijevanju Boga: ko je i kakav je. Evo nekih njegovim imena:

Stvoritelj neba i zemlje, izvor života, Svevišnji, istinito svjetlo, pravedni Sudija, Gospod koji se brine, Gospod iscjelitelj, pravedni Gospod, Gospod mira, Pastir, Bog ljubavi i mira, Bog svake blagodati, izvor vječnog spasenja, bliski Bog...

Kako god do danas shvatali našeg Stvoritelja, svako bi trebao ponizno priznati: On je Bog i niko mu ni nalik nije. Makar ga i ne mogli potpuno pojmiti, objasniti, on je taj koji želi da upoznamo njegovo ime, pouzdamo se u njega, volimo ga i živimo s njim do vijeka. Na to sve, i još mnogo više, on je mislio kada je rekao:

„Načinimo čovjeka na svoju sliku, sebi slična...”

Šta to znači? Kako vidljivi čovjek može ličiti na nevidljivog Boga?

10

Posebno stvaranje

U osmom poglavlju smo se bavili najvećom objavom ikada: „*U početku stvori Bog nebo i zemlju.*“ (Postanak 1:1) A sada smo pred sljedećom:

„*Na svoju sliku stvori Bog čovjeka...*“ (Postanak 1:27)

Bog je saznao prve ljude kao krunu svog stvaralačkog zahvata.

PO BOŽIJEM LIKU

„*I reče Bog: »Načinimo čovjeka na svoju sliku, sebi slična, da bude gospodar ribama morskim, pticama nebeskim i stoci – svoj zemlji – i svim gmizavcima što puze po zemlji!« Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih.*“ (Postanak 1:26-27)

Bog je saznao čovjeka „na svoju sliku“, što nipošto ne znači da su prvi ljudi na bilo koji način bili poput njega. Jer – rekli smo – Bogu niko nije ravan. Šta onda ovo „na Božju sliku“ znači? Znači da čovjek ima udjela u božanskoj prirodi, da je osmišljen kao odraz Božijeg karaktera. Prvom paru Stvoritelj je dao osobine koje su im omogućavale uživanje u smislenom zajedništvu s njim.

Bog je čovjeka blagoslovio intelektom, tj. sposobnošću za postavljanjem velikih pitanja, za logičkim rasuđivanjem, poimanjem dubokih istina o svom Stvoritelju.

Stvoreni smo i sa osjećanjima, radi interakcije sa svim kroz radost i empatiju.

A stvoreni smo i sa voljom, sa nečim što za sobom povlači vječne posljedice.

Data nam je i sposobnost komunikacije: govora, gestikulacije i pjevanja. Možemo planirati znatno unaprijed i vrlo kreativno ostvarivati isplanirano. I što je najvažnije: Stvoritelj nam je darivao vječnu dušu i vječni duh, kako bismo ga mogli obožavati i do vijeka uživati s njim koji nam je sve, kao dizajner i gospodar.

Sve ovo navedeno nas razlikuje od životinjskog svijeta.

Bog nas je stvorio za sebe. On, koji je „ljubav“ (1. Ivanova 4:8), saznao je muškarca i ženu ne zato što je to morao, već zato što je želio. Tako smo postali i primaoci i pošiljaoci njegove ljubavi.

LJUDSKO TIJELO

I dok nam prvo poglavlje knjige Postanka pruža sažetu istoriju božanskog stvaranja svijeta, drugo nam pruža više pojedinosti, posebno o stvaranju prvih ljudi.

„*Jahve, Bog, napravi čovjeka od praha zemaljskog i u nosnice mu udahne dah života. Tako postane čovjek živa duša.*“ (Postanak 2:7)

Iako je Gospod Bog nebesa i zemlju stvorio ni iz čega, prve ljude je stvorio od prašine. I dan-danas biolozi dokazuju ovu činjenicu. „U tom smislu naše je tijelo krajnje nezanimljivo. Nešto preko dvadesetak prirodnih elemenata koji nas čine, nalaze u se u zemljinoj prašini.“¹¹⁵

¹¹⁵ Guinness, Alma E. *ABC's of The Human Body*. Corporate Author: The Reader's Digest Association, 1987, p.22.

Ali premda ga čine bazični prirodni elementi, ljudsko tijelo je majstorsko djelo sačinjeno od oko 75 triliona (75.000.000.000.000) živih ćelija, i svaka od njih ima posebnu ulogu.

Elem, ćelija je osnovna životna jedinica. Toliko je malena da se vidi jedino pod mikroskopom, ali i kao takva ima milione radnih dijelova u sebi. Svaka ćelija sadrži dva metra dug, mikroskopski uvijeni DNK lanac, genetski kod koji čovjeku daje osnovne odlike.

Bil Gejts, legendarni kompjuterski guru, je rekao: „Ljudski DNK je poput kompjuterskog programa, ali neuporedivo, neuporedivo boljeg softvera od bilo kojeg nama poznatog ikada.“¹¹⁶ Postoji najmanje 200 tipova ćelija u našem tijelu. Neke su tečne, kakva je krv; neke mekane i obrazuju organe i tkiva; neke su poput kamena i čine kostur tijela. Neke ćelije su tu da bi povezivale druge, neke da uredite tjelesne metabolizme. Recimo, varenje ili reprodukciju.¹¹⁷

Zamislimo se samo nad strukturom tijela i njegovim udovima: naš kostur ima 206 kostiju koje su povezane i upletene ligamentima, tetivama, mišićima, kožom i kosom. Ili vaskulari sistem arterija, vena i kapilara koji nose krv što u svaku ćeliju donosi hranjive životne sastojke. Tu je naš želudac, crijeva, bubrezi, jetra, fantastično složeni nervni sistem spojen s mozgom. A šta reći o moćnoj pumpi koju zovemo srcem; šta reći za bogomdane oči, uši, nos, usta, jezik, glasnice, žlijezde ukusa i zube! A ruke i noge? Jesmo li ikada zahvalili Bogu za palčeve koje imamo? Pokušajte bez palca držati metlu i čistiti, ili uhvatiti čekić da zakucate običan ekser. Možete li zamisliti svoje prste bez noktiju?

Zar je onda čudno kada prorok David piše:

„Hvala ti što sam stvoren tako čudesno, što su djela tvoja predivna. Dušu moju do dna si poznao.“ (Psalam 139:14)

DUŠA I DUH

Koliko god bilo čudesno naše tijelo, nije ono to što nas čini posebnim. Životinje, ptice i ribe takođe imaju izuzetna tijela. Ljudska posebnost je u našoj duši i u vječnom duhu. Ovo dvoje je razlikovalo prve ljude, prvog muškarca i ženu, kao posebna bića, sazdana „na Božiju sliku“.

Tako čitamo da, kada je oblikovao čovjekovo tijelo od „praha zemaljskog“, „...u nosnice mu udahne dah života. Tako postane čovjek živa duša.“ (Postanak 2:7) Tijelo koje je Adam imao bješe samo kuća, šator u koji je Bog smjestio, udahnuo Adamovu vječnu dušu i vječni duh.

Bog je čovjeku dao tijelo da bi bio svjestan svijeta oko sebe, dušu da bi bio svjestan sebe i svoje nutrine; i duh da bi bio svjestan njega, Boga.

Tijelom je upravljala duša,

dušom je upravljao duh,

a duhom je upravljao sam Bog.¹¹⁸

„Bog je duh i koji se njemu klanjaju, u duhu i istini treba da se klanjaju.“ (Ivan 4:24)

¹¹⁶ Gates, Bill. *The Road Ahead*. NY: Penguin Group, 1995, p.188

¹¹⁷ Biblija se služi slikom skladnog sklopa ljudskog tijela da bi nam opisala duhovne istine: „On povezuje sve tijelo u jedno i drži ga povezano, na taj način što svaki zglobov pruža odgovarajuću potporu svakom pojedinom udu. To čini da tijelo raste i izgrađuje se kroz ljubav.“ (Efežanima 4:16)

¹¹⁸ Ove misli sam preuzeo od Džon Filipa, iz njegovog komentara Postanka. (Phillips, John. *Exploring Genesis*. Chicago: Moody Press, 1980) Biblija razlikuje duh, dušu i tijelo: 1. Solunjanima 5:23; Hebrejima 4:12-13; Ivan 4:24.

SAZDANI SA SVRHOM

Velemajstor i veleumjetnik je sazdao čovjeka kao trojedinog, spojivšu mu u jedno biće „duh, dušu i tijelo“ (1. Solunjanima 5:23). Time nam je omogućio da uživamo u bliskom zajedništvu sa njim, koji nas je i stvorio. Dao nam je život, zbog čega je najuzvišenija privilegija živjeti bogougodno i na slavu onoga ko nam je i Gospod i Gospodar.

„... sve koji se mojim zovu imenom, i koje sam na svoju slavu stvorio, koje sam sazdao i načinio... I narod koji sam sebi sazdao moju će kazivati hvalu!“ (Izaija 43:7.21)

Ljudi su bića stvorena za Božiju slavu.

Zemlja je stvorena za ljudski rod a on za Boga. Stvoriteljeva namjera je bila da ga prvi ljudi upoznaju, uživaju u odnosu sa njim i vole ga dovijeka. Njegova namjera se nije promijenila ni prema nama - ista je.

„Zato ljubi Gospodina Boga svojega iz svega srca svojega, i iz sve duše svoje, i iz svega uma svoga, i iz sve snage svoje!“ (Marko 12:30)

SAVRŠENA ŽIVOTNA SREDINA

Nakon što je stvorio Adama, Bog je za njega osmislio prelijepo mjesto, vrt koji je nazvan Eden.

„I Jahve, Bog, zasadi vrt na istoku, u Edenu, i u nj smjesti čovjeka koga je napravio. Tada Jahve, Bog, učini te iz zemlje nikoše svakovrsna stabla – pogledu zamamljiva a dobra za hranu – i stablo života, nasred vrta, i stablo spoznaje dobra i zla. Rijeka je izvirala iz Edena da bi natapala vrt; odatle se granala u četiri kraka.“ (Postanak 2:8-10)

Ovo mjesto je vjerovatno bilo na tlu današnjeg Iraka.¹¹⁹ Bješe to vrt nesagledive ljepote, mjesto nevjerovatne prijatnosti za sva čula. Natapan je tekućom vodom koja je donosila život svoj mogućoj raskoši i obilju plodova. Teško nam je i zamisliti takve cvjetove, takvo voće, to obilje životinjskog svijeta, ptica, insekata, formacija stijena sa dragocjenim materijalima... Zaista, Bog se pobrinio za Adama dajući mu sve bogato na uživanje. (1. Timoteju 6:17)

Dva posebno osmišljena stabla su posađena usred vrta: *drvo života i drvo spoznaje dobra i zla*. Inače imenica „Eden“ znači uživanje. Bog je sazdao predivan dom za čovjekovo uživanje. Ali najveće zadovoljstvo će mu biti zajedništvo sa svojim Stvoriteljem.

Nema ništa ljepše od spoznaje Boga, od ličnog susreta: „Pokazat ćeš mi stazu u život, puninu radosti pred licem svojim, sebi zdesna blaženstvo vječno.“ (Psalam 16:11)

DUŽNOST KOJA ISPUNJAVA

Čim je vrt bio dovršen, Bog je u njega smjestio čovjeka koga je načinio. Čovjek nije bio pitan želi li živjeti tu. Bog je bio čovjekov Tvorac a ne čovjek Božiji tvorac. Znao je šta je najbolje za njegovo stvorenje i nikome nije polagao račune za ono što radi.

¹¹⁹ Ovo mišljenje se temelji na geografskim podacima iz Postanka 2:13-14. Primjedba: Iako mnogi Edenski vrt nazivaju rajskim vrtom, to nije biblijski podatak. Naime, ne smijemo da miješamo zemaljski Eden sa nebeskim rajem.

„Jahve, Bog, uzme čovjeka i postavi ga u edenski vrt da ga obrađuje i čuva.“
(Postanak 2.15)

U novostvorenom domu, Adam je dobio dvije dužnosti.

Prva je bila „obrađivanje“ vrta. Ali bez znoja, žuljeva i umora! To je bilo čisto uživanje, jer je sve bilo u savršenom redu. Nije bilo trnja, korova i svega sa čime se danas borimo.

Druga odgovornost je bila „starati se o njemu“, o vrtu, tj. čuvati ga.

Da li se ovdje već naslućuje nešto loše, nešto opasno što ipak vreba negdje iz svemira?

I na ovo pitanje uskoro dobijamo odgovor.

JEDNOSTAVNO PRAVILO

Pošto je čovjek ličnost a ne lutka na koncima, Bog je pred Adama postavio jedno jasno pravilo koje je trebao slušati:

„Jahve, Bog, zapovjedi čovjeku: »Sa svakoga stabla u vrtu slobodno jedi, ali sa stabla spoznaj dobro i zlo da nisi jeo! U onaj dan u koji s njega okusiš, zacijelo ćeš umrijeti!«” (Postanak 2:16-17)

Ovo mu je zapovijedio prije stvaranja žene, postavivši ga za vođu ljudske rase, odgovornim za poslušnost tom jednom, jedinom pravilu.

PRVA ŽENA

Bog je potom stvorio ženu. Ona je bila posebna kreacija!

„I reče Jahve, Bog: »Nije dobro da čovjek bude sam: načinit ću mu pomoć kao što je on.«... Tada Jahve, Bog, pusti tvrd san na čovjeka te on zaspa, pa mu izvadi jedno rebro, a mjesto zatvori mesom. Od rebra što ga je uzeo čovjeku napravi Jahve, Bog, ženu pa je dovede čovjeku. Nato čovjek reče: »Gle, evo kosti od mojih kostiju, mesa od mesa mojega! Ženom neka se zove, od čovjeka kad je uzeta!« Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu i bit će njih dvoje jedno tijelo. A bijahu oboje goli – čovjek i njegova žena – ali ne osjećahu stida.” (Postanak 2:18.21-25)

Bog je izvođač prvog hirurškog zahvata, stvarajući od muškarčevog rebra prelijepo ljudsko biće koje je potom sam „doveo čovjeku“.

I kako se samo prvi muškarac radovao ovom i ovakvom „pomoćniku“! Od Boga najboljeg, njemu najboljem ona najbolja! Teolog Metju Henri piše: „Žena je stvorena od Adamovog rebra; nije od glave da bi mu bila gospodarica; nije od nogu da bi mu bila robinja, već od rebra da bi mu bila jednaka, blizu ruke radi zaštite, uzeta skoro od srca da bi bila voljena.“¹²⁰

Poput čovjeka, i žena je stvorena na sliku i priliku Božiju, stvorena da bi odražavala Božiji karakter, da bi dovijeka uživala s njim duhovno jedinstvo. Stvorivši na ovaj način konačni poredak i jasno određene uloge muškarca i žene, Bog je proglasio njihovu jednakost po vrijednosti i važnosti.

Danas, nasuprot ove božanske namjere, mnoga društva tretiraju ženu kao vlasništvo. Nebrojeno puta sam gledao kako ljudi slave kada se rodi dječak, a žale kada se rodi djevojčica. Znam muškarce koji se više brinu za stoku nego za suprugu. A neka društva, opet, odlaze u drugu krajnost: brišu različitost muško-ženskih uloga i odgovornosti koje je Bog dao polovima. Obe krajnosti obezvrijeđuju ženu kao ljudsko biće.

¹²⁰ Henry, Matthew. *Matthew Henry's Commentary*. Grand Rapids, MI: Zondervan, 1960, p.7.

PRVO VJENČANJE

Jeste li primijetili ko je „obavio“ prvo vjenčanje u historiji svijeta? Gospod Bog! Čitamo: „...*napravi Jahve, Bog, ženu pa je dovede čovjeku.*“ Od samog početka Stvoritelj je živo uključen u život ljudskih bića koje je stvorio za sebe. On je taj koji je prvi objavio: „*Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu i bit će njih dvoje jedno tijelo.*“ Hebrejska riječ „jedno“ je „ehad“ i ukazuje na puninu, zaokruženost, cjelovitost. Bog je sazdao prvi par za radosno međusobno služenje, kao i za radosno služenje njemu. I to u vječnom skladu. Želio je da muškarac i žena od njega, svog Gospoda i Gospodara nauče se nuklesu svog života: i pojedinačno i zajednički.

Tragedija današnjeg svijeta je u tome što ogromna većina odbacuje ovaj izvorni plan braka, ne sluteći kako ljepota međusobnog odnosa muškarca i žene raste kako godine prolaze. Zato i ne vide ljupkost, vjernost i nesebičnost njegovanog odnosa koji je Gospod od početka naumio za njih dvoje.

Stvoriteljev dizajn braka muškarca i žene odražava odnos nemjerljive ljubavi njegovog srca. Bog želi da veza braka oslikava tu još veću bliskost, još veću ljepotu, rast i duhovnu povezanost na koju poziva ljude, da s njim uživaju sada i do vijeka.

Primijetimo još jednom kako idejni tvorac braka definiše ovu povezanost: „*Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu i bit će njih dvoje jedno tijelo.*“ I još nam dodaje Biblija: „*A bijahu oboje goli – čovjek i njegova žena – ali ne osjećahu stida.*“ Božiji je naum za brak da bude stvarnost u kojoj će muškarac i žena biti jedno bez ikakve bojazni i stida. A sve to, to odsustvo stida, je trebalo biti slika nečeg još uzvišenijeg: duhovnog jedinstva sa njim kroz svu vječnost.

VLADAVINA DATA LJUDSKOM RODU

Nakon što je doveo ženu muškarcu, Bog im se oboma obratio neposredno i ponaosob. To ostavlja utisak da im se javljao na neki vidljivi način, posebno kada „...*čuju korak Jahve, Boga, koji je šetao vrtom za dnevnog povjetarca.*“ (Postanak 3:8)

Zamislimo samo da ih je u tim šetnjama poveo na neki vrh, odakle su mogli posmatrati savršenu, prelijepu tvorevinu...

„*I blagoslovi ih Bog i reče im: »Plodite se, i množite, i napunite zemlju, i sebi je podložite! Vladajte ribama u moru i pticama u zraku i svim živim stvorovima što puze po zemlji!« I doda Bog: »Evo, dajem vam sve bilje što se sjemeni, po svoj zemlji, i sva stabla plodonosna što u sebi nose svoje sjeme: neka vam budu za hranu!« (Postanak 1:28-29)*

Bog je prvom paru¹²¹ i njihovim potomcima dao odgovornost upravljanja svojom kreacijom. Dao im je privilegiju i odgovornost da budu rodonačelnici sveg ljudskog roda. Dao im je i „vladavinu“ nad svim stvorenim svijetom, a to znači autoritet i kontrolu. Adam, Eva i njihovi potomci su trebali s uživanjem brinuti o svijetu i mudro vladati zemljom; upotrebljavati je a ne zloupotrebljavati.

Stvoritelj je osmislio tvorevinu u skladu sa ljudima. U početku je zemlja bila u potpunosti podložna svemu što je čovjeku bilo potrebno, svemu što je želio. Nisu morali brinuti za naredni obrok. Trebali su samo pružiti ruku i ubrati neki od

¹²¹ Adam (Adamah) je hebrejska reč „čovjek“, doslovnog značenja „crvena zemlja“, jer je uzet od zemlje. Eva (čavah) znači „život“, „jer je postala majka svim živima.“ (Postanak 3:19-20)

čarobnih plodova s nebrojenih vrsta stabala. Tvrdo tlo, korov i trnje, bolesti i smrt nisu postojali. Svaki kutak tvorevine je bio podložen prvom paru koji ju je „podložio i vladao“.

Tvorevina bi bila i ostala podložna čovjeku sve dok bi čovjek bio podložen njenom i svom Tvorcu.

BOG I ČOVJEK ZAJEDNO

Od samih početaka Bog je za ljude naumio život bliskog i toplog zajedništva sa sobom. Zato je prvostvorenom paru podario um i srce (intelekt i osjećanja), da bi ga shvatili i voljeli; dao im je slobodu izbora (volju) kojom je trebalo da odluče hoće li mu vjerovati, hoće li se pouzdati u njega i biti mu poslušni. Mogućnost izbora je bila posebno važna, jer se ljubav i odanost ne mogu iznuditi.

Ali, da jedno bude jasno: iako Stvoritelju i Gazdi sveg svemira niko i ništa nije potrebno, on je duh dubokih odnosa.

Kao što smo mi bića s potrebom da nas primjete i shvate, da volimo i budemo voljeni, tako i Bog želi biti upoznat i voljen od ljudskih bića koja je saznao za sebe. To je stvar njegove vječne prirode, želja za prijateljstvom od srca sa onima koje je stvorio „po svom liku“.

Čuo sam one koji govore: „Ja sam samo Božiji rob i ništa više!“ Nema sumnje da je neizreciva čast služiti Bogu, kao što voljan sluga služi svog gospodara. Ipak, Biblija je i ovdje jasna: Bog nam poručuje da „*nisi rob, nego sin*“. (Galaćanima 4:7) „*Rob ne ostaje u kući zauvijek, a sin ostaje zauvijek.*“ (Ivan 8:35) Bog svoje srce otkriva antropomorfnim slikama (ljudskim terminima), *i vi ćete mi biti sinovi i ćeri, veli Gospodin Svemogućí.*“ (2. Korinćanima 6:18)

I to nije sve. Bog se u svojoj ljubavi ne zaustavlja na snazi roditeljske ljubavi prema djeci. Naš Stvoritelj želi i viši nivo, pa poredi ono što osjeća u srcu sa snagom i ljepotom koju mladoženja osjeća prema svojoj izabranici.

„*U onaj dan – riječ je Jahvina – ti ćeš me zvati: ‘Mužu moj’, a nećeš me više zvati: ‘Moj Baale’... Zaručit ću te sebi dovijeka; zaručit ću te u pravdi i u pravu, u nježnosti i u ljubavi; zaručit ću te sebi u vjernosti i ti ćeš spoznati Jahvu.*“ (Hošea 2:18.21-22)

Zamislite najsadržajniji mogući odnos dvije osobe na našoj planeti... Znajte da nas Bog, kao duh odnosa, poziva da sa njim živimo u još boljem i još ljepšem odnosu od tog.

Bez toga, bez smislene povezanosti sa Stvoriteljem, niko ne može imati potpun i zadovoljavajući odnos. Nema tog zemaljskog blaga, zadovoljstva, prestiža, ljudi ili molitve čak, koja bi nam ispunila prazninu duše. Samo Gospod Bog može ispuniti taj prostor srca, jer ga je i osmislio samo za sebe.

„*Jer gladnu dušu on nasiti, dušu izgladnjelu on napuni dobrima.*“ (Psalam 107:9)

Ovo ne bismo trebali propustiti: jedan i jedini istiniti Bog ne uživa u ritualima religije, već u iskrenom zajedništvu sa onima koji mu vjeruju.

Na više nivoa uživa i dovijeka će uživati u zajedništvu sa:

* SOBOM- za svu vječnost iz vječnog Oca, vječnog Sina i vječnog Duha teku samo ljubav i zajedništvo. Recimo, Biblija bilježi kada Sin kaže Ocu: „*Oče... jer si me ljubio prije postanka svijeta.*“ (Ivan 17:24)

* ANĐELIMA – saznao je anđeoska bića da ga poznaju i vole, da ga dovijeka veličaju zbog neopisive slave. „*Nek pred njim ničice padnu svi anđeli Božji.*“ (Hebrejima 1:6)

* LJUDIMA – Bog je stvorio i ljudska bića da s njim uživaju u zajedništvu koje je bliže od onog anđeoskog. Kralj David je zapisao: „*Gledam ti nebesa, djelo prstiju tvojih, mjesec i zvijezde što ih učvrsti – pa što je čovjek da ga se spominješ, sin čovječji te ga pohodiš? Ti ga učini malo manjim od Boga, slavom i sjajem njega okruni.*“ (Psalam 8:4-6) Bog želi biti sa svojim narodom. Ali čovjek mora prvo proći test.

DAN 7. – DOVRŠENO STVARANJE

Narativ stvaranja završio je ovim riječima:

„*I vidje Bog sve što je učinio, i bijaše **veoma dobro**. Tako bude večer, pa jutro – dan šesti... Tako bude **dovršeno** nebo i zemlja sa svom svojom vojskom. I sedmoga dana Bog **dovrš**i svoje djelo koje učini. I počinu u sedmi dan od svega djela koje učini.*“ (Postanak 1:31; 2:1-2)

Da, Božiji stvaralački rad je dovršen. Sada je vrijeme za uživanje u stvorenom. Ali ovaj odmor, ovaj božanski počinak nije zbog umora. Onaj koji jeste, koji postoji sam po sebi i čije je ime JA JESAM, nikada se ne umara. Ovo je odmor završetka. Nema se više šta stvarati i zato se Stvoritelj jedino odmara. Drugim riječima, jako je zadovoljan svime.

Sve je bilo savršeno.

Zamislite savršeni svijet sa samo dvoje ljudi, sa jednim parom koji je privilegovan na sve veće i bujnije prijateljstvo sa svojim savršenim Stvoriteljem. Takva nam je planeta u početku bila. Ali danas, ova stara zemlja je daleko od prvobitnog savršenstva. Zlo i nemoral, tuga i bol, siromaštvo i glad, mržnja i nasilje, bolesti i smrt bjesne svuda unaokolo.

Šta se to desilo sa Božijim savršenim svijetom?

To nam kazuje sljedeća etapa, sljedeća priča našeg putovanja.

11

Pojava zla

*„Blagoslivljaj Jahvu, dušo moja,
i ne zaboravi dobročinstva njegova...
Blagoslivljajte Jahvu, svi anđeli njegovi,
vi jaki u sili, što izvršujete naredbe njegove,
poslušni riječi njegovoj!
Blagoslivljajte Jahvu, sve vojske njegove,
sluge njegove koje činite volju njegovu!
Blagoslivljajte Jahvu, sva djela njegova,
na svakome mjestu vlasti njegove:
blagoslivljaj Jahvu, dušo moja!“ (kralj David Psalam 103:2.20-22)*

Prije nego je stvorio čovjeka, Bog je stvorio nebrojene vojske čistih duhovnih bića radi svoje slave: da ga veličaju, služe mu i slušaju ga, da ga proslavljaju dovijeka. To su anđeoska bića. Uzvišeniji su od životinja jer ne djeluju po instiktima. I njima je, kao i nama, dao volju kako bi se mogli odlučiti: žele li ili ne žele služiti mu i slaviti ga, slušati ga i izvršavati njegovu volju.

SVJETLONOŠA

Od svih anđeoskih bića, najmoćniji i najprivilegovaniji je bio Lucifer, tj. „svjetlonoša“.¹²² Ovaj prelijepi, slavni anđeo je opisan kao „uzor savršenstva, pun mudrosti i čudesno lijep“. (Ezekiel 28:12)

Bog nam nije dao pojedinosti o tom zlokobnom događaju, ali je jasno da je ovo prelijepo, moćno anđeosko biće uzročnik prvog nesavršenstva koje je provalilo u savršeni svemir.

Sam Bog kaže za Lucifera:

„Postavih te kao raskriljena keruba zaštitnika: bio si na svetoj gori Božjoj, hodio si posred ognjena kamenja... Srce ti se uzoholi zbog ljepote tvoje, mudrost svoju odnemari zbog svojega blaga! Na zemlju te bacih i predah te zemaljskim kraljevima da te prezirno gledaju.“ (Ezekiel 28:14,17)

„U svom si srcu govorio: ‘Uspet ću se na nebesa, povrh zvijezda Božjih prijesto ću sebi dići. Na zornoj ću stolovati gori na krajnjem sjeveru. Uzaći ću u visine oblačne, bit ću jednak Višnjemu.’“ (Izaija 14:13-14)

¹²² „Kako pade sa nebesa, Svjetlonošo, sine Zorin? Oboren si ti na zemlju, razoritelj nad pucima.“ (Izaija 14:12) U ovom poznatom stihu ime „Lucifer“ označava „Onoga koji nosi svjetlo“, ali se zapravo ne pojavljuje u izvornom hebrejskom tekstu. Ono je latinski prevod hebrejskog pojma „helel“: „Svjetleći“.

Elem, tekstovi Izaija 14 i Ezekiel 28 su klasičan primjer pravila dvoslojnog tumačenja. Oni govore o zemaljskim moćnicima. Izaija piše o „kralju Valilona“ a Ezekiel o „kralju Tira“. Oba odjeljka imaju detalje koji se očigledno ne odnose na ljudska bića. U svjetlu proučavanja drugih biblijskih odjeljaka (Luka 10:18; Knjiga o Jobu 1:6-12; Otkrivenje 12:10; 1. Petrova 5:8; i sl.), jasno je da su ova dva mjesta osvrta na pad Sotone, na onog koji kao pokretač i snaga nadahnuća stoji iza ova dva kraljevska moćnika.

Umjesto da bude pun od slavljenja i poslušnosti Bogu, Lucifer čak pet puta govori „JA ću“. Zaslijepljen sopstvenom ljepotom i inteligencijom, zaboravljajući KO mu je dao sve što jeste i što ima, ovaj silni anđeo je zaveo samog sebe pomišljajući da je mudriji od Boga. Želio je da vojske anđela slave njega, a ne njihovog Stvoritelja, jedinog koji je vrijedan i dostojan slave i časti.

Uspio je čak trećinu anđela uvjeriti da mu se pridruže u pobuni protiv Boga.¹²³ „Svjetlonoša“ je pokušao Bogu preoteti apsolutnu vlast i nebeski tron.

Tako je grijeh provalio u svemir.

ŠTA JE GRIJEH?

Biblija definiše grijeh kao:

* „Grijeh je bezakonje.“ (1. Ivanova 3:4)

* „Svaka je nepravda grijeh.“ (1. Ivanova 5:17)

* „Znati dakle dobro činiti, a ne činiti – grijeh je.“ (Jakov 4:17)

* „Svi su zaista sagriješili i potrebna im je slava Božja.“ (Rimljanima 3:23)

„Božija slava“ je apsolutna božanska čistoća i savršenstvo. Biti „lišen“ nje znači „promašiti metu“, „cilj potpune pravednosti“. Grijeh je neuspjeh živjeti u potpunom skladu sa Božijom svetom prirodom i njegovom neporočnošću.

U samoj svojoj biti grijeh znači izabrati samoisticanje, bilo da potiče od nekog vječnog bića, anđela ili čovjeka, želja da se „krene svojim putem“ (Izaija 53:6) umjesto ostati uz Boga i na njegovim stazama. A šta je plod takve nezavisnosti o Bogu? „Grijeh je u meni uhvatio priliku i izazvao u meni svaku požudu.“ (Rimljanima 7:8)

Dakle, svako razmišljanje i djelovanje nezavisno o Bogu jeste grijeh.

To je put koji je Lucifer izabrao za sebe, zajedno sa palim anđelima koji su stali na njegovu stranu. Umjesto da zavise od svog Stvoritelja, uzoholili su se u srcu i krenuli po svome, samovoljno.

„Mrzak je Jahvi svatko ohola duha: takav zaista ne ostaje bez kazne.“ (Mudre izreke 16:5)

„Mrzak“, tj. odbojan ili gadan je jaka riječ i ukazuje na „objekt prezira, na gnusobni postupak, prljavštinu ili idolatriju“. Bog mrzi bahatost, osionost. Te stvari su grijeh.

Bog nije htio trpiti grijeh ni jednog trena u svome prisustvu, kao što ni mi ne bismo dopustili kaljavom, smrdljivom prasetu ni da nam kroči na kućni prag. Ni mrva grijeha Bogu nije podnošljiva kao što ni mi kap otrova ni u snu ne bismo dozvolili da nam neko stavi u šolju čaja. Zašto bismo uopšte pustili prase u kuću ili nekome da nam kapne otrov?

Tako nešto nam nije u prirodi.

I grijeh je stran Božijoj prirodi.

„Nisi li od davnih vremena, Jahve, Bože moj, Sveče moj?... Prečiste su tvoje oči da bi zloću gledale. Ti ne možeš motriti tlačenja...“ (Habakuk 1:12-13)

SOTONA, ZLI DUHOVI I PAKAO

Pošto je htio Bogu ukrasti slavu i uzurpirati mu autoritet, Lucifer je zbačen sa neba zajedno sa svim anđelima koji su stali uz njega.

¹²³ Otkrivenje 12:4

Tada mu je i ime promijenjeno u Sotona, što znači „protivnik“. Nazvan je i đavo, tj. optuživač. Svi pali anđeli su postali zli duhovi, tj. demoni, što znači „prepoznati“.

Đavo i njegova horda zlih duhova znaju za Boga, poznaju ga i boje ga se. Ali i dalje se bore protiv njega, žele mu propast i najviše zavode ljude tjerajući ih na borbu protiv Boga.

Ali uzalud im je – neće pobijediti. Biblija nam kazuje da će u jasno određeni dan Sotona i zli duhovi biti bačeni u vječni oganj pripremljen za đavola i za njegove anđele! (Matej 25:41) Taj vječni oganj je stvarno mjesto u kome će do vijeka boraviti oni koji se nisu priklonili njegovoj svetosti.

Jedna od riječi grčkog Novog zavjeta kojom se opisuje ovo mjesto vječitog boravka Sotone i njegovih hordi, jeste riječ „gehena“. Najčešće se prevodi kao „pakao“¹²⁴ i doslovno znači „tinjajuće smetlište“.

Nedaleko od kuće gdje smo stanovali kao porodica, u Senegal, bilo je smetlište gdje su uvijek dolazile nove količine najrazličitijeg otpada. I uvijek se sa njega dizao neki dim, uvijek je nešto tinjalo, nešto se spaljivalo. Prosto sve što je ljudima bilo beskorisno završavalo je ovdje i palilo se.

Pakao je Božije smetlište u kome će biti svi oni koji su umrli u nepokajanim grijesima. Jednog dana će Sotona, njegovi zli duhovi i svi nevjerujući biti stanovnici ovog mjesta. Biće bačeni na ovo mjesto koje se zove vatreno jezero u kome su sumpor i dim.¹²⁵

Grieh neće moći do vijeka prljati Božiji svemir.

SOTONINE NAMJERE

Sotona i njegove horde zla još uvijek nisu bačene u ognjeno jezero. Štaviše, vrlo su aktivni u našem svijetu. Zato ga Biblija naziva: „... po tom duhu koji **sada djeluje u sinovima neposlušnima.**“ (Efežanima 2:2)

Ovdje je važno odmah naglasiti jedno: Sotona je strahovito moćno biće, ali ne i svemoćno. On je stvoreni duh, i to još pali, ogrijevani. Ni izbliza nije ravan Bogu. Nazvan je „bogom ovog svijeta“ samo da bi se istaklo šta mu je cilj: odvratiti ljude od spoznaje Boga i od prihvatanja svrhe za koju su stvoreni. „**Ako je i zastrto evanđelje naše, u onima je zastrto koji propadaju: u onima kojima **bog ovoga svijeta oslijepi** pameti nevjerničke da ne zasvijetli svjetlost evanđelja slave Krista koji je slika Božja.**“ (2. Korinćanima 4:3-4)

Šta je, dakle, Sotonin cilj? Zaslijepijavanje ljudskih umova i sakrivanje poruke evanđelja, kako ga ne bi čuli i povjerovali. Zato je ovaj zli duh u ratu sa Bogom, u ratu koji ne može dobiti, ali čini sve da sa sobom u vječnu propast odvuče što je moguće više ljudi. Nada se da ćete i vi biti tamo sa njim.

Znajući da su Adam i Eva stvoreni za Božiju slavu i zadovoljstvo, Sotona je skovao zavjeru da pokvari prijateljstvo Stvoritelja i stvorenja. Bog je, naravno, znao za to, jer on „**poznaje tajne srдца**“ (Psalam 44:21), znao je namjere protivnika i šta sve slijedi.

Zato je i on imao unaprijed spremljen plan.

JEDNO PRAVILO

Bog je čovjeku dao mogućnost izbora: hoće li ga voljeti ili neće, hoće li ga

¹²⁴ Matej 10:28; 23:33; Marko 10:43-45

¹²⁵ Otkrivenje 20:10-15

slaviti, i biti mu poslušan kao svom Stvoritelju ili ne. Jer, prava ljubav nije nešto što se može iznuditi, niti se može programirati. Ljubav zahtijeva naš um, srce i volju. I koliko god je Bog suveren svemira, Kralj vasione, poštuje čovjekovu mogućnost izbora s vječnim posljedicama.

Naime, prije nego je stvorio ženu i doveo mu je, Bog je muškarcu dao zapovijest. Adam je trebao biti rodonačelnik ljudskog roda, pa je zato stavljen na test:

„*Jahve, Bog, zapovjedi čovjeku: »Sa svakoga stabla u vrtu slobodno jedi, ali sa stabla spoznaj dobro i zlo da nisi jeo! U onaj dan u koji s njega okusiš, zacijelo ćeš umrijeti!*«“ (Postanak 2:16-17)

Primijetimo koliko je ovo pravilo, koliko je ova zapovijest jednostavna. Adam je imao na raspolaganju za uživanje doslovno svako stablo, svaki slasni plod Edena – osim jednog. I još mu je rečeno zašto ne smije jesti njegov plod: *U onaj dan u koji s njega okusiš, zacijelo ćeš umrijeti!*

Inače, još jedna slika grijeha koja objašnjava ovu pojavu jeste prestup ili prelaz preko zabranjene linije. I baš to će se desiti, kao u slučaju samog Lucifera: pobuna protiv Gospoda sveg svemira donijeće kolosalne posljedice.

Premda stvoren kao savršen, prvi čovjek nije bio savršen u zrelosti. Ali baš ova jedna i jedina zapovijest mu je davala priliku za to, priliku da uzraste u svome odnosu sa Stvoriteljem. Bog je želio baš to: da Adam odabere poslušnost, da to bude od srca i iz zahvalne ljubavi. A sve je trebalo biti sasvim lako, s obzirom na sve ono što je Bog učinio za njega.

Ma, zamislimo samo... Bog je Adamu dao tijelo, dušu i duh. Blagoslovio ga je privilegijom da odražava njegovu svetu prirodu ljubavi. Postavio ga je u neopisiv vrt, kao životnu sredinu, pružio mu nezamislive radosti i uživanja života, baš sve za čisto zadovoljstvo. Dao mu je i slobodu, sposobnost činiti odgovorne izbore. Dao mu je, kao muškarcu, čarobnu ženu i oboma im povjerio na brigu i upravljanje sav stvoreni svijet. I najbolje od svega, lično im je dolazio u vrt da sa njima šeta i razgovara. Bog je Adamu dao priliku da ga upozna kao svog Stvoritelja i Gospodara. I to sve u savršenom svijetu.

Ali jednog dana se pojavila ona – zmija.

„ZAR VAM JE BOG STVARNO REKAO?!“

Postanak 3 nam prenosi zapis najtragičnijeg i najdalekosežnijeg događaja historije svijeta ikada. Naime, Adam i Eva su jednom prilikom bili u blizini zabranjenog stabla. Sotona im je prišao prerušen u obliku zmije. Znamo da je to bio baš on, jer će ga Biblija kasnije nazvati: „*Zbačen je Zmaj veliki, Stara zmija – imenom Đavao, Sotona, zavodnik svega svijeta.*“ (Otkrivenje 12:9)

Poput Boga, i on je imao svoj plan za prve ljude:

„*Zmija bijaše lukavija od sve zvjeradi što je stvorio Jahve, Bog. Ona reče ženi: »Zar vam je Bog rekao da ne smijete jesti ni s jednog drveta u vrtu?« Žena odgovori zmijski: »Plodove sa stabala u vrtu smijemo jesti.«“ (Postanak 3:1-2)*

Sotona se radije odlučio za razgovor sa ženom a ne s muškarcem. Čujemo li šta ju je prvo pitao:

„*Zar vam je Bog rekao...*“

Želio je da žena posumnja u Božiju riječ, da stavi pod upitnik njegovu mudrost i autoritet. Izazvao ju je da Stvoritelja stavi pod lupu sumnje, što je i on sam uradio dok je bio Lucifer. Od tada do danas, đavo ratuje protiv istine jer ga ona objelodanjuje i poražava. Kao što svjetlo razgони tamu, tako i Božija riječ razgони sotonske obmane.

Sotona je ovdje napao i Božiji karakter nagovarajući Evu da sumnja i u Božiju dobrotu.

„Zar vam je Bog rekao da ne smijete jesti ni s jednog drveta u vrtu?“

Zli je izopačio Božiju riječ, jer je – navodno - darežljivi Stvoritelj i Gospodar dao prvim ljudima pravo da slobodno jedu sa svakog drveta u vrtu sem jednog. A baš u tom jednom je ono najbolje od svega što je dobro!

„SIGURNO NEĆETE UMRIJETI!“

„Žena odgovori zmiji: »Plodove sa stabala u vrtu smijemo jesti. Samo za plod stabla što je nasred vrta rekao je Bog: ‘Da ga niste jeli! I ne dirajte u nj, da ne umrete!’« Nato će zmija ženi: »Ne, nećete umrijeti! Nego, zna Bog: onog dana kad budete s njega jeli, otvorit će vam se oči, i vi ćete biti kao bogovi koji razlučuju dobro i zlo.«“ (Postanak 3:3-5)

Davo ne samo što je htio da Eva posumnja u Božiju riječ i dobrotu, već je želio da posumnja i u božansku pravednost. Drugim riječima: ništa od smrtne kazne makar i probali zabranjeni plod.

Ali Bog je bio sasvim jasan:

„U onaj dan u koji s njega okusiš, zacijelo ćeš umrijeti!“ (Postanak 2:17)

A šta radi Sotona? On poriče Boga izjavom: *„Ne, nećete umrijeti!“*

Ni danas ovaj njegov osnovni model zavodačenja nije drugačiji. I danas izvrcē i negira Božije riječi. Stalo mu je da posumnjamo u ono što Bog govori, u njegovu dobrotu i pravednost. Źeli da vjerujemo kako je Bog nepouzdan i nije ono za šta se izdaje.

NEKI JAKO POBOŹNI ĐAVO

Davo je jako, jako religiozan i zato je danas na svijetu više od 10.000 različitih religija. Primjetimo kako nagovara Evu: *“Nego, zna Bog: onog dana kad budete s njega jeli, otvorit će vam se oči...”*

Sotona se uživljava u ulogu Svemogućeg. Majstor je da govori nešto što je smješa božanske istine i njegovih laži. Pretvara se, oponaša i protivi se. Zato danas i najbizarniji vjerski sistem ima u sebi barem neki djelić istine. Zato je tako ubjedljiv i ljudi mu vjeruju. Ipak, stara arapska mudrost kazuje: Pažnja: i lažovi govore istinu!

Ovo mu je prvi pokušaj stvaranja kontra religije, kada obećava Evi: *“...i vi ćete biti kao bogovi koji razlučuju dobro i zlo.”* Naravno, slagao je: niko ko griješi nije kao Bog. Ali Sotona oduvijek želi da bude Bog, da mu preotme autoritet. Ali kada kaže da će razlučivati dobro i zlo – onda je u pravu. Samo je prešutio činjenicu kako će im to saznanje donijeti jad, stradanje, gorčinu i samu smrt.

Primijetimo i ovo: Kada govori o svom svemoćnom protivniku, Sotona uglavnom koristi imanicu „Bog“. Sasvim mu je u redu ako vjerujete u jednog Boga, sve dok vam je on dalek i nepoznat. Baš kako piše u Bibliji u Novom zavjetu: *„Ti vjeruješ da je jedan Bog? Dobro činiš! I đavli vjeruju, i dršću.“ (Jakov 2:19)*

Davo i njegovi zli duhovi su svi monoteisti koji drhte pred Svemogućim. To će nam biti jasno samo nekoliko poglavlja dalje. Sotona i svi pali anđeli znaju da postoji jedan istinski, jedini pravi Bog, ali ga jako mrze! Ne žele ga prihvatiti, voljeti, obožavati, pokloniti mu se u poslušnosti kao svom Stvoritelju i Gospodaru.

IZBOR

I tako, došao je čas kada su Adam i Eva trebali birati između svijeta svog voljenog Stvoritelja i svijeta arhi-dušmanina.

A recept za pobjedu je bio očigledan: pouzdanje u Stvoritelja. Kako jednostavno! Sve što su prvi čovjek i prva žena trebali uraditi bilo je da navedu Božiju nadahnutu, nepogriješivu riječ: „Gospod nam je zapovjedio: *sa drveta spoznaje dobra i zla ne smiješ jesti!* Zato ništa od toga – tačka!“

Da su njih dvoje samo ostali jaki u božanskoj neporecivosti, kušnja bi isparila za čas. Ali baš to nisu uradili. A evo šta jesu:

„*Vidje žena da je stablo dobro za jelo, za oči zamamljivo, a za mudrost poželjno: ubere ploda njegova i pojede. Dade i svom mužu, koji bijaše s njom, pa je i on jeo.*“ (Postanak 3:6)

Eva je jela... i Adam je jeo...

Umjesto da sebi pokore stvoreni svijet po volji svog svetog Stvoritelja, punog ljubavi, oni su se pokorili njegovom neprijatelju. Prekršaj ih je odveo u zabranjenu zonu stvarnosti.

I čim je Adam zagrizao zabranjeni plod, posljedice su bile neminovne:

„*Tada se obadvoma otvore oči i upoznaju da su goli. Spletu smokova lišća i naprave sebi pregače. Uto čuju korak Jahve, Boga, koji je šetao vrtom za dnevnog povjetarca. I sakriju se – čovjek i njegova žena – pred Jahvom, Bogom, među stabla u vrtu.*“ (Postanak 3:7-8)

Primijetimo promjenu. Umjesto radosti koja je pratila svaki Gospodnji dolazak u vrt, sada su nastupili strah i stid.

Zašto bi dva veličanstvena, slavna ljudska bića uopšte htjela bježati i kriti se od svog voljenog Gospoda? Šta ih je uopšte uvjerilo da to mogu: sakriti se od Svevidećeg!? Zašto su naši praroditelji osjetili potrebu da se pokriju lišćem?

Zato što su sagriješili.

12

Zakon grijeha i smrti

*„Odgovori im Isus:
»Zaista, zaista, kažem vam:
tko god čini grijeh, rob je grijeha.«“
(Ivan 8:34)*

Adam i Eva su se pobunili protiv svog Stvoritelja i Gospodara. Zato su, poput Sotone, izgubili odnos sa njim i postali robovi grijeha. Poput djece koja su prekršila jasnu Očevu riječ, prvi muškarac i žena više nisu bili jedno sa onim ko ih je volio i starao se o njima. Osjećanje radosti i pouzdanja zamijenilo je osjećanje nečistoće i stida.

*„Uto čuju korak Jahve, Boga, koji je šetao vrtom za dnevnog povjetarca. I sakriju se – čovjek i njegova žena – pred Jahvom, Bogom, među stabla u vrtu.“
(Postanak 3:8)*

Prvi par je sada zaražen grijehom koji ih primorava kriti se od Onog kome pripadaju. Novostečena svijest im je pokazala šta je dobro a šta zlo, ali ih je odmah natjerala da skoro instiktivno shvate: samo sveti mogu pred Boga. Više nisu bili takvi pred Bogom i dobro su to znali. Znali su da između njih i Boga više nema bliskosti.

Odnos s Bogom je umro.

SLOMLJENA GRANA

Nekom prilikom sam razgovarao s poznanicima ispod krošnje jednog stabla, blizu džamije. Riječ po riječ i dođosmo do pitanja grijeha i smrti.

Podigao sam ruku, savio najbližu granu i odlomio je. Upitah ih: „Šta mislite, da li je ova grana živa ili mrtva?“

„Mrtva je“, reče jedan od njih.

„Umire“, reče drugi.

„Ali, kako... Vidite da je zelena!?“

„Ne, samo tako izgleda. Mrtva je jer je odlomljena od izvora života!“

„Baš tako“ – prihvatih ja – „sada ste dali jako preciznu definiciju smrti, baš onu biblijsku. Smrt nije uništenje već odvojenje od Izvora života. Naime, kada nam neko od voljenih premine, mi kažemo da je otišao, iako mu još nismo sahranili tijelo. Zašto? Duh je napustio tijelo. Zato je smrt u srži odvojenost.“

Potom sam ih podsjetio na ovaj događaj, na katastrofu u Edenu. Pitao sam ih: „Šta je Bog rekao Adamu da će se dogoditi ukoliko ga ne poslušati i zgriješi mu? Da odmah počne s vjerskim ritualima, s molitvama, postom, milostinjom, odlaskom u džamiju ili crkvu?“

„Ma, kakvi“ – odgovorili su mi – „rekao mu je da će umrijeti!“

„Baš tako. Jasno i glasno: kazna za grijeh biće smrt. Ali recite mi, nakon što njih dvoje nisu poslušali Boga, nakon što su jeli zabranjeni plod, da li su se istog trena srušili mrtvi?“

„Nisu!“

„Da, nisu, ali... zašto je onda Bog rekao Adamu da će se baš to dogoditi kada bude jeo zabranjeni plod?“

Potom sam im govorio o Božijoj definiciji smrti kao o trojakoj odvojenosti koja je uslijedila nakon što je prvi čovjek svojevrijedno rekao „ne“ božanskoj zabrani.

TROJAKA ODVOJENOST IZAZVANA GRIJEHOM:

1. Duhovna smrt: ODVOJENJE čovjekove duše i duha od Boga

Onog časa kada su Adam i Eva sagriješili protiv Boga, pukla je duhovna veza. Poput grane odlomljene od stabla, odlomljena je i njihova veza s Bogom. Ali to je bio tek početak loših vijesti: njihovi potomci dijeliće sudbinu ovog odvojenja.

„... u Adamu svi umiru...“ (1. Korinćanima 15:22)

Uprkos jasnog učenja Biblije, mnogi danas smatraju kako svaki Adamov i Evin potomak rađajući se kao beba, dolazi na ovaj svijet nevin, čist i bezgrešan.

Smatraju da to sa slomljenom granom baš i ne stoji.

Ali, šta je to onda mrtvo u grani odlomljenoj od stabla? Sve! Da, baš sve, pa i oni mali, slatki pupoljci. Eh, kada bi oni i zeleno lišće mogli govoriti, vjerovatno bi uzviknuli: „Samo česak! Pa nije naša greška što se grana odlomila! Sada mi plaćamo cijenu tuđeg postupka. Šta se nas tiče ono što neko drugi uradi!?“ Nažalost, tiče se. Božija riječ nam kazuje da je sav ljudski rod bio tada „u Adamu“. Sviđalo se to nama ili ne, dio smo te odlomljene grane i snosimo posljedice odvojenja od Boga u potpunosti. Kada je Adam zgriješio zarazio je grijehom i sebe i sve svoje potomke: svo čovječanstvo.

Selo u kome se sada nalazim, dok pišem ove redove, dobija vodu iz rijeke Senegal, udaljene nekoliko kilometara od nas. Imamo mi i seoski bunar, ali ga ne koristimo. Ne pijemo vodu iz njega. Pogađate zašto: voda je slana. Svaka kofa, svaka čaša, svaka kap ima isti sastav.

Tako je i sa svim Adamovim potomcima: zaraženi smo grijehom. Zato je svakoj tek rođenoj bebi grijeh prirodna stvar. Priroda nam je u samoj srži ogrijehovljena. Da bismo bili dobri i iskazali vrlinu, potreban nam je svjesni napor, muka, dok sebičnost i sve ono loše ne traži ama baš nikakav trud. Evo kako prorok David opisuje tu našu urođenu naklonost ka grijehu:

„Evo, grešan sam već rođen, u grijehu me začeo majka moja.“ (Psalam 51:7)

„Na krivu su putu bezbošci od krila majčina, na krivu su putu lašci od utrobe.“ (Psalam 58:3)

„No, svi skrenuše zajedno, svi se pokvariše: nitko da čini dobro – nikoga nema.“ (Psalam 14:3)

Volof, narod Senegal, a ima neke sjajne poslovice koje su mi uveliko pomogle bolje razumjeti ovu istinu. Recimo, kažu: „Miš ne koti nakot što ne gricka!“ Kako bi ogrijehovljeni Adam na svijet doneo potomke koji ne griješe?

Ili, kako još kažu Volofi: „Eh, kada bi zaraza ostala na svome uzročniku!“ Tragično, ali tako je. Poput urođenih deformiteta pri rođenju, ili poput zaraza, i Admova grešna priroda se prenijela na sve ljude tokom čitave istorije svijeta.

„Zbog toga, kao što po jednom Čovjeku uđe u svijet grijeh i po grijehu smrt, i time što svi sagriješite, na sve ljude prijeđe smrt...“ (Rimljanima 5:12)

Primijetimo da je jasno istaknuto kako je preko jednog grijeh ušao u sav svijet. Zato si svi sagriješili. Griješni se rađamo i u praksi potvrđujemo to stanje. Zato ne možemo kriviti Adama za grijeh koji je samo naš. Biblija je tu jasna: *„Nego su opačine vaše jaz otvorile između vas i Boga vašega. Vaši su grijesi lice njegovo*

zastri, i on vas više ne sluša.“ (Izaija 59:2) Čim neko postane dovoljno star, dovoljno odrastao da razlikuje dobro od lošeg, postaje odgovoran pred Bogom.¹²⁶

Svaka grančica zvana „čovjek“ je odvojena od Stabla, od svog Stvoritelja. Kao takvi smo „mrtvi zbog prijestupâ i grijehâ“. (Efežanima 2:1)

2. Tjelesna, fizička smrt: ODVOJENJE čovjekove duše i duha od tijela

Kada su Adam i Eva sagriješili, ne samo da su umrli *duhovno*, već su počeli i *fizički, tjelesno* da umiru. Naime, kao što se grana odlomljena od stabla ne osuši u trenutku, tako se ni prvi ljudi nisu nakon prvog grijeha odmah stropošitali mrtvi. Ali, već tada im je tijelo napadnuto procesom umiranja, zaraženo dušmaninom od koga niko nikada nije pobjegao.

Dakle, i kod njih dvoje i kod svih njihovih potomaka, samo je pitanje vremena kada će im smrt stići. „Smrt jaše brzu kamilu“, kaže arapska mudrost. Niko joj još nije pobjegao. Baš kako kaže Biblija:

„I kao što je ljudima jednom umrijeti, a potom na sud.“ (Hebrejima 9:27)

3. Vječna smrt: ODVOJENJE čovjekove duše, duha i tijela od Boga, zauvijek

Grana, živo spojena sa stablom, dizajnirana je da na sebi nosi lišće, da cvjeta, pupi i rađa plodovima. Odlomljena, mrtva grana, vene i jedino je vrijedna vatre. Kada je prvi čovjek zgriješio Bogu, obezvrijedio je privilegiju svog dizajna: proslavljati Boga i uživati svu vječnost bliskost zajedništva s njim. Čovjek, sazdan da uz Vječnoga i sam živi vječno, zgriješio je svom Stvoritelju i Gospodaru. Kazna za taj čin neposlušnosti bila je *vječno* odvojenje od Boga.

Da Gospod po svom smilovanju nije obezbijedio lijek, rješenje za Adamov i Evin grijeh, nakon tjelesne smrti bi se suočili sa užasom vječnog odvojenja na „smetlištu“ pripremljenom za đavola i njegove zle duhove. Biblija taj događaj naziva „drugom smrti“, jer se dešava nakon one prve, tjelesne smrti. Takođe ga naziva i *vječnom kaznom*.¹²⁷ Čista je ljudska izmišljotina da postoji navodno čistilište, mjesto privremenog boravka iz koga će ljudi čisti izaći i izbjeći pakao.

Ako nam se zamisao vječne kazne čini nepoštenom i nerazumnom, onda je to zbog naše nemoći da razumijemo Božiju prirodu, snagu grijeha i samu ideju vječnosti. Nešto kasnije ćemo se osvrnuti na Božiju čistoću i prljavštinu grijeha. A kada je riječ o samom pojmu *vječnost*, ona je preteška za naše mentalne moći, jer je *vrijeme* dimenzija koja nas ograničava.

Vječnost je bezvremenska.

Ako zamišljamo nekog ko u paklu provede milijardu godina, onda pogrešno zamišljamo. Vječnost nije omeđena godinama već je prije *vječno sada*. Jednom kada neko pređe u tu nepovratnu stvarnost, shvatiće ovu nepobitnu logiku. Sjećate li se da

¹²⁶ Zajedničko pitanje svih nas: šta se dešava sa bebama koje umiru? Sudili li i njima Bog po grešnoj, naslijeđenoj prirodi (Psalam 51:5; 58:3)? Bog je pravedni Sudija i nikada ne griješi (Postanak 18:25). Nikada ne presuđuje bilo kome ko nema moć i sposobnost shvatanja stvarnosti. Njemu su odgovorni ljudi za ono što znaju, za ono što su mogli da znaju, ukoliko su tragali za božanskim istinama (Rimljanima 2:11-15; Psalam 34:10; Isaiaj 55:6).

Dakle, čovjek je odgovoran pred Bogom onog trena kada je dovoljno zreo da donese moralni izbor (Ponovljeni zakon 1:39; Izaija 7:16; 2. Samuelova 12:23; Matej 18:10; 2. Timoteju 3:14-17). Samo Bog zna kada je taj čas, kada mu svako ponaosob postaje odgovoran za svoje izbore i grijehove. U svakom slučaju, njegova je poruka ista za svakog od nas: „*Evo, sada je pravo vrijeme, sada je dan spasenja.*“ (2. Korinćanima 6:2)

¹²⁷ Otkrivenje 20:14-15; 2:11; 21:8; Matej 25:46

smo u trećem poglavlju spominjali bogataša koji je završio u vatri pakla? On je još uvijek tamo.

Naime, Biblija je sasvim jasna: „*Ali u nj (u nebo) neće unići ništa nečisto i nijedan tko čini gadost i laž, nego samo oni koji su zapisani u Jaganjčevoj knjizi života.*“ (Otkrivenje 21:27) To je trenutak u kome nema više kompromisa. Kao što božanski zakoni prirode čine da se odlomljena grana suši i vene, tako i njegovi duhovni zakoni zahtijevaju da svaki grijeh bude kažnjen *duhovnim, fizičkim i uječnim odvojenjem.*

GRIJEH I STID

Vrijeme je da se vratimo Adamu i Evi, tamo gdje smo ih ostavili: sakrivene u žbunju pred licem Gospoda koji ih je tražio.

Prije grijeha su ih okruživali jedino Božija slava i savršenstvo. U prisustvu svog Stvoritelja i Gospodara uživali su u potpunosti. Ali čim su prekršili Božiji zakon, vidjeli su sebe u drugačijem svjetlu. Bilo im je neprijatno, ali ne samo zbog tjelesne golotinje, već zbog svoje *duhovne* ogoljenosti.

Prije sagriješenja imali su puninu svijesti o Bogu i, premda goli, „*nisu se stidjeli*“. (Postanak 2:25) Sada su posjedovali neprirodnu svijest o sebi i osjećanje da su prljavi pred svojim svetim Bogom. Prva ljudska stvorenja su postala Stvoriteljevi protivnici. Bili su nesveti, nisu više željeli blizinu, sjaj i čistoću božanske prisutnosti. Počeli su da se kriju od svjetla kao buba-švabe, „... *ali ljudi su više ljubili tamu nego svjetlost jer djela im bijahu zla. Uistinu, tko god čini zlo, mrzi svjetlost i ne dolazi k svjetlosti da se ne razotkriju djela njegova...*“ (Ivan 3:19-20)

Adam i Eva su razotkriveni, razgolićeni i osramoćeni. Osjetili su da više ne pripadaju ovom mjestu, ovom vrtu. Čuli su glas Božiji i – uplašili se. Nisu više htjeli da budu uz svog svetog i voljenog Stvoritelja. Svejedno, on je želio. Došao je i potražio ih.

U Božijoj je prirodi „*potražiti i spasiti izgubljeno*“. (Luka 19:10)

BOG TRAŽI ČOVJEKA

„*Jahve, Bog, zovne čovjeka: »Gdje si?« – reče mu. On odgovori: »Čuo sam tvoj korak po vrtu; pobjah se jer sam gol, pa se sakrih.« Nato mu reče: »Tko ti kaza da si gol? Ti si, dakle, jeo sa stabla s kojega sam ti zabranio jesti?«*“ (Postanak 3:9-11)

Primjetimo prvo Božije zabilježeno pitanje postavljeno čovjeku.

„*Gdje si!?*“

Bog s ljubavlju i predanošću želi da Adam shvati kakvo zlo su on i žena uradili. Želi da mu se vrate i priznaju grijeh. Želi da shvate to zlo koje se sada ispriječilo između njih i njega, njihovog svetog Gospoda.

Našli su se u ovim okolnostima i to je bio isključivo njihov problem. Grijeh im je donio krivicu i stid. Zbog grijeha se sada kriju iza stabala i grmlja. Ali to im ne polazi za rukom. Ne mogu pobjeći božanskoj pravednosti i božanskom svevidećem sudu.

GRIJEH ZASLUŽUJE SMRT

Bog se nije šalio rekavši Adamu: „*toga dana kada budeš okusio s njega, sigurno ćeš umreti.*“ (Postanak 2:17) Duboko u sebi, u srcu, osjećamo da oni koji se bune protiv svog Stvoritelja zaslužuju odvojenje od njega.

Svi znamo filmove u kojima „dobri“ naposljetku pobeđuju „loše“ koji ginu. Osjećamo li sažaljenje prema zlikovcima? Ne, smatramo da su dobili šta su zaslužili. Tužna stvarnost je da su, u Božijim očima, svi Adamovi potomci „loši momci i devojke“.

„Od Boga se svi odvратиše, pokvareni svi postadoše; nema toga koji čini dobro, takvoga nijednoga nema.“ (Psalam 14:3)

Prema Stvoriteljevim standardima pravednosti svi smo zaslužili smrtnu kaznu. Dobra Knjiga nam baš to kazuje:

„... zakon grijeha i smrti“ (Rimljanima 8:2)

Zakon grijeha i smrti objavljuje da se svaki čin neposlušnosti protiv Boga kažnjava odvojenjem od njega. Nema izuzetaka.

Grieh donosi smrt.

Bog je svet u svojoj biti i vjeran samom sebi kada je riječ o zakonima koje je propisao. Jednim činom grijeha naši su se praroditelji odvojili od Božijeg kraljevstva pravednosti i života i okrenuli kraljevstvu Sotone u kome su grijeh i smrt.

U trenutku su duhovno umrli, baš kao i grana odlomljena od stabla. Umrlo je njihovo zajedništvo s Bogom.

Ali i tijela su počela da im umiru, baš kao ta odlomljena grana. Propadala su i samo je bilo pitanje vremena kada će se kao prah vratiti u zemlju.

Najgore je što bi doživjeli i onu najgoru dimenziju smrti, vječnu, da se milostivi Gospod nije pobrinuo za lijek protiv njihovog grijeha i krivice. Bili bi do vijeka odvojeni od njega i bačeni u ognjeno jezero pripremljeno za đavola i njegove pale anđele, zle duhove.

Sveto pismo je jasno:

„Onaj koji zgriješi taj će i umrijeti.“ (Ezekiel 18:20)

„Jer plaća je grijeha smrt...“ (Rimljanima 6:23)

„... a grijeh izvršen rađa smrću.“ (Jakov 1:15)

Dakle, postoje dobri razlozi zašto Bog ovu opaku stvarnost naziva „zakonom grijeha i smrti“. Prosto, to je zakon!

Grieh mora doći na naplatu. Mora biti kažnjen.

13

Milost i pravda

Šta čovjek može uraditi?

Šta Bog ne može uraditi?

Božija Knjiga nam odgovara na ovu zagonetku.

„Bog nije čovjek da bi *slagao*, nije sin Adama da bi se *kajao*. Zar on kada rekne, a *ne učini*, zar obeća, pa *ne ispuni*?“ (Brojevi 23:19)

Mi samo bića koja svakodnevno lažu, mijenjaju mišljenja i krše obećanja. Bogu je sve to strano. Beskrajno savršeni ne može uraditi ništa što je suprotno njegovom karakteru.

„*Ta ne može sebe zanijekati!*“ (2. Timoteju 2:13)

Prije nekoliko godina sam primio pismo:

„Kažete da Alah ne može proizvoljno opraštati. Kažete da su Alahove ruke vezane njegovim sopstvenim zakonima. Napisali ste: 'Bog može sve osim da se odrekne sebe i svojih zakona.' Zašto bi se naš svemilosni Stvoritelj lišavao moći da oprašta svojim slugama koje mu vape za oprostjenjem? Zašto bi baš ovako svezao ruke svojoj milosti? ... Zar ne vidite da u tome nema nikakvog smisla? Čak i da je proglasio neki takav zakon, zar ne bi mogao da ga prekrši u svojoj svemoći? Nije li nelogično tvrditi kako je svemogućí Alah ograničen na bilo koji način? Pa, ako bi htio, sve bi nas jednim zamahom pobacao u vatru džehenema. Ali je svemilostiv i uvijek voljan praštati svojim slugama, kako bi izbjegli sud. Zato neka nas dariva oprostjenjem svojim i smiluje nam se na taj dan, kada nas sve okupi pred sebe da nam sudi!“

U svjetlu svega što smo rekli u posljednjem poglavlju vidite li neki problem u razmišljanju ovog čovjeka? Zar je naš Stvoritelj slobodan zanemariti sopstvene zakone i tako protivrječiti svom svetom karakteru?

MILOST BEZ PRAVDE

Zamislimo sljedeću scenu u sudnici:

Sudija sjedi na svojoj stolici a pred njim je okrivljeni za pljačku banke i ubistvo. Sudnica je prepuna. Tu su žena i djeca ubijenog. Tu su svi zaposleni iz banke, kao svjedoci. Kamere zuje i blicevi sijevaju. Svi mediji žele zabilježiti taj trenutak. Svi se pitaju kakva li kazna očekuje ubicu... vjerovatno smrtna? Možda doživotna bez mogućnosti pomilovanja?

Tada dežurno lice poziva sve prisutne da ustanu. Gledajući optuženog, sudija kaže: „Iz podataka koje imam, vidim da ste redovno davali milostinju i da ste se redovno molili. Zapravo, molitve su vam bile baš rječite i kitnjaste. Priča se kako ste veoma gostoljubiv čovjek, spreman sa neznancem podijeliti i posljednji komad hljeba. Vidim da vam dobra djela daleko nadmašuju zlodjela. Zato vam darujem milost. Sve vam je oprosteno... slobodni ste!“ I sudija udara svojim čekićem. Po sali odjekuju povici šoka i gnjevno gundanje...

Znam, nikada niste čuli da se tako nešto dogodilo u nekoj sudnici. Terazije jesu simbol odmjeravanja dokaza, ali kada se utvrdi da je neko kriv, presuda mora da

se donese. Kakva god dobročinstva imao neki kriminalac, ona su nebitna u poređenju sa zlodjelom. Svi znamo to.

Ako princip „dobročinstva pretežu zločinstva“ ne vrijedi za bilo koji ovozemaljski sud, zašto bi takav nefer sistem vrijedio na Božijem sudu?

PRAVEDNI SUDIJA

Bog nije sudija nalik ovom našem iz zamišljenog primjera. Jedna od njegovih titula je „**pravedan sudac**“ (2. Timoteju 4:8). Prije nekih četiri hiljade godina, prorok Abraham je pitao: „*Zar da ni Sudac svega svijeta ne radi pravo?*“ (Postanak 18:25)

Bog nikada ne zapostavlja pravdu zbog milosti. Ako bi uradio tako nešto, potkopao bi temelje svog pravednog trona i oblatio svoje ime.

„**Pravda i pravednost temelj su prijestolja tvoga, ljubav i istina koračaju pred tobom.**“ (Psalam 89:14)

Tvrditi kako Bog može upotrijebiti „svoju svemoć“ – kako mi je tvrdio pisac gore navedenog pisma – te ukinuti sopstvene zakone, podrazumijeva baš to: „sudac svega svijeta“ je podjednako nepravedan kao i grešnici kojima bi da sudi.

Kako to da mi, ljudska bića, imamo tako jako osjećanje za pravednost, a opet se opiremo i samoj pomisli da je naš Stvoritelja takođe pravedan? Ipak, duboko u srcu znamo da u sudac koji ne kažnjava zlo baš i nema ništa „veliko“ u sebi.

Prorok Jeremija piše:

„... **vjernost mu je zajamčena kao izlazak sunca. Kad Gospoda imam, ništa mi ne treba, i zato se uzdam u njega.**“ (Tužaljke 3:23-24, suvremeni prijevod)

Primijetimo da prorok ne kaže: „Nepredvidivost mu je zajamčena!“, ili: „Nestalna je stalnost tvoja!“ Kakavu nadu bi nam pružao tako nesiguran Bog? Ne, on je velik u vjernosti. Mnogi koji prilaze Bogu ispoviješću „milosrdan i milostiv je Gospod“ zaboravljaju da je Bog takođe „*vjeran i pravedan*“ (1. Ivanova 1:9).

Jednodimenzionalnost nam pruža iskrivljenu sliku o Bogu.

BOŽIJA URAVNOTEŽENA PRIRODA

Koje je krilo ptici vrijednije za let: desno ili lijevo? Kakva besmislica: pa oba krila su joj potrebna! Ko god misli da joj je jedno krilo dovoljno, zapostavlja njenu prirodu, zakone aerodinamike i gravitacije. Na isti način ko god kaže kako Bog izliva svoju milost na račun svoje pravde, zanemaruje ko je Bog u svojoj biti i zanemaruje „zakon grijeha i smrti“.

Božija milost i pravednost su uvijek u savršenoj ravnoteži. Kralj David piše: „**O milosti i o pravdi pjevam! Ja tebi, Gospode, pjevam pohvale.**“ (Psalam 101:1, suvremeni prijevod)

Ovaj kralj je počinio neke užasne grijeha i dobro osjetio koliko ne zaslužuje božansku milost. Ali – milost u svojoj biti i jeste *nezasluživa*.

Pravda je kada primamo kaznu koju smo zaslužili.

Milost je kada ne primamo kaznu koju smo zaslužili.

David je uprkos svemu mogao pjevati slavopojke Bogu jer je razumio milost koja se nezasluzeno umjesto pravde izliva grešnicima. Zato pjeva, i zato kliče „*o milosti i o pravdi*“.

Oproštenje grijeha nije „mačiji kašalj“ za Boga. On nikada ne pravda grešnika bez zadovoljenja pravde, bez toga da se grijesi pomilovanog ne osude i ne kazne. Mi, kao ljudi, možemo onome koji nas povrijedi na neki način reći: „U redu je. Ništa

strašno, idemo dalje!“ Naš je izbor da voljno oprostimo prelazeći preko svega. Ali Bog to ne može tako.

Božija milost nikada ne narušava Božiju pravdu. On nikada ne kaže: „Volim te i zato ti neću suditi zbog grijeha!“ Ne kaže nam ni sljedeće: „Sada kada si zgriješio/la, više te ne volim!“ Bog voli grešnike ali mora ih odijeliti od sebe i kazniti njihov grijeh.

Ali, ako je Bog takav, kako je moguće da se smiluje krivim grešnicima?

I MILOST I PRAVDA

Hajde da se zamislimo nad Adamom i Evom.

Zato što je Bog *ljubavi i milosti*, Gospod nije želio da prvi par ljudi bude odvojen od njega. Želio ih je uz sebe dovijeka. Nije htio da oni završe u vječnom ognju. „*Gospodin... neće da tko propadne, nego hoće da svi prispiju k obraćenju.*“ (2. Petrova 3:9)

Ali pošto je i Bog *pravednosti i pravde*, Gospod nije mogao našim praroditeljima progledati kroz prste. Morao ih je kazniti. Rekli smo da sada, kao grešnici, više nisu mogli ostati pred njim, pred njegovom svetošću. „*Prečistite su tvoje oči da bi zloću gledale. Ti ne možeš motriti tlačenja...*“ (Habakuk 1:13)

Šta će Bog uraditi? Postoji li način da kazni grijeh a da u isti mah ne kazni grešnike? Kako će odstraniti zarazu grijeha i obnoviti stanje savršene svetosti? Ima li zadovoljavajućeg odgovora na Jobovo pitanje: „*Kako da pred Bogom **čovjek ima pravo?***“ (Knjiga o Jobu 9:2) Bogu hvala – moguće je!

Biblija nam otkriva Boga koji je „sam pravedan i čini pravednim“ i posrnule grešnike, kakvi su bili Adam i Eva, i kakvi smo sada ja i vi (pogledajte Rimljanima 3:26). Znamo li kako? Kako nam je ponudio milost i istovremeno ostao pravedan?

Odgovor je pred nama, na narednim etapama putovanja. Zato, idemo dalje.

NIJE TO MOJA KRIVICA!

Hajde da čujemo kako je tekao razgovor između naših ogrijehovljenih praroditelja i njihovog i našeg Stvoritelja, koji im je postao i Sudac:

„*Jahve, Bog, zovne čovjeka: »Gdje si?« – reče mu. On odgovori: »Čuo sam tvoj korak po vrtu; pobjah se jer sam gol, pa se sakrih.« Nato mu reče: »Tko ti kaza da si gol? Ti si, dakle, jeo sa stabla s kojega sam ti zabranio jesti?« Čovjek odgovori: »Žena koju si stavio uza me – ona mi je dala sa stabla pa sam jeo.« Jahve, Bog, reče ženi: »Što si to učinila?« »Zmija me prevarila pa sam jela«, odgovori žena.*”

Zašto sve ovo Gospod pita prve ljude? Iz istog razloga zbog kojeg roditelj pita svoje neposlušno dijete, čak i onda kada zna šta je uradilo. Bog želi da se prvi muškarac i žena suoče sa svojim grijehom i krivicom, da shvate svoj čin. Ali, umjesto toga, umjesto priznanja, oni se međusobno okrivljuju.

Adam je okrivio ne samo Evu, već i Boga, prigovarajući mu da mu ju je on dao! Dakle, ona je kriva!

Eva je krivila zmiju, da ju je prevarila, zavela.

Kao ljude, a ne programirane robote, Bog ih je smatrao odgovornim za načinjene izbore. Nisu smjeli međusobno svaljivati krivicu jedno na drugo. Zato nam Biblija poručuje:

„*Neka nitko u napasti ne rekne: »Bog me napastuje.« Ta Bog ne može biti napastovan na zlo, i ne napastuje nikoga. Nego svakoga napastuje njegova požuda koja ga privlači i mami. Požuda zatim, zatrudnjevši, rađa grijehom, a grijeh izvršen rađa smrću.*“ (Jakov 1:13-15)

Umjesto da se prepuste Stvoriteljevom planu, Adam i Eva su se prepustili „vlastitoj zloj želji“ koja ih je odvušla u *grieh*, a potom i u *smrt*.

Evu je Sotona napao i *zaveo*. Ali ne i Adama. Njemu je Bog jasno i glasno dao zapovijest da ne jede sa drveta spoznaje dobra i zla. Ali on je svjesno i namjerno izabrao da ne posluša Stvoritelja.

„I Adam **nije** zaveden, a žena **je** zavedena, učinila prekršaj.“ (1. Timoteju 2:14)

Tek, svjesno ili nesvjesno, zavedeni ili nezavedeni, oboje su krivi. Ali tek nakon što je Adam jeo zabranjeni plod Biblija objavljuje: „**Tada se obadvoma otvore oči i upoznaju da su goli.**“ (Postanak 3:7)

Adam, a ne Eva, je bio odgovoran pred Bogom za zavođenje ljudskog roda sa staze Kraljevstva pravednosti i života, za odlazak u vlast grijeha i smrti. Bog je prvom čovjeku dao privilegiju rodonačelnštva cjelokupnog ljudskog roda. Ali uz tu veliku privilegiju je išla i velika odgovornost.

Adamov grijeh nas je sve zarazio. Ipak, za svoje izbore ne možemo kriviti njega.

„Svaki će dakle od nas za sebe Bogu dati račun.“ (Rimljanima 14:12)

14

Prokletstvo

Nije više bilo ni prostora ni vremena za izgovaranje. Adam je sam sebi izabrao put, ali nije želio i posljedice svoje odluke. Sve živo, sve stvoreno sada nijemo sluša kako pravedni Sudac izriče seriju presuda, prokletstava i posljedica grijeha prvih ljudi.

ZMIJA

Evo šta je Gospod proglasio „zmiji“:

„Nato Jahve, Bog, reče zmiji: »Kad si to učinila, prokleta bila među svim životinjama i svom zvjeradi divljom! Po trbuhu svome puzat ćeš i zemlju jesti sveg života svog! Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene, između roda tvojeg i roda njezina: on će ti glavu satirati, a ti ćeš mu vrebati petu.«“ (Postanak 3:14-15)

Ko je „zmija“ kojoj se Gospod obraća? Zar je Stvoritelj stvarno bio gnjevan na gmizavca?

Božanske riječi Svetog pisma ponekad nose dvojslojnu poruku, posebno ako je riječ o usporedbama ili proroštvima. Prvi sloj je očigledan, površinski, a drugi je onaj manje uočljiviji, dubinskog značenja. Upravo je takva i ova objava prokletstva.

Dakle, prokletstvo zmije je **dvoslojno**.

PRVI SLOJ – VJEČITA SLIKA

Prvo prokletstvo je izrečeno zmiji u obliku vjerovatno najstarije i napoznatije slike u historiji svijeta. Gmizavac koga je Sotona upotrijebio za iskušavanje čovjeka zbog toga je „puzao na svom trbuhu“. Od tada je to sudbina svih zmija. Prije grijeha naših praroditelja, očigledno je da su i zmije imale noge, poput ostalih reptila. I danas određene vrste zmija, poput boa i pitona, imaju ostatke natkoljenica.¹²⁸

Posljedice grijeha su zaista razgranate i za krivce i za sve koji su pored njih. „Sve stvorenje zajedno uzdiše i muči se.“ (Rimljanima 8:22) Zagađen je i nevini svijet životinja. Sve to su više nego dobri razlozi da se čovjekov izbor nazove padom u grijeh, zapravo pravom katastrofom.

DRUGI SLOJ – NEIZBJEŽNA SUDBINA SOTONE

Biblija tvrdi: „*Ponajprije znajte ovo: nijedno se proroštvo Pisma ne može tumačiti samovoljno.*“ (2. Petrova 1:20) Dakle, Biblija tumači Bibliju. Naime, ono što

¹²⁸ „Pitoni i boe... imaju zametke nogu ispod kože i tanke, 1.2 cm duge kandže koje strše iz tih zametaka, priljubljenih uz stomak, kod samog anusa. Ti zameci nogu su ostaci butnih kosti. Mužjaci se koriste njima kao podupiračima, ali samo tokom borbi i udvaranja, ali ne i za hodanje. Nijedna druga vrsta zmija nema „noge“ <http://www.wonderquest.com/snake-legs.htm> (this website and many others include photos). Za neke je ova biološka činjenica dokaz evolutivnog razvoja (u ovom slučaju devolutivnog!) Tek, srž je u sljedećem: anatomija zmija je u saglasju sa biblijskim zapisima starim nekoliko hiljada godina.

Bog objavljuje u drugom dijelu svog prokletstva „zmiji“, primorava nas da kopamo dublje kroz Božiju knjigu. Evo kako čitamo:

„Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene, između roda tvojeg i roda njezina: on će ti glavu satirati, a ti ćeš mu vrebati petu.“ (Postanak 3:15)

Ko je zmija kojoj Bog govori? Biblija je poistovećuje sa bahatim anđelom „oborenim na zemlju“ (Izaija 14:12). On je „Zmaj veliki, Stara zmija – imenom Đavao, Sotona, zavodnik svega svijeta.“ (Otkrivenje 12:9)¹²⁹

Dakle, zmija nije bila niko drugi nego Sotona.

Služeći se izrazima primjerenim zmiji, Bog je prorekao propast đavola i svih koji ga slijede. Postojeće „neprijateljstvo“ (nepomirljivi sukob) između Sotoninog „sjemena“, tj. potomstva, i ženinog „sjemena“, njenog potomstva. Sve će se okončati krahom zmijine „glave“. I sve to će se desiti prema božanskom planu i rasporedu.

DVA TIPA „SJEMENA“

O kakvom je to „sjemenu“ riječ? Na koga se odnose izrazi „sjeme“ zmijino i „sjeme“ ženino?

Sjeme zmijino su svi bogoborci, svi koji su u opiranju Bogu, i koji slijede Sotonu. Svi ti i svi takvi su „djeca đavolja“. Isus kaže:

„Vama je otac đavao i hoće vam se vršiti prohtjeve oca svoga. On bijaše čovjekoubojica od početka i ne stajao u istini jer nema istine u njemu: kad govori laž, od svojega govori jer je lažac i otac laži.“ (Ivan 8:44)

A ko su potomci ženini, tj. ko je njezino „sjeme“? Ovaj koncept je baš jedinstven. Naime, kroz svu biblijsku istoriju, potomstvo se računa od muškarca, a ne od žene. Ali, evo u samom danu kada je grijeh provalio na scenu istorije ljudskog roda, Bog govori o „ženinom potomstvu“. Zašto?

Ova Božija objava je prvo tzv. mesijansko proroštvo o tome da je Mesija potomak žene, a ne potomak muškarca. Titula „Misija“ doslovno znači „pomazanik“, „izabranik“. Naime, na mnogim mjestima u Bibliji čitamo da su se od Boga izabrani ljudi, vođe, proroci, pomazivali uljem. Ono im je izlivano na glavu kao znak da su od Boga izabrani za neku posebnu službu, za neki izuzetan zadatak.¹³⁰

Mesija je drugačiji od svih. On je Pomazanik sa velikim „P“. U pravom trenutku istorije će kao izabranik ući u svijet „da smrću **obeskrijepi** onoga koji imaše moć smrti, to jest đavla, pa **oslobodi** one koji – od straha pred smrću – kroza sav život bijahu podložni ropstvu.“ (Hebrejima 2:14-15)

Ali tog trena, Bog nije u potpunosti objavio svoj naum, tog dana kada je grijeh zarazio ljudski rod. Ipak, ovo proroštvo Adamu i Evi je pravi zametak, najava potomstva, najava nade. Ovo početno obećanje sadrži brojne suštinske istine koje će Božiji proroci kasnije najaviti sa znatno više pojedinosti.¹³¹

PROKLETSTVO

¹²⁹ Takođe: Otkrivenje 20:2; Luka 10:18 i 2. Korinćanima 11:3,14: „kao što je zmija svojim lukavstvom prevarila Evu... čak se i sa m Sotona prurušava u anđela svjetlosti.“

¹³⁰ Izlazak 29:7; 1. Samuelova 10:1; 2. Kraljevima 9:6; Psalam 45:7 **Primjedba:** u 22. poglavlju ovog naslova naglasićemo da je Mesija pomazan Božijom, a ne ljudskom rukom.

¹³¹ U 18. poglavlju ćemo reći nešto više o tome zašto je Bog kodirao svoj plan spasenja. Inače, jedna od ljepota proučavanja biblijske hronologije jeste otkrivanje drame koja se razvija, razvoja narativa Božijeg plana spasenja grešnika iz šapa Sotone, grijeha i smrti. Bog premudro ali postepeno otkriva svoj naum: „zapovijest na zapovijest, zapovijest na zapovijest, mjerilo na mjerilo, mjerilo na mjerilo“ (Izaija 28:10)

Obavještavajući Adama i Evu o proroštvu za „potomstvo ženino“, koje će satrti glavu zmije, Gospod ih je upoznao i sa praktičnim posljedicama njihovog grijeha. Te su posljedice nazvane *prokletstvom*.

„A ženi reče: »Trudnoći tvojoj muke ću umnožit', u mukama djecu ćeš rađati. Žudnja će te mužu tjerati, a on će gospodariti nad tobom.« A čovjeku reče: »Jer si poslušao glas svoje žene te jeo sa stabla s kojega sam ti zabranio jesti rekavši: S njega da nisi jeo! – evo: Zemlja neka je zbog tebe prokleta: s trudom ćeš se od nje hraniti svega vijeka svog! Rađat će ti trnjem i korovom, a hranit ćeš se poljskim raslinjem. U znoju lica svoga kruh svoj ćeš jesti dokle se u zemlju ne vratiš: ta iz zemlje uzet si bio – prah si, u prah ćeš se i vratiti.«“ (Postanak 3:16-19)

Izbor prvih ljudi - da se pobune protiv svog Stvoritelja - imao je zastrašujuću cijenu. Radost stvaranja porodice od sada će pratiti nevolje i bol. Umjesto da biljni svijet lako i prirodno donosi plodove, voće i povrće, zemlja će sada bujati korovom, trnjem i štetočinama. Odmor i radost osvajaće se s mukom i borbom. Povrh svega, nad tako oslabljenim životom čovjeka nadvila se sjenka tiranina zvanog smrt.

Čovjek je izgubio ulogu gospodara. Grijeh je donio prokletstvo.

DA LI JE SMRT PRIRODNA?

Ko god omalovažava Sveto pismo, smatra da su bolesti, zaraze, stradanja, zlo, starenje i smrt sasvim normalne stvari. Ali kada razumijemo šta se dogodilo padom u grijeh i njegovim proklinjanjem, razumjećemo i kako stvari funkcionišu u ovom i ovakvom našem naruženom svijetu. Mnogi istinski umni ljudi upravo patnju naše planete uzimaju kao dokaz da Boga nema. Za njih je ovo neizbježna logika, jer ne znaju kako se grijeh pojavio i kakve su mu posljedice.¹³²

Senegalci vole reći (uglavnom o sahranama): „Bog je stvorio smrt prije nego što je stvorio život.“ I mnogima je ovakva filozofija utješna. Možda, ali prkosi i zdravoj logici i Bibliji, za koju je smrt „posljednji dušmanin koji će biti poražen.“ (1. Korinćanima 15:26)

Zlo, boli, nevolje, stradanja i smrt možda izgledaju kao normalna stvar, ali su ipak uljezi. Normalni su onoliko koliko su normalne ćelije raka u tijelu zdrave osobe.

Trnje na prelijepim ružama, znoj dok se žanje ljetina, prkos u maloj, preslatkoj djeci, omalovažavanje žene od strane muža, bol porodilje tokom porođaja, bolesti koje razaraju imuni sistem, ružni procesi starenja, užas umiranja i smrti, kada nam se tijelo vraća u prašinu – ne, sve to nije dio prvobitnog Božijeg plana.

Bog nije osmislio stvoreni svijet koji će ratovati protiv samog sebe.

Prije pada u grijeh čovjek je vladao tvorevinom. Sve je bilo u potpunosti potčinjenosti Adamu i njegovoj ženi. Mir i pravednost su ispunjavali zemlju. A onda su naši praroditelji krenuli stazom grijeha i smrti, i sa sobom povukli sve svoje potomke, sav ljudski rod.

SVA JE TVOREVINA OGRIJEHOVLJENA

¹³² U jednom šaljivom stripu, pod naslovom „I vi ovo zovete inteligencijom!“, *Time Magazine* izlaže ruglu zamisao o Bogu kao pokretaču svega: „Zar starenje nije moglo da bude malo lakše i dostojanstvenije? Recimo, umjesto boranja i gojenja, starci polako nestaju, baš kao u pjesmi? (Handy, Bruce and Glynis Sweeny. *Time*, July 4, 2005, str. 90) Takođe u naslovu *The Improbability of God*, u poglavlju „Nit' inteligentan, nit' dizajner“ čitamo ovako: „Postoji li nešto više od čemernog ljudskog ega koji pretpostavlja inteligentni dizajn, nešto više od tako jadno kreiranog stvorenja?“ (Bruce and Frances Martin in *The Improbability of God* by Michael Martin and Ricki Monnier. Amherst, NY: Prometheus Books, 2006, str.220)

„Ali to nije pošteno!“, reći ćete zajedno s mnogim drugim ljudima. „Zašto bi bilo ko stradao zbog grijeha nekog drugog!?“

Svako čini svoje izbore i pred Bogom smo za njih odgovorni. Ali – rekosmo već – istina je i da živimo u prokletom svijetu. Ona poslovice Volofa: „Eh, kada bi zaraza ostala na svome uzročniku!“ je dovoljno rječita. Takva je priroda grijeha. Život je postao nepošten jer je plod Adamovog grijeha: „*Jer znamo: sve stvorenje zajedno uzdiše i muči se u porođajnim bolima sve do sada.*“ (Rimljanima 8:22) Sve, baš sve je ogriehoveljno, sve je zagađeno grijehom.

Ali tu je i dobra vijest: još od tog dramatičnog početka, Bog je imao rezervni plan spasenja. Poput dobrog časovničara koji predviđa mehanizam koji bi satu omogućio da se izbori sa udarcima i sličnim stvarima, koje bi mogle zaustaviti rad njegovog djela, tako je i Stvoritelj svega osmislio „mehanizam“ razaranja zlih sila Sotone, grijeha i smrti. Imao je razlog zašto je dopustio grijehu da uđe u savršeni svijet i imao je plan zaustavljanja grijeha, njegovih prokletstava i iskazivanja milosti svima koji se pouzdaju u njega.

Bol, grijeh i smrt nisu bili na početku Božije priče, pa ih neće biti ni na njenom kraju. Jednom će se svi iskorijeniti. „*I otrt će im svaku suzu s očiju te smrti više neće biti, ni tuge, ni jauka, ni boli više neće biti jer – prijašnje uminu...* I neće više biti nikakva prokletstva.“ (Otkrivenje 21:4, 22:3) O ovoj slavnoj budućnosti ćemo naučiti daleko više pred kraj ovog našeg putovanja.

BOŽIJA MILOST

Sjećate li se šta su Adam i Eva uradili odmah nakon što su sagriješili, odmah nakon što su uzeli plod sa zabranjenog stabla? Pokušali su se pokriti jer su bili goli. To je prvi čovjekov pokušaj da sakrije grijeh. Bog to njihovo smokvino lišće nije prihvatio. Uradio je nešto drugo i po svome.

„*I načini Jahve, Bog, čovjeku i njegovoj ženi odjeću od krzna pa ih odjenu.*“ (Postanak 3:21)

Dakle, Bog se pobrinuo da imaju odjeću od životinjske kože. Za to je bilo potrebno okončanje života nekih bića. Zamislimo Boga kako bira par ovaca ili neke druge životinje sa krznom, kolje ih i šije za prve ljude odjeću po njihovoj mjeri. Ovim je i njih i nas naučio, i uči nas važnu lekciju o previsokoj cijeni grijeha, o užasu koji je doživjela njegova svetost i o načinu na koji grešnici mogu stajati pred njim.

Oblačeći ih primjereno, Stvoritelj im je iskazao milost, iako je s pravom bio gnjevan na njih. Nisu zaslužili ovo. Ali milost je baš takva: nezaslužena naklonost.

Pravda je kada primimo zasluženno. (a to je vječna kazna)

Milosrđe je kada ne primimo zasluženno. (kada smo nekažnjeni)

Milost je kada primamo nezasluženo. (vječni život)

BOŽIJA PRAVEDNOST

Ubivši životinje radi Adama i Eve, Bog im je želio pokazati sljedeću istinu: on nije samo „*milosrdan i blag, spor na srdžbu – sama ljubav i vjernost*“. (Psalam 86:15). On je i „*pravedan Bog*“. (Psalam 7:9) Grijeh je kažnjen smrću. Zamislimo samo lica naših praroditelja kad su čuli krike užasa i liptanje krvi nevinih životinja. Bog im je bez riječi pokazao nešto dovoljno rječito: kazna za grijeh je smrt.

Sam Bog je prvi zaklao prvu žrtvu. Naglašavam „prvu“, jer nakon nje slijede milioni i milioni drugih.

On ih je „obukao“ u kožu za koju se sam pobrinuo. Adam i Eva su prije toga pokušali sakriti svoju sramotu, svoj grijeh, ali to nije bilo ni blizu Bogu po volji. Samo je on znao šta mu odgovara u ovom teškom i sramotnom času. Želio je da gledaju to klanje i da razumiju o čemu se radi. On želi da i mi shvatimo ovu istinu.

PROTJERANI GREŠNICI

Evo kako se završava treće poglavlje prve biblijske knjige:

„Zatim reče Bog: »Evo, čovjek postade kao jedan od nas – znajući dobro i zlo! Da ne bi sada pružio ruku, ubrao sa stabla života pa pojeo i živio navijeka!« Zato ga Jahve, Bog, istjera iz vrta edenskoga da obrađuje zemlju iz koje je i uzet. Istjera, dakle, čovjeka i nastani ga istočno od vrta edenskog, pa postavi kerubine i plameni mač koji se svjetlucau – da straže nad stazom koja vodi k stablu života.“ (Postanak 3:22-24)

Kao što su Lucifer i njegovi sljedbenici, pali anđeli, bili istjerani sa neba, nakon što su se otvoreno pobunili protiv Boga; tako sada prvi muškarac i prva žena bivaju istjerani iz zemaljskog raja zbog prezira Božije volje.

Čovjek je protjeran iz Božije prisutnosti i udaljen od drveta života (ne miješajmo ga sa drvetom spoznaje dobra i zla). Negdje pred kraj ovog našeg proučavanja, našeg putovanja, bacićemo još jedan pogled na ovo posebno drvo koje se nalazi u nebeskom raju. Drvo života je simbol dara vječnog života što ga Bog daje svima koji se pouzdaju u njega i njegov plan spasenja.

Jedući sa tog stabla i saznajući za dobro i zlo, Adam i Eva su odbacili put ka vječnom životu i krenuli putem vječne smrti. Time su svojim grijehom sasvim razorili bliskost neba i zemlje.

Adam i Eva su imali jako, jako ozbiljan problem. I mi ga imamo.

Dvostruka nevolja

Odbjegli robijaš uhvaćen nakon 38 godina bjekstva! Ovo sam nedavno vidio kao naslov u novinama.

Izvjescni gospodin Smit je pobjegao iz kalifornijskog zatvora 1968. godine, gdje je služio kaznu zbog pljačke. Narednih 38 godina bjekstva služio se majčinim prezimenom, selio se iz mjesta u mjesto, da bi se naposljetku skrasio u nekoj prikolici u šumama srednje Amerike. Tamo su ga vlasti i otkrile.

„Malo je gledao u pod, malo u nas i potom priznao da je to on“, rekao je detektiv tamošnjeg okruga. „Nije ni slutio da poslije toliko godina još uvijek traje potraga za njim.“¹³³

Ako gospodin Smit nakon četiri decenije nije mogao pobjeći od uporne ruke zakona, zar će prekršioци Božijih zakona pobjeći od svemogućе ruke najvećег i najpravednijег Zakonodavca i Sudije?

A ko su ti ljudi?

„*Tko god čini grijeh, čini i bezakonje; ta grijeh je bezakonje.*“ (1. Ivanova 3:4)

Bezakonici smo svi, jer svako djeluje suprotno Božijoj volji. Baš kao i Lucifer, baš kao Adam i Eva.

Baš kao i svako od nas.

Svi smo zgriješili Bogu. Za većinu nas naši su grijesi neznatni, ali u Božijim očima smo svi bezakonici, svi koji smo nepokajani, neoprostениh grijehа, pa ma kako „dobri“ ili pobožni bili.

OPTIMISTI I SANJARI

Prije neki dan mi reče komšija: „Ma, ja sam optimista! Nekako volim sebe zamišljati u raj!“ Mogu li nas optimizam i dobra volja izbaviti od vječne kazne koja svakako stiže u čas suda?

Kada sam putovao kalifornijskom Dolinom smrti (jednom od najsuavlјih pustinja na planeti), u daljini sam vidio obrise prelijepog jezera. Kada smo mu se primakli – od njega ni kapi. Nestalo je. Pogledao sam opet u daljinu – i opet vidio jezero! Ali i ono je nestalo. Čisto priviđenje.

Ovaj optički fenomen nastaje kada se sunčevi zraci prelamaju kroz slojeve vazduha različitih gustina i temperature. Jezero izgleda tako stvarno – ali ga nema. Na isti način i grešnik može tako živo „vidjeti“, i „osjećati“ optimizam, sanjariti kako je u raj. Ali istina je jedino ono što poručuje Biblija. Svaki Adamov potomak je „nemoćan“ sebe izbaviti od suda i osude. (Rimljanima 5:6)

Poput putnika izgubljenog u pustinji, koji je ostao bez vode, grešni ljudski rod očajnički grabi ka vječnom životu. „*Mi smo svi osuđeni na smrt, slični smo vodi koja se prolјe na zemlјu i više se ne može skupiti...*“ (2. Samuelova 14:14) Kao grešnici možda iskreno vidimo ono što nam liči na oazu života. Ali kada stignemo „tamo“ – samo vreli pijesak. I onda tako očajni i sve iznureniji, lutamo od priviđenja do priviđenja. A potom dolazi neizbježni kraj.

Tako je sa optimizmom, sanjarenjem i religioznim naporima svakoga od nas.

¹³³ ABC News, May 20, 2006

„Neki se put učini čovjeku prav, a na koncu vodi k smrti.“ (Mudre izreke 14:12)

U želji da se riješimo ove zaraze grijeha, nebrojeni milioni slijede puteve koji im se prosto čine ispravnim. Drže rituale, ceremonije, običaje. Recituju molitve, kleče, hodočaste, pale svijeće, vrte brojanice, daju milostinju... čine svakojaka dobra djela. Neki slijede samo ono što im kažu duhovne vođe, neki daju život mučenički za ciljeve koji im se čine časnim i svetim.

A šta ako je to samo pustinjско priviđenje?

ISPRAVNO VIĐENJE SEBE

„Istina je ljuti biber“, kaže poslovice Volof naroda.

Čak i ako nam je neprijatno zbog nje, Bog nam svejedno govori istinu o nama. Poziva nas da budemo iskreni s njim kada je riječ o grijehu. Ali nama to ne odgovara. To me podsjeća na jednu bolesnu komšinicu koju smo supruga i ja poznavali. Nije htjela priznati da joj je potreban ljekar, i uporno je tvrdila kako će sve biti dobro s njom. Poslije nekoliko sedmica je preminula.

Dok je bio na zemlji, Mesija je ovako rekao grupi samopravednih vjerskih vođa:

„*Ne treba zdravima liječnika, nego bolesnima! Ne dođoh zvati pravednike, nego grešnike.*«“ (Marko 2:17) Ovdje su pravednici oni koji umišljaju da su zdravo!

Ali ma koliko Biblija u ovome bila jasna mnoge crkve, sinagoge i džamije danas ljudima jedino govore kako su dobri ili kako bi se trebali samo malo više potruditi. Ne uče ljude o izvornoj pravednosti Božijoj i užasnim posljedicama grijeha. Na ulazu jedne džamije u Kanadi stoji natpis:

PRIHVATAMO SVAKOGA

I NIKOME NE GOVORIMO DA JE GREŠNIK!

Ali Božiji natpis na vratima raja je drugačiji. Glasi:

ALI U NJ NEĆE UNIĆI NIŠTA NEČISTO...! (Otkrivenje 21:27)

Božija knjiga jasno otkriva: „*Svi su zaista sagriješili i potrebna im je slava Božja.*“ (Rimljanima 3:23) Bog ne prihvata nikoga na osnovu ličnih zasluga. Štaviše, svima objavljuje da su grešnici. Samo očišćeni na bogougodan način imaju savršeni standard potreban za ulazak u raj.

ISPRAVNO VIĐENJE BOGA

Jednog dana Bog je proroku Izaiji otvorio oči za viziju svoje apsolutne svetosti i neopisive slave. Evo šta je prorok zapisao:

„*One godine kad umrije kralj Uzija, vidjeh Gospoda gdje sjedi na prijestolju visoku i uzvišenu. Skuti njegova plašta ispunjahu Svetište. Iznad njega stajahu serafi; svaki je imao po šest krila: dva krila da zakloni lice, dva da zakrije noge, a dvama je krilima letio. I klicahu jedan drugome: »Svet! Svet! Svet Jahve nad vojskama! Puna je sva zemlja slave njegove!« Od gromka glasa onih koji klicahu stresoš se dovratci na pragovima, a Dom se napuni dimom. Rekoh: »Jao meni, propadoh, jer čovjek sam nečistih usana, u narodu nečistih usana prebivam, a oči mi vidješe Kralja, Jahvu nad vojskama!«“ (Izaija 6:1-5)*

Blještava slava koja je okruživala Božiji prijesto na nebu bješe tolika da su i silni anđeli skrivali i lice i noge pred njom. Toliko ih je pogodila ta uzvišenost, to božansko veličanstvo. Prosto nisu mogli opstati u tom sjaju. Zato su letjeli oko prijestola i uzvikivali: »Svet! Svet! Svet Jahve nad vojskama! Puna je sva zemlja slave njegove!«

Zašto većina ljudi ne vidi kakav je grijeh? Vjerovatno zato što nikada nisu sasvim razumjeli ko je Bog, nisu doživjeli tu njegovu blještavu čistoću. Izaija bješe pobožan prorok, ali ga je ova vizija Božije slave osvijestila ko je i kakav je: *»Jao meni, propadoh, jer čovjek sam nečistih usana.«* Stavši pred Boga, Izaija shvata ko je, shvata koliko je sav njegov narod zaslužio jedino propasti.

Kasnije je zapisao: *„Poput ovaca svi smo lutali i svaki svojim putem je hodio... Tako svi postasmo nečisti, a sva pravda naša k'o haljine okaljane.“* (53:6; 64:6) Prorok je znao da nema tog broja obreda očišćenja koji bi čovjeka istinski udostojili pred Bogom.¹³⁴ U očima svog svetog Stvoritelja *„svi postasmo nečisti“*.

I prorok Job piše slično, pokazujući da shvata koliko smo nečisti: *„... kako da pred Bogom čovjek ima pravo? ... Kad bih i sniježnicom sebe ja isprao, kad bih i lugom ruke svoje umio, u veću bi me nečist opet gurnuo, i moje bi me se gnušale haljine!“* (Knjiga o Jobu 9:2.30-31) Slično piše i prorok Jeremija: *„Da se i lužinom opereš, napravljenom od mnogo pepela, ostat će mrlja bezakonja tvoga preda mnom«* –riječ je Jahve Gospoda.“ (Jeremija 2:22)

Ispravan pogled na Boga znači i ispravno samosagledavanje. Ukoliko ne znamo ko je i kakav je Bog, ne znamo ni istinu o sebi.

Osoba u ritama, u prljavim i smrdljivim dronjcima možda sebe vidi čistom i prihvatljivom, ali to je suštinski ne mijenja. Grešnici sebe možda vide pravednim, ali lično samosagledavanje svakako ne mijenja istinu i stvarnost o njima. U svjetlu Božije slave i pravednosti, naše najbolje je samo „prljava haljina“.

POUKA ZA SVE

Jedna od Božijih namjera, kada je formirao naciju Izrael, bila je da sav ostali svijet nauči nekim istinama. Njegovoj istrajnoj vjernosti narod nije odgovorio na isti način. Šta više. Ali Bog je želio da se i iz svog nevjerstva pouče: *„To bijahu pralikovi naši: da ne žudimo za zlima kao što su žudjeli oni.“* (1. Korinćanima 10:6)

U Izlasku, u drugoj knjizi Biblije, Mojsije bilježi upravo tu istinu: Izrael je propustio priliku vidjeti grijeh Božijim očima, a on ih je jakom rukom izbavio od vijekovnog robovanja u Egiptu. Ali svejedno nisu razumjeli ko je njihov Izbavitelj i kakav je; kakav mu je karakter. Mislili su da nekako mogu ličnim podvizima izbjeći njegov sud.

Samouvjereni su rekli Mojsiju:

„A sav narod uzvratilo je jednoglasno: »Vršit ćemo sve što je Jahve naredio.« Onda Mojsije prenese odgovor naroda Jahvi.“ (Izlazak 19:8)

Nisu vidjeli sebe kao bespomoćne grešnike, nisu se upoređivali s božanskom besprijekornom pravednošću. Zar nisu znali da je samo jedan grijeh odvojio Adama i Evu od njihovog Stvoritelja. Da bi im to dočarao, da bi ih suočio s grijehom i osjećanjem krivice, dao im je deset posebnih naznaka.

Biblija nam opisuje kako se Bog u slavi i sili spustio na goru Sinaj: *„A prekosutra, u osvit dana, prolomi se grmljavina, munje zasijevaše, a gust se oblak*

¹³⁴ Ceremonijalno čišćenje bješe dio starozavjetnog zakona (Knjiga Levitski zakonik). Bilo je istinski znak koji je grešnicima ukazivao da su duhovno prljavi pred Bogom. Ali pošto se on pobrinuo za potpuno očišćenje po Mesiji, više ne zahtijeva takve rituale. Pročitajte Djela 10 i Kološanima 2. Ali i dan-danas mnoge religije naglašavaju spoljašnje rituale očišćenja. Evo kako mi je pisao jedan musliman iz Londona: *„Svi nemuslimani, zajedno sa hrišćanima, su prljavi... Muslimani su tako čisti i kao takvi blizu Alaha...“*

nadvi nad brdo. Gromko zaječa truba, zadrhta sav puk koji bijaše u taboru.“ (Izlazak 19:16) Potom se oglasio u obliku deset zapovijesti:

DESET ZAPOVIJESTI

1. „**Nemoj imati drugih bogova uz mene.**“ Grijeh je obožavati bilo koga sem Gospoda. Grijeh je ne voljeti ga svaki dan i svaki čas, svom snagom, svim srcem i umom (Izlazak 20).¹³⁵

2. „**Ne pravi sebi lika ni obličja... Ne klanjaj im se niti im služi.**“ Ova se zapovijest ne odnosi samo na klasične oblike idolopoklonstva: kipove, slike i sl. Sve što nam postaje „idol“ jeste prekršaj Zakona.

3. „**Ne uzimaj uzalud imena Jahve, Boga svoga...**“ Ako tvrdimo kako smo pokorni jedinom pravom Bogu, ali mu ne težimo i ne upoznajemo ga, neposlušni njegovoj Riječi – onda ga uzalud spominjemo ustima.

4. „**Sjeti se da svetkuješ dan subotnji... Tada nikakva posla nemoj raditi**“ Bog je zahtijevao od Izraelaca da svaki sedmi dan prestanu s radom i posvete ga njemu.

5. „**Poštuj oca svoga i majku svoju...**“ Sve manje od savršenstva jeste grijeh. Grijeh je ako bilo koje dijete roditeljima iskaže nepoštovanje.

6. „**Ne ubij!**“ Bog ponavlja u Novom zavjetu: „*Tko god mrzi brata svoga, ubojica je.*“ (1. Ivanova 3:15) Mržnja je ravna ubistvu. Bog nam gleda srca i uvijek od nas zahtijeva nesebičnu ljubav.

7. „**Ne učini preljuba!**“ Ovo se ne odnosi samo na tjelesni nemoral, već i na žudnje uma i srca. Isus reče: „*A ja vam kažem: Tko god s požudom pogleda ženu, već je s njome učinio preljub u srcu.*“ (Matej 5:28)

8. „**Ne ukradi!**“ Prisvajanje onoga što nam ne pripada, varanje na ispitima, u porezu, zabušavanje na poslu, zakidanje radnika... sve to je obična krađa.

9. „**Ne svjedoči lažno na bližnjega svoga!**“ Reći nešto što je manje od potpune istine je – laž.

10. „**Ne poželi... išta što je bližnjega tvoga!**“ Žudjeti za prisvajanjem bilo čega što nije naše – grijeh je. Budimo zadovoljni onim što imamo.

KRIVI SMO!

Nakon objave 10 zapovijesti, čitamo ovako: „*Sav je puk bio svjedok grmljavine i sijevanja, svi čuše zvuk trube i vidješe kako se brdo dimi: gledali su i tresli se i stajali podalje.*“ (Izlazak 20:18) Ni traga od samouvjerenosti, od hvalisavosti: »*Vršit ćemo sve što je Jahve naredio.*«

¹³⁵ Nakon što ih je objavio usmeno (Izlazak 20), Bog je pozvao Mojsija na goru i dao mu kamene ploče sa tim istim zapovijestima (Izlazak 24:12;31:18). „*Ploče su bile djelo Božje; pismo je bilo pismo Božje u pločama urezano.*“ (Izlazak 32:16)

Pali su na ispitu.

A mi? A ja? Ti? Kako je s nama?

Ako nam je rezultat manji od mogućih 100%, od ispunjenja svake zapovijesti, onda smo pali ispit poput starih Izraelaca. Ako nismo neporočni 24/7 – ništa od svega. „*Ta tko sav Zakon ušćuva, a u jednome samo posrne, postao je krivac svega.*“ (Jakov 2:10)

U prvom poglavlju ove naše knjige naglasili smo da Biblija ne samo da je naprodavanija knjiga svijeta ikada, već i da je najizbjegavanija. Dakle, i najvoljenija i najomraženija. Zašto je ne vole mnogi? Razgolićuje nam grešnost i lišava nas svake bahatosti. Poručuje nam: „*Govoriš: 'Bogat sam, obogatih se, ništa mi ne treba!' A ne znaš da si nevolja i bijeda, i ubog, i slijep, i gol.*

Na zemlji nema pravednika koji, čineći dobro, ne bi nikad sagriješio.“ (Otkrivenje 3:17; Propovjednik 7:20)

Prosto, Božiji Zakon nam ne dopušta misliti dobro o sebi.

ČEMU 10 ZAPOVIJESTI?

Šta je svrha Božijih zapovijesti? Ako niko ne može da dosegne te standarde, zašto se Bog toliko potrudio da nam ih objavi?

Jedan od očiglednih razloga jeste održavanje nužnog reda u društvu i moralnih standarda. Svaka civilizacija u trenu odustajanja od razlikovanja dobra i zla postaje ili žrtva anarhije ili žrtva tiranije. Bog je znao da će čovječanstvu biti potrebna pravila zajedničkog življenja. Ali za 10 zapovijesti je imao i uzvišenije razloge. Kaže apostol:

„*A znamo: što god Zakon veli, govori onima pod Zakonom, da svaka usta umuknu i sav svijet bude krivac pred Bogom. Zato se po djelima Zakona nitko neće opravdati pred njim. Uistinu, po Zakonu – samo spoznaja grijeha!*“ (Rimljanima 3:19-20)

TROJAKA ULOGA 10 ZAPOVIJESTI:

1. Božiji zakon zatvara usta samopravednicima. „... *da svaka usta umuknu i sav svijet bude krivac pred Bogom.*“ Dekalog nam govori: „Koliko god mislili da ste dobri, nikada nećete zadovoljiti božanske standarde savršene pravednosti. Vi ste prekršioi Zakona. Zato, dosta hvalisanja!“¹³⁶

2. Božiji zakon razotkriva naš grijeh. „...*po Zakonu – samo spoznaja grijeha.*“ Zakon je poput rentgena čiji zraci tačno pokazuju prelom, ali ga ne liječe. „*Zato se po djelima Zakona nitko neće opravdati pred njim.*“ Niko neće postati zbog njih dovoljno dobar. Dekalog je poput ogledala koje grešnicima pokazuje koliko su prljavi. Svako ogledalo pokazuje kakvi smo, ali ne otklanja ništa s našeg lica. Božiji zakon otkriva da smo grešni, da smo moralno prljavi, ali nas ne čisti i ne liječi.

Prije nekoliko godina sam bio u prilici da nastavniku matematike, jedne senegalske rimokatoličke srednje škole, objašnjavam Božiji zakon. Bio je preneražen tim saznanjima. Drhtavim glasom, sav potrešen, reče mi: „Dobro... znači, 10 zapovijesti nas uče da smo bespomoćni grešnici pred Bogom koji je svet i kao takav neminovno sudi grijeh. Ne možemo sebe spasiti dobrim djelima, molitvama i postom... Ali, kako nas onda uopšte Bog može prihvatiti? Šta je rešenje?“

¹³⁶ Vidite Luka 18:9-14; Efežanima 2:8-9

3. Božiji zakon nas upućuje Božijem rešenju. Kao što rentgenski zraci jasno pokazuju prelom kosti, kako bi ljekar ortoped znao gdje je nevolja koju bi trebalo da liječi, tako Božiji zakon i proroci upućuju na jedinog Ljekara koji „nas otkupljuje od kletve Zakona.“ (Galaćanima 3:13) Uskoro ćemo čuti koju riječ više od njega.¹³⁷

UPOMOĆ!

Ako bismo se davili, i u očajničkom batrganju primijetili nekog na obali ko bi nam mogao pomoći, zar bismo bili preponosni i ne bismo vapili za pomoć?

Nije slabost prepoznati ličnu bespomoćnost da spasimo sebe od kobne vječnosti. Ne, to je prvi korak pobjede. Nama je kao bićima potrebna pomoć koju jedino Bog može pružiti.

Vjerovatno svi znamo za onu mudrost: „Bog pomaže onima koji pomažu sebi.“ Ovo je velika istina za mnoga životna područja, ali kada je riječ o našoj grešnosti i potpunom duhovnom mrtvilu, istina je sasvim obrnuta: Bog pomaže samo onima koji ne mogu nikako sebi pomoći!

Bog pomaže onima koji priznaju potrebu za Spasiteljem.

Poznata afrička mudrost kaže: *Drži cjepanicu pod vodom koliko ti je volja, nikada neće postati krokodil!*

Na isti način ni čovjek ne može promijeniti sebe, svoju ogrijehovljenu prirodu i učiniti sebe pravednikom.

ZARAŽENI SMO

Vratimo se na trenutak Adamu. Bog mu je dao samo jedno pravilo: da ne jede s drveta spoznaje dobra i zla. Da ga je poslušao, živio bi do vijeka i stalno razvijao predivno zajedništvo sa Stvoriteljem. Ali to se nije dogodilo. Naš je praotac sagriješio i prekinuo vezu s Bogom. Potom je tako grešan pokušao sakriti se od njega jer ga je bilo sramota. Pokušao je smokvinim lišćem sakriti golotinju. Ali Bog ga je svejedno vidio, pokazao mu ko je u pravdi i milosti, i otjerao ga od sebe. I da se sam nije pobrinuo za put povratka k sebi, naš bi rod do vijeka ostao kažnjen. Ostali bismo zaraženi grijehom i pod osudom u očima svog svetog Stvoritelja i Sudije.

I tu smo pred važnim pitanjem: koliko je grijeha bilo dovoljno da Adam i Eva budu protjerani iz savršenstva Edena? Jedan. Nema tog broja „dobrih djela“, nema tog samopožrtvovanja i ličnog odricanja kojim bismo mogli poništiti posljedice tog jednog, jedinog grijeha.

„Dobro“ je Božiji normalni standard. Kada je Adam sagriješio više nije bio „dobar“ po božanskim standardima. Postao je poput čaše kristalno čiste vode u koju je ubačena samo kap otrova. Ali, ako sadržaj te čaše prelijemo u prazan bazen i potom ga napunimo čistom vodom, hoće li sva ta voda postati neotrovnost? Neće. Na isti način ni bezbrojna dobročinstva neće riješiti našu ogrijehovljenost, našu zatrovanost grijehom. Čak i kada bi to moglo, kada bi dobra djela uklanjala grijeh, rezultat ne bi bio istinski „čista voda“ već zaprljana. Imali bismo zaprljanu pravednost spojenu s našom grešnom prirodom.

Zato su u Božijom očima i naša najbolja nastojanja zatrovana.

¹³⁷ Mesija je jedini držao savršeno Božiji zakon i mogao reći: „*Tada rekoh: »Evo dolazim! U svitku knjige piše za mene:«*“ (Psalam 40:8) Da, Zakon ukazuje na njega, na Ljekara nad ljekarima: „*Tako nam je Zakon bio nadzirateljem sve do Krista da se po vjeri opravdamo.*“ (ćani 3:24) Božije rješenje za problem ljudskog grijeha je predivno istaknuto u Rimljanima 3:21-27.

Adamova duša je bila zaražena grijehom. I Evina je. I naša je. Svi potičemo iz zatrovanog izvora. Evo kako prorok David iskazuje Božiju dijagnozu:

„Jahve s nebesa gleda na sinove ljudske da vidi ima li tko razuman Boga da traži. No, svi skrenuše zajedno, svi se pokvariše: nitko da čini dobro – nikoga nema.“ (Psalam 14:2-3)

DVOSTRUKA NEVOLJA

Vijek stara priča kazuje o nekom čovjeku koji je čamio u britanskom zatvoru čekajući da ga pogube. Jednog dana su se vrata ćelije otvorila. Ušao je tamničar i doviknuo mu:

„Dobre vijesti ti donosim: kraljica te je pomilovala!“

Ali čovjek ni glavu nije podigao.

„Čovječe, čuješ li ti mene?!“ Taminčar mahnu dokumentom. „Ovo je tvoje pomilovanje: kraljica te je pomilovala!“

Na to mu čovjek pokaza vrat, na kome je bila golema i zloslutna izraslina. Reče: „Ovo će me ubiti za koju sedmicu. Ako kraljica ne može da mi ukloni ovaj tumor, uzalud je i njeno pomilovanje!“

Ovaj čovjek je znao jedno: pomilovanje od zločina koje je počinio nije bilo dovoljno. Potreban mu je novi život.

Svaki potomak prvog para iz Edena je poput ovog osuđenika. Grešnici smo i po rođenju i po izboru. Dakle, imamo dvostruku nevolju. Potrebno nam je božansko pomilovanje od grijeha i potreban nam je pravedan, vječni život od Boga, jer jedino tako možemo opstati pred svetim Bogom.

Da, imamo dvostruku nevolju:

* **GRIJEH:** Krivci smo i grešni smo. Samo nas Bog može očistiti od grijeha i izbaviti nas od vječne kazne. Potrebno nam je Božije pomilovanje.

* **SRAMOTA:** Duhovno smo goli. Samo nas Bog može obući u svoju pravednost i dati nam vječni život. Potrebna nam je njegova savršenost.

Naš grijeh i sramota zahtijevaju dvostruki lijek do koga ne možemo sami doći. Dobra vijest glasi: Bog se pobrinuo za lijek.

16

Sjeme ženino

Jedne hladne, maglovite noći, dva mala dječaka su upala u klizavu, duboku jamu. Mališani su bili povrijeđeni, nemoćni i preplašeni. Obojica su bila u istom položaju i nema im još dugo života ukoliko pomoć ne stigne i ne budu izvađeni iz ove grobnice. Nešto kasnije su ih otkrila trojica ljudi. Jedna od njih se užetom spustio do njih, u tu mokru, mračnu rupu. Uskoro su dječaci bili na sigurnom. Izbavljenje im je stiglo odozgo.

Kada su Adam i Eva sagriješili, ličili su na ovo dvoje djece: bili su bespomoćni da urade nešto za sebe i izbave se iz gliba u koji su upali. Spas od vječne smrti je morao doći samo iz jednog pravca: izvan njih, mimo ogrijehovljenog ljudskog roda. Dakle, odozgo.

Ne sumnjajmo u ovo. Stanje naše rase je smrtno ozbiljno i bez nade u samoiskupljenje.

Tokom vijekova, bez izuzetka, svi Adamovi potomci koji su rođeni od muškaraca i žena, naslijeđivali su grešnu prirodu. Svi na svijet dolazimo pod prokletstvom grijeha.

Da bi nas tako grešne izbavio od prokletstva grijeha i njegovih posljedica, Bog je odlučio da u naš svijet uvede bezgrešnog Čovjeka koji će nam donijeti izbavljenje: baš svima koji žele da izađu iz te glibave jame grijeha. A kako će to Bog uraditi? Kako se bilo ko može roditi i postati dio ljudskog roda, a ne naslijediti Adamovu ogrijehovljenu prirodu? Prvu naznaku odgovora Bog je dao istog onog dana kada je grijeh zarazio čovječanstvo.

Naime, proklinjući „zmiju“, tj. Sotonu, Bog je rekao:

„Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene, između roda tvogeg i roda njezina: on će ti glavu satirati, a ti ćeš mu vrebati petu.“ (Postanak 3:15)

Govoreći o „rodu njezinom“, tj. ženinom, Bog doslovno govori o „ženskom sjemenu“, čime naglašava da će po njoj na svijet doći muško dijete, da će taj spasti grešnike i sasvim satrti Sotonu i svo zlo. Ovo je tek prvo od stotina proroštava koja slijede, a svako ukazuje na jedan jasno prepoznatljiv trenutak istorije: kada Spasitelj, Mesija, dođe na naš svijet.

ZAŠTO „NJENO SJEME“?

Zašto je potrebno da se Mesija rodi kao „ženin potomak“, da potiče od nje? Zašto i Novi zavjet naglašava da je „od žene rođen“ (Galaćanima 4:4) a ne i do muškarca?

Evo odgovora: Spasitelj svijeta i Adamove ogrijehovljene rase dolazi izvan jame grijeha. Porijeklo mu je nebesko. Vijekovima nakon ove prve najave u Edenu, prorok Izaija je napisao:

„Sâm će vam Gospodin dati znak: Evo, začet će djevica i roditi sina i nadjenut će mu ime Emanuel!“ (Izaija 7:14)

Spasitelj će ući u porodicu ljudi kroz utrobu mlade djevojke, baš djevice koja nikada nije imala polni odnos s muškarcem. To je način na koji Mesija dolazi ljudskom rodu čist od Adamove ogrijehovljenosti.

„Ali, samo tren“ – reći će neko – „Nisu li i žene grešne?! Sve i da se Mesija rodi samo od žene, neće li biti zaražen njenom grešnošću?“

Nekoliko stranica dalje, čućemo kako je Sveti Duh Božiji ostvario čudesno začće ovog svetog djeteta. Ali, ipak da kažemo koju riječ o nekoliko očiglednih stvari i o Božijem dizajnu za koji se odlučio: da u svijet grešnika uvede svog bezgrešnog Sina iz utrobe djevice. Stvarno, kako će se roditi bezgrešni Mesija od roda i u rodu grešnih Adamovih potomaka?

NEZARAŽEN GRIJEHOM

U 13. poglavlju smo naglasili da je Bog Adama pozvao na odgovornost zbog toga što je sav ljudski rod povukao u Sotonino kraljevstvo grijeha i smrti. Eva je bila prevarena ali Adam nije. Iako se i ženska djeca rađaju s grešnom prirodom, baš kao i muška, Biblija jasno kazuje da je naša povezanost sa Adamom ono što čini da se rađamo ogrijehovljeni.¹³⁸

U hebrejskom jeziku imenica Adam (*Adamah*) doslovno znači „crvena zemlja“, jer je Bog naše tijelo oblikovao od prašine. Zato je Bog rekao Adamu, nakon pada u grijeh: „*U znoju lica svoga kruh svoj ćeš jesti dokle se u zemlju ne vratiš: ta iz zemlje uzet si bio – prah si, u prah ćeš se i vratiti.*“ (Postanak 3:19)

S druge strane, imenica Eva znači „život“, „*jer je majka svima živima*“. (Postanak 3:20) U danu kada je grijeh provalio u naš svijet, Bog je najavio svoj plan rješavanja ove muke i darivanje vječnog života kroz „ženino sjeme“. (Postanak 3:15) Mesija će ući u tijelo od krvi i mesa, ali neće naslijediti Adamovu grijehom zaraženu krv. Ne, ostaće nezaražen grijehom.

Zanimljivo je da i iz biologije danas znamo da pol djeteta određuje očevo sjeme, sperma, a ne majčino „sjeme“, tj. jajna ćelija. Takođe znamo da od časa začća dijete u majčinoj utrobi ima nezavisan, sopstveni krvni sistem, odvojen od majčinog. Medicina nam poručuje: „Placenta oblikuje jedinstvenu prepreku koja odvaja majčinu krv, ali dopušta protok hrane i kiseonika do embriona.“¹³⁹

Čak i prije stvaranja prvog čovjeka, Bog je do svake pojedinosti isplanirao Mesijin dolazak na Zemlju. Sjećate li se primjera sa slomljenom granom, iz 12. poglavlja? Baš poput odlomljene grane sav je ljudski rod „odlomljen“, duhovno mrtav i odvojen od Izvora života.

Zato i da je i Spasitelj grešnika rođen u istom adamovskom ogrijehovljenom, duhovno mrtvom svijetu, nosio bi istu zarazu u sebi. Ali nije. Ostao je neporočan, savršen. Ali, kada kažemo „savršen“ ne mislimo da nikada nije imao grčeve kao beba, razbijeno koljeno, ogrebotine na tijelu. Ne, mislimo na savršenstvo karaktera. Tako i čitamo na jednom mjestu u Bibliji: „*Takav nam Veliki svećenik i bijaše potreban – svet, nedužan, neokaljan, odijeljen od grešnika i uzvišeniji od nebesa*“ (Hebrejima 7:26)

Zar je onda čudno što se bezgrešni Mesija naziva „drugim Adamom“ i „posljednjim Adamom“?

DRUGI ČOVJEK

„*Tako je i pisano: Prvi čovjek, Adam, postade živa duša, posljednji Adam – duh životvorni. Ali ne bi najprije duhovno, nego naravno pa onda duhovno. Prvi je čovjek od zemlje, zemljan; drugi čovjek – s neba.*“ (1. Korinćanima 15:45-47)

¹³⁸ „*Naime, kao što u Adamu svi umiru, tako će svi koji su u Kristu oživjeti*“ (1. Korinćanima 15:22). Pogledajte i Rimljanima 5; Galaćanima 4:4-5.

¹³⁹ Neo-birth Pregnancy Care Center <http://www.neobirth.org.za/> development.html

Kao što je „prvi čovjek“ vodio sav ljudski rod u sotonsko kraljevstvo zaraze grijehom i smrti, „drugi Čovjek“ odvodi mnoge iz tog istog ropstva u Kraljevstvo Božije slave i pravednog života. Zato je tog istog dana, kada je grijeh zarazio ljudsku rasu, Bog Sotoni uručio presudu: jednog dana će ga „sjeme ženino“ satrti. Prorok Mihej piše o obećanom Spasitelju: „*A ti, Betleheme Efrato, najmanji među kneževstvima Judinim, iz tebe će mi izaći onaj koji će vladati Izraelom; njegov je iskon od davnina, od vječnih vremena... jer će on rasprostrijeti svoju vlast sve do krajeva zemaljskih. On – on je mir!*“ (Mihej 5:2,4-5)

Dakle, prorok ne samo što predviđa mjesto rođenja Mesije (Betlehem¹⁴⁰), već objavljuje i njegovo prapostojanje - *njegov je iskon od davnina, od vječnih vremena*. Oslobođitelj je u naše vrijeme ukoračio iz vječnosti.

ONAJ O KOME SU PROROCI PISALI

Proroci koji su najavili da će Mesija biti božanski začeti u utrobi djevice, da će se potom roditi u Betlehemu, takođe objavljuju da će imati i prethodnika, preteču koji će najaviti njegov dolazak. Takođe su rekli da će ponijeti titulu Sina Božijeg i Sina Čovječijeg. Predskazali su da će otvarati oči slijepima, uši gluvima i da će vraćati hod hromima. U Jeruzalem će ujahati na magaretu i odbaciće ga njegov narod. Narugaće mu se, ispljuvati, bičevati i raspeti. Iako neće sagriješiti umriječće za grijeh druge. Sahraniće ga u grobu bogataša ali mu tijelo neće istruliti. Štaviše, pobijediće smrt, vratiće se u život a potom i na nebo, odakle je i došao.¹⁴¹

Znate li osobu koja je u istoriji ispunila sva ta proroštva?

Samo je jedan koji i danas dijeli kalendar istorije na stari i novi. Ime mu je Isus.

ISPUNJENO BOŽIJE OBEĆANJE

Tokom vijekova Bog je obećavao poslati Spasitelja na svijet. Činio je to kroz porodice Abrahama, Izaka, Jakova, Jude, Davida i Salomona. Zato evanđelje (indžil na arapskom jeziku) po Mateju, kao prva novozavjetna knjiga, otpočinje ovim riječima:

„Rodoslavlje Isusa Krista, sina Davidova, sina Abrahamova. Abrahamu se rodi Izak. Izaku se rodi Jakov. Jakovu se rodi Juda i njegova braća...“

Potom slijedi poduže rodoslavlje koje obuhvata i Davida kome se rodio Salomon, a završava se riječima: *„Jakovu se rodi Josip, muž Marije, od koje se rodio Isus koji se zove Krist.“* (st. 16). Kristos na grčkom odgovara hebrejskoj imenici Mesija – Pomazanik, Izabranik.¹⁴² Ovo rodoslavlje je dokument Isusovog legalnog prava na prijesto kralja Davida i dokazuje da je Abrahamov potomak, da su mu preci Izak i Jakov preko kojih je Bog obećao svoj blagoslov svim ljudima svijeta.

Tako je došlo vrijeme da Bog ostvari svoj plan spasenja, plan *„koji Bog unaprijed obećavaše po svojim prorocima u Pismima svetim“*. (Rimljanima 1:2)

SIN SVEVIŠNJEGA

Prvo poglavlje Lukinog evanđelja bilježi posjetu anđela Gabriela Zahariji,

¹⁴⁰ „Betlehem Efrata“ je staro ime za grad južno od Jeruzalema (Postanak 35:16-19; 48:7). U njemu je rođen i kralj David (1. Samuelova 16:1,18-19; 17:12), kao najveći predek Mesije (Matej 2:1-6; Luka 2:1-12). Hebreji Isusovih dana su bili zbunjeni, pošto je odrastao u galilejskom Nazaretu. (Ivan 7:42)

¹⁴¹ Za sva ova proroštva pogledajte stihove koji su navedeni u 5. poglavlju.

¹⁴² Za više podataka o značenju imenice „Mesija“, pogledajte 14. poglavlje i podnaslov „Dva sjemena“.

svešteniku čije je zaduženje bilo prinositi žrtve u jeruzalemskom hramu. Premda su on i njegova žena Elizabeta bili već vremešni za potomstvo, Gabriel ih je obavijestio: uskoro će im se roditi sin koga će nazvati Ivan. Biće Preteča, prethodnik Mesije.

A drama spasenja je nastavljena kada je isti anđeo posjetio i mladu pobožnu djevojku Mariju:

„U šestome mjesecu posla Bog anđela Gabriela u galilejski grad imenom Nazaret k djevicu zaručenu s mužem koji se zvao Josip iz doma Davidova; a djevica se zvala Marija. Anđeo uđe k njoj i reče: »Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!« Na tu se riječ ona smete i stade razmišljati kakav bi to bio pozdrav. No anđeo joj reče: »Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga. Evo, začeti ćeš i roditi sina i nadjenut ćeš mu ime Isus. On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega. Njemu će Gospodin Bog dati prijestolje Davida, oca njegova, i kraljevat će nad domom Jakovljevim uvijek i njegovu kraljevstvu neće biti kraja.«

Nato će Marija anđelu: »Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?« Anđeo joj odgovori: »Duh Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji. A evo tvoje rođakinje Elizabete: i ona u starosti svojoj začeti će sina. I njoj, nerotkinjom prozvanoj, ovo je već šesti mjesec. Ta Bogu ništa nije nemoguće!«

Nato Marija reče: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!« I anđeo otiđe od nje.“ (Luka 1:26-38)

SPASITELJ GREŠNIKA

Nekoliko mjeseci kasnije Josip, Marijin vjerenik, vidio je da je njegova voljena trudna. Zaključak mu je bio koliko neizbježan toliko i pogrešan: Marija ga je prevarila. Odlučio je tiho raskinuti vjeridbu.

„A Josip, muž njezin, pravedan, ne htjede je izvrgnuti sramoti, nego naumi da je potajice napusti. Dok je on to snovao, gle, anđeo mu se Gospodnji ukaza u snu i reče: »Josipe, sine Davidov, ne boj se uzeti k sebi Mariju, ženu svoju. Što je u njoj začeto, doista je od Duha Svetoga.«“

(Matej 1:19-21)

Vidjeli smo već iz prvog poglavlja knjige Postanka da je Sveti Duh sami Bog.¹⁴³ Dakle, Bog je taj koji je svoju vječnu Riječ natprirodno smjestio u Marijinu utrobu.

Ime Isus je prevod grčke imenice *Iesus*, koja dolazi od hebrejskog imena *Jehošua*, ili skraćenog oblika *Ješua* i znači „Gospod spasava.“

„Roditi će sina, a ti ćeš mu nadjenuti ime Isus jer će on spasiti narod svoj od grijeha njegovih. Sve se to dogodilo da se ispuni što Gospodin reče po proroku: Evo, Djevica će začeti i roditi sina i nadjenut će mu se ime Emanuel – što znači: S nama Bog! Kad se Josip probudi oda sna, učini kako mu naredi anđeo Gospodnji: uze k sebi svoju ženu. I ne upozna je dok ne rodi sina.¹⁴⁴ I nadjenu mu ime Isus.“ (Matej 1:21-25)

ISPUNJENE PROROČKE RIJEČI

Bog je počeo ostvarivati plan najavljen onog istog dana kada je grijeh provalio u svijet. „Zenino sjeme“ je rođeno!

¹⁴³ Postanak 1:2; Ne miješajmo Duha Svetog sa anđelom Gabrielom koji je stvoreno biće. Duh je vječan, nestvoren i uvijek živi, djelotvorni Bog Duh. Vidite o tome više u poglavljima 9 i 28.

¹⁴⁴ Nakon Isusovog rođenja, Marija je sa Josipom živjela normalni bračni život, pa su imali više sinova i ćerki (Matej 13:55-56; Luka 8:19; Ivan 7:3-10).

Sjećate li se Mihejevog proroštva o mjestu Mesijinog rođenja? Napisao je da će to biti Betlehem: zavičaj kralja Davida.

Ali tu je bio jedan problem.

Marija i Josip su živjeli u Nazaretu, nekoliko dana pješačenja od Betlehema.

Kako će se, onda, ispuniti Mihejevo proroštvo?

Bez problema: Bog će pokrenuti čitavo Rimsko carstvo kako bi ispunio najvaljeno:

„U one dane izade naredba cara Augusta da se provede popis svega svijeta. Bijaše to prvi popis izvršen za Kvirinijeva upravljanja Sirijom. Svi su išli na popis, svaki u svoj grad. Tako i Josip, budući da je bio iz doma i loze Davidove, uzide iz Galileje, iz grada Nazareta, u Judeju – u grad Davidov, koji se zove Betlehem – da se podvrgne popisu zajedno sa svojom zaručnicom Marijom koja bijaše trudna.

I dok su bili ondje, navršilo joj se vrijeme da rodi. I porodi sina svoga, prvorođenca, povi ga i položi u jaslje jer za njih nije bilo mjesta u svratištu.“ (Luka 2:1-7)

Obećani Mesija nije rođen u svili i kadifi kraljevskog dvora. Zaplakao je prvi put u štali i položen je u jaslje. Došao je na svijet kao da je najsiromašniji od svih siromaha, da bi mu i takvi mogli prići bez straha da će biti odbačeni.

ANĐEOSKA OBJAVA

„A u tom kraju bijahu pastiri: pod vedrim su nebom čuvali noćnu stražu kod svojih stada. Anđeo im Gospodnji pristupi i slava ih Gospodnja obasja! Silno se prestrašiše. No anđeo im reče: »Ne bojte se! Evo, javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj – Krist, Gospodin. I evo vam znaka: naći ćete novorođenče povijeno gdje leži u jaslama.« I odjednom se anđelu pridruži silna nebeska vojska hvaleći Boga i govoreći: »Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim!«“ (Luka 2:8-14)

Bila je to najvažnija noć u historiji ljudskog roda. Dugo, dugo čekanje je najzad okončano. „... navršilo joj se vrijeme da rodi. I porodi sina svoga, prvorođenca.“ Stigao je on – „sjeme ženino“ – na Božiji način i u Božje vrijeme. Sve se odigralo baš onako kako je prorok najjavio.¹⁴⁵

Bog je na još jedan način najjavio Mesijino rođenje: te noći se na nebu pojavila posebna zvijezda koja se u kretanju zaustavila baš nad Betlehemom.

Godinu ili dvije po Isusovom rođenju pojavila se grupa astronoma, bogatih mudraca, koji su prateći putanju zvijezde došli sa istoka. Putovali su dugo, dugo, vjerovatno iz tadašnje Perzije i otišli su pravo na dvor, kod samog kralja Heroda. Imali su za njega samo jedno pitanje:

„Gdje je taj novorođeni kralj židovski? Vidjesmo gdje izlazi zvijezda njegova pa mu se dođosmo pokloniti.“¹⁴⁶ (Matej 2:2)

¹⁴⁵ Proroci su najjavili da će Mesiju roditi djevica. (Izaija 7:14) Biće potomak Abrahamov, Izakov, Jakovljevi i Judin (Postanak 17:18-21; 26:3-4; 28:13-14; 49:8-10) Biće potomak kraljevske, Davidove loze. (2. Samuelova 7:16; rodiće se u Betlehemu. (Mihej 5:2)

¹⁴⁶ Prema tekstu iz Evanđelja po Mateju 2. Kralj Herod bješe ljubomoran i na samu pomisao o bilo kakvom „drugom kralju“, pa makar i tek rođenom. Pokušao je ubiti Isusa tako što je zapovijedio smaknuće sve muške djece do dve godine. Naravno, iza toga je bio sam Sotona sa željom da uništi „sjeme ženino“ koje se, eto, drznulo da krene u osvajanje „njegovog kraljevstva“. Ipak, Bog je osujetio ovaj pohod zla i Isus nije ni taknut. Opomenuo je na vrijeme Josipa da sa ženom i sinom pobjegne za Egipat. I taj događaj su proroci najjavili vijekovima ranije (Matej 2; Mihej 5:2; Hošea 11:1; Jeremija 31:15). Po smrti kralja Heroda, Josip se s porodicom vratio u Nazaret gdje je Isus rastao sve do pune muževnosti.

KO JE TA BEBA?

Ko je, dakle, ta beba, rođena u štali, položena u jaslje, najavljena proglasom i pjesmom anđela i obožavana od strane mudraca?

Poslušajmo ponovo šta su anđeli rekli pastirima:

*»Ne bojte se! Evo, javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod!
Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj – Krist, Gospodin.« (Luka 2:10-11)*

Ta beba, taj plačljivi smotuljak u jaslama bješe sam Spasitelj, Krist, Gospod!

Ko je on?

„Gazele koje se vežu ne kote potomstvo.“
- poslovice plemena Volof –

Kao što gazele jedino kote gazele, tako i grešnici rađaju jedino grešnike. Pogledajmo sebe... ko može da se izvuče iz vrtloga zla i grijeha? To je očigledno.

GREŠNICI

Pogledajmo samo američku filmsku industriju. Svake godine holivudski producenti i vlasnici moćnih filmskih kuća stvaraju heroje i heroine koji isijavaju sebičnošću, nemoralom, perverzijama, poganim jezikom, nasiljem, osvetoljubivošću i prevarom. Zašto ti scenaristi namjerno stvaraju „dobre momke“ sa grešnim osobinama? Zašto nekada ne gledamo glavnog junaka koji je pravičan, dobar, nesebičan, koji rado prašta i pošten je? Zato što je ljudska rasa zaražena grijehom. Čak su i najbolji likovi zaraženi, a ova pošast nije ograničena jedino na Holivud.

Ljudska ropska grešna priroda se ogleda na nebrojene načine. Recimo, ako živite u arapskom svijetu, svakako znate ko je Juha, lik iz vijekovima stare literature. Narodne priče o njemu i njegovom magarcu sve zasmijavaju. Postoje stotine anegdota koje su napisane o ovom spadalu koji je smiješan i kada govori i kada nešto radi. Ali je sebičnjak, bahat, lascivnih misli, osvetoljubiv, prevarant i lažov. Da, baš je takav. Izmišljen lik, legenda, ali svejedno zatrovan grijehom. Evo jedne kratke priče o njemu.

Došao Juhi prijatelj.

„Obećao si mi“, reče mu „nešto para na zajam. Pa, evo me da zajmim.“

Juha mu reče: „Prijatelju, nikome ne pozajmljujem. Ali obećanja o tome rado dajem. Slobodno njima ispuni srce.“¹⁴⁷

Nismo li i sami ovakvi? Koliko puta smo obećali i zakazali. Čak i u trenu kada smo obećavali, nismo namjeravali održati riječ. Juha je slika naše prirode koja je pala u grijeh.

Ipak, postoji jedna osoba u historiji¹⁴⁸ svijeta koja je održala sve rečeno i obećano. Uvijek je govorila istinu, nije varala, vrijeđala, zastrašivala ili prijetila osvetom.

¹⁴⁷ Prilagođeno prema: Jayyusi, Salma Khadra. *Tales of Juha*. Interlink Books. Northampton, MA, 2007, str.19.

¹⁴⁸ Pogrešno je razmišljati o Isusu iz Nazareta kao o legendi za koju nema ama baš nikakvih podataka izvan Biblije. Evo koji su to drevni, nebiblijski pisci koji spominju Krista: rimski historičar Tacit (AD 55-120) [*Tacitus* 15:44]; hebrejski historičar Josip (AD 37-101) [*Antiquities* 18:3]; Talmud, zbirka rabinskih osvrta na Toru [*The Babylonian Talmud*. Sanhedrin, 43a]; grčki pisac Lukijan [*The Death of Peregrine*, str.11-13 in *The Works of Samasota*, prevod H.W. Fowler & F.G. Fowler, 4. tom. Oxford: Claredon Press,1949; Suetonius (AD 117-138), a tu je i Svetonije, glavni sekretar imperatora Adrijana [*Claudias*, 25].

„Mišljenje kako je Krist Biblije plod puke ljudska maštarije, te da nema nikakvog historijskog uporišta, čini zapravo evanđelja najvećim litaralnim čudom. I to onoliko koliko je čudo živi Krist istorije. Ernes Renan primjećuje da bi Isus trebalo da izmisli Isusa. J. J. Ruso tvrdi da je daleko nezamislivije da takvu historijsku priču osmisle brojene ličnosti, nego da je ona plod pera jedne sobe.“ (Sanders, J. Oswald. *The Incomparable Christ*. Moody Press. Chicago, 1971, str.57.)

Njeno ime je Isus.

„On koji grijeha ne učini nit mu usta prijevaru izustiše; on koji na uvredu nije uvredom uzvraćao i mučen nije prijetio, prepuštajući to Sucu pravednom.“ (1. Petrova 2:22-23)

BEZGREŠNI

Isusov život je sušta suprotnost grešnoj kulturi našeg svijeta. Bio je i ostao jedini koji se rodio bez grijeha, „*budući da je prošao kroz sva iskušenja kao i mi, ali nije sagriješio.*“ (Hebrejima 4:15, suvremeni prijevod) Nikada nije pomislio ništa zlo niti loše. Ružna riječ mu nikada nije izašla iz usta. Dok je rastao sa polu-bračom i polu-sestrama u njihovom domu, u Nazaretu,¹⁴⁹ prirodno je ispunjavao Dekalog i sve druge Božije zakone: i ritualno i suštinski. Iako je imao u svemu tijelo nalik našem, bio je potpuno oslobođen grešne tjelesnosti.

„*I znate: on se pojavi da odnese grijeha i grijeha nema u njemu.*“ (1. Ivanova 3:5)

Kada mu je bilo 30 godina, otpočeo je javnu službu.¹⁵⁰ Rat između Boga i Sotone se razbuktao. Đavo je znao zašto je Božiji Sin došao: da ga satre, ali nije znao kako Isus to planira učiniti.

I kao što je iskušavao prvog čovjeka, dok je ovaj još bio savršen, da se ogлуši na Božiji zakon, sada će pokušati drugog savršenog Čovjeka gurnuti u isto: da djeluje protivno Božijim riječima:

„*Isus se, pun Duha Svetoga, vratio s Jordana i Duh ga četrdeset dana vodio pustinjom, gdje ga je iskušavao đavao. Tih dana nije ništa jeo, te kad oni istekoše, ogladnje. A đavao mu reče: »Ako si Sin Božji, reci ovom kamenu da postane kruhom.« Isus mu odgovori: »Pisano je: Ne živi čovjek samo o kruhu.«*“ (Luka 4:1-4)

Primjetimo: Sotona ne gura Isusa u neko „zlo“. Stalo mu je da bezgrešni Čovjek (uljez na njegovom terenu!) djeluje mimo Boga Oca nebeskog. A pomenuli smo negdje u 11. poglavlju *da je grijeh svako razmišljanje ili djelovanje nezavisno od Boga.*

Stvar je u sljedećem: ako bi Mesija počinio i najmanji grijeh, ne bi mogao ispuniti svoju misiju i spasiti adamovsku ogriješovljenu rasu od pokletstva grijeha i smrti. Baš kao prezadužen čovjek koji je nemoćan vraćati tuđe dugove, tako ni grešnik ne može otkupiti drugog grešnika. Ali Božiji Sin koji je postao i Čovječiji Sin nije imao svojih dugovanja, svoje grijeha. Mogao je bezbjedno mahnuti smrti jer je bio oslobođen grijeha. Ali, vidjećemo ubrzo, to nije bio Božiji plan.

U međuvremenu Sotona je iskušavao Isusa da zgriješiti tako što bi uradio nešto mimo božanskog savršenog plana. Ali Isus mu je svaki put zatvarao usta navodeći riječi Biblije.¹⁵¹

„*I povede ga đavao na visoko, pokaza mu odjednom sva kraljevstva zemlje i reče mu: »Tebi ću dati svu ovu vlast i slavu njihovu jer meni je dana i komu hoću, dajem je. Ako se dakle pokloniš preda mnom, sve je tvoje.« Isus mu odgovori:*

¹⁴⁹ Matej 13:55-56. Isus je odrastao u Nazaretu (Matej 2:22-23; Luka 2:51-52), radeći kao stolar uz svog očuha, Josipa. (Marko 6:3) Njegova poniznost je vrijeđala sve koji su očekivali junaka i osvajača, a ne poniznog Slugu.

¹⁵⁰ „*Isus je imao oko trideset godina kada je počeo da djeluje. Svijet je mislio da je on bio Josipov sin...*“ (Luka 3:23)

¹⁵¹ Recimo, Isus u Luki 4:4 citira Mojsijevu Toru, tj. Ponovljeni zakon 8:3

»Pisano je: Klanjaj se Gospodinu, Bogu svomu, i njemu jedinomu služi!« (Luka 4:5-8)

Kao što je Bog Adamu dao vlast nad tvorevinom, tako sada Sotona nudi Gospodu Isusu „vlast“ koju je uzurpirao kada je prvi čovjek odlučio slijediti ga.¹⁵² Za razliku od Adama, Isus nije poslušao Sotonu.

Isus ne može sagriješiti jer je Bog nesagrješiv.

A Božija riječ se utjelovila.

ISUSOVI SLJEDBENICI

Nedugo po otpočinjanju javne službe, Isus je odabrao Dvanaesticu da ga prate gdje god bude išao. Sa njima su išle i mnoge žene i svi su oni bili svjedoci svega što je Gospod govorio i činio.

„Zatim zareda obilaziti gradom i selom propovijedajući i navješćujući evanđelje o kraljevstvu Božjemu. Bila su s njim dvanaestorica i neke žene koje bijahu izliječene od zlih duhova i bolesti: Marija zvana Magdalena, iz koje bijaše izagnao sedam đavola; zatim Ivana, žena Herodova upravitelja Huze; Suzana i mnoge druge. One su im posluživale od svojih dobara.“ (Luka 8:1-3)

Isus je svima iskazivao poštovanje: muškarcima, ženama i djeci. Evanđelja nam bilježe mnoge narative u kojima jasno vidimo poštovanje s kojim se ophodio prema ženama, baš posebnu blagonaklonost koja je prevazilazila ondašnju rimsku i hebrejsku kulturu. Za njega je svaka ljudska osoba beskonačno vrijedna, a ipak nikada nikoga nije primorao da mu vjeruje i slijedi ga.

KLJUČNO PITANJE

Isusa su uglavnom slijedili obični ljudi, ali ne i vođe hebrejskog naroda.¹⁵³ Jednog dana učenicima je postavio pitanje:

„Šta mislite o Kristu? Čiji je on sin?“ (Matej 22:42)

Rekli su mu da je Mesija, potomak kralja Davida. Na to, On ih je podsjetio da im je i sam David prorokovao obećanog Spasitelja, i kao njegovog zemaljskog potomka i kao Božijeg Sina.¹⁵⁴

Nešto ranije ih je pitao slično pitanje:

„Kad Isus dođe u krajeve Cezareje Filipove, upita učenike: »Što govore ljudi, tko je Sin Čovječji?« Oni rekoše: »Jedni da je Ivan Krstitelj; drugi da je Ilija; treći opet da je Jeremija ili koji od prorokâ.« Kaže im: »A vi, što vi kažete, tko sam ja?« Šimun Petar prihvati i reče: »Ti si Krist-Pomazanik, Sin Boga živoga.« Nato Isus reče njemu: »Blago tebi, Šimune, sine Jonin, jer ti to ne objavi tijelo i krv, nego Otac moj, koji je na nebesima.“ (Matej 16:13-17)

Prije ili kasnije svi smo pred istim pitanjem: šta mislimo o Isusu? Ko je on? Čiji je Sin?

ŠTA KAŽU NEKI?

¹⁵² Zbog ljudskog grijeha Sotona je zaista postao „vladar ovog svijeta“ i „duh koji je sada na djelu među onima koji se ne pokoravaju Bogu.“ (Ivan 12:31; Efežanima 2:2) Isus je došao da obnovi čovjekovu izgublenu prevlast nestalu padom u grijeh. Ali ne na sotonski način već na Božiji!

¹⁵³ Luka 18:9-14. Farizeji su spajali svoju tradiciju i Božiju riječ. Zato im se pobožnost pretvorila u tjelesnost koja je prezirala sve koji im nisu pripadali kao grupi. Poštovali su Boga riječima ali im je srce bilo daleko od njega.

¹⁵⁴ Psalam 110; Psalam 2; Matej 21:41-46

Za mnoge zapadnjake Isus nije ništa drugo nego jezička poštapalica, uglavnom za psovanje.

Neki kažu da je bio veliki moralni učitelj i – ništa više. Pravovjerni Hebreji čak mu izbjegavaju izgovarati ime, i ističu kako je bio „samo običan čovjek“.

Za Hinduse on je tek jedno od samoostvarenja među mnogim bogovima i boginjama.

Reče mi nekom prilikom moj komšija musliman: „Mi poštujemo Isusa kao velikog proroka, ali on nije Sin Božiji!“ Evo kako mi je neko pisao o tome:

„Živim u Saudijskoj Arabiji... Mi vjerujemo da je Isus običan prorok a ne Božiji Sin. Nisu ga ubili. Ponovo će doći i svi će tada vidjeti čiji je on, da je naš. Nadam se da će se to dogoditi za vrijeme vašeg života, pa da se i vi priključite našoj divnoj religiji i vidite pravo svjetlo!“

A ovako mi je pisao jedan Malezijac:

„Vjerujem da je Bog jedan i da nikada nije ni bio niti ličio na čovjeka... Ako bilo ko vjeruje da je Bog postojao kao ljudsko biće, taj je veliki bogohulnik.“

Sva ova uvjerenja potiču iz onoga što Kuran kazuje o Isusu.

ŠTA KURAN GOVORI O ISUSU?

Kuran dosljedno ponavlja da Isus „nije ništa više od proroka“ (sura 4:171-173; 5:75; 2:136) Ali ova sveta knjiga muslimana takođe kazuje da je Isus jedinstven među prorocima, da nije imao biološkog oca i naziva ga *Isa ibn Maryam*, tj. „sin Merjemin“ (sura 19:34) Takođe, Kuran govori o grijesima proroka, ali nikada o Isusovom grijehu. Nazvan je „dječakom čistim“.¹⁵⁵ Kuran Isusa predstavlja kao jedinog proroka koji ima silu stvaranja života, otvaranja očii slijepcima, očišćenja gubavaca i podizanja iz mrtvih.¹⁵⁶ Jedino Isusu Kuran dodjeljuje uzvišenu titulu *Al Masih* (Mesija), *Ruh Alah* (duša/duh Božiji) i *Kalimat Alah* (Božija riječ).¹⁵⁷

Uprkos ovih jasnih kuranskih potvrda Isusove posebnosti, moramo reći i ovo: *Isa ibn Maryam*, tj. „sin Merjemin“ je ipak oslikan radikalno drugačije nego li Isus u Bibliji. Recimo, isti stihovi Kurana koji Isusa časte sjajnim titulama kažu i ovo: „...*Mesih, Isa, sin Merjemin, samo je Allahov poslanik, i Riječ Njegova koju je Merjemi dostavio, i Duh od Njega; zato vjerujte u Allaha i Njegove poslanike i ne govorite: "Trojica su!" Prestanite, bolje vam je! Allah je samo jedan Bog - hvaljen neka je On! - zar On da ima dijete?!...“* (4:171)

U Senegalu smo doživjeli da nam i djeca i odrasli ponavljaju: „Bog nema sina!“ i „Isus nije razapet!“

Ali odakle im zamisao o tome da Isus nije razapet na krst? Iz četvrte sure Kurana, koja kaže: „*zbog nevjerovanja njihova (Hebreja) i zbog iznošenja teških kleveta protiv Merjeme i zbog riječi njihovih: "Mi smo ubili Mesiha, Isaa, sina Merjemina, Allahova poslanika!" A nisu ga ni ubili ni raspeli, već im se pričiniilo. Oni koji su se o njemu u mišljenju razilazili, oni su sami o tome u sumnji bili; o tome nisu ništa pouzdano znali, samo su nagađali; a sigurno je da ga nisu ubili, već ga je Allah uzdigao Sebi. - A Allah je silan i mudar.*“ (4:156-158)

ŠTA NAM KAZUJE BIBLIJA?

¹⁵⁵ Kuran 19:19; kontrast: 48:2; 47:19

¹⁵⁶ Kuran: 19:19; 3:45-51; 5:110-112; 19:19

¹⁵⁷ Kuran: 4:171

Vijekovima prije nego je napisan Kuran, četrdesetak proroka i apostola, pisaca i Starog i Novog zavjeta, na svoj način su oslikali Mesiju i njegovu misiju. Kada je riječ o Isusovoj tituli „Sin Božiji“, apostol Ivan – neko ko je živio sa Isusom više od tri godine – ovako svjedoči:

„Isus je pred svojim učenicima učinio i mnoga druga znamenja koja nisu zapisana u ovoj knjizi. A ova su zapisana da vjerujete: Isus je Krist, Sin Božji, i da vjerujući imate život u imenu njegovu.“ (Ivan 20:30-31)

Isti apostol piše i ovo:

„U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše u Boga i Riječ bijaše Bog. Ona bijaše u početku u Boga. Sve postade po njoj i bez nje ne postade ništa... I Riječ tijelom postade i nastani se među nama i vidjesmo slavu njegovu – slavu koju ima kao Jedinorođenac od Oca – pun milosti i istine.“ (Ivan 1:1-3.14)

Prije nekoliko godina povjerio mi se jedan prijatelj musliman: „Kuran časti Isusa titulom *Kalimat Alah* (Božija riječ) i *Ruh Alah* (Božija duša). Ako je to tako, da je Isus Božija Riječ i Duša Božija, onda je on Bog!“ Kasnije su ga neki optužili za bogohuljenje i širk, idolatrija na arapskom jeziku (zato što je pominjao *partnersko spajanje s Bogom*).¹⁵⁸ Pa, barem je bio u dobrom partnerstvu! Naime, i Isusa su savremenici, vjerske vođe, optužili na isti način, za istu stvar. A on im je uzvratio:

„Ja i Otac jedno smo.« Židovi ponovno pograbiše kamenje da ga kamenuju. Isus im odgovori: »Mnoga vam dobra djela Očeva pokazah. Za koje me od tih djela kamenujete?« Odgovoriše mu Židovi: »Zbog dobra te djela ne kamenujemo, nego zbog hule: što ti – čovjek – sebe Bogom praviš.«“ (Ivan 10:30-33)

Hebreji su optužili Isusa da je pokušao ono što je pokušao i Lucifer: preotimanje jedinstvene, svevišnje pozicije koja pripada jedino Bogu. Optužili su ga što se „progllašava Bogom“.

A stvar je bila upravo obrnuta!

UTJELOVLJENJE, NE OBOŽENJE

Ni Isus ni proroci nisu govorili o čovjeku koji će postati Bog. Ali Biblija je jasna u nečemu drugom: Bog će postati čovjek.

Sedam vijekova prije rođenja Mesije ovako je napisao prorok Izaija:

„Narod koji je u tmuni hodio svjetlost vidje veliku; one što mrklu zemlju obitavahu svjetlost jarka obasja... Jer, dijete nam se rodilo, sina dobismo; na plećima mu je vlast. Ime mu je: Savjetnik divni, Bog silni, Otac vječni, Knez mironosni.“ (Izaija 9:1.5)¹⁵⁹

I još piše prorok: „Na visoku se uspni goru, glasniče radosne vijesti, Sione! Podigni snažno svoj glas, glasniče radosne vijesti, Jeruzaleme! Podigni ga, ne boj se, reci judejskim gradovima: »Evo Boga vašega!«“ (40:9)

¹⁵⁸ Najveći grijeh u islamu je „širk“ (arapski naziv za idolatriju). Širk je grijeh poistovećivanja, izjednačavanja bilo koga ili bilo čega s Bogom..

¹⁵⁹ Uočimo titule koje su dodjeljene Sinu:

Divni – pridjev koji pripada jedino Bogu, a znači *neuporedivi*.

Savjetnik – Mesija je *oličenje Mudrosti*.

Bog silni – Bog će na sebe uzeti ljudsko tijelo.

Otac vječni – vlasnik je *vječnosti*.

Knez mironosni – pružice *unutrašnji i sveopšti mir*.

Od početaka je Bog planirao utjelovljenje (kada Bog na sebe uzima ljudsko tijelo) a ne oboženje (kada se čovjek sam pretvara u Boga). Bogohulno je govoriti kako čovjek postaje Bog, ali prepoznati kako *vječna Božija Riječ postaje čovjek* znači prihvatiti božanski plan koji postoji oduvijek.

NA PAPIRU I U LIČNOSTI

Na koji način nekoga možemo najbolje upoznati?

* Ograničavanjem komunikacija na pisma?

* Ili, nakon dopisivanja izvjesno vrijeme, susretom licem k licu i druženjem?

Predivan, kakva je i sama Biblija, Bog je nekada hodao i razgovarao sa Adamom i Evom, već planirajući kako će ga njihovi potomci lično upoznavati. Dakle, nikada nije namjeravao komunikaciju s nama ograničiti samo na papir. Oduvijek je želio s nama imati odnos uživo. Gospod koji se vijekovima javljao ljudskom rodu preko proroka koji su njegovu Riječ zapisivali na pergamentima i papirusima, obećao je da će nam se otkriti kao čovjek od krvi i mesa. Dakle, nije samo želio dati nam svoje riječi u Knjizi, već i svoju Riječ u tijelu.

Tako čitamo:

„Zato On ulazeći u svijet veli: ... nego si mi tijelo pripravio.“ (Hebrejima 10:5)¹⁶⁰

„Da, po sveopćem uvjerenju, veliko je Otajstvo pobožnosti: On, očitovan u tijelu...“ (1. Timoteju 3:16)

Onaj koji je neomeđen vremenom i prostorom omeđio se ljudskim tijelom!

TO MU JE ISPOD ČASTI I VELIČANSTVA?

Iako je Bog uporno ponavljao i ponavljao svoje namjere, da prebiva sa čovjekom, često čujem: „Daleko bilo da veličanstveno slavni Bog postane čovjek!“

Istina je da sama zamisao utjelovljenja prosto raspamećuje, ali znači li to i da je ispod božanske časti? Ili je dio Božije prirode i plana da vrati čovjeka, svoje stvoreno biće u zajedništvo sa sobom?

Život nas uči da su nam najbliži oni koji prolaze iskustva koja i sami prolazimo. Najpozvaniji da tješe i pomažu ljudima u nevoljama su oni koji su i sami prošli te nevolje. A naš je Stvoritelj najpozvaniji i najuzvišeniji Tješitelj. Evo kako čitamo o tome:

„Pa budući da djeca imaju zajedničku krv i meso, i sam on tako postade u tome sudionikom... Doista, u čemu je iskušani trpio, može iskušavanima pomoći... Ta nemamo takva Velikog svećenika koji ne bi mogao biti supatnik u našim slabostima, nego poput nas iskušavana svime, osim grijehom.“ (Hebrejima 2:14.18; 4:15)

Bog je od prapočetaka planirao na sebe preuzeti ograničenost i nepovoljnost materijalnog tijela; da mu bude crno ispod noktiju, da osjeti glad, bol i proživi sve što i sami proživljavamo. Svi koji uče drugačije ne samo što odbacuju Božije proroke i njegov plan, već odbacuju njegovu prirodu i atribute. Umjesto da prihvate božansko otkrivenje o sebi – da je vjeran Stvoritelj koji nas voli i želi da ga lično upoznamo – tvrde da je nesaznatljiv i nepredvidiv.

¹⁶⁰ David je prorekao da će Gospod kao čovjek doći na našu planetu: „Tada rekoh: »Evo dolazim! U svitku knjige piše za mene“ (Psalam 40:7) Malahija objavljuje da će Bog poslati prethodnika, da pripremi narod na dolazak „Gospoda“. (Malahija 3:1)

Nema ništa „veličanstveno“ u tome da nije voljan sići na zemlju, na nivo sluge koji nam služi na blagoslov. Nikada u istoriji naš Stvoritelj nije prezirao tako nešto: da se spusti na naš nivo. Pa mi smo njegova tvorevina i zamisao u kojoj uživa!¹⁶¹ U Novom zavjetu čitamo:

„*Ta poznate darežljivost Gospodina našega Isusa Krista! Premda bogat, radi vas posta siromašan, da se vi njegovim siromaštvom obogatite.*“ (2. Korinćanima 8:9)

Radi našeg, radi tvog i mog dobra je vječna Riječ posjetila našu planetu kao ličnost, kao čovjek. Stvoritelj svemira „premda bogat“ slavom i čašću „osiromaši“, zauzevši mjesto sluge. Zašto? Da bismo se mi obogatili, ali ne novcem i materijalnim vrijednostima, već duhovnim blagoslovima: oproštenjem, pravednošću, vječnim životom; da bismo srce ispunili njegovom ljubavlju, radošću, mirom i svetim željama.

TAKO ODREĐENA VELIČINA

Mnogi misle da je Bog prevelik da bi sišao na zemlju u ljudskom tijelu, u krvi i mesu. Možda ovaj stav potiče od toga što sam pojam „velik“ mi različiti različito shvatamo. Evo kako je Isus učenicima definisao istinsku veličinu:

“*Zato ih Isus dozva i reče im: »Znate da oni koji se smatraju vladarima gospoduju svojim narodima i velikaši njihovi drže ih pod vlašću. Nije tako među vama! Naprotiv, tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj! I tko hoće da među vama bude prvi, neka bude svima sluga. Jer ni Sin Čovječji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj daje kao otkupninu za mnoge.«*” (Marko 10:42-45)

Najveći je onaj koji se najviše ponizi i najbolje služi drugima.

I baš je to Stvoritelj sveg svijeta uradio za nas.¹⁶²

KO JE TAJ!?

Nekom prilikom Isus je na ribarskoj lađi prelazio Galilejsko jezero.

“*I gle, žestok vihor nastaje na moru tako da lađu prekrivahu valovi. A on je spavao. Oni pristupiše i probudiše ga govoreći: »Gospodine, spasi, pogibosmo!« Kaže im: »Što ste plašljivi, malovjerni?« Tada ustade i zaprijeti vjetrovima i moru te nastaje velika utiha. A ljudi su u čudu pitali: »Tko je taj da mu se i vjetrovi i more pokoravaju?«*” (Matej 8:24-27)

I kako su učenici saznali odgovor na svoje pitanje: Ko je taj? Isus je očigledno bio čovjek. Na njihove oči je spavao dubokim snom usred oluje. Vidjeli su ga umornog, gladnog i žednog. A kada su ga probudili, povikao je oluji, prekorio je i smirio!? U času se sve utišalo, i vjetar i talasi.

¹⁶¹ Zar je zaista Bogu ispod časti i veličanstva spustiti se na naš nivo? Zamislite da sa prijateljem razgovarate o dvojici istaknutih duhovnih vođa. Nazovimo jednog Omar a drugog Aron. Prijatelj vam kaže: „Aron se igra s autićima a Omar ne!“ A vi, veliki poštovalac Arona, odgovarate: „Nikada! Daleko bilo da se Aron igra s autićima!“ Isprva se takva reakcija čini i ispravnom i razumnom. Ali vaš razgovor potom prelazi na to da i Aron i Omar imaju sinove koji ih toliko vole, da rado sjednu s njima na pod i pridruže im se u igri. E, sad, sad ste već shvatili da Aron uživa igrajući se ovako sa svojim mališanom, a Omaru je tako nešto ispod časti i dostojanstva. Ko je, dakle, od njih dvojice bolji otac, čovjek i vođa? Slično je kada ljudi kažu: „Nedostojno je Boga Svevišnjeg da se na Zemlji pojavi kao čovjek!“ Oni to govore iskreno i namjere su im dobre, ali ne znaju kako time ne samo da ne veličaju Božiju slavu, nego je i umanjuju.

¹⁶² Čitajte Evanđelje po Ivanu 13, kada Isus učenicima pere noge, što je bila obaveza najneznatnijih slugu! Sva četiri evanđelja (Matej, Marko, Luka i Ivan) nam oslikavaju Slugu nad slugama: nebeskog Gospoda!

Čitav jedan milenijum ranije, Psalmista je napisao: „*Jahve, Bože nad vojskama, tko je kao ti? Silan si, Jahve, i vjernost te okružuje. Ti zapovijedaš bučnome moru, obuzdavaš silu valova njegovih.*“ (Psalam 89:8-9)

Zaista: ko je Taj?

Evandjelja nam kazuju da je Isus hodao po vodi.¹⁶³ Čitamo da se učenici na to „veoma, prekomjerno, snebivahu“. (Marko 6:51) Ali Isus nije radi toga umirio vjetar i bijesne talase. Nije tražio ljudsko divljenje već njihovo razumijevanje onoga ko je i šta je.

Oko dva milenijuma ranije, prorok Job je rekao o Bogu:

„*Jedini on je nebesa razapeo i pučinom morskom samo on hodao.*“ (Knjiga o Jobu 9:8)

Zaista: ko je Taj?

Bog nas poziva da spojimo tačkice i shvatimo konačno ko je Isus.

Tragedija je u tome što velika većina ljudi nikada to ne uradi.

„...*bijaše na svijetu i svijet po njemu posta i svijet ga ne upozna*“ (Ivan 1:10)

Zaista: ko je Taj?

Evo kako sam Isus odgovora ko je u času kada masa namrgođenih neistomišljenika škripi zubima na njega:

„JA JESAM.“

„*Ja sam svjetlost svijeta; tko ide za mnom, neće hoditi u tami, nego će imati svjetlost života... Zaista, zaista, kažem vam: ako tko očuva moju riječ, neće vidjeti smrti do vijeka... Rekoše mu Židovi: »Sada vidimo da imaš zloduha. Abraham umrije, tako i proroci, a ti kažeš: 'Ako tko čuva moju riječ, neće okusiti smrti do vijeka.' Zar si ti veći od oca našega Abrahama, koji je umro? Pa i proroci pomriješe. Kime se to praviš?« Odgovori Isus... Abraham, otac vaš, usklikta što će vidjeti moj Dan. I vidje i obradova se.« Rekoše mu nato Židovi: »Ni pedeset ti još godina nije, a vidio si Abrahama?« Reče im Isus: »Zaista, zaista, kažem vam: prije negoli Abraham posta, Ja jesam!« Nato pograbiše kamenje da bace na nj. No Isus se sakri te iziđe iz Hrama.“ (Ivan 8:12,52-53,56-59)*

Zašto su Hebreji htjeli kamenovati Isusa? Zato što je rekao: „*Ako tko očuva moju riječ, neće vidjeti smrti do vijek.*“ A posebno zbog tvrdnje: „*Prije negoli Abraham posta, Ja jesam.*“ Isus ne samo da je ispovijedio vlast nad smrću, već i prednost nad Abrahamom, koji je umro 19 vijekova ranije. A povrh svega se oslovio božanskim ličnim imenom Jehova – Ja jesam!¹⁶⁴

A svi koji su ga slušali znali su šta to znači. Zato su ga optužili za bogohuljenje i odmah posegnuli za kamenicama da ga smaknu.

BOGU SVOME JEDINOM SLUŽI!

Isus je jasno i dosljedno učio da je jedino Bog dostojan našeg klanjanja i obožavanja. Rekao je: „*Gospodinu, Bogu svom se klanjaj i njemu jedinom služi!*“ (Matej 4:10) Pa ipak, evandjelja bilježe barem deset prilika u kojima su se ljudi prostrli pred njim u obožavanju. „*I gle, pristupi neki gubavac, pokloni mu se do zemlje*¹⁶⁵ i reče: »*Gospodine, ako hoćeš, možeš me očistiti.*« Isus pruži ruku i

¹⁶³ Matej 14; Marko 6; Ivan 6

¹⁶⁴ Da je Isus samo želio reći kako je postojao prije Abrahama, reako bi: „Prije negoli Abraham posta, ja sam bio.“ Ali nije. Rekao je „*prije negoli Abraham posta, Ja jesam!*“. Vidite 9. poglavlje o imenici JHVH (Izlazak 3:14)

¹⁶⁵ „Pokloni mu se do zemlje“ je izraz obožavanja, isti onaj kojima se opisuje bogopoklonjenje. (Uporedite Matej 8:2 sa Otkrivenjem 7:11, jer u oba slučaja je riječ o grčkom izrazu *proskneo*: prostrijeti se u obožavanju, u proslavljanju.)

dotakne ga se govoreći: »Hoću, očisti se!« I odmah se očisti od gube.» (Matej 8:2-3)
Da li ga je Isus prekorio i podigao na noge? Nije. Samo ga je taknuo i – iscijelio.

Nakon što je Isus uskrsnuo iz mrtvih, apostol Toma je pao na koljena pred njim i ispovijedio: „Moj Gospod i moj Bog!“ Da li ga je Isus ušutkao prekorno? Nije. Uzvratilo mu je: „*Budući da si me vidio, povjerovao si. Blaženi koji ne vidješe, a vjeruju!*“ (Ivan 20:28-29)

I šta nas sve ovo navedeno uči o tome ko je Isus?

ODLUČITE SAMI

Svako od nas mora za sebe donijeti odluku ko je Isus za njega. Samo ne posežite za protivriječnostima. Jer, ako je on „veliki prorok“, kako mi ono reče moj komšija, onda je pitanje ko je taj koji je za sebe tvrdio da je vječna božanska Riječ i da je Sin Božiji. Tvrdnja kako „Isus nije ništa više od proroka“ znači poricati i sve proročke riječi i sve što je Isus tvrdio o sebi.¹⁶⁶

Klajv Stejpls Luis, bivši skeptik i jedan od najumnijih ljudi XX vijeka, ovako piše o Isusu:

„Šta ovdje, zapravo, želim? Spriječiti bilo koga da kaže nešto stvarno budalasto, a što ljudi često govore o njemu: 'Spreman sam prihvatiti Isusa kao velikog moralnog učitelja, ali ne i to što se izjašnjavao za Boga!'“ Tako nešto nipošto ne smijemo reći. Čovjek koji je samo čovjek, a rekao je šta je Isus rekao, svakako nije veliki moralni učitelj. Ili je ludak ili je pakleni đavo. Na to se svodi vaš izbor. Dakle, ili je ovaj čovjek bio Božiji Sin ili nije. Ili je bio ludak ili nešto još gore. Možete ga etiketirati kao budalu, možete ga pljunuti i ubiti kao đavola... ili možete mu se pokloniti, prostrijeti se do njegovih nogu i priznati ga za svog Boga i Gospoda. Ali svakako ne izgovarajte takvu snishodljivu besmislicu – da je bio veliki učitelj. On nam ne ostavlja mogućnost za tako nešto. Nikada i nije namjeravao.“¹⁶⁷

„RECI NAM OTVORENO“

Vrlo često mi govore: „Pokaži ti meni u Bibliji gdje je Isus rekao: 'Ja sam Bog!'?“ Vjerske vođe njegovog vremena su pokušavale isto: da ga namame da izjavio baš to.

„*Okružili ga Židovi i govorili mu: »Dokle ćeš nam dušu držati u neizvjesnosti? Ako si ti Krist, reci nam otvoreno!« Isus im odgovori: »Rekoh vam pa ne vjerujete.*

Djela što ih ja činim u ime Oca svoga – ona svjedoče za mene... Ja i Otac jedno smo.« Židovi ponovno pograbiše kamenje da ga kamenuju. Isus im odgovori: »Mnoga vam dobra djela Očeva pokazah. Za koje me od tih djela kamenujete?« Odgovoriše mu Židovi: »Zbog dobra te djela ne kamenujemo, nego zbog hule: što ti – čovjek – sebe Bogom praviš.«“ (Ivan 10:9,24-25,30-33)

Zašto ga je ovo pobožno mnoštvo htjelo ubiti kamenicama? Zato što je ispovijedio svoje jedinstvo s Ocem! Nije bilo sumnje kako su oni to razumjeli: čovjek ne može biti jedno s Bogom. Blasfemija! Bogohuljenje! A opet, ti isti Hebreji su svakodnevno ispovijedali: „Adonaj Elohenu, Adonaj ehad“, što znači: „Gospod Bog tvoj (a imenica je u množini), Gospod je jedini (imenica u jednini)“. Isus se izjasnio

¹⁶⁶ Ukoliko se i dalje držite nedokazane tvrdnje o neautentičnosti Biblije, pročitajte treće poglavlje ovog naslova: *Iskrivljena ili očuvana?*

¹⁶⁷ Lewis. C.S. *Mere Christianity*. NY: Macmillan-Collier, 1960, str.55-56.

da je Božiji Sin koji oduvijek dijeli božanstvo sa Ocem i Duhom.¹⁶⁸ Zato su ga Hebreji optužili za bogohuljenje.

Opet, Isus se nije nikada razmetao činjenicom da je vječna Riječ i da je Božiji Sin. Nije išao unaokolo vičući: „Ja sam Bog!“ Štaviše. Živio je najobičnijim ovozemaljskim životom, savršeno ponizan i voljno pokoran Bogu.

Isus je jedina ljudska osoba koja je mogla reći: „*Jer siđoh s neba ne da vršim svoju volju, nego volju onoga koji me posla.*“ (Ivan 6:38) U tome je sva slava njegovog života: premda preuzvišeni Božiji Sin, ponizio se i postao Sin čovječiji.

Dakle, bio je njegov izbor da svima saopšti ko je: ponizno, ali silno. Jednom prilikom mu je prišao raskošno odjeven mladi čovjek i oslovio ga kao „Dobrog učitelja“. On mu je uzvratilo riječima: „*Što me zoveš dobrim? Nitko nije dobar, doli Bog jedini.*“¹⁶⁹ (Luka 18:19) On ne vjeruje da je Isus Bog. Ali Isus ga, kao samo utjelovljenje dobrote, poziva da složi slagalicu i sam uvidi s kim to razgovara.

Da, Isus želi da i mi to posložimo u sebi i shvatimo.¹⁷⁰

KADA DJELA PODUPIRU RIJEČI

Nebrojeni čudesni znaci i silna čuda, koja je Isus učinio, pokazala su da ima autoritet nad svakim elementom ove ogrijehovljene i grijehom proklete tvorevine. Znao je šta ljudi misle, opraštao im je grijehe, umnožavao hranu, tj. hljeb i ribu za hiljade ljudi, utišavao je oluju i iz opsjednutih istjerivao zle duhove. Riječju ili dodirrom iscjeljivao je bolesne, hromima vraćao hod, slijepima vid, gluhima sluh. Čak je i nekolicinu mrtvih vratio u život. Sve to je bilo baš kako je prorok predskazao: bio je „mišica Gospodnja“.¹⁷¹

Isusova transcendentna slava je isijavala iz svakog damara njegovog bića, ali je bila vidljiva samo onima koji su za takve stvari imali duhovne oči. Radio je onako kako je govorio. Djelima je potkrijepio svaku svoju riječ. Recimo, govorio je da je „Život“. A čime je dokazao tu svoju autentičnost? Vraćao je mrtve u život.

Jednom prilikom je otišao na grob tek preminulog prijatelja, Lazara, koga su sahranili četiri dana ranije. Tijelo mu je bilo položeno u grob isklesan u stijeni. Dočekale su ga Lazereve uplakane sestre, a on ih je utješio obećanjem da će im brat oživjeti.

Na to su mu sestre uzvratile: „*»Znam da će uskrsnuti o uskrsnuću, u posljednji dan.*« Reče joj Isus: *»Ja sam uskrsnuće i život: tko u mene vjeruje, ako i umre, živjet će.*«“ (Ivan 11:24-25)

¹⁶⁸ O tome šta su proroci učili o Božijem množinskom jedinstvu, vidite 9. poglavlje knjige.

¹⁶⁹ Mnogi se sapliću o drugi dio priče o Isusu i bogatom mladom čovjeku. Naime, on mu je došao s pitanjem: „*Učitelju, koje mi je dobro činiti da imam život vječni?*“ (Matej 19:16; Marko 10:17; Luka 10:25) Mnoštvu se njegovo pitanje činilo valjanim, ali ne i Gospodu. Jer, znao je jedno: čovjek nije razumio osnovnu istinu o božanskoj beskonačnoj svetosti i čovjekovoj potpunoj pokvarenosti. Samopravenici zamišljaju raj kao nagradu za svoju dobrotu i dostignuća. I ovaj čovjek želi biti dovoljno dobar. On je kao klinac koji s dinarom u ruci stoji pred najbogatijim čovjekom na svijetu i pita ga: „*Koliko da ti dam da bih naslijedio tvoje bogatstvo?*“ Nego, kako je Isus odgovorio ovom čovjeku? Uputio ga je na 10 zapovijesti, na Toru, kako bi mu pokazao jedno: niko u svojoj snazi ne može zadovoljiti Božije svete standarde pravednosti. Nema „vječnog života“ za one koji misle da se zadobija „činjenjem dobra“!

¹⁷⁰ Isus je još rekao: „*Neka se ne uznemiruje srce vaše! Vjerujte u Boga i u mene vjerujte!... Odgovori mu Isus: »Ja sam Put i Istina i Život: nitko ne dolazi Ocu osim po meni... »Tko je vidio mene, vidio je i Oca. Kako ti onda kažeš: 'Pokaži nam Oca'? Vjerujte mi: ja sam u Ocu i Otac u meni. Ako ne inače, zbog samih djela vjerujte.*“ (Ivan 14:1,6,9,11)

¹⁷¹ Izaija 53:1; Ivan 12:28; Luka 1:51; vidite i ove tekstove: Izaija 40:10-11; 51:5; 52:10; 59:16; 63:5; Jeremija 32:17

A onda, da bi pokazao da ne govori u prazno, Isus je uradio nešto izuzetno. Evo kako dalje čitamo: „*Rekavši to povika iza glasa: »Lazare, izlazi!« I mrtvac iziđe, noge mu i ruke bile povezane povojima, a lice omotano ručnikom. Nato Isus reče: »Odriješite ga i pustite neka ide!« Tada mnogi Židovi koji bijahu došli k Mariji, kad vidješe što Isus učini, povjerovaše u nj. A neki od njih odu farizejima i pripovjede im što Isus učini... Toga dana dakle odluče da ga ubiju... A glavari svećenički odlučiše i Lazara ubiti jer su zbog njega mnogi Židovi odlazili i vjerovali u Isusa.*“ (Ivan 11:43-46,53; 12:10-11)¹⁷²

O, kako je ljudsko srce tvrdokorno!

TVRDOKORNA SRCA

Dok je Isusova popularnost rasla, vjerske vođe su postajale sve ljubomornije, dok su se narodne vođe ujedinile u jednom: ovog Nazarećanina bi trebalo zauvijek ušutkati! Očajno su tražili povod za to, bilo kakav razlog kako bi ga optužili za bogohuljenje i pogubili. Ali kako da to urade s nekim ko je jedini savršeni čovjek ikada rođen.

Jedne subote Isus je ovako naučavao u sinagogi:

„*Uđe ponovno u sinagogu. Bio je ondje čovjek usahle ruke. A oni vrebahu hoće li ga Isus u subotu izliječiti, da ga optuže. On kaže čovjeku usahle ruke: »Stani na sredinu!« A njima će: »Je li subotom dopušteno činiti dobro ili činiti zlo, život spasiti ili pogubiti?« No oni su šutjeli.*

A on, ražalošćen okorjelošću srca njihova, srdito ih ošinu pogledom pa reče tom čovjeku: »Ispruži ruku!« On ispruži – i ruka mu zdrava! Farizeji iziđu i dadnu se odmah s herodovcima na vijećanje protiv njega kako da ga pogube.

Isus se s učenicima povuče k moru. Za njim je išao silan svijet iz Galileje. I iz Judeje, iz Jeruzalema, iz Idumeje, iz Transjordanije i iz okolice Tira i Sidona – silno je mnoštvo čulo što čini i nagrnulo k njemu. Stoga reče učenicima neka mu se zbog mnoštva pripravi lađica da ga ne bi zgnjeli. Jer mnoge je ozdravio pa su se svi koji bijahu pogođeni kakvim zlom bacali na nj da bi ga se dotaknuli. A nečisti duhovi, čim bi ga spazili, padali bi preda nj i vikali: »Ti si Sin Božji!«“ (Marko 3:1-11)

KAKO SU ZLI DUHOVI SHVATALI ISUSA?

Zli duhovi, demoni (doslovno „poznati“) su znali ko je taj Iscjelitelj, jer su mu se obraćali tačnom titulom: „*Ti si Sin Božji!*“

Svi ti pali anđeli su jako dobro poznavali Isusa iz prošlosti prije stvaranja svijeta.

Milenijumima ranije su ga gledali u nebeskoj nepojmljivoj sili i nedokučivoj mudrosti, dok je stvarao nebesa i zemlju. Drhtali su onog dana kada ih je u pravednom gnjevu zbacio sa neba, jer su se pobunili protiv njega i krenuli za Luciferom.¹⁷³ A sada ga evo tu na zemlji, kao jedan od ljudi!

Presuda im je izrečena.

¹⁷² Iako je Bog i u prošlosti, prorocima Iliji i Jelisiju, dao silu da vraćaju preminule u život, niko od njih ni u snu nije izjavio da je „Život“ sam. Jedino je Isus rekao za sebe: „*Ja sam uskrsenje i život...*“

¹⁷³ Prije nego je došao na zemlju, Mesija je bio na nebu. Bio je tamo kada je Lucifer zbačen. Zato je i rekao učenicima: „*Promatrah Sotonu kako poput munje s neba pade.*“ (Luka 10:18)

Autoritet njihovog gazde je satrven.

Posljedice prokletstva grijeha su se počele poništavati.

Vječni Sin, glavom i bradom, kao „sjeme ženino“, ulazi na njihov teren. Zato čitamo: „*A nečisti duhovi, čim bi ga spazili, padali bi preda nj i vikali: »Ti si Sin Božji!*«“ A vjerske vođe? E, oni su počeli kovati zavjeru, kako ga uhvatiti, optužiti i pogubiti.

Jednom prilikom sam govorio baš o ovim stvarima nekim gostima koji su nas posjetili u našem domu. Jedan od njih naposljetku reče: „Pa, to je nevjerovatno! Zli duhovi su pokazali više poštovanja prema Isusu od vjerskih vođa!“

Da, nevjerovatno je... ali istinito.

18

Božiji vječni plan

„Gospodin, koji to obznanjuje odvijeka...“

(Djela 15:19)

Još prije nego je vrijeme počelo otkucavati, Bog je za svoj narod imao do tančina jasan plan. U času kada je grijeh zarazio ljudski rod, Gospod je obznanio svoj naum u zagonetnom obliku. Zato nam Biblija o tome govori kao o „otajstvu Božijem“. (Otkrivenje 10:7)

I danas je većini ljudi ovaj božanski plan ostao nepoznat, tajnovit. Ali, čemu to, jer je to „otajstvo pred vjekovima i pred naraštajima skriveno, a sada očitovano svetima njegovim“. (Kološanima 1:26)

PRIVILEGOVANIJ OD PROROKA

I ovdje je nešto izuzetno: kada se radi o hvatanju Božije priče i poruke, vi i ja smo privilegovaniji od proroka koji su pisali Sveto pismo!

Imamo puninu Božijeg otkrivenja. Oni to nisu imali.

Čitamo kako se završava Božija knjiga. Oni to nisu mogli.

„*To su spasenje istraživali i pronicali proroci koji prorokovahu o milosti vama namijenjenoj. Pronicali su na koje ili kakvo je vrijeme smjerao Duh Kristov u njima, koji je unaprijed svjedočio o Kristovim patnjama te slavama što su nakon njih imale doći: bî im objavljeno da ne sebi, nego vama poslužuju ono što vam sada u Duhu Svetom s neba poslanom navijestiše vaši blagovjesnici, a nadà što se i anđeli žude nadviti.*“ (1. Petrova 1:10-12)

ZAŠTO JE BOG SVOJ PLAN UČINIO TAJNOVITIM?

Nerijetko se čuje pitanje: „Zašto Bog nije odmah rekao ogrijehovljenim ljudima šta namjerava s njima?“ Zašto je svoje naume prikrio i učinio tajnovitim?

Iako suveren, Bog koji nije dužan bilo kome objašnjavati bilo šta, u svojoj je blagonaklonosti otkrio nešto od tajnog plana za budućnost čovječanstva. Ali to je uvijek činio *postepeno* i *oprezno*. Tri su razloga za to.

Prvo, kako smo objasnili u poglavljima V i VI, postepeno otkrivajući svoj plan, Bog nam je pružio obilje *proroštava* i *simbola*, kao i *potvrđanih svjedočanstva*, kako bi novi naraštaji sa sigurnošću znali da imaju poruku o pravom i jedinom Boga.

Drugo, Bog je svoju istinu objavio tako da je prepoznaju samo oni koji je *predano traže*. „*Slava je Božja sakrivati stvar, a slava kraljevska istraživati je.*“ (Mudre izreke 25:2) Mnogi ljudi ne nalaze istinu o Bogu kao što lopov nikada ne sreće policajca – ne žele to!¹⁷⁴

Treće, Bog je svoje naume učinio tajanstvenim zbog Sotone i njegovih sljedbenika.

¹⁷⁴ Hebrejima 11:6; Jeremija 29:13; Izaija 29:11; Matej 11:25; 13:13- 14; Luka 8:4-15; Ivan 6. Mnoge božanske istine su nam otkrivene sa određenom neizvjesnošću, kako bi je otkrili samo oni koji stvarno tragaju za njom. Bog nikoga ne prisiljava da ga sluša, da ga razumije i vjeruje. Samo voljni bogotragaoci dolaze do istine. Ko god je svojevolarno zaslijepljen – ne vidi i ne nalazi ništa.

„... nego nauješćujemo Mudrost Božju, u Otajstvu, sakrivenu; onu koju predodredi Bog prije vjekova za slavu našu, a koju nijedan od knezova ovoga svijeta nije upoznao. Jer da su je poznali, ne bi Gospodina slave razapeli.“ (1. Korinćanima 2:7-8)

Jer, da je Sotona sa svojim sljedbenicima razumio srž Božijeg plana kojim je poražen, nikada ne bi uradio ono što jeste. Štaviše, Bog je sve tako priredio, da bi baš Zli, protiv koga je plan i sačinjen, i sam postao njegov izvršilac!

A koji je to plan?

OTKUPLJENJE!

Bog je obećao da će na svijet poslati bezgrešnog Spasitelja, kao „sjeme ženino“, kao nekoga ko od adamovskog zastranjenja, izbavlja potomke prvih ljudi, koje kršenje zakona vodi u vječnu propast. Bog će svoje obećanje ispuniti u pravom času ljudske historije.

„A kada dođe punina vremena, odasla Bog Sina svoga: od žene bi rođen, Zakonu podložan da podložnike Zakona otkupi te primimo posinstvo.“ (Galaćanima 4:4-5)

„Otkupiti“ znači platiti traženu cijenu za nekoga ili nešto da bi taj neko, to nešto ponovo bilo naše.

Odrastao sam u Kaliforniji i sjećam se dobro malog psa koga smo imali u porodici. Hranio sam ga, igrao se njim, brinuo za njega i čuvao ga. Pratio me je na svakom koraku i ludio od sreće kada bih se vratio iz škole. Ipak, imao je jedan nedostatak: volio je da luta. Na svu sreću uvijek bi se nekako vratio... sve do jednog dana.

Sjećam se, došao sam iz škole a njega nije bilo da mi dotrči u susret. Palo je veče, legao sam, a njega nema pa nema. Sutradan me je otac posavjetovao da nazovem lokalnu kafileriju, to čudno mjesto gdje bi neko vrijeme držali pse i mačke litalice. A onda... zna se – trajno bi ih uspavljivali.

Nazvao sam i – da! Imali su psa koji je odgovarao mom opisu i koji je završio u omći šintera. Moj ljubimac nije ni mogao ni znao kako da se izbavi od ovog zla. Ako mu neko ne pomogne – život mu je okončan za koji dan.

Požurio sam u kafileriju željan svog psa! Ali službenik na šalteru mi reče kako prvo moram platiti kaznu, jer nije dozvoljeno puštati pse da lutaju unaokolo bez kontrole. Naravno, platio sam potreban iznos. O, kako je samo cvilio od sreće kada me je vidio i kada je došao nazad u poznatu sredinu. Bio je otkupljen.

Mislim da to moje dječjačko iskustvo jasno oslikava ovo o čemu pričamo. Kao bogoborci, kao osuđeni grešnici, nismo bili u prilici otkupiti sebe. Ali Bog je poslao svog Sina na svijet, da nas otkupi, i za nas isplati neophodnu otkupninu. A ona je bila neshvatljivo visoka, nedostižna bilo kome od nas ljudi.

„Ta nitko sebe ne može otkupit' ni za se dati Bogu otkupninu: životu je cijena previsoka, i nikada je neće platiti... A moju će dušu Bog ugrabiti podzemlju iz pandža i milostivo me primiti.“ (Psalam 49:7,15)

A kolika je bila cijena našeg otkupljenja?

NAJAVA PROROKA

Već smo kazali nešto o prvom, embrionskom proroštvu iz Postanka 3, kada je Bog najavio naum da otkupi grešnike iz vlasti Sotone. Podsjetimo se šta je to Stvoritelj rekao svom i čovjekovom dušmaninu: „*Neprijateljstvo ja zamećem između*

tebe i žene, između roda tvojeg i roda njezina: on će ti glavu satirati, a ti ćeš mu vrebati petu.“ (Postanak 3:15)

Ovo je bila tajanstvena najava jasno određenog plana šta i kako dalje sa Sotonom i grijehom, a sve u skladu sa božanskom svetom prirodom. Dakle, Bog najavljuje dolazak Mesije Otkupitelja koji će satirati „glavu“ Sotone. Ali iz proroštva se vidi da će i Sotona ujedati Mesijinu petu. Dakle: *On (Mesija) će ti glavu (Sotona) satirati, a ti ćeš mu (Mesiji) vrebati petu.*

A kako će to „sjeme ženino“ „satrti“ glavu Sotone? Hebrejska riječ, tj. glagol „satrti“ doslovno znači „slomiti“, „povrijediti“. Iz ovog embrionskog proroštva vidimo da će to doživjeti i Sotona i Mesija, ali samo će za jednog rane biti kobne. Ujed za petu neće „satri“ Mesiju, ali njegov udarac u glavu Sotone će izazvati trajno uništenje.

Bog je to prerekao i najavio, iako će njegov Mesija biti strahovito „ujeden“ i od Sotone i od njegovih sljedbenika. Ali Mesija svakako pobjeđuje!

Vijekovima kasnije će Bog nadahnuti proroka Davida da ovako zapiše o Mesiji: *„Opkolio me čopor pasa, rulje me zločinačke okružile.“* (Psalam 22:17) David je predvidio i smrt Mesije, i to da mu tijelo neće istruliti u grobu: *„Jer mi nećeš ostavit' dušu u podzemlju ni dati da pravednik tvoj truleži ugleda.“* (Psalam 16:10) Da, pobijediće smrt.

Prorok Izaija takođe najavljuje kako će Mesija postradati, umrijeti i uskrsnuti: *„Za naše grijehе probodoše njega, za opaçine naše njega satriješe... Al' se Jahvi svidje da ga pritisne bolima. Žrtvuje li život svoj za naknadnicu, vidjet će potomstvo, produžit' sebi dane i Jahvina će se volja po njemu ispuniti.“* (Izaija 53:5.10)¹⁷⁵

Iako će Sotona nagovoriti neke da ubiju od Boga poslanog Mesiju, sve to će se odigrati po božanskom naumu koji su proroci najavili. Konačni ishod svega jeste potpuni trijumf Gospoda i njegovog Pomazanika!

RIJEČI UPOZORENJA I MUDROSTI

Hiljadama godina prije Kristovog rođenja, prorok David je napisao: *„Zašto se bune narodi, zašto puci ludosti snuju? Ustaju kraljevi zemaljski, knezovi se rôtê protiv Jahve i Pomazanika njegova... Smije se onaj što na nebu stoluje, Gospod im se podruguje. Tad im veli u svom gnjevu, žestinom ih on zbunjuje: »Ta ja kralja svog postavih nad Sionom, svojom svetom gorom... Opametite se sada, vi kraljevi, urazumite se, suci zemaljski. Služite Jahvi sa strahom, s trepetom se pokorite njemu, da se ne razgnjevi te ne propadnete na putu, kad uskoro plane srdžba njegova. Blago svima koji se njemu utječu!“* (Psalam 2:1-2, 4-6,10-12)

U Senegalu je hrvanje nacionalni sport, pa zato imaju poslovicu:

„Jaje se ne hrve s kamenom!“

Zašto? Zato što jaje nema šanse u takvom takmičenju! Isto tako i oni koji se rôtê protiv Jahve i Pomazanika njegova ne mogu uspjeti. Odupirati se Bogu znači „snivati ludosti“.¹⁷⁶

Senegalci imaju i ovu poslovicu:

„Ni drvosječa ne siječe stablo pod kojim odmara!“

¹⁷⁵ Jeste li primetili koliko je proroštava u prošlom vremenu, iako su zapisana vijekovima prije ispunjenja? Božiji planovi su nezaustavljivi. Kada Stvoritelj nešto najavi – tako i biva. I baš zato je Mesija nazvan: *„Jagnje koje je zaklano prije postanka svijeta“* (Otkrivenje 13:8)

¹⁷⁶ Psalam 2. Na više mjesta u Svetom pismu čitamo o Mesiji (posebno o njegovom drugom dolasku) da je poput goleme stijene koja s nebesa udara zemlju i ubija sve koji se ne žele pokoriti Božijem planu spasenja (Daniel 2:34-35; Matej 21:42-44).

U ovoj, inače veoma sušnoj zemlji, većina sela ima jedno centralno mjesto okupljanja, najčešće pod nekom velikom krošnjom. Tu se mnogi rado sklanjaju od podnevne vreline, odmaraju se, razgovaraju, pijuckaju čaj. Kako bi svi ti ljudi reagovali da drvosječa sjekirom obori ovo stablo koje im sve to pruža? Ako bi tako nešto i pokušao, bio bi spriječen u trenu!

Na isti način, ko god ustaje protiv Božijih planova otkupljenja, prolazi kao nerazumni drvosječa.

Neće uspjeti.

„Opametite se sada, vi kraljevi, urazumite se, suci zemaljski. Služite Jahvi sa strahom, s trepetom se pokorite njemu, da se ne razgnjevi te ne propadnete na putu, kad uskoro plane srdžba njegova. Blago svima koji se njemu utječu!” (Psalam 2:10,12)

SLIJEPI ZA BOŽIJI NAUM

Posljednje sedmice zemaljske službe, Isus je počeo učenicima objavljevati sljedeće: umjesto da ga prime kao svog kralja, političke i vjerske vođe su zahtijevali njegovo smaknuće. I svi oni nisu uopšte slutili kako time ispunjavaju već poznata proroštva: Mesijina stopala i ruke će probosti, što je dio plana vraćanja Adama s puta propasti; dio plana otkupljenja njegovih ogrijevovljenih potomaka iz sotonskih šapa.

„Otada poče Isus upućivati učenike kako treba da pođe u Jeruzalem, da mnogo pretrpi od starješina, glavara svećeničkih i pismoznanaca, da bude ubijen i treći dan da uskrsne. Petar ga uze na stranu i poče odvracati: »Bože sačuvaj, Gospodine! Ne, to se tebi ne smije dogoditi!« Isus se okrene i reče Petru: »Nosi se od mene, sotonu! Sablazan si mi jer ti nije na pameti što je Božje, nego što je ljudsko!« (Matej 16:21-23)

Petrovo razmišljanje me je podsjetilo na definiciju jednog polemičara koji reče: „Raspeti Mesija je kao oženjeni neženja!“ Ni on ni Petar ne shvataju božanski plan. Svi su očekivali da Božiji pomazanik odmah i silno uspostavi svjetsku vladavinu. Niko ni sanjao nije užas koji je uslijedio: poniziće ga i razapeti na krst!

Petar je bio u pravu u jednom: Bog je želio svog Sina postaviti za svezladara ljudskog roda. Ali je u jednom jako, jako griješio: Mesija baš zato nije mogao izbjeći stradanje i sramotu krsta. Kasnije će ovom apostolu sve to postati jasno, pa će odvažno objaviti o proroku „koji je unaprijed svjedočio o Kristovim patnjama te slavama što su nakon njih imale doći“. (1. Petrova 1:11)¹⁷⁷

Raspeće Mesije nije incident. Riječ je o Božijem planu koji postoji „od vječnosti“. Proroci su ga najavili. On je „sjeme ženino“ koje je došlo sve to ispuniti.

Prije nekog vremena primio sam sljedeće pismo:

„Pa vi ste toliko slijepi da čak ne vjerujete kako je Bog mogao spasiti svog Sina od krsta, od raspeća! Time poručujete da je Bog slab, da ne može baš sve, jer su mu Sina nakon rujanja raspeli obični ljudi. Ako neko biće ima bilo kakve granice u moćima, onda ono nije Bog. Bog je Bog zato što je svemoćan. U tome je jedinstven i niko mu nije ravan. Alahuakbar!“

I ovaj moj sagovornik pokazuje Petrov duh: ne razumije zašto je Mesija morao postradati i trećeg dana biti uskrsnut!

¹⁷⁷ Više o Petrovim izjavama pogledajte u Djelima 2 i 5; 1. Petrova 1:10-12; 2:21-25; 3:18 i sl. Tu su i riječi apostola Pavla: „Uistinu, besjeda o križu ludost je onima koji propadaju, a nama spašenicima sila je Božja... lúdo Božje mudrije je od ljudi i slabo Božje jače je od ljudi... úde svijeta izabra Bog da posrami mudre, i slabe svijeta izabra Bog da posrami jake.“ (1. Korinćanima 1:18,25,27)

Dobro, ali zar je tako drastičan plan baš bio neophodan? Tačno je primijetio moj sagovornik, da je samo Bog svemoćan. Pa zašto onda nije jednostavno spriječio Sotonu bacivši ga u pakao i sve oprostio Adamu? Stvorio je svijet riječima, zar ne? Zašto ga onda nije i otkupio sličnim riječima, proglasom ili deklaracijom oprostjenja?

Zar je baš bilo neophodno da vječna Riječ, vječni Stvoritelj postane Čovjek? I čemu svo to stradanje, sva ta krv, čemu smrt Mesije?

Sljedeća etapa našeg putovanja nam pruža odgovore na ova pitanja.

19

Žrtveni zakon

Istorija prve porodice nam je zabilježena u Postanku, prvoj knjizi Biblije, u prvim poglavljima. Nažalost, tu se već vidjelo da će svi potomci Adama i Eve biti rođeni u prokletom svijetu pod kontrolom svog dušmanina.

KAJIN I ABEL

„Čovjek pozna svoju ženu Evu, a ona začne i rodi Kajina, pa reče: »Muško sam čedo stekla pomoću Jahve!« (Postanak 4:1)

Kajin znači „stečen“. Usred porođajnih bolova čuda prvog rađanja, Eva je kriknula: *Stekla sam čovjeka pomoću Gospoda*. Vjerovatno je pomislila da će bogomdani Oslobođitelj, poslan da nas oslobodi moći Sotone i smrtnih posljedica grijeha, doći baš po ovom potomku.

U jednom je svakako bila u pravu: Bog joj je dao sina. Takođe je bila u pravu što je vjerovala da će se Mesija roditi od žene. Ali ako je mislila da će Izbačitelj biti i potomak njenog muža – prevarila se.

U svakom slučaju uskoro će svako pogrešno uvjerenje biti rasvijetljeno.

PRVOROĐENI GREŠNIK

Adam i Eva su vrlo brzo otkrili da je njihov prvorođenac naslijedio grešnu narav. Kajinu je grijeh bio prirodan. Pokazivao je samovolju i ponos, baš kao i njegovi roditelji. Baš kao i sam Sotona. Ne, on nije bio obećani Otkupitelj već običan bespomoćni grešnik u potrebi za otkupljenjem.

Ali ubrzo se rodilo i drugo dijete, drugi sin, što je prvim roditeljima dalo daleko realniji uvid u stanje ljudskog duha.

„Poslije rodi Abela, brata Kajinova.“ (Postanak 4:2)

Ime koje su odabrali za drugorođenca je značilo „ispraznost“ ili „ništa“. Nije bilo načina da na svijet donesu pravednika. Obećani Spasitelj nije se mogao roditi od njihove grešne loze. Adam i Eva su mogli jedino rađati grešnike nalik sebi. Pravednik koji je potreban za spasenje od ljudske grešnosti, mora doći od Gospoda.

U Postanku 1 smo već vidjeli da su prvi ljudi stvoreni na sliku i priliku Božiju. Ta uzvišena privilegija je podrazumijevala i odgovornost donošenja ispravnih odluka. Bog je želio za naše praroditelje i njihove potomke jedno: da isijavaju njegovom svetošću i prirodom ljubavi. Ali kada su se drznuli da mu okrenu leđa, od svega toga nije bilo ništa. U trenutku su bogoljublje zamijenili samoljubljem. Zato i nisu mogli rađati drugačiju djecu.

„Kad je Adamu bilo sto i trideset godina, rodi mu se sin njemu sličan, na njegovu sliku; nadjenu mu ime Šet.“ (Postanak 5:3)

Senegalski narod Volof ima poslovice: *„Gazele koje se vežu ne kote potomstvo“*. Ni grešni roditelji ne rađaju pravedne. Biblija nam kazuje: *„Zbog toga, kao što po jednom Čovjeku uđe u svijet grijeh i po grijehu smrt, i time što svi sagriješite, na sve ljude prijeđe smrt...“ (Rimljanima 5:12)*

BOGOSLUŽENJE GREŠNIKA

„Abel postane stočar, a Kajin zemljoradnik. I jednoga dana Kajin prinese Jahvi žrtvu od zemaljskih plodova. A prinese i Abel od prvine svoje stoke, sve po izbor pretilinu...“ (Postanak 4:2-4)

Kajin je sebe našao u zemljoradnji, a Abel u stočarstvu. Iako je grijeh uticao na sve u njima i oko njih, i dalje ih je okruživala slava božanske tvorevine. Bog se i dalje brinuo za njih. Premda su bili grešnici, Bog ih je obojicu volio i želio ih kraj sebe u činu poklonjenja. Ali za to je bilo potrebno jedno: lijek za njihovu nevolju. Jer Bog je svet, „Bog je duh i koji se njemu klanjaju, u duhu i istini treba da se klanjaju.“ (Ivan 4:24)

Nema sumnje da su naši praroditelji naučili svoje sinove o tome ko je Bog i kako su imali zajedništvo s njim. I Kajin i Abel su znali da je grijeh uvreda za Boga. Osjećali su poput njih da su odvojeni od Stvoritelja, i da nisu sa njim. Osjećali su da je bilo kakav odnos moguć samo onako kako im on to odredi.

Dobra vijest je bila u tome što je Bog otvorio put po kome su obojica mogli pokriti svoje grijehe ukoliko se pouzdaju u njega i pristupe mu valjano: onako kako im je on sam to propisao. Evo kako čitamo o tome: „I jednoga dana Kajin prinese Jahvi žrtvu od zemaljskih plodova. A prinese i Abel od prvine svoje stoke, sve po izbor pretilinu. Jahve milostivo pogleda na Abela i njegovu žrtvu, a na Kajina i žrtvu njegovu ni pogleda ne svrati. Stoga se Kajin veoma razljuti i lice mu se namrgodi.“ (Postanak 4:3-5)

Ovo je dobro poznata priča čije su nam mnoge pojedinosti nepoznate. Jer, jednostavno nam je rečeno šta su braća uradila. Ali zašto su tako postupili je već nešto što je objašnjeno u čitavoj Bibliji. Elem, obojica su željeli pokloniti se Bogu. Obojica su htjela prinijeti mu žrtvu.

Kajin se pojavio sa košarom voća i povrća, sa nečim što je pažljivo i s mukom uzgajao.

Abel je zaklao nevino jagnje bez mane i spalio ga na jednostavnom kamenom žrtveniku.¹⁷⁸

Spolja gledano, Abelova žrtva je bila brutalno zaklana, a Kajinova košara prelijepo uređena, raznobojna i obilna. Pa ipak, Biblija nam jasno kaže: „Jahve milostivo pogleda na Abela i njegovu žrtvu, a na Kajina i žrtvu njegovu ni pogleda ne svrati. Stoga se Kajin veoma razljuti i lice mu se namrgodi.“ (Postanak 4:3-5)

Zašto je Bog postupio ovako? Zašto je prihvatio Abelovu žrtvu a ne i Kajinovu? Zato što je prvi prihvatio njegov plan. Kajin to nije htio.

ABELOVA VJERA I JAGNJE

Dakle, Biblija nam jasno kazuje da je Abel svoju žrtvu Bogu prinio vjerom, što nam, opet, govori o tome da je Bog i jednom i drugom rekao šta očekuje od njih. „Vjerom Abel (vjerujući ono što Bog govori) prinese Bogu bolju žrtvu nego Kain (koji nije vjerovao onome što Bog govori). Po njoj primi svjedočanstvo da je pravedan – Bog nad njegovim darovima posvjedoči – po njoj i mrtav još govori... A bez vjere nemoguće je omiljeti Bogu jer tko mu pristupa, vjerovati mora da postoji i da je platac onima koji ga traže.“ (Hebrejima 11:4,6)

Jedina bogougodna vjera je ona koja prihvata Božije riječi i čini po njima.

¹⁷⁸ Odakle Abelu znanje o svemu ovome? Svakako od Boga. U Hebrejima 11:4 čitamo da je ovu žrtvu prinio vjerom u sve ono što je Bog zapovijedio i obećao. Kasnije u Bibliji čitamo mnoge Božije napomene, tj. zakone o zastupničkim žrtvama. Moralo je biti prvorodeno (Izlazak 13:12-13) od ličnog stada (Levitski zakonik 5:6) „Onda neka ih svećenik sažeže na žrtveniku – žrtvu paljenu Jahvi na ugodan miris...“ (Levitski zakonik 3:16) Naime, ovdje i nije rečeno da je Abel koristio žrtvenik, ali je svakako uradio ono što je vidio od roditelja (Postanak 8:20; 12:7; Izlazak 20:24-26; i sl.)

Kada su Adam i Eva pali u grijeh, sjetimo se kako je Bog odbacio njihov „ručni rad“, njihov pokušaj da se problem riješi. Nije želio gledati ih odjevene smokvinim lišćem. Grijeh je zahtijevao žrtvu, pa je sam Bog zaklao neku sasvim nevinu životinju. Time je poručio ono što je kasnije zapisano: „*Plaća je grijeha smrt, a dar Božji jest život vječni u Kristu Isusu, Gospodinu našem.*“ (Rimljanima 6:23) Kajin i Abel će učiti istu lekciju, ali će je samo jedan od njih naučiti, tj. povjerovaće.

Dakle, Abel je Bogu prišao vjerom, ponizan i poslušan, sa zaklanim prvorodenim jagnjetom.

Možete li zamisliti Abela kako drži to slatko stvorenje i zahvaljuje Bogu što on, koji je zaslužio kaznu, može krvlju ove životinje naći privremeno rješenje za svoje grijeh... Zatim uzima nož, reže vrat jagnjetu i pušta mu krv na tlo...

Time je pokazao da poštuje božansku svetost, da razumije zakon grijeha i smrti. Vjerovao je njegovom planu, vjerovao da će mu se grijesi oprostiti i da će biti proglašen pravednim. Bio je oslobođen od kazne za grijeh jer je ona bačena na nevino jagnje. Svojom je žrtvom ukazao na savršenu Božiju žrtvu za koju će se Bog jednom postarati, da po njoj uzme grijeh svijeta.

To je razlog biblijske izjave: „*Jahve milostivo pogleda na Abela i njegovu žrtvu.*”

KAJINOVA DJELA I RELIGIJA

A Kajin? O, kako je to bio religiozan čovjek! Donio je Bogu prelijepu uređenu paletu voća i povrća, onog najboljeg što je sam uzgajao. Ali, Bog je i od toga i od njega okrenuo glavu.

Umjesto da svom Stvoritelju priđe vjerom, on mu dolazi sa ličnim zamislima i naporima. A znao je da je Bog odbacio odjeću od smokvinog lišća njegovih roditelja. Zato nije bilo imalo mogućnosti za prihvatanje njegove žrtve od plodova zemlje.

Neki na ovo uporno govore: „Ali dao je šta je imao!?”

Jeste, ali Bog mu nije to tražio. Tražio je da mu vjeruje, da se pouzda u njega, da mu se pokloni na osnovu zastupničke smrti, po krvi jagnjeta. Ako nije imao jagnje, mogao ga je dobiti od brata trampom. Mogao je i sam da nakon Abela uradi isto. Ali bio je preponosan za tako nešto. Odlučio se na bogoslužjenje ručnim radom. Zanimljivo: njegova zabluda nije bila u poklonjenju lažnom Bogu, već u lažnom poklonjenju pravom Bogu.

I zato čitamo da Bog *“na Kajina i žrtvu njegovu ni pogleda ne svrati”*.

ČOVJEKOV GRIJEH JE DUG PRED BOGOM

Zašto je Bog bio tako nepopustljivo odlučan? Zašto je prihvatio Abelovo zaklano jagnje ali ne i prelijepo i svježe obilje raznovrsnog Kajinovog voća i povrća?

Razlog odbijanja je jednostavan: kazna za grijeh je smrt a ne ručni samopožrtvovani rad. „Zakon smrti i grijeha“ je prvi zakon koji je Bog morao da objasni Adamu. Nikada se nije promijenio. Svi koji prekrše Božije zapovijesti jesu dužni. A dug se isplaćuje jedino smrću! Pravedni Sudija svemira ne trpi amandmane njegovih zakona. Nema zamjene za njegovu smrtnu kaznu.

Nema te količine dobrih djela koja bi mogla otplatiti dug grijeha. Zamislite da od neke banke dobijem više miliona dolara kredita. Ali umjesto da novac uložim mudro, ja ga proćerdam i ne otplaćujem rate. Policija dolazi i hapsi me, a na sudu kažem sudiji: „Nikada u životu ne bih mogao otplatiti toliki dug, ali sam imao plan kako da ga se riješim. Evo kako: umjesto novca, radio bih kao dobrotvor. Svakog dana bih direktoru banke donosio cvijeće. Odricao bih se ručka i davao ga

prosjacima. Svakih sedam dana bih se ceremonijalno prao u znak stida zbog duga. I to bih radio sve dok ne otplatim posljednju paru!“

Da li bi bilo koji sudija pri čistoj pameti prihvatio nešto ovako? Ni u ludilu! Tako ni Sudija sveg svemira ne prihvata isplatu kroz molitve, postove, dobročinstva, milostinju, zadužbine i sl. Ništa od toga ne otpisuje dug grijeha. Jedino smrt, jedino vječno odvojenje od Boga.

Pa, postoji li ikakav način da bespomoćni grešnici budu oslobođeni od ovog sveopšteg zakona grijeha i smrti?

Bogu hvala, postoji!

ZAKON ŽRTVE

Slabo poznajem igre sa kartama, ali znam da ima jakih, jačih i najjačih. Znam da postoje kombinacije koje donose pobjede.

Starozavjetne knjige proroka Daniela i Estere, govore o perzijskim carevima koji su donosili zakone „*zabrane i potpisane naredbe, da budu neopozive prema nepromjenljivom medijsko-perzijskom zakonu!*“ (Daniel 6:8) Dakle, ako je car htio ukinuti neki zakon, donio bi novi i jači kojim bi poništavao prethodni.¹⁷⁹

Na sličan način je od samog početka Bog pravedno djelovao nadvladavajući „zakon grijeha i smrti“. Kako? Donosio je jače zakone. Recimo, zakon „žrtve za grijeh“, tj. okajnice. Zvala se još i žrtva mira, žrtva pričesnica. (Levitski zakonik 7:11)

Dakle, Bog koji poštuje sve rečeno, sve svoje zakone, ustanovljuje zakon žrtve kojim prevazilazi i dalje važeći zakon grijeha i smrti.

Zakon žrtve je nudio milost krivcu, grešniku, ali je u isti mah donosio pravdu koja je zadovoljavala potraživanje grijeha. (Vidite 13. poglavlje o tome zašto je potrebno Bogu da u savršenoj ravnoteži ima i milost i pravdu!) Zakon krvne žrtve je otvarao put i način na koji je Bog kažnjavao grijeh a da ne kazni grešnika. Evo kako to sam Bog objašnjava:

„Jer je život živoga bića u krvi. Tu krv ja sam vama dao da na žrtveniku njome obavljate obred pomirenja za svoje živote. Jer krv je ono što ispašta za život.“ (Levitski zakonik 17:11)

Ovaj zakon u sebi nosi dva sržna principa:

1. KRV DAJE ŽIVOT – Bog reče: *„Jer je život živoga bića u krvi.“* Savremena nauka potvrđuje baš ovo što je Sveto pismo izjavilo milenijumima ranije: sve živo nosi život u krvi. Zdrav krvotok prenosi sve neophodne materije za održavanje života i čisti sve nečisto. Krv je u tom smislu predragocjena. Bez nje nam nema života.

2. GRIJEH ZAHTIJEVA SMRT - *„Tu krv ja sam vama dao da na žrtveniku njome obavljate obred pomirenja za svoje živote.“* Riječ „pomirenje“ dolazi od hebrejskog pojma „kafar“ i znači „pokriti“, „ukinuti“, „očistiti“, „oprostiti“ i „obnoviti“.¹⁸⁰ Samo prolivanjem nečije nevine krvi grešnici su se mogli očistiti pred pravednim Stvoriteljem i pomiriti se s njim. On prihvata krv (oduzeti život) kroz prihvatljivu žrtvu kao pokrivalo čovjekovog grijeha.

ZAMJENA

¹⁷⁹ Daniel 6; Estera 3:8-15; 8:7-17

¹⁸⁰ Strong, James. *The Exhaustive Concordance of the Bible*. NY: Abingdon-Cokesbury Press, 1948, str.57. Uporedite Postanak 6:14 („obložiti“, „prekriti“) sa Levitskim zakonikom 5:18 („pomiriti“). Ista hebrejska riječ „kafar“ je upotrebljena na oba ova mjesta.

Glavni princip žrtvenog zakona svodi se na jednu riječ: zamjena. Nevina životinja umire umjesto osuđenog grešnika.

U naraštajima pred dolazak Mesije, Gospod je Adamovim potomcima objavio da će im prolivena krv zamjenskih životinja – jaganjaca i ovaca, bikova i koza - obezbijediti privremenu prihvaćenost. Na žrtvu su mogli prinijeti čak goluba ili grlicu.¹⁸¹ Koliko god bili bogati ili siromašni, dobri ili loši, svako od nas pristupa Bogu svjestan svoje grešnosti, u vjeri, da će nas prihvatati zbog tuđe krvi koja se prolila umjesto naše.

Žrtvovana životinja je morala biti „bez mane“.¹⁸² Nije smjela biti bolesna, kastrirana, slomljenih udova ili sa nekom drugom manom. Time je simbolizovalo savršenstvo. Grešnik je trebalo da uradi sljedeće: „*Položivši svoju ruku jaretu na glavu, neka ga zakolje... Neka tako svećenik nad glavarom izvrši obred pomirenja za njegov grijeh, pa će mu biti oprošteno.*“ (Levitski zakonik 4:23-26). A salo bi se spaljivalo na žrtveniku.

Osoba bi simbolično stavila ruku na glavu životinje, kao znak da prebacuje grijeh na žrtvu. To je bila žrtva zamjene.

I baš zbog tog principa zamjene, grijeh bi se kažnjavao a grešnicima bi se praštalo. Kazna za grijeh bi padala na „savršenu“, bezgrešnu životinju umjesto na samog grešnika, muškarca ili ženu.

„*I gotovo se sve po zakonu čisti krvlju i bez prolijevanja krvi nema oproštenja.*“ (Hebrejima 9:22)

Na žrtvovanu životinju Bog je izlivao svoju pravdu protiv grijeha, a milost je iskazivao grešnicima koji bi se pouzdali u njega. Obećao je blagoslov svima koji mu tako pristupe. Tako je jednog dana svom narodu dao i Deset zapovijesti. Tu je jasno odredio šta i kako mu se prilazi, kako prihvata sve koji vjerom na žrtveniku izlivaju krv životinje.

„*Načini mi žrtvenik od zemlje i na njemu mi prinosi svoje žrtve paljenice i žrtve pričesnice, svoju sitnu i svoju krupnu stoku. Na svakome mjestu koje odredim da se moje ime spominje ja ću doći k tebi da te blagoslovim.*“ (Izlazak 20:24)

Svrha svega je bila da se pokaže božanski pravedni gnjev prema grijehu sve do vremena dolaska obećanog Spasitelja.

Jer, Mesija će lično ostvariti puninu značenja zakona žrtve.

Za njega je život čovjeka vrijedniji od svih životinja na svijetu. Jer osim nas niko ne nosi pečat njegovog lika. Životinje nemaju vječnu dušu i zato njihova krv samo simbolizuje ono što je neophodno za uklanjanje duga naših grijeha.

Abelovo zaklano jagnje je prva žrtva koju Biblija bilježi u istoriji ljudskog roda. Kasnije o tome čitamo dosta u Starom zavjetu, kao načinu na koji vjernici prilaze Bogu u poklonjenju: prolivajući krv nevinih životinja bez ikakve mane. Među tim nebrojenim žrtvama i pričama o njima, jedna je posebno važna.

Svake godine u formi priče je se prisjećaju muslimani širom svijeta.

¹⁸¹ Levitski zakonik 5:7

¹⁸² Više od 50 puta Sveto pismo zapovijeda da žrtve moraju biti „bez mane“. Recimo: „*Ako bi htio prinijeti za žrtvu paljenicu od sitne stoke – od ovaca ili koza – neka prinese muško bez mane.*“ (Levitski zakonik 1:10)

Žrtva nad žrtvama

Sva je porodica na okupu. Vezano jagnje miruje na tlu. Prilaze mu svi, i staro i mlado, stavljaju ruke na njega dok otac drži nož.

Brz zamah i zemlja već upija krv koja teče u pulsirajućim mlazevima.

Žrtva je prinijeta... do naredne godine.

Na Kurban-Bajram, na „praznik žrtve“, muslimani se sjećaju događaja starog više od četiri milenijuma. Tada je Bog Ibrahimu, tj. Abrahamu, umjesto sina na žrtvu darovao ovna.¹⁸³ Kuran ovim riječima završava ovu poznatu priču: „*i kurbanom velikim ga iskupismo*“ (sura 37:107)

Da bismo razumjeli puninu značenja ove drame, hajde da se vratimo njenom izvoru: knjizi Postanka.

ABRAHAM

Abraham¹⁸⁴ bješe rođen oko 2000 godine p.n.e. u oblasti zvanoj Ur, na području današnjeg Iraka. Poput svih Adamovih potomaka i on je nosio grešnu prirodu. Ali premda je rastao u idolatrijskoj sredini, vjerovao je u jednog istinskog Boga.

Nije dijelio mišljenje svog naraštaja, kako je potrebno istrajati u „otačkoj vjeri“ predaka bez obzira na sve. Poput Abela i on je pristupio Gospodu klanjajući mu se po prolivenoj krvi žrtvovane životinje.

Kada mu je bilo 75 godina, a njegovoj ženi 65, javio mu se Bog i evo šta mu je poručio:

„Idi iz zemlje svoje, iz zavičaja i doma očinskog, u krajeve koje ću ti pokazati. Velik ću narod od tebe učiniti, blagoslovit ću te, ime ću ti uzveličati, i sam ćeš biti blagoslov. Blagoslivljat ću one koji te blagoslivljali budu, koji te budu kleli, njih ću proklinjati; sva plemena na zemlji tobom će se blagoslivljati“ (Postanak 12:1-3)

Bog mu obećava da će biti rodonačelnik „velikog naroda“, da će postati izvor spasenja svih ljudi na svijetu. Da, njegov će narod biti „velik“, ali ne brojnošću, već značajem. Da bi se to ostvarilo, on i njegova žena nerotkinja moraju se odseliti u zemlju koja se obećava njegovim potomcima. Bog ih poziva na to iako od potomaka još nema ni traga.

¹⁸³ Kurban-Bajram je za muslimane najznačajniji praznik u godini. On je sjećanje na događaj u kome je Bog Abrahamu darovao ovna, da ga žrtvuje umjesto sina. (Inače, prema uvriježenom mišljenju muslimana, to dijete, taj sin je bio Jišmael, a ne Izak. Iako Kuran nigdje to izričito ne kaže, Biblija je izričita: to je bio Izak.) Elem, ovu žrtvu prinose svi muslimani svijeta. Ona je završni ritual hadža, tj. hodočašća u Meku. Hodočasnici završavaju hadž prolivanjem krvi životinje (uglavnom ovce ili krave) nakon Eid molitve. Većina muslimana vjeruje da im ovi rituali donose neku vrstu „novog rođenja“. Zato paze da sve urade valjano kako bi im se grijesi oprali. Ipak priznaju da im to ne donosi sigurnost spasenja, jer nakon hadža i Prinijete žrtve svako odmah počinje da gomila grijeha. (Za Biblijski uvid o ovome vidite Poslanicu Hebrejima 10 i Evandjelje po Ivanu 3.)

¹⁸⁴ Abraham se isprva zvao Abram. Ali na ovim stranicama nemamo mogućnost da objasnimo taj vid u priči *Jedan BOG, jedna PORUKA*. O tome vidite više u Postanku 17. Sva priča o ovom čovjeku je obuhvaćena odjeljkom Postanak 11-25 (Pogledajte i Rimljanima 4; Galaćanima 4 i Hebrejima 11).

I kako je Abraham reagovao na ovo naizgled nemoguće obećanje? Vjerovao je Bogu i poslušao ga je. Napustio je zavičaj i otišao u Kanan, u područje koje danas zovemo Izraelom i Palestinom.

ABRAHAMOVA VJERA

Kada je došao u Kanan, Bog mu je rekao:

„Tvome ću potomstvu dati ovu zemlju. Abram tu podigne žrtvenik Jahvi koji mu se objavio.“ (Postanak 12:6-7)

Ovako nešto, ovakvo obećanje je u najmanju ruku zapanjujuće. Kanan je već bio prepun različitih plemena. Kako će ga zaposjesti Abrahamovi potomci? Kako kada su on i žena bez djece?

Zamislimo samo vremešan par kako se pojavljuje u našoj sredini, a došli su izdaleka. Pojave se i vi im kažete: „Jednog dana će sva ova zemlja biti vaša i vaših potomaka!“ Starac bi se najvjerojatnije nasmijao: „Ha, baš ste smiješni! Pa mi uopšte i nemamo djece! Pogledajte me – star sam čovjek. Žena mi je nerotkinja, a vi mi kažete da će mojih potomaka biti toliko da će zavladatai ovom zemljom? Jeste li pri čistoj pameti?“

Ali baš to je Bog obećao Abrahamu. A kako je on reagovao? Sveto pismo nam kaže: *„Abram povjerova Jahvi, i on mu to uračuna u pravednost.“* (Postanak 15:6) Da, zbog djetinjastog povjerenja u obećano, Bog je ovog čovjeka proglasio pravednikom. To je značilo da ga nakon smrti čeka vječnost u raju Božijem.

Izvorna hebrejska riječ, tj. glagol „vjerovati“ je „aman“, od koga dolazi poznati uzvik „amin“, ili „amen“, kao potvrda: „neka bude“, tj. „tako je“, „istina je“.

Uočimo ovo: vjerovati Gospodu znači čuti šta je rekao i od srca to prihvatiti ispovijedanjem „amen“! To je djetinje povjerenje u Boga. A prihvatili ili ne prihvatili Božiju riječ kao istinitu, to je nešto što je uvijek praćeno djelom, postupkom. Abraham je to uradio. Vjerovao je iskreno i odlučio se za teži put: okrenuo je leđa „očinskoj vjeri“ kako bi slijedio Gospoda.

„Povjerova Abraham Bogu i uračuna mu se u pravednost pa prijatelj Božji posta.“ (Jakov 2:23)

Abraham je postao ovo jer se vjerom oslonio na sve što je Bog rekao. Naravno, to ne znači da mu je vjerovao baš u svakom području života. Bog ga je opravdao u cjelini, zvanično, ali ovaj je čovjek u svakodnevici bio daleko od savršenstva. Biblija ne sakriva grijehe i neuspjehe proroka.

JIŠMAEL

Abraham i Sara su sada živjeli u Kananu kao hodočasnici, seleći se i prebivajući pod šatorima. Vremenom su se bogatili i stada su im se uvećavala.

Prošlo je više od decenije otkako mu je Bog obećao da će postati rodonačelnik velikog naroda. Sada mu je 85 godina a Sari 75... a od djeteta ni traga. Kako Bog to misli uraditi, to sa „velikim narodom“, a da nemaju potomke? E, zato su njih dvoje odlučili pomoći Bogu u ostvarenju ovog plana.

Umjesto da čekaju Gospoda da djeluje kako je naumio, u svoje vrijeme i na svoj način, poslušali su svoju „zdravu pamet“ i sve običajne zakone lokalne kulture onog vremena. Naime, Sara je Abrahamu dozvolila da spava s njenom ličnom sluškinjom, Egipćankom Hagarom. Tako će preko nje dobiti dijete. Tako je i bilo. Hagara je rodila Abrahamu sina koga su nazvali Jišmael.

Trinaest godina kasnije, kada Abrahamu bude bilo 99 godina, Svemogući će mu se objaviti i ponoviti već rečeno: Sara će mu roditi sina.

„Abraham pade ničice pa se nasmija i reče u sebi: »Onome komu je stotinu godina, zar se može roditi dijete? Zar će Sara u devedesetoj rod rađati!« Abraham reče Bogu: »Neka tvojom milošću Jišmael poživi!« A Bog reče: »Ipak će ti tvoja žena Sara roditi sina; nadjeni mu ime Izak. Savez svoj s njime ću sklopiti, savez vječni s njime i s njegovim potomstvom poslije njega. I za Jišmaela uslišah te. Evo ga blagoslivljam: rodnim ću ga učiniti i silno ga razmnožiti; dvanaest će knezova od njega postati i u velik će narod izrasti. Ali ću držati svoj savez s Izakom, koga će ti roditi Sara dogodine u ovo doba.“ (Postanak 17:17-21)

IZAK

Bog je ispunio rečeno. Sara je pod stare dane zatrudnila i rodila Abrahamu sina Izaka. Čitamo ovako:

„Dijete je raslo i bilo od sise odbijeno. A u dan u koji Izak bijaše od sise odbijen Abraham priredi veliku gozbu. Jednom opazi Sara gdje se sin koga je Egipćanka Hagara Abrahamu rodila igra s njezinim sinom Izakom“ (Postanak 21:8-9)

Jišmael nije mario za Božiji naum sa Izakom: da po njemu stasa narod koji će svem svijetu donijeti blagoslove i istinu spasenja. Štaviše, kao stariji mu se rugao i ponižavao ga je. Napetosti u porodici su rasle toliko da je naposljetku Abraham otjerao Hagaru i njenog sina iz plemena. To je svakako bila agonija za oca koji je volio svog prvorođenca Jišmaela. O tome nam Biblija ovako kazuje:

„Ali Bog reče Abrahamu: »Nemoj se uznemirivati zbog dječaka i zbog svoje sluškinje; sve što ti kaže Sara poslušaj, jer će Izakovo potomstvo tebi uvijeklječiti ime... Bog je bio s dječakom te je rastao i odrastao. Živio je u pustinji te postao vješt u strijeljanju iz lûka. Dom mu bijaše u pustinji Paranu; a njegova mu majka dobavi ženu iz zemlje egipatske.“ (Postanak 21:12,20-21)

Po Božijem obećanju Jišmael je postao otac velikih naroda. Ali i pored toga ono jasno rečeno Abrahamu ostaje na snazi: *Izakovo potomstvo će tebi uvijeklječiti ime*. Po ovom djetetu će se ostvariti savezna obećanja da će svi narodi svijeta biti oslobođeni od prokletstva grijeha.

IZRAEL

Izak će se kasnije oženiti i dobiti blizance: Ezava i Jakova. Nakon niza događaja Bog će Jakovu dati novo ime: Izrael. „Bog mu reče: »Ime ti je Jakov, ali se odsad nećeš zvati Jakov, nego će Izrael biti tvoje ime.« Tako ga prozva Izraelom.“ (Postanak 35:10) Jakov će imati dvanaest sinova koji će biti rodonačelnici dvanaest plemena Izraela, koje će vijekovima kasnije Mojsije oblikovati u naciju. Te potomke Abrahama, Izaka i Jakova sam Bog će nazvati „svojim izabranim narodom“.¹⁸⁵

Zašto ih je izabrao? Zar su bili bolji od drugih naroda? Nipošto. Sam im je rekao da su „zapravo najmanji od svih naroda“ (Ponovljeni zakon 7:7). Gospod ih je izabrao tako male i slabe, kao prezrene Hebreje, kako se niko ne bi mogao pohvaliti da je svojim zaslugama nešto ostvario. Niko ne može uzeti hvalu koja jedino pripada Bogu.

Bog uvijek tako djeluje i uživa u svojim postupcima. Baš kako kaže apostol:

„... neplemenite svijeta i prezrene izabra Bog, i ono što nije, da uništi ono što jest, da se nijedan smrtnik ne bi hvalio pred Bogom.“ (1. Korinćanima 1:28-29)

¹⁸⁵ Ponovljeni zakoni 7:6-7; 14:12

NAČIN KOMUNIKACIJE

Bog je podigao svoj narod da bi bio način, kanal prenošenja njegove poruke sve do kraja svijeta. Dakle, način komunikacije koja doseže sve je osmišljen mnogo prije radio i TV talasa, i nije bio ništa manje uspješan. Trebalo je da svi čuju o silnim božanskim djelima u jednom narodu. Evo kako u tom smislu svjedoči jedna žena iz Kanana: „*Jer čusmo kako je Jahve isušio vodu Crvenoga mora pred vama kada ste izašli iz Egipta... jer Jahve, Bog vaš – on je Bog gore na nebesima i dolje na zemlji.*“ (Jošua 2:10-11)

I ne samo to: Bog će iz ovog naroda odabrati proroke koji će po njegovom nadahnuću napisati Bibliju.

Najvažnije je što će iz redova Izraela doći *Potomak*, onaj koji je obećan kao blagoslov za sav svijet. Već smo primjetili (u 16. poglavlju) da je to baš onaj koji je obećano „sjeme ženino“. On će doći s neba, da se rodi kao siromašni Hebrejin iz krila djevice.

Slagali se mi s tim ili ne, ovaj drevni narod je bio način komunikacije koju je uspostavio sam Bog, u namjeri da svakom drugom ovozemaljskom narodu prenese istinu i vječni blagoslov. A sve je počelo onog časa kada je Bog rekao Abrahamu da napusti zavičaj, da ode iz očevog doma i doseli se u Kanan. Dakle, taj veliki božanski savez ima dva suštinska djela:

- 1) *Velik ću narod od tebe učiniti, blagoslovit ću te...*
- 2) *...sva plemena na zemlji tobom će se blagoslivljati.*

Božija ljubav nije ograničena na jednu grupu ljudi. Ona nije blagoslov samo za Abrahama i Izrael. Njegovo srce kuca milosrdem za „sva plemena na zemlji“. Stari zavjet obiluje pričama u kojima se vidi kako Bog koristi ovaj mali, tvrdovrati narod Izrael, da bi svim ostalim narodima ponudio svoju milost.¹⁸⁶ Imajmo na umu svrhu Božijeg blagosiljanja svih naroda svijeta po Izraelu, posebno kada u Bibliji čitamo kako je Bog čuvao i sačuvao svoj narod od onih koji su htjeli da ga iskorijene. Naime, Bog ih je odbranio ne zato što su bili ili jesu bolji od drugih naroda, već zato što je time čuvao svoj kanal komunikacije po kome je odlučio da pokaže svoju slavu i silu; da ostvari spasenje sveg svijeta. Štiteći potomke Abrahama, Izaka i Jakova, Bog je zaštitio kanal svojih blagoslova za sve ljude čovječanstva.

Najzad radilo se i o ugledu Božijeg imena. Jer, zakleo se svojim svetim imenom da će po ovom prezrenom i slabom narodu blagosloviti sve druge narode na zemlji.¹⁸⁷

Bog će uraditi baš ono što je obećao radi svog imena. Zar mi ne bismo učinili isto da je riječ o našem imenu, našem ugledu ili časti porodice?

BOG ISKUŠAVA ABRAHAMA

¹⁸⁶ Evo nekoliko primjera kako je Bog upotrijebio Izrael kao naciju da bi blagoslovio druge narode i plemena. Josip je spasio milione Egipćana od izumiranja (Postanak 37-50); Naomi, potomak Abrahamov, bješe blagoslov svojim snahama, Moabkama Ruti i Orpi. Prorok Ilija je spasao život jednoj sidonskoj udovici (1. Kraljevima 17; Luka 4:26). Jona, makar i bezvoljno, bješe glasnik poruke spasenja svim žiteljima Ninive (Knjiga o Joni). Kralj Salomon je bio blagoslov kraljici Sabskoj, kraljici Arabije (1. Kraljevima 10; Luka 11:31). Daniel je bio veliki blagoslov za tadašnji Babilon (Daniel 1-6). Estera i njen ujak Mordokaj, bili su izvor velikih blagoslova za kraljevstvo Perzije (Estera). Ima još dosta primjera u ovom smislu.

¹⁸⁷ Postanak 12:2-3; 22:16-18; Hebrejima 6:13-18

Hajdemo se vratiti na poznatu priču o onoj čuvenoj Abrahamovoj žrtvi.

Zamislimo kako je to bilo: Abraham je već jako star. Jišmaela je sa majkom prije mnogo godina otjerao iz plemena. Sada je samo Izak s njim. Ali Bog se spremio da ga iskuša na najekstremniji način koji jedan roditelj može zamisliti. Ipak, time je želio i nešto poručiti svijetu, postaviti modele, pružiti proroštva o tome šta želi u najvećoj namjeri: da svu djecu Adamovu otkupi od smrti, od te kazne za grijeh. Evo kako čitamo:

„Poslije tih događaja Bog stavi Abrahama na kušnju. Zovnu ga: »Abrahame!« On odgovori: »Evo me!« Bog nastavi: »Uzmi svoga sina, jedinca svoga Izaka koga ljubiš, i pođi u krajinu Moriju pa ga ondje prinesi kao žrtvu paljenicu na brdu koje ću ti pokazati.« (Postanak 22:1,2)

Bog je precizno uputio Abrahama gdje da ode i šta tamo da uradi: da mu na žrtveniku prinese sina Izaka! Kakav drakonski zahtjev!? Tako nešto Bog nikada ranije nije nikome tražio, niti će tražiti od bilo koga. Ali, i Izak je poput svih Adamovih potomaka: grešnik golemog duga. I nad njim je samo jedna pravedna presuda: smrt.

„Ujutro Abraham podrani, osamari magarca, sa sobom povede dvojicu svojih slugu i svog sina Izaka, pošto je prije nacijepao drva za žrtvu paljenicu, i uputi se na mjesto koje mu je Bog označio.“ (Postanak 22:3)

Abraham je vjerovao Bogu koliko god da mu je bilo teško. Tri dana putovanja sa sinom i dvojicom slugu... svaki korak su bili bliži mjestu egzekucije.

„Treći dan Abraham podigne oči i opazi mjesto izdaleka. Abraham onda reče slugama: »Vi ostanite ovdje uz magarca, a ja i dječak odosmo gore da se poklonimo, pa ćemo se vratiti k vama.“ (Postanak 22:4-5)

Zanimljivo je da Abraham kaže slugama da će se vratiti obojica! Ali, kako, ako će ga prinijeti na žrtvu? Biblija nam izdašno odgovara na ovu zagonetku. Pošto je obećao Abrahamu da će od Izaka nastati golemi narod, Abraham je vjerovao da će Bog uskrsnuti njegovog žrtvovanog sina.¹⁸⁸ Već je naučio: Bog ispunjava obećano!

BOG SE POSTARAO ZA ZAMJENU!

„Abraham uzme drva za žrtvu paljenicu, stavi ih na sina Izaka, a u svoju ruku uzme kremen i nož. Tako pođu obojica zajedno.“ (Postanak 22:6)

Potom su krenuli uz brdo. I evo šta se desilo:

„Onda Izak reče svome ocu Abrahamu: »Oče!« »Evo me, sine!« – javi se on. »Evo kremen i drva«, opet će sin, »ali gdje je janje za žrtvu paljenicu?« »Bog će već providjeti janje za žrtvu paljenicu, sine moj!« – odgovori Abraham. I nastave put. Stignu na mjesto o kojemu je Bog govorio. Ondje Abraham podigne žrtvenik, naslaže drva, sveže svog sina Izaka i položi ga po drvima na žrtvenik. Pruži sad Abraham ruku i uzme nož da zakolje svog sina. Uto ga zovne s neba anđeo Jahvin i poviče: »Abrahame! Abrahame!« »Evo me!« – odgovori on. »Ne spuštaj ruku na dječaka«, reče, »niti mu što čini! Sad, evo, znam da se Boga bojiš, jer nisi uskratio ni svog sina, jedinca svoga.« Podiže Abraham oči i pogleda, i gle – za njim ovan, rogovima se zapleo u grmu.“ (Postanak 22:7-13a)

Da, Bog je djelovao, Bog se umiješao! Abrahamov sin je pošteđen smrtne kazne!

¹⁸⁸ „Vjerom Abraham, kušan, prikaza Izaka. Jedinca prikazivaše on koji je primio obećanje, kome bi rečeno: Po Izaku će ti se nazivati potomstvo! – uvjeren da Bog može i od mrtvih uskrsiti. Zato ga u predsluci i ponovno zadobi.“ (Hebrejima 11:17-19)

Naime, otac se okrenuo i ... pogledao... zar je moguće? Jeste! Slava nek je Bogu! Ovan, zapleten rogovima u grmlje!
Bog se pobrinuo za zamjenu ispunjavajući svoj zakon o žrtvi.
Evo kako se ovo završilo: „*Tako Abraham ode, uzme ovna i prinese ga za žrtvu paljenicu mjesto svoga sina.*“ (Postanak 22:13b)
Kako i zašto je Abrahamov sin pošteđen smrtne kazne koja mu je prijetila?
Pojavila se zamjena.
A sam Bog je taj koji ju je omogućio!

GOSPOD ĆE SE POSTARATI!

„*Onome mjestu Abraham dade ime »Jahve provida«. Zato se danas veli: »Na brdu Jahvina providanja.«*“ (Postanak 22:14)

Zašto Abraham, ubivši ovna umjesto sina, ovom mjestu daje simbolično ime u budućem vremenu. Zar se Bog nije već pokazao? Zar ovo nije mjesto gdje se Bog već postarao!?

Jeste, ali ovim je najavljeno ono što tek dolazi, ono buduće, nakon skoro dva milenijuma. I to na istom ovom brdu gdje će se mnogo kasnije podići Jeruzalem. Tu će se Bog postarati za posebnu žrtvu. Ali ne samo da bi po njoj jednu osobu pošteđio smrti, već da obezbijedi otkup za sav svijet.

Sjećate li se šta je Abraham rekao Izaku dok su se peli uz brdo gdje je trebalo da ga prinese na žrtvu?

Bog će već providjeti janje za žrtvu paljenicu, sine moj!

O čemu je to ovaj otac govorio sinu? O tome da će im Bog poslati jagnje koje će ga zamijeniti na žrtveniku? Ne, Bog se nije postarao za jagnje već za ovna. Zašto onda Abraham govori o nekakvom jagnjetu?

Odgovor na ovo pitanje je veličanstven i ubrzo nas očekuje na narednim etapama ovog našeg uzbudljivog putovanja. Ali prije toga moramo ispričati još neke prastare priče!

21

Još krvoprolića

Budimo poštteni: kada je riječ o duhovnim istinama, jako smo loši učenici. Bog to dobro zna. Zato nam i poručuje u Bibliji:

„Pa trebalo bi doista da nakon toliko vremena već budete učitelji, a ono treba da tkogod vas ponovno poučava početnička počela kazivanjâ Božjih. Takvi ste: mlijeka vam treba, a ne tvrde hrane.“ (Hebrejima 5:12)

Uh...

Na svu sreću Bog je najstrpljiviji učitelj ikada, pa rado ponavlja iznova i iznova čak i najosnovnije istine. I to baš one koje je trebalo da naučimo godinama unazad. Da bi nam pomogao, u svoju svetu Knjigu je uvrstio stotine priča koje živopisno prikazuju jednu od najvažnijih istina. Evo kako ona glasi:

„... bez prolivanja krvi nema oprostjenja.“ (Hebrejima 9:22)

Oproštenje grijeha za našeg savršenog i svetog Stvoritelja nikada nije bilo nešto nebitno i jednostavno. Od trenutka kada je grijeh ušao u svijet, Bog je počeo s poukama grešnika: samo je krv jedina moguća i odgovarajuća žrtva koja može otkupiti i pokriti grijeh. To je jedini način da on, kao pravedni Sudija kazni grijeh a ne kazni grešnika.

Vidjeli smo da je odbacio Adamov i Evin lični pokušaj pokrivanja grijeha. Bez smrti kao odmazde nema oprostjenja grijeha. Priča o Kajinu i Abelu nosi u sebi istu pouku. Baš kao i priča o Abrahamu i Izaku.

U starozavjetnim knjigama, od Postanka, preko Izlaska i Levitskog zakonika, imamo priču za pričom o ovome, priče o muškarcima i ženama koji su prihvatili zakon o žrtvama.¹⁸⁹

„PROĆI ĆU!“

Knjiga Izlaska, tj. Druga knjiga Mojsijeva nam prenosi moćnu priču o tome kako je Bog organizovao Abrahamove potomke u narod, baš kako je to i obećao. Kroz seriju događaja koji su unaprijed najavljeni Abrahamu,¹⁹⁰ Izraelovi potomci su postali robovi faraonovog Egipta. U najavljeno vrijeme Bog im je obećao oslobođenje i po tome je svijetu pokazao krajnje slikovito kako će i svu Adamovu djecu otkupiti iz ropstva grijehu.

Vjerovatno vam je poznata priča o Pashi.

Negdje oko 1490. p.n.e., Bog je na Egipat pustio seriju od deset zala, prema najavi Mojsija. Prvih devet, u kojima je Bog direktno porazio egipatska božanstva, nisu smekšala faraona da se pokori Božijoj riječi i pusti njegov narod.¹⁹¹ Tada je Bog rekao Mojsiju da objavi svima: sve prvorođeno i u porodicama Egipta i u porodicama

¹⁸⁹ Probao sam da brojim sve „žrtvene priče“ Starog zavjeta, ali sam stao kada sam stigao do broja dvjesto! Naime, četiri riječi: „krv“, „žrtva“, „prinošenje“ i „žrtvenik“ se sreću više od 1400 puta u Svetom pismu.

¹⁹⁰ „Tada mu Bog reče: „Zacijelo znaj da će tvoji potomci biti došljaci u zemlji koja neće biti njihova. Tamo će robovati i biti tlačeni četiri stotine godina. Ali narodu kome budu robovali ja ću suditi, a na kraju će izaći iz te zemlje sa velikim blagom.“ (Postanak 15:13-14) Ispunjenje Božijih obećanja je zabilježeno u Izlasku 1:1-12; 12:35-41. Sve što Bog najavi uvijek se i zbude.

¹⁹¹ Izlazak 5-11

Izraela moraće da umre. U ponoć, određenog dana, anđeo smrti će proći zemljom i odnijeti živote prvorodenaca iz svakog doma. O, to je baš bila loša vijest.

Ali odmah je uslijedila i dobra: Bog se pobrinuo za put izbavljenja od smrti. Rekao je preko Mojsija svakoj porodici Izraela da odabere: „*Živinče neka bude bez mane, od jedne godine i muško. Možete izabrati bilo janje bilo kozle.*“ (Izlazak 12:5) U određeno vrijeme je trebalo da ga zakolju i krvlju poškrope dovratke svojih domova. Kada anđeo smrti bude u svom pohodu vidio ovu krv, proći će kraj tog doma i porodica će biti pošteđena.

Gospod je obećao:

„*Krv neka označuje kuće u kojima vi budete. Gdje god spazim krv, proći ću vas; tako ćete vi izbjeći biču zatornomu kad se oborim na zemlju egipatsku.*“ (Izlazak 12:13)

Sve se odigralo baš kako je Bog rekao. Te noći je zaštitio sve provorođene koji su bili pod zaštitom krvi. Ostali su umrli. Ali svaka je porodica bila svjedok smrti. Da, baš svaka kuća, svaki dom.

Kako? Ili kroz smrt jagnjeta ili kroz smrt provorođenca.

Svi koji su te noći bili zaštićeni krvlju nevine žrtve već sutra su bili na putu u slobodu iz ropskog tlačenja. Da, izašli su slobodni, postali su otkupljeni ljudi.

A koja je bila cijena njihovog oslobođanja?

Krv jagnjeta!

Još jednom je zakon o žrtvi pobijedio zakon grijeha i smrti. U dolazećim godinama će slaviti Pashu, godišnji praznik koji ih je podsjećao baš na ovaj događaj u Egiptu: na veliko oslobođenje ostvareno krvlju nevinog jagnjeta.

BOG VODI SVOJ NAROD

U noći prve Pashe, Bog je izveo Izraelce nakon četiri vijeka ropstva u Egiptu. Izveo ih je u pustinju. Htio je da ih odvede u Obećanu zemlju za koju se zakleo Abrahamu, Izaku, Jakovu i njihovim potomcima. Na tom putu će im biti pratilac.

„*Jahve je išao pred njima, danju u stupu od oblaka da im put pokazuje, a noću u stupu od ognja da im svijetli. Tako su mogli putovati i danju i noću.*“ (Izlazak 13:21)

I ne samo da je vodio svoj narod kroz pustinju osvjetljavajući im put, već im je silnom rukom otvorio Crveno more i tu ih zauvijek oslobodio opasnosti faraonove vojske. A onda ih je, baš kako je obećao Mojsiju, doveo do gore Sinaj.¹⁹² Tu je, u podnožju gore, narod od gotovo dva miliona duša logorovao skoro godinu dana. Kako su uopšte mogli preživjeti u pustinji? Tako što ih je sam Bog, po svojoj dobroti i milosti, hranio hljebom sa neba i vodom iz stijene.¹⁹³

Iako je narod uporno i stalno bio nemaran u zahvaljivanju, pouzdanju i poslušnosti onome koji ih je spasio od ropstva, Bog osloboditelj nije gasio svoju vjernost prema njima. Ali zato im je sudio kad god bi mu zgriješili i blagosiljao ih kad god bi mu vjerovali. Postupao je s njima na taj način kako bi okolni narodi mogli vidjeti i znati njegov put otkupljenja.

Želio je da ljudi razumiju ko je on i da ga je moguće spoznati na ličan način.

Nakon što je Izraelcima dao Deset zapovijesti i druge zakone, Gospod im je zapovijedio da podignu posebno svetište nazvano Šator sastanka.

¹⁹² Ne mnogo prije svega ovog, Bog je iz gorućeg grma obećao Mojsiju: „*Ja ću biti s tobom*«, nastavi. »*I ovo će ti biti znak da sam te ja poslao: kad izvedeš narod iz Egipta, Bogu ćete iskazati štovanje na ovome brdu.*“ (Izlazak 3:12)

¹⁹³ Izlazak 13-17; „*Hrid rascijepi, i provri voda, pustinjom poteče kao rijeka.*“ (Psalam 105:41)

ŠATOR SASTANKA

„Neka mi sagrade svetište da mogu boraviti među njima. Pri gradnji Prebivališta i svega u njemu postupi točno prema uzorku koji ti pokažem.“ (Izlazak 25:8-9)

Zašto je ovakvo svetište bilo potrebno? Zašto je Bogu bilo važno da se sve uradi baš onako kako je rečeno, do svake pojedinosti?

Ovim svetištem Bog ih je na sasvim vidljiv način učio o sebi: ko je, kakav je i kako mu mogu pristupiti. Biblija sadrži čak pedeset poglavlja o ovom Šatoru i svemu što ga je sačinjavalo. Naravno, na ovim stranicama ne možemo ići u sve pojedinosti. Ukazaćemo pažnju samo ne neke osnovne elemente.

JEDAN PUT

Bog je tako osmislio Šator sastanka da bi poučio ljudski rod kako on tako savršeno svet, želi prebivati među ljudima. Ali između njega i nas je golema prepreka.

Koja? GRIJEH!

Ovaj posebni Šator je simbolizovao božansku prisutnost među ljudima tako što je bio ograđen prostranim pravougaonim dvorištem. Njegova ograda je stajala na bronzanim stubovima koji su držali razapeti zastor od finog lana. Ograda je bila visoka 2,5 m, dovoljno da i najviši čovjek ne može zaviriti unutra. Bog je time želio da grijehom zaražena djeca Abrahamova shvate: ne mogu blizu njega, a to je uvijek bila loša vijest.

Dobra vijest je ta što se Bog pobrinuo za način, za put po kome su mu grešnici mogli pristupiti. Ograda dvorišta je imala ulaz koji je činio zastor izatkan od plavog, ljubičastog i purpurnog prediva. I to je bila slika: postoje samo jedna vrata,¹⁹⁴ jedan način na koji grešnici mogu prići slavi Božijoj. A ta vrata su krvna žrtva, bilo da je riječ o jagnjetu ili nekoj drugoj primjerenoj životinji.

Gospod je rekao Izraelcima da načine veliki žrtvenik od akacije i oblože ga bronzom. Postavili su ga između ulaza i Božijeg posebnog Šatora. Tu će se prinostiti žrtve za grijeh, kada ljudi budu stavljali ruke na glave životinja i kao bespomoćni grešnici ispovijedali grijeh. Potom će se životinja klati a tijelo joj se spaljivati na oltaru. Time će Bog ponovo i ponovo govoriti svom narodu: zakon grijeha i smrti može se prevazići jedino zakonom žrtve.¹⁹⁵

Dakle, božansko pravilo je jasno: bez prolivanja krvi nema pokrivanja grijeha. Bez pokrivanja grijeha nema pomirenja, nema sređenog odnosa s Bogom.

Bog je takođe zapovijedio Mojsiju da načine poseban drveni kovčeg i oblože ga zlatom. Biće to zavjetni kovčeg, simbol Božijeg nebeskog trona. U njega će staviti dvije kamene ploče Zakona koje su dobijene na Sinaju. Na poklopcu kovčega je bila zaravan zvana Pomirilište. Ono je sa strana imalo dvije figure zlatnih kerubima. To su silna anđeoska bića koja okružuju Božiji prijesto na nebu. Bog je Mojsiju zapovijedio da ovaj kovčeg stavi u poseban dio Šatora, dio koji je nazvan Svetinja nad svetinjama.

¹⁹⁴ Izlazak 28:9-19; Kasnije, kada Mesija bude došao, reći će svima: „Ja sam vrata. Kroza me tko uđe, spasit će se: i ulazit će i izlaziti i pašu nalaziti.“ Svaki predmet Šatora je ukazivao na Krista i sve ono što će učiniti.

¹⁹⁵ „Neka stavi svoju ruku na glavu svoje žrtve i zakolje je na ulazu u Šator sastanka. Neka zatim Aronovi sinovi, svećenici, zapljusnu krvlju sve strane žrtvenika... Zatim neka Aronovi sinovi te dijelove sažegu na žrtveniku sa žrtvom paljenicom koja bude na drvima na vatri. To neka je žrtva paljena Jahvi na ugodan miris.“ (Izlazak 3,2.5)

SVETINJA NAD SVETINJAMA

Šator sastanka je bio podijeljen na dva djela. Prednji je nazvan Svetinja a onaj unutrašnji Svetinja nad svetinjama. Ova druga soba bješe protulik „one istinske, samog neba...“ (Hebrejima 9:24)

Svetinja nad svetinjama je bila kockastih dimenzija, podjednake dužine, širine i visine. Negdje na kraju ovog našeg putovanja vidjećemo da je i nebeski grad, koji će jednom biti dom svih vjerujućih, takođe kocka.

Mnogi danas govore o katedralama, crkvenim zdanjima, džamijama, sinagogama i ašramima kao svetim mjestima. U njima su mnogi koji ipak odbacuju jedini Božiji put otkupljenja. Naime, prava svetost nije u mjestu, u prostoru, već u primjerenosti božanskoj brizi za naše oprostjenje i opravdanje. Šator je bio izrazito lijep iznutra, ali nimalo impresivan spolja. Jer, spoljašnjost mu je bila jednostavna: veliki Šator je bio sačinjen od životinjskih koža.¹⁹⁶

ZASTOR

Šator sastanka je imao dvije prostorije međusobno odijeljene tankim zastorom. Čitamo ovako:

„Napravi zavjesu od plavog, crvenog i tamnocrvenog prediva i prepredenog lana. Neka su na njoj izvezeni kerubini.“ (Izlazak 26:31)

Ona je odvajala čovjeka od najsvetijeg djela Božijeg doma, od njegove slave i prisutnosti. Ova zavjesa, ovaj zastor je bio znak upozorenja: Ne idi dalje! Ideš li – umrijećeš!

Njegova posebnost je simbol božanskog standarda pravednosti. Bog je, inače, sav ljudski rod preko Mojsjija obavijestio kakvi su mu standardi, davši nam 10 zapovijesti. Ali i one pružaju tek ograničen uvid u ono što Stvoritelj želi od nas. Naime, njegov krajnji cilj bješe da na zemlju pošalje svog Sina koji je trebalo da objavi njegov standard. Koji to? SAVRŠENOST. Mesija je taj Božiji standard. Ovaj zastor je bio znak koji je svakog upućivao na njega.

Zastor je bio urađen od dvostruko predenog lana koji je slika Mesijine bjeline, čistoće. On je svet i bez mane, bez grijeha.

Boje zastora su takođe bile veoma simbolične: plava, crvena i tamno crvena.

Plava je boja neba odakle će nam Mesija doći.

Crvena je boja zemlje i krvi.¹⁹⁷ Mesija će na sebe uzeti tijelo i krv, kako bi postradao za sve grešnike.

Tamno crvena je mješavina plave i crvene (purpurna). Dakle, Mesija će biti i Bog i čovjek, biće Bogočovjek. Purpurna boja je simbol carske časti. Mesija će uspostaviti svoje kraljevstvo u srcima svih koji se pouzdaju u njega. Naravno, kasnije će ga i doslovno osnovati na zemlji. Zato, kao što je tamnocrvena, tj. purpurna mješavina plave i crvene, i Mesija će biti posrednik Boga i čovjeka.

„Jer jedan je Bog, jedan je i posrednik između Boga i ljudi, čovjek – Krist Isus, koji sebe samoga daje kao otkup za sve. To je u svoje vrijeme dano svjedočanstvo...“ (1. Timoteju 2:5-6)

¹⁹⁶ Šator sastanka je prelijepa slika Spasitelja koji će doći s neba na zemlju. Svi koji istinski poznaju Spasitelja znaju „*da je sav od ljupkosti*“ (Pjesma 5:16). Takav je bio Šator iznutra. Za sve koji ga ne poznaju: „*Ne bijaše na njem ljepote ni sjaja da bismo se u nj zagledali, ni ljupkosti da bi nam se svidio.*“ (Izaija 53:2-3) Takav je bio i Šator spolja.

¹⁹⁷ Imenica Adam (*Adama*) je hebrejska riječ „čovjek“ doslovnog značenja „crvena zemlja“, jer je Bog tijelo prvog čovjeka sazdao od zemlje.

OBLAK SLAVE

Kada je Šator sastanka načinjen, kada je sve urađeno kako je naumio, Bog je spustio s nebeskog trona golemu slavu svog prisustva. Došla je među ljude kao oblak.

„A onda oblak prekri Šator sastanka i slava Jahvina ispuni Prebivalište. Mojsije nije mogao ući u Šator sastanka zbog oblaka koji je na njemu stajao i slave Jahvine koja je ispunjala Prebivalište.“ (Izlazak 40:34-35)

Gospod je zabljesnuo silinom svog prisustva u Svetinji nad svetinjama, baš na onom mjestu između figura dva kerubima. A to je pomirilište Kovčega saveza.

Došao je na vidljiv način svom narodu. Zato Psalmista kliče: *„Jahve kraljuje – nek’ zadržću narodi; sjedi nad kerubima – zemlja nek’ se potrese!“* (Psalam 99:1)

Spustivši svoju slavu u Svetinju nad svetinjama, spustivši nad Šator oblak svoje prisutnosti, Stvoritelj je želio da i svoj narod i sav svijet – i one još nerođene naraštaje – pouči nečim važnom: Bog, jedan i jedini, sveti i bezgrešni poziva grešnike u zajedništvo sa sobom: ali samo pod određenim uslovima.

OČIGLEDNA ILUSTRACIJA

Šator sastanka je imao nebrojene vizuelne podsjetnike za svakoga ko je želio da sazna nešto o Bogu i njegovom planu za ljude.

Zamislimo samo tu scenu...

Recimo, prema tim dragocjenim uputstvima, ovaj nekada porobljeni narod – 12 plemena Izraela – podno gore Sinaj podiže Šator u obliku krsta. Oko njega, oko Šatora koji je bio u sredini, tri plemena podižu svoje šatore na južnoj strani, tri plemena na sjevernoj, tri na zapadnoj a tri na istočnoj.¹⁹⁸ Pošto se slava s neba spustila, niko nije mogao poreći da je Bog među njima.

Štaviše, ovaj Šator-svetište je bio opasan visokim zidom od bijelog lana sa samo jednim vratima. Unutra je bio žrtvenik. Grešnici, odvojeni od slave Božije, mogli su da priđu dalje jedino po prolivenoj krvi simbolično savršene žrtve.

„Jer je život živoga bića u krvi. Tu krv ja sam vama dao da na žrtveniku njome obavljate obred pomirenja za svoje živote. Jer krv je ono što ispašta za život.“ (Levitski zakonik 17:11)

Mimo kazne smrću nije bilo oprostjenja grijeha. A kako nije bilo moguće da svako žrtvuje na ovom mjestu kad god pogriješi, Bog je zapovjedio da se svaki dan u godini na oltaru kolje i spaljuje žrtva. I to svakog jutra i svake večeri. I ko god bi se pouzdao u Gospoda i njegov plan, mogao je da uživa u blagodatima svakodnevnih žrtava, tj. u odnosu sa svojim Stvoriteljem.

„»A ovo treba da prinosiš na žrtveniku: dva janjca godinu dana stara, svaki dan bez prekida. Jedno janje žrtvuj ujutro, a drugo uvečer... Neka to bude trajna žrtva paljenica od koljena do koljena – na ulazu u Šator sastanka, pred Jahvom. Tu ću se ja s tobom sastajati da ti govorim.“ (Izlazak 29:38-39,42)

DAN POMIRENJA

Da bi dalje oslikao svoju istinu, Bog je poučio narod da postoji jedan i samo jedan način ulaska u najsvetiji dio Šatora, tj. u Svetinju nad svetinjama, u prostoriju koja je bila simbol samog neba. Jednom godišnje će posebno izabrani, koji je u službi

¹⁹⁸ Brojevi 3:23-39

prvosveštenika, ući ovdje. To je Dan pomirenja,¹⁹⁹ dan kada prvosveštenik ide s druge strane pregradnog zastora. Sa sobom će nositi zdjelu krvi žrtvovane koze i njome sedam puta poškropiti pomirilište, koje se nalazilo na poklopcu Kovčega saveza. Ako bi prvosveštenik ušao u Božiju prisutnost na bilo koji drugi način, umro bi na licu mjesta.

Ponovo vidimo da je prolivanje krvi temelj Božijeg obećanja o oprostjenju grijeha Izraelcima za narednu godinu. Naravno, ako se budu pouzdali u njega i njegovo staranje.

Svaka pojedinost ovog svetišta, svaki dio nameštaja, svaka aktivnost je bila osmišljena kao putokaz, kao živopisna slika svem svijetu: kako krivi i osuđeni grešnici mogu pokriti svoje grijeha i premostiti narušeni odnos sa savršenim i svetim Stvoriteljem. Sve, baš sve je ukazivalo na obećanog Mesiju i njegovu misiju.

Potom je tokom niza dolazećih vijekova koristio svoj izabrani narod kao instrument i njegov Šator sastanka kao nebrojeni niz slika, pouka i poruka o tome ko je i šta želi sa svijetom izgubljenim u grijehu.

HRAM I NJEGOVE ŽRTVE

Pet vijekova nakon što je Mojsiju i Izraelcima zapovjedio da sačine ovaj posebni Šator njegovog prisustva, Bog je vodio cara Salomona u projekat zamjene ovog pokretnog svetišta trajnim hramom. Izled ove bogomolje bješe vrlo sličan Šatoru, ali daleko veći i – znatno ljepši. Salomonov hram bješe jedno od najvećih arhitektonskih čuda antičnog svijeta.

I kao što se slava Božija s nebesa spustila u najsvetije mjesto Šatora, na dan posvećenja, tako se silno, neopisivo svjetlo te iste prisutnost spustilo i ispunilo hram.

„Kad Salomon dovrši molitvu, spusti se oganj s neba i spali paljenicu i klanice i slava Jahvina ispunila Dom. Svećenici ne mogoše ući, jer slava Jahvina bješe ispunila dom Jahvin.“ (2. Ljetopisa 7:1-2)

Hram je bio podignut na onoj strani gore, na kojoj je – hiljadu godina ranije – žrtvovao ovna umjesto sina.²⁰⁰ Da bi posvetio hram Bogu, kralj Salomon je zapovjedio da se žrtvuje 120.000 ovaca i 22.000 bikova.²⁰¹ Ovom ekstravagancijom je simbolizovana neizreciva vrijednost dragocjene krvi koja će se u narednim milenijumima liti na ovom mjestu.

Od vremena Adama, Abela, Abrahama pa nadalje, milioni žrtva, čija se krv prolivala na žrtveniku, simbolično su pokrivali grijeha, godinu za godinom, godinu za godinom...

¹⁹⁹ Levitski zakonik 16 govori o prazniku koji Hebreji danas zovu *Jom Kipur*. Ipak, on je lišen svog prvobitnog značenja jer hrama više nema, nema sveštenstva i žrtvenih jaganjaca. Ironija je što je danas simbol judaizma Zid plača (zapadni, potporni zid koji je podignut u vrijeme Heroda Velikog, kada je širio hramsko zdanje). Hebreji su pred njim svakodnevno i mole se za dolazak Mesije koji je već došao! Ali, baš kako su rekli proroci, Božiji narod je duhovno slijep (Izaija 6:10; 53:1; Jeremija 5:21; Ezekiel 12:2; 2. Korinćanima 3:12-4:6). Ipak, jednom će progledati i shvatiti da je Isus (Ješua) onaj koji je ispunio svaki simbol hrama, sveštenstva i žrtvenog sistema (Hebrejima 8 i 10; Efežanima 2). Zid duhovnog sljepila će se srušiti (Efežanima 2:14; Rimljanima 9-11). Vidite 6. poglavlje knjige, podnaslov NEPREKIDNI NIZ SVJEDOKA, kao i podložne napomene.

²⁰⁰ 2. Ljetopisa 3:1 uporedite sa Postankom 22:2. Ovo je također mesto gdje su muslimani podigli Kupolu na steni, krajem VII vijeka.

²⁰¹ 2. Ljetopisa 7:5

A onda je došao Mesija!

22

Jagnje

„Bog je ljubav!“ (1. Ivanova 4:8)
„Velik je Bog!“ (Knjiga o Jobu 36:26)

Bog koji voli čovjeka želi sa nama bliskost i zajedništvo. Tema tog odnosa, njegove socijalne prirode je otkrivena već u prvom poglavlju njegove knjige, Biblije.

Naime, sazdao je Adama i Evu „po svom liku“ kako bi sa njima uživao u odnosu. (Postanak 1:27) I taj isti „Bog s nama“, kao tema,²⁰² prenosi se sve do posljednjeg poglavlja Božije knjige. A tamo na kraju, kada njegov narod „bude gledao njegovo lice“ ostaće sa njim dovijeka. (Otkrivenje 22:4) Ko god ne uviđa ovo zapravo propušta glavnu poruku Biblije, Božije knjige.

Bog, koji je velik, istinski može sve što želi. Prorok bilježi njegove riječi: „*Gle, ja sam Jahve, Bog svakoga tijela! Meni ništa nije nemoguće!*“ (Jeremija 32:27)

I baš zato nijedan iskreni monoteista ne može poreći sljedeće: Bog može postati čovjek ukoliko to želi. Ako ima ičega što ne bi mogao u svojoj svemoći (osim protivrečiti svojoj prirodi), onda ne bi bio to što jeste.

Zato nije pitanje: Može li Bog postati čovjek?

Pitanje je: Izabire li Bog to, hoće li se očovječiti?

BOŽIJE ISTINSKO PREBIVALIŠTE

Nekih milenijum i po, nekon što je Bog zapovijedio Izraelcima da sačine poseban Šator sastanka, da „može boraviti među njima“ (Izlazak 25:8), Biblija kazuje:

„*U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše u Boga i Riječ bijaše Bog... I Riječ tijelom postade i nastani se među nama i vidjesmo slavu njegovu – slavu koju ima kao Jedinorođenac od Oca – pun milosti i istine.*“ (Ivan 1:1.14)

Fraza koju prevodimo kao „nastani se među nama“ dolazi od grčkog izraza „ušatoriti se“. Dakle, doslovan prevod bi bio - *Riječ tijelom postade i ušatori se među nama*. Biblija naše tijelo opisuje kao „šator“, ili kao „hram“ u kome nam prebivaju duša i duh.²⁰³ Kao što smo vidjeli u XVI poglavlju ovog naslova, vječni Božiji Sin se rodio kao dječak. Njegovo majušno tijelo je postalo šator u kome je odlučio prebivati.

U Mojsijevo vrijeme je Šator, kao prebivalište božanske slave i sjaja nebeske prisutnosti, bilo pokriveno životinjskom kožom. Isusova ličnost, kao Očeva slava nestvorenog svjetla i autentičnog prisustva, je takođe obučena u kožu – ali u ljudsku. Zato je jedan od njegovih učenika uzviknuo: „*I vidjesmo slavu njegovu – slavu koju ima kao Jedinorođenac od Oca – pun milosti i istine.*“

Isusovo tijelo je bilo „*Svetinja i Šator istinski što ga podiže Gospodin, a ne čovjek.*“ (Hebrejima 8:2)

U starozavjetno vrijeme je šator, a potom i hram, bio mjesto gdje su grešnici dolazili sa žrtvama, čija im je krv pokrivala grijehe. Kada je Isus bio dječak, dok je rastao, posjetio je hram u Jeruzalemu mnogo puta, ali nijednom ne čitamo da je

²⁰² „Emanuel“ je jedna od Božijih titula koje srećemo u Bibliji, i doslovno znači „Bog je sa nama“. (Izaija 7:14; Matej 1:23)

²⁰³ 2. Korinćanima 5:1-4; 2. Petrova 1:13-14; 1. Korinćanima 6:19; Efežanima 2:21

prinio žrtvu radi svojih grijeha. Zašto? Nije nikada zgriješio. Zato se „sada pojavio, jednom na svršetku vjekova, da grijeh dokine žrtvom svojom.“ (Hebrejima 9:26) Postaće žrtva prinijeta na rimski krst, kao na žrtvenik.

U tom smislu je sasvim prevazišao sve simbole. Apostol svjedoči:

„On, očitovan u tijelu.“ (1. Timoteju 3:16)

Jednom je prilikom stajao u blizini tog velikog hrama i rekao okupljenima:

„Odgovori im Isus: »Razvalite ovaj hram i ja ću ga u tri dana podići.«

Rekoše mu nato Židovi: »Četrdeset i šest godina gradio se ovaj Hram, a ti da ćeš ga u tri dana podići?« No on je govorio o hramu svoga tijela. Pošto uskrsnu od mrtvih, prisjetiše se njegovu učenicima da je to htio reći te povjerovaše Pismu i besjedi koju Isus reče.“ (Ivan 2:19-22)

Da, Hebreji nisu razumjeli o kakvom to hramu govori. Nisu znali da govori o svom tijelu i mislili su jedino na ogromno jeruzalemsko zdanje. Ali svjetlo i slava božanske prisutnosti više nisu nastanjivali ovu rukotvorenju bogomolju. Bog je u punini sada bio javljen u Isusu.

Negdje pred kraj svoje službe, Isus je dopustio da trojica njegovih najbližih učenika budu očevici te zapanjujuće Božije slave.

„Nakon šest dana uze Isus sa sobom Petra, Jakova i Ivana, brata njegova, te ih povede na goru visoku, u osamu, i preobrazi se pred njima. I zasja mu lice kao sunce, a haljine mu postadoše bijele kao svjetlost. I gle: ukazaše im se Mojsije i Ilija te razgovarahu s njime. A Petar prihvati i reče Isusu: »Gospodine, dobro nam je ovdje biti. Ako hoćeš, načiniću ovdje tri sjenice, tebi jednu, Mojsiju jednu i Iliji jednu.« Dok je on još govorio, gle, svijetao ih oblak zasjeni, a glas iz oblaka govoraše: »Ovo je Sin moj, Ljubljeni! U njemu mi sva milina! Slušajte ga!« (Matej 17:1-5)

Natprirodno, neopisivo, čisto svjetlo Božije je učinilo da i anđeli nebeski skrivaju lica pred Isusom. Zašto? Zato što je u njemu sada bila sva ta slava, to isto božansko prisustvo koje je nekada nastanjivalo Svetinju nad svetinjama u Šatoru od sastanka.

Oblak slave koji je nekada zasjenjivao ovo mjesto bogoslužjenja sada je počivao na Isusu, baš tu gdje je bio.

Isus bješe vidljiva božanska prisutnost na zemlji.

I tada, u oblaku te slave Božijeg Sina, začuo se glas nebeskog Oca:

„Ovo je Sin moj, Ljubljeni! U njemu mi sva milina! Slušajte ga!“

Bog je jako ozbiljan u vezi svega ovog. Hiljadu godina ranije, prije nego je Sin Božiji postao Sin Čovječiji, prorok David je napisao: „Služite Jahvi sa strahom, s trepetom se pokorite njemu, da se ne razgnjevi te ne propadnete na putu, kad uskoro plane srdžba njegova. Blago svima koji se njemu utječu!“ (Psalam 2:12)

Doslovan izraz na početku ovog odjeljka je „Ljubite Sina“. Svi vidimo da se, u nekim okolnostima, ljube ruke i glave vjerskih vođa, ljudi koji su bespomoćni da pomognu drugim grešnicima kakvi su i oni sami. Gledajte samo kako mnogi hodačaste da bi se poklonili onima čija će tijela takođe završiti u prašini. A Bog vijekovima govori u svojoj riječi „da svi časte Sina kao što časte Oca. Tko ne časti Sina, ne časti ni Oca koji ga posla... Jer Otac ljubi Sina.“ (Ivan 5:23,20)

PRETEČA

Izaija bješe jedan od dvojice proroka koji su pisali o posebno izabranom glasniku, poslanom „pripremiti put Gospodinu“ (Izaija 40:3). Taj prethodnik, taj

preteča je bio prorok Ivan, sin Zaharijin.²⁰⁴ Naime, dok su svi proroci koji su mu prethodili uzvikivali: „Bog će poslati Mesiju na svijet!“, prorok Ivan je dobio posebnu čast reći: „Tu je obećani Mesija!“ Evo kako čitamo o tome:

„U one dane pojavi se Ivan Krstitelj propovijedajući u Judejskoj pustinji: 'Obratite se jer približilo se kraljevstvo nebesko! Ovo je uistinu onaj o kom prorече Izaija prorok: Glas viče u pustinji: Pripravite put Gospodinu, poravnite mu staze!'“ (Matej 3:1-3)

POKAJANJE

U sjenci Mesije koji se pomaljao, Ivanova poruka narodu bješe jednostavna: „Pokajte se!“

Riječ „pokajanje“ prevod je grčkog pojma *metanoeo*. Sačinjen je od dvije riječi: „meta“ i „noeo“. Prva znači „pokret“ ili „promjena“, a druga „misao“ ili „um“. Dakle, osnovni smisao pokajanja je promjena uma, promjena razmišljanja; zamjena pogrešnih misli dobrim i ispravnim mislima. Jednom riječju, preumljenje.

Stavimo ovaj i ovakav pojam u našu svakodnevicu. Recimo, putujem autobusom iz jednog u drugi grad. Možda iz Bejruta za Aman. Ulazim u vozilo i sjedam, vjerujući da sam na dobrom mjestu. Ubrzo me savladava drijemež. Nešto kasnije se budim i vidim da grabimo autoputem. Ali... vidim da ne idemo na jug, prema Amanu, već na sjever, ka Istanbulu!? Šta da radim?

Imam dvije mogućnosti:

Da ponosno šutim i nikome ne kažem da sam pogriješio; da ostanem tu gdje sam i završim na neželjenom mjestu.

Ili se mogu poniziti i pokajati. Kako? Predomislim se i priznam da sam sjeo u pogrešan autobus. Kako se vidi iskrenost mog pokajanja? Tako što silazim na prvoj narednoj stanici, prelazim preko puta i hvatam autobus koji mi je stvarno potreban.

Pravo pokajanje uvijek vodi čovjeka od laži i zablude ka istini i povjerenju.

Pokajanje je poput dvije strane novčića, poput pisma i glave.

Na jednoj strani piše: POKAJ SE!

Na drugoj strani piše: VJERUJ!

Dvije strane sa istom porukom, kako reče apostol Pavle:

„Upozoravao sam Židove i Grke da se obrate k Bogu i da vjeruju u Gospodina našega Isusa.“ (Djela 20:21)

Dakle, pokajanje je preumljenje o tome šta nam je pouzdanje spasenja. A vjera je prihvatanje Božijeg rješenja tog istog spasenja.

To znači da nema prave vjere bez pravog pokajanja.

Prorok Ivan je širio upravo takvu poruku: „Pokajte se od svojih zabluda! Priznajte da ste nemoćni spasiti sami sebe. Pozdajte se u obećanog Mesiju-Kralja sa nebesa! On je došao da nas spasi od najgoreg neprijatelja, ukoliko se želite odreći svoga samopouzdanja i povjerenje dati samo njemu!“

Oni koji su tada shvatali i priznavali da su grešni pred Bogom, dolazili su Ivanu na rijeku Jordan, gdje bi ih krstio. Zato se i danas naziva Ivanom Krstiteljem (Umočiteljem). Samo, krštenje u vodi ne odnosi grijehe i ništa ne rješava. Potapanje, podronjenje u vodu je bio način da se iskaže na vidljivi način ono što se odigralo, a nije se vidjelo. Šta to? Da je dotični krštenik srcem prihvatio poruku o Mesiji koji dolazi očistiti pokajnike, vjerujuće grešnike od svake prljavštine.

IZABRANIK

²⁰⁴ Luka 1; Ivan 1

Na početku svoje zemaljske službe, Isus je došao Ivanu da ga krsti na Jordanu. Bezgrešni Mesija nije morao da se kaje zbog bilo čega, ali se krstio kako bi se poistovjetio sa cjelokupnim ljudskim rodом koji je došao izbaviti.

Usljedio je krštenje koje ostaje nezaboravno. U njemu imamo tek mali uvid u to ko je jedan i jedini istinski Bog, kakvo je njegovo složeno jedinstvo i veličanstvo.

„Odmah nakon krštenja izađe Isus iz vode. I gle! Otvoriše se nebesa i ugleda Duha Božjega gdje silazi kao golub i spušta se na nj. I eto glasa s neba: »Ovo je Sin moj, Ljubljeni! U njemu mi sva milina!“ (Matej 3:16-17)

Još prvog dana stvaranja, ovaj se razgovor odvijao između, tada prisutnog, Boga Oca i Duha Svetog. Čak i u tom prvom času istorije postojanja, Bog je objavio svoje množinsko jedinstvo – jasno i glasno. Elem, na našem putovanju kroz Bibliju, ovo je pravo odmorište svakom putniku, mjesto na kome se neizostavno mora zaustaviti. Zašto? Da se posmatra, upija i razmatra.

Zamislite scenu... Na blještavom suncu zemlje Hebreja, Sin Božiji – vječna Riječ po kojoj je sav svijet stvoren – ustaje iz vode Jordana. U isti čas je Duh Božiji – Duh koji je lebdio nad vodama prvog dana stvaranja – sišao s nebesa i u obliku goluba mu sletio na rame. Onda je odjeknuo glas Boga Oca s nebesa: *»Ovo je Sin moj, Ljubljeni! U njemu mi sva milina!“*

Isus je prethodnih trideset godina živio neznatnim životom, kao dio siromašne porodice u skromnom mjestu koje se zvalo Nazaret. Iako nije bio poznat u javnosti, oko nebeskog Oca je stalno bilo na voljenom Sinu. A sada čujemo tog Oca kako stavlja pečat na cjelokupan Sinovljev život: *U njemu mi sva milina!*

Ovako nešto Bog nije nikada mogao da kaže za bilo koje ljudsko biće. Samo ga je Isus mogao oduševiti i zadovoljiti u svakoj pojedinosti: unutrašnjim i spoljašnjim životom. Kao njegov vječni Sin sa nebesa, bio je svet, neuprljan, kadar uraditi sve zbog čega je došao. Bio je Mesija, Pomazanik, Izabranik Božiji! Bog ga je pomazao, ali ne uljem (kako je to rađeno od uvijek sa sveštenicima i kraljevima²⁰⁵), već samim Duhom Svetim.

„Isusa iz Nazareta Bog pomaza Duhom Svetim i snagom.“ (Djela 10:38)

JAGNJE BOŽIJE

„Sutradan Ivan ugleda Isusa gdje dolazi k njemu pa reče: »Evo Jaganjca Božjega koji odnosi grijeh svijeta! (Ivan 1:29)

Ova objava proroka Ivana je puna značenja. Evo kojih:

• *„Evo Jaganjca Božjega...“* Nekoliko hiljada godina prije ovoga ljudi su Bogu žrtvovali svoje zdrave jaganjce bez mane. A sada je tu Božije Jagnje, savršeno, obećano odvajkada. Skoro 20 vijekova ranije Abraham je rekao svome sinu, već namijenjenom za žrtvenik: *„Bog će već providjeti janje za žrtvu paljenicu.“* (Postanak 22:8) Bog se pobrinuo za zamjenu, za drugu žrtvu kojoj je prolivena krv umjesto Abrahamovog sina Izaka. Ali znamo da to nije bilo jagnje, već ovan (Postanak 22:13). To jagnje iz Abrahamovog proroštva bio je baš Isus. Abraham ga je vidio vjerom i pretskazao ga. Zato je Isus rekao jednom prilikom: *„Abraham, otac vaš, usklikta što će vidjeti moj Dan. I vidje i obradova se.“ (Ivan 8:56)*

²⁰⁵ Od korica do korica Biblije vidimo da se Božiji izabranici, ljudi poput sveštenika i kraljeva (ili proroka) pomazuju uljem, kako bi se istaklo da su odabrani za posebne službe i zadatke. Bog je svog Sina lično pomazao Duhom Svetim. Zato je pomazanje uljem u Bibliji najčešće simbol Duha Svetog.

• „... **koji odnosi grijeh...**” Od vremena Adama su rijeke krvi nevinih životinja simbolički pokrivala grijeh one koji su se pozdavali u Boga i njegov plan. Ali ova žrtva koju Isus prinosi prinijevši sebe je sasvim drugačija. On je došao ne da pokrije, već da „odnese“ grijeh – sasvim, jednom i zauvijek!

• „... **svijeta!**” Do Isusovog dolaska, krv žrtava se prolivala za dobro pojedinca, porodica i naroda. Ali Mesijina krv donosi puninu otkupljenja obuhvatajući prošlost, sadašnjost i budućnost svih grešnika i sveg svijeta.

Znači li to da je krv Jagnjeta Božijeg odnijela grijeh baš svakog čovjeka, da je time Bog automatski oprostio svima? Nipošto. Od dana kada je grijeh provalio u stvoreni svijet, Bog je uvijek tražio ličnu vjeru u njega i njegovo staranje.²⁰⁶ Prorok Ivan piše:

„*K svojima dođe i njegovi ga ne primiše. A onima koji ga primiše podade moć da postanu djeca Božja: onima koji vjeruju u njegovo ime.*“ (Ivan 1:11-12)

SJENE I SIMBOLI

Biblija je jasna i glasna: svaka kap životinjske krvi, prolivene kao žrtva za grijeh, samo je „sjenka budućih dobara“ (Hebrejima 10:1). Sjenka je odraz stvarnosti. Kada je položaj sunca povoljan, sjenku osobe koja nam prilazi primećujemo prije nje same. Ali kada nam taj čovjek priđe licem k licu, da li gledamo više njegovu sjenku?

U tom smislu su starozavjetne žrtve sjenke koje su najavljivale Mesiju koji stiže. Ovako čitamo u Bibliji o tome:

„*Jer krv bikova i jaraca nikako ne može odnijeti grijehâ. Zato On ulazeći u svijet veli: Žrtva i prinos ne mile ti se, nego si mi tijelo pripravio; paljenice i okajnice ne sviđaju ti se. Tada rekoh: »Evo dolazim!«*

U svitku knjige piše za mene: »Vršiti, Bože, volju tvoju!«... Evo dolazim vršiti volju tvoju! Dokida prvo da uspostavi drugo. U toj smo volji posvećeni prinosom tijela Isusa Krista jednom zauvijek. (Hebrejima 10:4-7,9-10)

Životinjske žrtve su bili simboli one stvarnosti koju je Bog i zahtijevao i želio. Životinje nisu stvorene po njegovom liku. Vrijednost jagnjeta nije ravna vrijednosti čovjeka. Model automobila ne košta koliko i sam taj automobil. Tako ni krv svih jaganjaca svijeta ne može odnijeti naše grijeha. Potrebno je prolivanje krvi nekoga ko nam je ravan u ljudskosti.

Zato je Isus došao: ponuditi i ostvariti baš takvu žrtvu.

LOŠ PLANER?

Prije nekoliko godina sam se dopisivao s jednim doktorom filozofije. Evo šta mi napisao baš o ovome, da je Isus odnio grijeha sveg svijeta:

²⁰⁶ „*Pravednik živi od svoje vere*“ (Habakuk 2:4). Istina je da je Isus došao da svojom savršenom žrtvom „odnese grijeh svijeta“, ali ona je djelotvorna jedino za one koji veruju u to da je umro umjesto njih. Ova istina se dobro ogleda u našem radio programu „Put pravednosti“, koji emitujemo u Senegal (www.twor.com; www.lesprophetes.com). Naime, mnogim našim slušaocima nudimo besplatan primjerak Biblije. Svima koji se jave, pišu nam da je žele, šaljemo je besplatno. Elem, vrijedi li naša ponuda za sve milione Senegalaca koji nas slušaju? Vrijedi. Da li nam se svi oni javljaju i traže primjerak za sebe? Ne javljaju se i ne traže. Zapravo, golema većina to ne čini. Na isti način svedovoljna žrtva Božijeg Sina jeste omogućila oprostjenje i vječni život svima. Ali malo je Adamovih potomaka među nama koji prihvataju Božiju ponudu. (Luka 14:24)

„A šta je sa ljudima koji su se rodili i umrli prije nego je Bog odlučio napraviti ovu šaradu sa krstom, od prije dvije hiljade godina? Izgleda da je taj vaš kršćanski Bog loš planer, da nije baš osmislio sve, jer mu je trebalo nekoliko hiljada godina da nađe način kako oprostiti „grijehe“ ljudskog roda!“

Čini se da ovaj mislilac, koji je u međuvremenu preminuo, nije shvatio značenje nebrojenih krvnih žrtava i stotina proroštava. Jer sve to je ukazivalo na dan dolaska Mesije, koji će za cjelokupno čovječanstvo ponijeti kaznu za grijeh: za sve ljude prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Zato Biblija kazuje za Mesiju „*Njega je Bog izložio da krvlju svojom bude Pomirilište po vjeri. Htio je tako očitovati svoju pravednost kojom je u svojoj božanskoj strpljivosti propuštao dotadašnje grijehe; htio je očitovati svoju pravednost u sadašnje vrijeme – da bude pravedan i da opravdava onoga koji je od vjere Isusove.*“ (Rimljanima 3:25-26)

Bog je grešnicima opraštao i prije Kristovog dolaska isto onako kako i danas oprašta: zbog vjere u njegova obećanja i staranje. Naravno da postoji razlika. Vjernici koji su živjeli prije Krista imali su tek pokrivene grijehe. Oni su sasvim i dovijeka oprošteni tek nakon što je Isus prolio krv, tek nakon što je umro. Tek tada su dugovanja grijeha izbrisana iz knjiga. Prije nego je Jagnje Božije kročilo na svijet, žrtve koje su prinošene bile su poput odlaganja dugova. Baš kao kada mi kod banke odlažemo izvršenje naplate.

I zamislite da se javi neki bogati rođak, povede vas u banku i kaže kako pokriva sva vaša dugovanja. U tu svrhu daje potrebne garancije.

Baš svaku propuštenu ratu, svaku i zadnju paru dugovanja pokriva njegov autoritet. Zbog toga banka ne pokreće proces protiv vas i ne predaje vas sudu i izvršiteljima.

Žrtve Starog zavjeta su bile te mjenice, ta garancija koju je Bog privremeno prihvatao. Nebeski Sudija je besprijekorno bilježio sve, držeći se svog saveza, obećanja o prihvatljivosti nevinih i besprijekornih životinjskih žrtava. Njima je pokrivaio naše grijehe. Ali one nas nisu mogle trajno osloboditi grijeha, tog opakog duga. „*Ali po njima se iz godine u godinu podsjeća na grijehe. Jer krv bikova i jaraca nikako ne može odnijeti grijehâ.*“ (Hebrejima 10:3-4)

Grijeh je opaki problem koji je jedino prolivena krv vječnog Božijeg Sina mogla riješiti. Isus, Jagnje Božije, došao je u potpunosti isplatiti grešna dugovanja ljudskog roda.

A kako je s nama? Mislimo li i mi da je Bog loš planer, da nije baš do kraja osmislio sve što je naumio? Ili je prorok Ivan ipak imao valjan razlog da Gospoda Isusa prepozna kao „Jagnje Božije koje odnosi grijehe svijeta“?

Ne, Bog je ipak Planer nad planerima. Nikada i nije imao plan B za rješenje nevolje zvane grijeh. Iz njegove nadvremenske perspektive, njegov voljeni Sin je bio i ostao, kao što će dovijeka ostati:

„*Jagnje zaklano od postanka svijeta.*“ (Otkrivenje 13:8)

23

Ispunjenje Biblije

„Oblak je tek obećanje; kiša je ispunjenje.“
arapska poslovice

Hiljadama godina unaprijed proroci su najavljivali da će Bog na zemlju poslati Spasitelja. I kako čitamo: *„A kada dođe punina vremena, odasla Bog Sina svoga...“* (Galaćanima 4:4)

Božiji su proroci pružili oblake obećanja.

Isus iz Nazareta je bio Božija kiša ispunjenja.

Stvoritelj svijeta se nije predomislio. *„Evandjelje Božje – koje Bog unaprijed obećavaše po svojim prorocima u Pismima svetim o Sinu svome, potomku Davidovu po tijelu...“* (Rimljanima 1:2-3)

Sveto pismo su oblaci. Mesija je kiša.

ULAZAK U JERUZALEM NA MAGARCU

Mesija je znao šta mu je misija. Pet vijekova prije nego što se pojavio, prorok Zaharija je pisao o događajima koji su neposredno prethodili raspeću.

„Klikni iz sveg grla, Kćeri sionska! Viči od radosti, Kćeri jeruzalemska! Tvoj kralj se evo tebi vraća: pravičan je i pobjedonosan, ponizan jaše na magarcu, na magaretu, mladetu magaričinu.“ (Zaharija 9:9)

Isus je ispunio ovo proroštvo. Sva četiri evandjelja bilježe taj događaj. Evo kako čitamo sjećanje očevica proroka Mateja:

„Kad se približiše Jeruzalemu te dođoše u Betfagu, na Maslinskoj gori, posla Isus dvojicu učenika govoreći: »Pođite u selo pred vama i odmah ćete naći privezanu magariću i uz nju magare. Odriješite ih i dovedite k meni. Ako vam tko što rekne, recite: ‘Gospodinu trebaju’, i odmah će ih pustiti.« To se dogodi da se ispuni što je rečeno po proroku: Recite kćeri Sionskoj: Evo kralj ti tvoj dolazi, krotak, jašuć na magarcu, na magaretu, mladetu magaričinu.“ (Matej 21:1-5)

Isus se na ovaj način ponudio svom narodu kao njihov Kralj, ali samo da bi bio odbačen, jer su i to proroci najavili.²⁰⁷

Evandjelja do pojedinosti bilježe šta se zbilo nakon što je Isus na magarcu ujahao u Jeruzalem. Otišao je u hram i iz njega istjerao sve koji su ga koristili za trgovinu i zaradu. Rekao je svima njima: *„Pisano je: Dom će se moj zvati Dom molitve, a vi od njega činite pećinu razbojničku.« U Hramu mu priđoše slijepi i hromi i on ih ozdravi.“* (Matej 21:13-14)

U nekoliko naredih dana i dalje je poučavao u hramu o božanskim istinama. Vjerske vođe su nastojale da ga zbune i trikovima navedu da kaže nešto zbog čega bi ga optužili i ubili. Nisu uspjeli.

Isus im je na sve to uzvratio nebeskom mudrošću na način koji je zadivljavao okupljene.²⁰⁸

²⁰⁷ Izaija 53; Psalam 22. Vidite i Daniel 9:24-27, odjeljak koji je svojevrsni nacrt božanskog plana za vijekove: Jedan dio tog plana glasi: *„Bit će Pomazanik pogubljen, ali ne za sebe.“*

²⁰⁸ Matej 21 i 25

A onda je došlo vrijeme...

DOŠLO JE VRIJEME

Isus je jedini čovjek ikada koji je tačno znao:

kada će da umre;

gdje će da umre;

kako će da umre;

zašto će da umre.

Prorok Matej piše:

„I kad Isus završi sve te besjede, reče svojim učenicima: »Znate da je za dva dana Pasha, i Sin Čovječji predaje se da se razapne.« Uto se sabraše glavari svećenički i starješine narodne u dvoru velikoga svećenika imenom Kajfe i zaključiše Isusa na prijevaru uhvatiti i ubiti. Jer se govorilo: »Nikako ne o Blagdanu da ne nastane pobuna u narodu.«“ (Matej 26:1-5)

Sebeljubive vjerske vođe su bili očajni.

„Židovi su otad vrebali da ga uhvate. Ipak nitko ne stavi na nj ruke jer još nije bio došao njegov čas.“ (Ivan 7:30)

A onda im je pošlo za rukom. Naime, jedan od Isusovih učenika, Juda Iskariotski, bio je neiskreni sljedbenik Učitelja. Otišao je u hram kod sveštenika i dogovorio se kako da im izruči Isusa. Ova njegova izdaja je takođe jasno prorečena u Starom zavjetu.²⁰⁹

I tada je Isus rekao svojim: *„Došao je čas.“ (Ivan 12:23)*

Došao je čas, došlo je vrijeme da Jagnje Božije umre.

SEDMICA PASHE

Uske ulice prijestonice su bile prepune domaćeg življa i gostiju izdaleka. Blejanje jaganjaca i mukanje teladi je ječalo u zraku. Svi su se na sve strane pogađali za cijenu životinja koje su željeli da žrtvuju. Bila je to sedmica Pashe.

Bog je ovaj praznik ustanovio čitavih petnaest vijekova ranije. Zamišljen je kao vrijeme sjećanja, gledanja u prošlost kada se dogodilo izbavljenje iz Egipta. Pasha je bila znak onog događaja kada su postali znak, baš kao sav narod, pred čitavim svijetom. Sjećali su se one strašne noći otkupljenja, kada je anđeo smrti odnosio prvorođence, kada su se njihovi preci zaštitili krvlju zaklanog jagnjeta, namazavši njome dovratke. Ali Bog je želio da se tih dana praznovanja zagledaju i u budućnost, jer dolazi obećani Mesija. On je pravo značenje Pashe.

Samo malo ih je tada razumjelo da je Isus iz Nazareta onaj koji je posljednje pashalno jagnje, da je ispunjenje svih tih simbola, smisao svih jaganjaca koji su se iz godine u godinu prinosili još od vremena Mojsija. Jer, ovaj ih je oslobodilac spasio samo zemljskog tiranina i robovlasnika. Mesija ih oslobađa duhovnog zlotvora od duhovne tiranije grijeha. On ih spasava od Sotone, grijeha i smrti.

Zanimljivo je to što su vjerske vođe odlučile da ubiju Isusa, ali – kako pišu evanđelja – *„Nikako ne o Blagdanu da ne nastane pobuna u narodu.“ (Matej 26:5)* Ali Isus je naumio da umre baš za vrijeme dana praznika. Jagnje Božije mora da se zakolje kao pashalna žrtva.²¹⁰

²⁰⁹ O ovom izdajstvu vidite sljedeće tekstove: Psalam 41:9; Zaharija 11:12-13 ; Matej 26:14-16; 27:3-10.

²¹⁰ Za vrijeme ovog pashalnog slavlja Isus će postati posljednja i savršena žrtva: pashalno jagnje koje štiti od božanskog pravednog gnjeva protiv grijeha. „... već je žrtvovana Pasha naša, Krist.“ (1. Korinćanima 5:7)

Sve će se odigrati onako kako je Bog isplanirao.

Ironija je u tome da je onaj koga su u Božije ime odbacili, bio baš taj koji je ispunjenje svega Božijeg! Sotona je to shvatio nešto kasnije: nagovorivši vjerske vođe da ubiju Isusa, ubio je samog sebe! Ovaj neobični događaj Biblija naziva: „*Mudrost Božja, u Otajstvu, sakrivena; ona koju predodredi Bog prije vjekova za slavu našu, a koje nijedan od knezova ovoga svijeta nije upoznao. Jer da su je poznali, ne bi Gospodina slave razapeli.*“ (1. Korinćanima 2:7-8)

HLJEB I VINO

U tačno određeno večer, Isus se sa svojim učenicima okupio na posebnom mjestu. Bila je to jedna soba na spratu u kojoj su samo oni slavili pashalnu večeru. Nakon što su jeli jagnjetinu sa gorkim zeljem, Isus je uzeo hljeb, zahvalio Bogu, izlomio ga i pružio im da jedu, rekavši: „*Ovo činite meni na spomen.*“ (Luka 22:19)

Prelomljeni hljeb je simbol njegovog tijela koje će pretrpjeti silno mučenje radi njih.

Potom im je pružio čašu sa vinom, rekavši im: „*Ovo je krv moja, krv Saveza koja se za mnoge proljeva na otpuštenje grijeha.*“ (Matej 26:28) Bio je to simbol njegove krvi koja se proliva za osnivanje novog saveza.

Ova dva simbola ukazuju na ključnu poruku Božijih proroka: naš je Stvoritelj uzeo na sebe ljudsko tijelo, kako bi postradao i prolio krv radi grijeha sveg svijeta.

Dakle, nakon što im je tom prilikom prenio nekoliko predivnih istina,²¹¹ Isus ih je poveo u obližnji vrt zvan Getsemani. Nešto kasnije se u molitvi prostro u znoju i agoniji duše, vapeći Ocu: „*Oče moj! Ako je moguće, neka me mimoiđe ova čaša. Ali ne kako ja hoću, nego kako hoćeš ti.*“ (Matej 26:39)

Koja je to „čaša“ od koje Isus tako strepi? Čaša stradanja zbog grijeha koja će mu donijeti nečuveno odvajanje od Oca. To će morati istrpjeti, i suočiti se sa samim paklom. Postradaće za vas i mene.

Nakon što je tri puta vapio u ovakvoj molitvi, dobrovoljno je prihvatio Očevu volju. Pokorio joj se. Tako je i prorok David zapisao, da vraća ono što nije oteo (Psalam 69:4).

Isus će postati potpuna i konačna žrtva za grijeha.

HAPŠENJE

Tek što je završio molitvu svome ocu, u vrt je banula grupa hramskih stražara, po nalogu prvosveštenika, pismoznanaca i narodnih starješina. Sa bakljama, toljagama i mačevima, došli su da hapse onoga koji je smirivao oluju, oslobađao opsjednute i mrtve vraćao u život.

„*Znajući sve što će s njim biti, istupi Isus naprijed te ih upita: »Koga tražite?« Odgovore mu: »Isusa Nazarećanina.« Reče im Isus: »Ja sam!« A stajaše s njima i Juda, njegov izdajica. Kad im dakle reče: »Ja sam!« – oni ustuknuše i popadaše na zemlju. Ponovno ih tada upita: »Koga tražite?« Oni odgovore: »Isusa Nazarećanina.« Isus odvrat: »Rekoh vam da sam ja. Ako dakle mene tražite, pustite ove da odu.«“ (Ivan 18:4-8)*

²¹¹ Ivan 13-17

Zamislite: onima koji su došli da ga hapse Isus se predstavlja Božijim ličnim imenom: JA JESAM.²¹² Dakle, ako i bude krenuo sa njima, to će biti samo ako tako nešto sam bude želio.

Kada su se stražari približili, Petar je potegao mač. Uspio je jedino da odsječe uho prvosveštenikovom sluzi. Ali Isus je na to odmah milostivo vratio ranjenom čovjeku uho i rekao svom učeniku:

„Vrati mač na njegovo mjesto jer svi koji se mača laćaju od mača i ginu. Ili zar misliš da ja ne mogu zamoliti Oca svojega i eto umah uza me više od dvanaest legija anđela? No kako bi se onda ispunila Pisma da tako mora biti?“ (Matej 26:52-54)

Koliko je ovo samo drugačije, koliko odudara od svakog nasilja koje se čini u ime religije. Isus je znao da su svi ovi ljudi došli da mu naude, narugaju mu se i muče ga. Ali pokazao im je samilost i strpljenje umjesto mržnje i osвете.

PROROCI SU TO NAJAVILI

Potom je Isus rekao stražarima: *„Kao na razbojnika iziđoste s mačevima i toljagama da me uhvatite. Danomice sjedah u Hramu naučavajući i ne uhvatiste me.“* I evo kako dalje kazuje Biblija: *„A sve se to dogodilo da se ispunje Pisma proročka. Tada ga svi učenici ostave i pobjegnu. Nato uhvatiše Isusa i odvedoše ga velikomu svećeniku Kajfi, kod kojega se sabraše pismoznanci i starješine.“* (Matej 26:55-57)

Zašto bi neko ko vlada vjetrovima i talasima dopustio da ga ljudske ruke hvataju, hapse, vežu i odvede?

Jer je volio nebeskog oca i bio mu poslušan.

Jer je želio da nas sve spasi od vječne propasti.

On sam pita: *No kako bi se onda ispunila Pisma da tako mora biti?*

Stotinama godina ranije je prorok Izaija zapisao da će ga odvesti kao jagnje na klanje (Izaija 53:7).

Prorok Abraham je uzviknuo prije više vijekova: *„Bog će već providjeti janje za žrtvu paljenicu...“* (Postanak 22:8)

Prorok Mojsije reče: *„Neka zatim svećenik uzme jedno muško janje... Neka janje zakolje ondje gdje se kolju žrtve okajnice i žrtve paljenice...“* (Levitski zakonik 14:12-13)

Ne propustimo ovdje očiglednu ironiju.

Sveštenici, ljudi odgovorni za klanje i spaljivanje jagnjadi na hramskom žrtveniku, bili su oni koji su uhapsili Isusa da bi ga ubili. A nisu ni slutili da je sve što čine žrtva Jagnjeta Božijeg o kome su pisali svi proroci.

OSUĐEN OD VJERSKIH VOĐA

„Zatim odvedoše Isusa velikom svećeniku. I skupe se svi glavari svećenički, starješine i pismoznanci.“ (Marko 14:53)

Te noći su vođe Hebreja priredili tajno suđenje. Evo kako je zapisano:

„A glavari svećenički i cijelo Vijeće, da bi mogli pogubiti Isusa, tražili su protiv njega kakvo svjedočanstvo, ali nikako da ga nađu. Mnogi su doduše lažno svjedočili protiv njega, ali im se svjedočanstva ne slagahu... Usta nato veliki

²¹² Izraz „Ja sam“ u prevodima na zvuči onako kako je to zvučalo tada i tamo. Naime, Isus se ovdje izjašnjava kao vječno postojeći, kao onaj koji je došao s neba. Upravo zato svi oko njega padaju.

svećenik na sredinu i upita Isusa: »Zar ništa ne odgovaraš? Što to ovi svjedoče protiv tebe?« A on je šutio i ništa mu nije odgovarao. Veliki ga svećenik ponovno upita: »Ti li si Krist, Sin Blagoslovljenoga?« A Isus mu reče: »Ja jesam! I gledat ćete Sina Čovječjega gdje sjedi zdesna Sile i dolazi s oblacima nebeskim.« Nato veliki svećenik razdrije haljine i reče: »Što nam još trebaju svjedoci?« (Marko 14:55-56,60-63)

Zašto je prvosveštenik ovako pobjesnio? Zašto je iscijepao svetu odoru i optužio Isusa za bogohuljenje? Zato što se Isus izjasnio za Božijeg Sina i Sina Čovječijeg, tj. za Mesiju o kome su pisali svi proroci. A posebno je sebe oslovio božanskim imenom JA JESAM. Naime, kada je ispovijedio ovo: *I gledat ćete Sina Čovječjega gdje sjedi zdesna Sile i dolazi s oblacima nebeskim*, naveo im je riječi Biblije, riječi proroka. Primijenio ih je na sebe kao Sudija sveg svijeta.²¹³

I evo kako se sve završilo: „*Nato veliki svećenik razdrije haljine i reče: »Što nam još trebaju svjedoci? Čuli ste hulu. Što vam se čini?« Oni svi presudiše da zaslužuje smrt. I neki stanu pljuvati po njemu, zastirati mu lice i udarati ga govoreći: »Proreci!« I sluga ga stadoše pljuskati.*“ (Marko 14:63-65)

Sedam vijekova ranije, prorok Izaija je vidio Mesijino voljno stradanje: „*Leđa podmetnuh onima što me udarahu, a obraze onima što mi bradu čupahu, i lica svojeg ne zaklonih od uvreda ni od pljuvanja.*“ (Izaija 50:6)

OSUĐEN OD POLITIČKIH VOĐA

Kada je svanulo, sveštenici i vjerske vođe su Isusa odveli Ponciju Pilatu, rimskom guverneru Judeje. Zahtijevali su da ga osudi na smrt razapinjanjem. Hebreji su tada bili pod okupacijom Rimske imperije i nisu imali pravo na samostalno izvršenje smrtno kazne.

Počeo je proces u kome je Pilat čak tri puta izjavio da na „ovom čovjeku ne nalazi krivicu“. Ali okupljena masa je, pod nagovorom sveštenika – i naravno nadahnuta Sotonom – urlala sve jače: „*Ukloni! Ukloni! Raspni ga!*“²¹⁴

Pilat je potom popustio pod ovakvim pritiskom vjerskih vođa i osudio Isusa na najgoru kaznu rimskog zakona: smrt raspećem, na brutalnu smrt kojoj prethodi groznomorno bičevanje do kostiju. Čitamo kako je to bilo:

„*Tada im pusti Barabu, a Isusa, izbičevana, preda da se razapne. Onda vojnici upraviteljevi uvedoše Isusa u dvor upraviteljev i skupiše oko njega cijelu četvu. Svukoše ga pa zaogrnuše skrletnim plaštem. Spletoše zatim vijenac od trnja i staviše mu na glavu, a tako i trsku u desnicu. Prigibajući pred njim koljena, izrugivahu ga: »Zdravo, kralju židovski!« Onda pljujući po njemu, uzimahu trsku i udarahu ga njome po glavi. Pošto ga izrugашe, svukoše mu plašt, obukoše mu njegove haljine pa ga odvedoše da ga razapnu.*“ (Matej 27:26-31)

GORA GOSPODNJA

Potom je Gospod slave bio bičevan na nasuroviji način. Pretvoren je u

²¹³ „*Gledah u noćnim viđenjima i gle, na oblacima nebeskim dolazi kao Sin čovječji.*“ (Daniel 7:13)

Primjetimo: cijepanje odeće je bio običaj iskazivanja najveće moguće tuge i gnjeva. Ali, zanimljivo je da Mojsijev zakon kaže: „*A svećenik koji je najveći među svojom braćom... neka ne ide raščupane kose niti razdrije svoje odjeće.*“ (Levitski zakonik 21:10) Ovim činom se ovaj prvosveštenik zapravo raščinio! Zato je novi i vječni Prvosveštenik, Isus, došao da sopstveno tijelo prinese na žrtvu i postane jedini put pomirenja grešnog čovjeka sa svetim Bogom (Hebrejima 2:17; 3:1; 4:14-16; 7:26; 8:1; 9:11,25; 10:21-23).

²¹⁴ Ivan 18:38; 19:4,6; 15; Luka 23:21

tranžiranu masu krvavog mesa prosječenog do kostiju. Stavili su mu trnovu krunu i na leđa natovarili drveni krst. Takvog su ga povelili izvan grada, na goru pokraj, za koju je dvije hiljade godina ranije prorok Abraham najavio:

*„Bog će već providjeti janje za žrtvu paljenicu... Na brdu Jahvina
proviđanja“ (Postanak 22:8,14)*

Svi su potrebni elementi ovdje obuhvaćeni: narod, obredi, Čovjek, mjesto... I sve se odigralo kako su proroci prorekli.

Kucnuo je čas da se epohe mijenjaju.

Isplaćeno u potpunosti!

Raspeće bješe i ostade najokrutnije izvršenje smrtne kazne ikada, a pod okriljem države i njenih zakona. Rimski imperija se na ovaj način obračunavala sa najokorjelijim zlikovcima.

Elem, smaknuće raspećem bješe odgovor nas, ljudskog roda, na odluku i izbor našeg Stvoritelja da dođe k nama.²¹⁵

„A vodili su i drugu dvojicu, zločince, da ih s njime pogube. I kada dođoše na mjesto zvano Lubanja,²¹⁶ ondje razapeše njega i te zločince, jednoga zdesna, drugoga slijeva.“ (Luka 23:32-33)

RAZAPET!

Raspeće je osmišljeno da osuđenika izloži najgoroj agoniji i najvećem mogućem poniženju. Nikada nisam vidio, a ne bih to ni volio, umjetničku predstavu bilo koje vrste – sliku, dramu, film – koja bi vjerno prikazala sramotu i agoniju koju je Isus istrpio na krstu. Recimo, u svim filmovima i na svim slikama, Isus oko struka ima nešto, nečim je pokriven. Ali istorija jasno bilježi da su rimski vojnici sadistički tukli gole osuđenike, da su ih takve prikivali kroz ručne zglobove i pete.

Smrt raspećem bješe užasna, spora i sramna agonija.

Ali Isus je to istrpio svojevolumno, i sramotu i bol, za mene, za Adama i sav njegov rod. Užas te patnje nam dočarava koliko je strašan naš grijeh i kako je ogavna kazna za njega.

Vijekovima prije pojave Rimljana i njihovog užasnog izuma raspeća, prorok David je opisao Mesijina stradanja na krstu.

„... rulje me zločinačke okružile. Probodoše mi ruke i noge, sve kosti svoje prebrojiti mogu, a oni me gledaju i zure u me. Haljine moje dijele među sobom i kocku bacaju za odjeću moju... Koji me vode, podruguju se meni, razvlače usne, mašu glavom: »U Jahvu se on uzda, neka ga sad izbavi, neka ga spasi ako mu omilje!«“ (Psalam 22:16-18,8-9) I prorok Izaija objavljuje: *„...jer sâm se ponudio na smrt i među zlikovce bio ubrojen, da grijehe mnogih ponese na sebi i da se zauzme za zločince.“* (Izaija 53:12)

²¹⁵ Ukoliko još niste ovladali sadržajem poglavlja 8,9,16 i 17 u ovoj knjizi, ova će vam izjava zvučati bogohulno. Čuo sam neke kako govore: „Pa, pošto je taj 'bog' bio i u utrobi djevice i na krstu, ko je za to vrijeme brinuo o svemiru?“ Ovo je pitanje detektivskog tipa o Bibliji i Bogu koji nam je dao svoju knjigu. Isus bi na ovo i danas odgovorio kao i nekada: *„U zabludi ste jer ne razumijete Pisama ni sile Božje.“* (Matej 22:29) Pošto jedan i jedini vječni Bog postoji u složenoj trojedinosti, i kad je došao na zemlju ostao je na nebu bez ikakvih problema. Ako sunce podjednako žeže i milionima kilometara od zemlje, u svemiru, i na našoj plaži, onda je to jedno te isto sunce. Elem, za onoga ko je Sazdatelj svega nije problem da i sunce i on u isti mah budu i na zemlji i na nebu.

²¹⁶ Mjesto na kome je Isus razapet, na grčkom kranion, tj, na hebrejskom Golgota, što znači „mjesto lobanja“ (Matej 27:33; Marko 15:22; Ivan 19:17). To je brdo povrh Jeruzalema čiji oblik zaista podsjeća na голу lobanju. To je baš ono mjesto na kome je Abraham umjesto sina žrtvovao ovna.

Evo nekih navoda iz evanđelja koje mnogi vide kao ispunjenje ovih riječi, jer se zaista poklapaju sa riječima proroka.

„I kada dođoše na mjesto zvano Lubanja, ondje razapeše njega i te zločince, jednoga zdesna, drugoga slijeva. A Isus je govorio: »Oče, oprosti im, ne znaju što čine!« I razdijeliše među se haljine njegove bacivši kocke. Stajao je ondje narod i promatrao. A podrugivali se i glavari govoreći: »Druge je spasio, neka spasi sam sebe ako je on Krist Božji, Izabranik!« Izrugivali ga i vojnici, prilazili mu i nudili ga octom.“

„Jedan ga je od obješenih zločinaca pogrđivao: »Nisi li ti Krist? Spasi sebe i nas!« A drugi ovoga prekoravaše: »Zar se ne bojiš Boga ni ti, koji si pod istom osudom? Ali mi po pravdi jer primamo što smo djelima zaslužili, a on – on ništa opako ne učini.« Onda reče: »Isuse, sjeti me se kada dođeš u kraljevstvo svoje.« A on će mu: »Zaista ti kažem: danas ćeš biti sa mnom u raju!« Bijaše već oko šeste ure kad nastala tama po svoj zemlji – sve do ure devete, jer sunce pomrča...“ (Luka 23:33-36,39-45)

OSTVARENJE

Vijekovima su nebrojene žrtve skončavale u agoniji raspeća. Istoričari bilježe da su, prije pada Jeruzalema 70. godine, dnevno razapinjali čak 500 Hebreja.²¹⁷ Neki od razapetih su danima umirali. Isus je stradao samo šest sati prije nego je umro. Ali, po čemu je ta njegova smrt drugačija od ostalih?

Prvo, svi proroci su govorili o njegovim stradanjima i smrti. Drugo, u rijekama prolivene krvi sa krsta, samo je Isusova bila savršena. Evo kako Biblija ističe posebnost ove smrti:

„Bijaše već oko šeste ure kad nastala tama po svoj zemlji – sve do ure devete...“ (Luka 23:44)²¹⁸

Isus je razapet u 9.00 ujutro a zemlja je od podne do 15 sati bila sasvim u tami. Zašto? Tokom ta tri sata, skriveno od pogleda svijeta, ostvarivalo se posebno djelo, svojevrsna transakcija, najvažnija ikada na svijetu. Bog se obračunavao sa našim grijesima i sramotom kako mi to ne bismo radili svu vječnost.

Tokom tih časova tame pravedni nebeski Otac je odbacio svog voljenog, pravednog Sina. Potom ga je izložio koncentrisanoj kazni koju je vječna vatra zahtijevala zbog naših grijeha. Zato je Sin Božiji uzeo tijelo i krv na sebe. Baš kako kaže prorok Ivan: *„On je pomirnica za grijeha naše, i ne samo naše nego i svega svijeta.“* (1. Ivanova 2:2)

Sedam vijekova ranije je prorok Izaija već opisao ovo ostvarenje, ovu transakciju:

„Za naše grijeha probodoše njega, za opachine naše njega satriješe. Na njega pade kazna – radi našeg mira, njegove nas rane iscijeliše... A Jahve je svalio na nj bezakonje nas sviđu... Al' se Jahvi sviđje da ga pritisne bolima. Žrtvuje li život svoj za naknadnicu... Zbog patnje duše svoje vidjet će svjetlost i nasititi se spoznajom njezinom. Sluga moj pravedni opravdat će mnoge i krivicu njihovu na sebe uzeti. (Izaija 53:5-7,10-11)

²¹⁷ Istoričar Josip Flavije bilježi da su prije pada Jeruzalema, 70. godine rimski vojnici „svakog dana hvatali 500 Hebreja, a ponekad i više. Iskazivali su posebnu mržnju i jarost prema ovom narodu, pa su ih prikucavali na krst, jednog za drugim, duž puteva iz čiste poruge. A onda su tražili još više krstova za koje im je potom trebalo još više tijela.“ Josip takođe bilježi da su „žrtve prvo bičevane a potom mučene na najrazličitije načine...“ (Josip, *Starine* 11:1, str.563)

²¹⁸ Hebreji su tada vrijeme računali od 6.00 ujutro. *„A bijaše treća ura kad ga razapeše (6+3=9.00) ... A o šestoj uri (12.00) tama nastala po svoj zemlji – sve do ure devete (15.00).“* (Marko 15:25,33)

Tokom tri sata tame, zemlja je doživjela nešto što nije prirodni proces pomračenja Sunca. Nebeski Otac je Sina natovarao grijesima i osudama koje su samo naše. Mi zapravo nikada nećemo shvatiti šta se tada dešavalo između Oca i Sina, ali jedno je sigurno:

Došlo je do ostvarenja nečega što je promijenilo sve. Došlo je te velike transakcije kakvu istorija svijeta nije vidjela.

SAM!

I na vrhuncu ove guste tame čitamo ovako: „*O devetoj uri povika Isus iza glasa: »Eli, Eli, lema sabahtani?« To će reći: »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?«*“ (Matej 27:46) Zašto Isus vapi ovako neobično s krsta? Otac ga je napustio kako bi kazna za grijehе svijeta bila isplaćena.

Sam je...

Sam je na tri načina radi svih nas. A sve zbog grijehа koji ga je odvojio od svega:

- Umro je *duhovno*. Nebeski Otac se okrenuo od njega, okrenuo je svoje sveto lice od Sina na koga je bacio sve grijehе ljudskog roda.
- Umro je *fizički*. U času kada se svojevolumjno prepustio smrti, duh i duša su mu napustili tijelo.
- Umro je *drugom smrću*. Prošao je agoniju pakla za sve nas.

Šta je pakao? Mjesto ostavljenosti, mjesto gdje nema božanskog svjetla. Zato je u tami; mjesto gdje nema ničeg dobrog, gdje je čovjek odvojen od prisustva i ljubavi nebeskog Oca. Na krstu je vječni Sin prvi i posljednji put bio odvojen od Oca. Isus je istrpio taj užas, tu agoniju odvojenja kako je mi ne bismo dovijeka ispaštali.

Sveto Jagnje Božije je ponijelo grijeh. Postalo je naša zamjena. Ponijelo je puninu prokletstva grijehа, prihvatilo je našu sramotu, naš bol, trnje i klinove. Na krstu, na tom žrtveniku, Isus je postao prava i posljednja „žrtva paljenica“ za grijehе.²¹⁹

PAKAO ZA SAMO NEKOLIKO SATI?

Isus je otišao u naš pakao.

Kako je jedan Čovjek mogao platiti cijenu sveg ljudskog roda? Kako je Isus za samo nekoliko sati mogao istrpiti vječnu kaznu?

Mogao je zbog onoga ko jeste.

²¹⁹ Postanak 8:20; 22:2-8; Izlazak 29:18. Izraz „žrtva paljenica“ se sreće 169 puta u Starom zavjetu. Isus je postao posljednja i potpuna žrtva prinijeta za naše grijehе (Marko 12:33; Hebrejima 10:6-14). Primjedba: Za dalje objašnjenje zašto je Otac okrenuo lice od Sina, dok je visio na krstu, pogledajte Psalam 22:1.4. U istom Psalmu, u kome je David najavio dolazak Mesije, imamo baš ovaj povik: *Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?* (Psalam 22:1) Još jedan razlog nam daje David - zašto je Otac ostavio Sina: „*Ti si svet!*“ (Psalam 22:4) Bog se okrenuo od Isusa jer je svet i „*ne trpi pokvarenost*“ (Habakuk 1:13) Tokom tih sati tame bezgrešni Gospod Isus je zauzeo mjesto pokvarenih, preuzeo je na sebe svaki naš grijeh, baš svih ljudi ikada, svih grešnika.

I zbog toga ko jeste nije morao da je trpi svu vječnost, kao što bismo mi morali. Kao vječni Božiji Sin nije imao grijeh u sebi, zbog kojeg bi ispaštao, ali je bio omeđen vremenom poput nas.

Zbog onoga ko je, mogao je „da okusi smrt za sve“ (Hebrejima 2:9) za određeno vrijeme.

Kao što Gospodu Bogu nije bilo potrebno bilo koje određeno vrijeme da sazda ovako složen svemir u kome smo (iako je odlučio to uraditi za šest dana), tako mu ni na krstu nije bilo potrebno neko posebno određeno vrijeme da bi otkupio čovječanstvo (iako je odlučio to uraditi za šest sati).

Bogu vrijeme ne znači mnogo.

Prorok David piše: „*Prije nego se rodiše bregovi, prije nego postade kopno i krug zemaljski, od vijeka do vijeka, Bože, ti jesi! ... Jer je tisuću godina u očima tvojim k'o jučerašnji dan koji je minuo i kao straža noćna.*“ (Psalam 90:1,4)

„DOVRŠENO JE!“

„*Nakon toga, kako je Isus znao da je sve dovršeno, da bi se ispunilo Pismo, reče: »Žedan sam.« A ondje je stajala posuda puna octa. I natakoš na izopovu trsku spužvu natopljenu octom pa je primakoš njegovim ustima. Čim Isus uze ocat, reče: »Dovršeno je!« I prignuvši glavu, preda duh.*“ (Ivan 19:28-30)

Prije nego je izdahnuo, Isus je objavio da je sve urađeno, da je „dovršeno“.

Riječ je o prevodu grčkog pojma *tetelestai*. On je bio veoma svakodnevan u tadašnjem svijetu. Njime se opisivalo da je neki dug u potpunosti isplaćen. Pronađeni su drevni računi sa ovim nazivom - *tetelestai*. On je ispisan preko čitavog dokumenta sa jasnim značenjem: isplaćeno je u potpunosti! „Dovršeno je!“

Pojam *tetelestai* se koristio i za opisivanje dovršenja nekih zadataka, poduhvata. Kada bi se u ona vremena neki sluga vratio nakon obavljenog posla, nekog povjerenog mu zadatka, rekao bi gospodar: *tetelestai*: stvar je urađena, obavljena.

Takođe čitamo u evanđeljima: „*A Isus zavapi jakim glasom i izdahnu.*“ (Marko 15:37)

Ovo je bio krik pobjednika!

Ispunjena su sva proroštva, svi znaci i simboli o Božijem žrtvenom Jagnjetu.

Isus je neshvatljivo mnogo postradao od sile prokletstva. Platilo je otkupnu cijenu svom Ocu kako bi spasao uprljani i prokleti rod Adamovog potomstva. Božija pravedna priroda i gnjev, izliveni protiv grijeha, su zadovoljeni. Sve je okončano, sve isplaćeno u potpunosti. Misija je ostvarena!

Piše Petar o tome: „*Ta znate da od svog ispraznog načina života, što vam ga oci namriješe, niste otkupljeni nečim raspadljivim, srebrom ili zlatom, nego dragocjenom krvlju Krista, Jaganjca nevina i bez mane. On bijaše doduše predviđen prije postanka svijeta, ali se očitova na kraju vremenâ radi vas.*“ (1. Petrova 1:18-20)

Tokom niza vijekova, krv je tekla potocima od neprojenih nevinih žrtvovanih životinja. Ali sada je Isusova krv potekla iz njegovog bezgrešnog tijela. Besprijeekorna „dragocjena krv Kristova“ nije samo pokrila naše grijehe, već ih je odnijela zauvijek i izbrisala.

O tome je govorio i prvi savez koji je Bog sačinio. Prorok Jeremija kaže:

„*»Evo dolaze dani« – riječ je Jahvina – »kad ću s domom Izraelovim i s domom Judinim sklopiti novi savez... jer ću oprostiti bezakonje njihovo i grijeha se njihovih neću više spominjati.*“ (Jeremija 31:31,34)

Novi zavjet to dodatno pojašnjava: „*Kad veli novi, ostari onaj prvi. Što pak stari i dotrajava, blizu je nestanku.*“ (Hebrejima 8:13)

Nema više potrebe za žrtvama paljenicama radi očišćenja grijeha. Životinjske žrtve na žrtveniku su zamijenjene zauvijek jednom žrtvom: razapetim Mesijom na krstu.

Baš kako je Abraham prorokovao, da se Bog pobrinuo sam za svoju žrtvu (Postanak 22:8). Bog koji je poštedio Abrahamovog Sina, „*svojega Sina nije poštedio, nego ga je za sve nas predao!...*“ (Rimljanima 8:32)

Isusova prolivena krv je zadovoljila zakon grijeha i smrti, i ispunila zakon žrtve.

Kao što je Bog sam prinio prvu krvnu žrtvu – onog dana kada su Adam i Eva sagriješili – tako je i prinio ovu posljednju.

POCIJEPANI ZASTOR

Dakle, šta se još dogodilo kada je Isus povikao: *Dovršeno je!* Evo kako čitamo: „*A Isus zavapi jakim glasom i izdahnu. I zavjesa se hramska razdrije nadvoje, odozgor dodolje.*“ (Marko 15:37-38)

Drevni historičari bilježe da se hramski zastor pocijepao, iako je bio debeo kao dlan, a trebalo je oko 300 muškaraca da ga pomeraju.²²⁰

Šta je učinilo da se ovako teška, ovako masivna zavjesa doslovno prepolovi?

Kada se vratimo u 21. poglavlje, vidimo da je Bog upravo ovo zapovijedio svom narodu: da načine posebnu zavjesu, zastor u Šatoru sastanka, a kasnije i u hramu. Zastor je odjeljivao Svetinju nad svetinjama od Svetinje i ostatka Šatora. Bog je tako zaštitio prostor u kome je odlučio da boravi, gdje se nastanio nakon posvećenja u oblaku slave i svjetlosti. Zastor je bio izatkan od trobojnog prediva: plavog, ljubičastog i purpurnog. Time je simbolizovan Božiji Sin koji će na zemlju doći s nebesa. Zastor je takođe podsjećao grešnike da su odvojeni od svog svetog Stvoritelja. Samo onima koji zadovoljavaju božanske standarde pravednosti dopušteno je da uđu u prostor Božijeg prebivanja.

Naime, jednom godišnje, na Dan očišćenja, prvosveštenik bi bio posebno pomazan da uđe sa druge strane zastora, da uđe u Svetinju nad svetinjama. Kako? Samo ako bi u rukama nosio zdjelu punu krvi žrtvovane koze. Ta je krv bila znak Kristove krvi prolivene na Golgoti. Elem, prvosveštenik je morao biti samo u bijeloj, lanenoj odori, koja je oslikavala Kristovu pravednost. U Svetinji nad svetinjama bi krvlju sedam puta poprskao poklopac Kovčega saveza na kome je bilo pomirilište. U Kovčegu su bile ploče Zakona koji je pravedno osuđivao sve grešnike na smrt. Ali Bog je pokazao svoju milost grešnicima dopustivši im da mu pristupaju krvlju nevinih životinja, koje su umirale umjesto njih.

Tokom petnaest vijekova zastor je bio znak Božije potpune svetosti, znak da mimo Isusove prolivene krvi nema trajnog rješenja za prokletstvo grijeha. Samo je Božiji savršeni Izabranik, koga je zastor simbolizovao, mogao isplatiti ovu cijenu. Zato je, u pravo vrijeme, Bog poslao svog Sina da živi kao čovjek savršenim životom. Bio je sasvim poslušan Božijem zakonu i voljno platio svojom krvlju cijenu našeg bezakonja, cijenu za sve Adamove potomke.

Ko je, onda, poderao veo od vrha do dna? Sam Bog. To je bilo vidljivo i glasno Očevo „amen“ na Sinovljeno „dovršeno je!“²²¹ I Bog je bio zadovoljan.

²²⁰ Edersheim, Alfred. *The Life and Times of Jesus the Messiah*. 1883, str.614.

NEMA VIŠE ŽRTAVA ZA GRIJEH

Isusovom žrtvom na krstu ostvareno je otkupljenje u potpunosti. Grijech je oprošten i čovjek je pomiren s Bogom. Savršena zamjenska žrtva je bila voljna da prolije svoju krv za grijehe svijeta. Grešnici nisu više opterećeni potrebom da svake godine prinose žrtve za svoje grijehe.

Bog više od nas ne zahtijeva hramske rituale, sveštenstvo i sl. Zašto? Prinjeta je jedna žrtva, jednom i zauvijek. Stvarnost koja je ispunila sve simbole i sjenke rekla je: „Dovršeno je!“ A svima koji ovo vjeruju Bog lično poručuje:

„I grijeha se njihovih i bezakonja njihovih neću više spominjati.« A gdje su grijesi oprošteni, nema više prinosa za njih. Imamo dakle, braćo, slobodan ulaz u Svetinju po krvi Isusovoj – put nov i živ što nam ga On otvori kroz zavjesu, to jest svoje tijelo; imamo i Velikog svećenika nad kućom Božjom. Pristupajmo stoga s istinitim srcem u punini vjere, srdaca škropljenjem očišćenih od zle savjesti i tijela oprana čistom vodom.“ (Hebrejima 10:17-22)

MRTAV...

U času kada je Isus umro, ne samo da se hramski zastor pocijepao, prepолоvio, već je došlo i do zemljotresa koji je učinio da su se radoznalci oko krsta razbježali.

„A satnik i oni koji su s njime čuvali Isusa vidješe potres i što se zbiva, silno se prestrašise i rekoše: »Uistinu, Sin Božji bijaše ovaj.«“ (Matej 27:54)

Nešto kasnije, da bi osigurao ovu činjenicu, rimski vojnik je Isusu kopljem probio bok. Potekli su krv i voda, što je jasan medicinski dokaz da je zaista umro. Ali dotični vojnik je ovim činom ispunio i davno kazano proroštvo.²²²

SAHRANJEN

„Uvečer dođe neki bogat čovjek iz Arimateje, imenom Josip, koji i sam bijaše učenik Isusov. On pristupi Pilatu i zaiska tijelo Isusovo. Tada Pilat zapovjedi da mu se dadne. Josip uze tijelo, povi ga u čisto platno i položi u svoj novi grob koji bijaše isklesao u stijeni. Dokotrlja velik kamen na grobna vrata i otiđe.“ (Matej 27:57-60)

Prorok Izaija je predvidio da će mu „grob biti s bogatima“ (Izaija 53:9) a Bog je jasno naumio da se rečeno ispuni u svakoj pojedinosti. Ali Isusovi učenici nisu razumjeli ovo. Iskreno su vjerovali u Učitelja, da je on taj Mesija koji će osnovati svoje Kraljevstvo na zemlji. Ali kada su ga vidjeli mrtvog, kada su čuli da je sahranjen, umrle su i sahranjene i sve njihove nade. Nema više njihovog voljenog Učitelja. Ubili su ga. Sahranjen je.

Sve je bilo gotovo... barem su tako mislili.

Ali ni to nije bilo posljednje od njih. Kao da su zaboravili da im je govorio da će ustati iz mrtvih. Ali vjerske vođe nisu. Nisu bili zadovoljni time što je Isus sahranjen. Evo kako čitamo šta je bilo dalje:

„Sutradan, to jest dan nakon Priprave, sabraše se glavari svećenički i farizeji kod Pilata te mu rekoše: »Gospodaru, sjetismo se da onaj varalica još za života kaza: 'Nakon tri dana uskrsnut ću.' Zapovjedi dakle da se grob osigura sve do

²²¹ Hebrejima 9 i 10 (primjedba: kako smo već vidjeli u 22. poglavlju, slava Božija, koja je nekada prebivala u najsvetijem dijelu Šatora, a potom i hrama, nije više prebivala iza zastora. Sada je nastanila u Isusu.

²²² Ivan 19:31-37

trećega dana da ne bi možda došli njegovi učenici, ukrali ga pa rekli narodu: 'Uskrsnuo je od mrtvih!' I bit će posljednja prijevara gora od prve.« Reče im Pilat: »Imate stražu! Idite i osigurajte kako znate!« Nato oni odu i osiguraju grob: zapečate kamen i postave stražu.«

(Matej 27:62-66)

Tako je hladni kameni grob u koji je položen Isusov leš dodatno osiguran i zapečaćen. Dobro naoružani stražari stajali su pred grobom. Eto... činilo se da je završena priča zvana „Isus iz Nazareta“.

A onda je osvanulo nedjeljno jutro...

25

Smrt smrti

Biblija nam kazuje da je Adam „potom umro“ (Postanak 5:5) i da je time okončana njegova ovozemaljska priča.

Ništa drugačije nisu prolazili i ne prolaze svi njegovi potomci. Ovaj je epitaf čak pet puta ispisan u ovom poglavlju:

„... *potom umre*
potom umre
potom umre
potom umre
potom umre...”

Takva je priča grijehom zaraženih muškaraca i žena. Rodimo se, živimo, umremo i sahrane nas. I tako iz naraštaja u naraštaj, vijek za vijekom.

Ali priča o Mesiji se na završava grobom.

PRAZAN GROB

Po suboti, u osvit prvoga dana u tjednu, dođe Marija Magdalena i druga Marija pogledati grob. I gle, nastade žestok potres jer anđeo Gospodnji siđe s neba, pristupi, otkotrlja kamen i sjede na nj. Lice mu bijaše kao munja, a odjeća bijela kao snijeg. Od straha pred njim zadrhtaše stražari i obamriješe.

A anđeo progovori ženama: »Vi se ne bojte! Ta znam: Isusa Raspetoga tražite! Nije ovdje! Uskrsnu kako reče. Hajde, vidite mjesto gdje je ležao pa pođite žurno i javite njegovim učenicima da uskrsnu od mrtvih. I evo, ide pred vama u Galileju. Ondje ćete ga vidjeti. Evo, rekoh vam.«

One otiđoše žurno s groba te sa strahom i velikom radošću otrčaše javiti njegovim učenicima. Kad eto im Isusa u susret! Reče im: »Zdravo!« One polete k njemu, obujme mu noge i ničice mu se poklone. Tada im Isus reče: »Ne bojte se! Idite, javite mojoj braći da pođu u Galileju! Ondje će me vidjeti!«

(Matej 28:1-10)

Smrt nije mogla zadržati Božijeg Sina. Nije imao ni mrlju grijeha na sebi i zato ga je Bog Otac podigao iz mrtvih. I ne samo da je Isus platio cijenu otkupa svih grešnika svijeta, već je i trijumfovao nad tom cijenom. Kako? Pobijedio je samu smrt!

Sotona i njegove legije zlih duhova su morali uzmaknuti.

Vjerske vođe su pohisterisale. Evo kako čitamo:

„Dok su one odlazile, gle, neki od straže dođoše u grad i javiše glavarima svećeničkim sve što se dogodilo. Oni se sabraše sa starješinama na vijećanje, uzeše mnogo novaca i dadoše vojnicima govoreći: »Recite: 'Noću, dok smo mi spavali, dođoše njegovi učenici i ukradoše ga.' Ako to dočuje upravitelj, mi ćemo ga uvjeriti i sve učiniti da vi budete bez brige.« Oni uzeše novac i učiniše kako bijahu poučeni. I razglasilo se to među Židovima – sve do danas.“ (Matej 28:11-15)

Isusovi dušmani su znali da mu je grob prazan. Očajnički su učinili sve da to sakriju. Nisu htjeli da bilo ko sazna kako je živ onaj koga su ubili!

PORAŽENA SMRT

U Edenskom vrtu je Bog upozorio Adama da će, ne poslušajući ga kao Stvoritelja, „sigurno umrijeti“. Sotona ih je razuvjeravao: „Nećete vi nikako umrijeti!“ i naveo je Adama, a preko njega i sav ljudski rod, na put smrti i razaranja. Hiljadama godina je smrt držala ljude u neprikosnovenoj vlasti. A onda se suočila sa Sinom Božijim i bila je poražena. Tako je otvoren put u vječni život. Pavle piše:

„Jer kao što u Adamu svi umiru, tako će i u Kristu svi biti oživiljeni.“
(1. Korinćanima 15:22)

Baš juče reče mi jedna starija komšinica: „Smrt je jedinio čega se plašim u životu!“ Bilo mi je drago što sam joj mogao reći za Vječnog koji je pobijedio smrt, koji je ustao iz groba i stao strašnom neprijatelju na glavu. Baš kako čitamo:

„Pa budući da djeca imaju zajedničku krv i meso, i sam on tako postade u tome sudionikom da smrću obeskrjepi onoga koji imaš moć smrti, to jest đavla, pa oslobodi one koji – od straha pred smrću – kroza sav život bijahu podložni ropstvu.“ (Hebrejima 2:14-15)

Ali, šta bi bilo da je Isus samo umro za naše grijeha, a ne i uskrsnuo? Smrt bi i dalje bila nešto strašno.

Ali, pobjeđivši je, Gospod Isus je pokazao da je veći i jači od Sotone i njegovog najgoreg oružja protiv nas, ljudi. Jer, pobijedio je smrt i oslobodio one koji su se pouzdali u njega, da ne zaziru ni od sadašnjosti ni od budućnosti.

Božija je poruka jasna. Ako se pouzdamo u njegovog Sina koji je postradao na krstu, koji je umro umjesto nas i oživio trećeg dana za nas, oslobodiće nas od smrti i podariće nam vječni život.

To je dobra vijest za svijet koji je bio pod čizmom grijeha. Pavle piše:

„Krist umrije za grijeha naše po Pismima; bi pokopan i uskrišen treći dan po Pismima; ukaza se...“ (1. Korinćanima 15:1-4)

Svima koji vjeruju u njega, Isus Krist govori:

„Jer ja živim, i vi ćete živjeti... Kad ga vidjeh, padoh mu k nogama kao mrtav. A on stavi na me desnicu govoreći: »Ne boj se! Ja sam Prvi i Posljednji, i Živi! Mrtav bijah, a evo živim u vijeke vjekova te imam ključ Smrti i Podzemlja“
(Ivan 14:19; Otkrivenje 1:17-18)

PORAŽENI SOTONA

Kada je Isus umro, te time ukoračio u stvarnost smrti, nakon tri dana je – da kažemo vojničkim jezikom – zauzeo najvišu kotu: prednost koju više nikada ne gubi. Sotona je poraženi neprijatelj. Iako se i dalje bori preko svojih zlih duhova, ne može nikada pobijediti.

Vidimo li ovim kako je Bog ispunio proroštvo najavljeno još u Edenu, onog dana kada je Adam zgriješio? Obećao je da će sjeme ženino (Sin Božiji), biti ranjen, tj. ujedan od strane Zmije (Sotone), ali da će se baš tada do vijeka obračunati sa njim i satri ga.

„Zato se pojavi Sin Božji: da razori djela đavolska.“ (1. Ivan 3:8)

Smrću i uskrsnjem Isus je slomio prokletstvo grijeha, ono koje je donijelo presudu: *„I u prah ćeš se vratiti.“* (Postanak 3:19)

Hiljadama godina je Sotona uživao gledajući kako nakon smrti Adamovi potomci postaju prah. A sada ga je pobijedio Onaj koji je umro, ali nije istrunuo.

Zašto Isus nije ostao u grobu? Zašto nije istrulio?

Smrt nije imala moći nad njim jer je bio bezgrešan. Baš kako je hiljadu godina ranije objavio prorok David:

„Jer mi nećeš ostavit' dušu u podzemlju ni dati da pravednik tvoj truleži ugleda.“ (Psalam 16:10)

Sveti je porazio Sotonu i smrt – za nas.

DOKAZ

Brojni su i uvjerljivi dokazi da je Isus uskrsnuo iz mrtvih.²²³

Naime, grob je osto prazan.

Leš pokojnika više nije bio u njemu.

Žene su bile prvi svjedoci praznog groba. Prve su to čule od anđela, prve su vidjele Isusa živog, dotakle ga i pričale sa njim. Ako su evanđelja izmišljena, zar bi četvorica pisaca dala slavopoj ženama da baš u svemu ovome budu prve?

Mnogo je dokaza i o Isusovim ukazanjima nakon uskrsenja. Uslijedile su decenije u kojima su stotine vjerodostojnih svjedoka govorili o tome kako su ga vidjeli živog i kako su razgovarali s njim.

Učenici su vidjeli kada je mučen, razapet, kada je umro i pokopan. Srca su im bila slomljena, nade srušene jer su se držali zablude kako Mesija nikada ne umire. Nakon sahrane su se vratili kućama slomljeni i preplašeni.

A onda se nešto dogodilo. Vidjeli su Isusa – živog.

Tada su se sjetili šta im je sve govorio: da će ga razapeti, da će trećeg dana uskrsnuti.²²⁴ Konačno su shvatili poruke proroka.

Dojučerašnje kukavice su postale odvažni Isusovi svjedoci. Petar, sav zbrkan i preplašen, postaje furija, neustrašivi. Odvažno grmi ulicama Jeruzalema koje ni njemu ni ostalima nisu bile naklonjene. Suočava se sa onima koji su skovali zavjeru protiv Isusa:

„Vi se odrekoste Sveca i Pravednika... Začetnika života ubiste. Ali Bog ga uskrisi od mrtvih, čemu smo mi svjedoci.... »I sada, braćo, znam da ste ono uradili iz neznanja kao i glavari vaši. Ali Bog tako ispuni što unaprijed navijesti po ustima svih proroka: da će njegov Pomazanik trpjeti. Pokajte se dakle i obratite da se izbrišu grijesi vaši“ (Djela 3:14-19)

Za Isusove učenike nije bilo tegobe koju ne bi pretrpili za Onoga koji ih je obdario vječnim životom.

Kristovi učenici (nazvani kršćanima²²⁵) su bili izrugivani, zatvarani, bičevani, a mnogi i ubijani zbog odvažnog ispovijedanja vjere u Gospoda Isusa. I Petar je bio proganjan, kako bilježi i sekularna istorija, čak naposljetku i razapet naglavačke. Ali i on i ostali su sa radošću prihvatili sve te muke jer su znali da je njihov Spasitelj i

²²³ Matej 28; Marko 16; Luka 24; Ivan 20-21; 1. Korinćanima 15. **Primjedba:** Mnogo ih je koji su se latili posla sistematskog opovrgavanja Isusovog uskrsenja. Ali sve se završilo time što su se suočili sa neporecivim i brojnim dokazima da se ono istinski zbilo. Evo nekih naslova o tome: Morrison, Frank. *Who moved the Stone?* Grand Rapids, MI: Zondervan, 1987; McDowell, Josh. *Evidence that Demands a Verdict.* Nashville, TN: Thomas Nelson Inc, 1993; Strobel, Lee. *The Case for Christ.* Grand Rapids, MI: Zondervan, 1998.

²²⁴ I ne samo da im je Isus rekao kako će trećeg dana uskrsnuti (Matej 16:21), već i ovo: „Doista, kao što Jona bijaše u utrobi kitovoj tri dana i tri noći, tako će i Sin Čovječji biti u srcu zemlje tri dana i tri noći.“ (Matej 12:40). Mnogi se s pravom pitaju sljedeće: ako je Isus sahranjen u petak popodne, predveče, a u grobu ostao do zore u nedjelju, to svakako nisu tri puna dana. Tačno. Vrijeme njegovog boravka u grobu je zaokruženo, posebno u hebrejskom poimanju vremena. Naime, oni čitavim danom računaju čak i njegov najmanji dio (Matej 27:63-64; Postanak 42:17-18; 1. Samuilova 30:12-13; Estera 4:16-5:1). Takođe, Biblija kazuje da je Isus razapet u petak. I dok mnogi uzvikuju da je to kontradiktorno, uvijek postoje valjana objašnjenja koja rasvjetljavaju sva naizgled protivrječna mjesta u Bibliji.

²²⁵ Djela 11:26; 26:22-28; 1. Petrova 4:16

Gospod pobijedio i smrt i pakao.²²⁶ Znali su da im je darovano oprostjenje, da su opravdani i obdareni vječnim životom. Više se nisu plašili smrti jer su znali da čim tijelom umru, vječna duša i duh im se „sele kod Gospoda“, na nebo (2. Korinćanima 5:8).

Ništa ih nije moglo uništiti. Imali su poruku za svijet, poruku koja im je više značila od sopstvenog života!

„*»I ne obazirući se na vremena neznanja, nutka sada Bog ljude da se svi i posvuda obrate jer ustanovi Dan u koji će suditi svijetu po pravdi, po Čovjeku kojega odredi, pred svima ovjerovi uskrisivši ga od mrtvih.«*“ (Djela 17:30-31)

Poruka im je bila jednostavna: Pokajte se! Tj. prestanite sa planovima samospasavanja od Božijeg sigurnog suda. Vjerujte! Prionite sasvim uz Spasitelja koji je prolio krv za naše grijeha i potom uskrsnuo iz mrtvih.

POZITIVAN DOKAZ

Kako bi bilo ko od nas bio siguran da je Isus Spasitelj i Sudija svijeta? Odgovor je tu i vrijedi ga pročitati: Bog ga *pred svima ovjerovi uskrisivši ga od mrtvih*.

Koliko nam je još dokaza potrebno da bismo uvidjeli da je Isus jedan i jedini Spasitelj? Ako jeste, kao što jeste, zašto bih bilo kome drugome povjerio svoju vječnu sudbinu? Tragično je što ljudi širom svijeta poštuju pokojnike koji u svemu idu nasuprot Božijoj poruci i spasenju, a Isus je jedini živ. Zato bi se bilo ko pouzdao u bilo koga nesposobnog da pobijedi smrt, a u isti mah je protivnik Božije riječi? Zašto, ako je Isus pobijedio smrt i ispunio svaku riječ proroka?

Kao što su ispunjena proroštva Božiji način da nam pruži neporeciv dokaz da je Biblija njegova riječ, tako je i Isusovo uskrsenje trećeg dana nepobitan dokaz da samo on spasava od vječne smrti i daruje nam vječni život.

BOŽIJI SPASITELJ ZA SVE LJUDE

Poruka o Isusovoj smrti i uskrsenju je za svakoga i „posvuda“. Ovo vrijedi naglašavati. Štaviše, moramo to, jer neki kazuju kako je Isus postradao samo za Hebreje. Ali tako nešto je sasvim suprotno istini.²²⁷

Iako je tačno da se Mesijina zemaljska služba usredsređuje na Hebreje, svrha njegovog dolaska među svoje je bila ostvarenje spasenja za sav svijet. Sedam vijekova ranije prorok Izaija bilježi Očeve riječi Sinu: „*Nego ću te postaviti za svjetlost narodima, da spas moj do nakraj zemlje doneseš.*“ (Izaija 49:6)

Isus je došao na svijet svjestan da će ga najumnije vjerske vođe odbaciti, da ga neće htjeti za Kralja nad kraljevima. Ali je znao da je u tom njihovom činu put otkupa grešnika i plaćanja cijene za grijeh, tj. za spas ljudskog roda.

„*Bijaše na svijetu i svijet po njemu posta i svijet ga ne upozna. K svojim dođe i njegovi ga ne primiše. A onima koji ga primiše podade moć da postanu djeca Božja: onima koji vjeruju u njegovo ime...*“ (Ivan 1:10-12)

²²⁶ Djela 5:41 – „*Oni pak odu ispred Vijeća radosni što bijahu dostojni podnijeti pogrde za Ime.*“ Petar je bio prebijan i zatvaran (Djela 5) Vidite i Djela 12. Isus je predvidio Petrovu mučeničku smrt (Ivan 21:18-19)

²²⁷ Neki navode Isusove riječi paganki: „*Poslan sam samo k izgubljenim ovcama doma Izraelova.*“ (Matej 15:24). Ali tu staju!? Ne govore da je Isus ipak djelovao i izliječio joj ćerku. Evo još nekih mjesta gdje se jasno vide Isusovi stavovi prema drugim, nehebrejskim narodima: Matej 12:41-42; 21:33-43; Luka 9:51-55; 10:30-34; 17:11-19; Ivan 4; 1. Ivanova 2:1-2; Luka 24:45-48.)

Isus je Spasitelj svih ljudi, ali istinski spasava samo one koji povjeruju u njegovo ime: u ono ko je on, šta je uradio radi spasenja. Takvima *podade moć da postanu djeca Božja*.

Prijatelju... Bog te voli. Voli te toliko da je svoga Sina dao za tebe. Ali neće te silom tjerati da se pouzdaš u njega. To je izbor koji prepušta svakome od nas. Baš kako čitamo: „*Uistinu, Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni.*“ (Ivan 3:16)

NEMA VIŠE ZABUNE

U nedjelju, kada je Gospod Isus ustao iz mrtvih, sreo je dvojicu zbunjenih učenika. Nisu razumjeli šta se dogodilo, zašto je Mesija morao postradati, prolići krv i potom se vratiti u život. Evo šta im je on odgovorio:

„*A on će im: »O bezumni i srca spora da vjerujete što god su proroci navijestili! Nije li trebalo da Krist sve to pretrpi te uđe u svoju slavu?« Počevši tada od Mojsija i svih proroka, protumači im što u svim Pismima ima o njemu.*“ (Luka 24:25-27)

Sada je nestao oblak zbunjenosti. Kako su samo mogli da budu tako slijepi? Mesija nije došao da bi se riješio tadašnjeg, ionako prolaznog političkog protivnika. Ne, došao je izvojevati pobjedu nad daleko svirepijim duhovnim neprijateljima: Sotonom, grijehom, smrti i paklom!

Kasnije, tog istog dana, Isus se ukazao svojim učenicima u Gornjoj sobi, gdje su se primirili u Jeruzalemu. Pokazao im je ruke i stopala, pokazao im je ožiljke od klinova. Večerao je s njima i rekao im:

„*To je ono što sam vam govorio dok sam još bio s vama: treba da se ispuni sve što je u Mojsijevu Zakonu, u Prorocima i Psalmima o meni napisano.*« Tada im otvori pamet da razumiju Pisma te im reče: „*Ovako je pisano: 'Krist će trpjeti i treći dan ustati od mrtvih, i u njegovo će se ime propovijedati obraćenje i otpuštenje grijeha po svim narodima počevši od Jeruzalema.' Vi ste tomu svjedoci.*“ (Luka 24:44-48)

Isus je rekao učenicima da će o svemu ovome svjedočiti svim narodima svijeta. Poruka je jasna: Gospod nebeski je platio cijenu našeg otkupa od osude grijeha. Pobjedio je smrt u korist svakog čovjeka ikada rođenog. To oprostjenje i ta pobjeda pripadaju onima koji se kajaju (mijenjaju stavove) i vjeruju (srcem se pouzdaju) u Krista i njegovo djelo otkupljenja. Njima Bog daruje istinski mir oprostjenih grijeha.

POZIV NA ODMOR

Sjećate li se šta je Gospod uradio sedmog dana stvaranja? Odmarao je. Čitamo: „*Tako bude dovršeno nebo i zemlja sa svom svojom vojskom. I sedmoga dana Bog dovrši svoje djelo koje učini. I počinu u sedmi dan od svega djela koje učini.*“ (Postanak 2:1-2)

Ništa nije bilo potrebno dotjerivati na božanskoj tvorevini. Dovršena je. Na isti način ni Kristovom djelu otkupljenja nije potrebno usavršavanje. Isus je uzviknuo na krstu: Dovršeno je!

Kao što je Bog počinio nakon dovršenja djela stvaranja, tog sedmog dana, tako poziva i nas da se konačno odmorimo i radujemo u njegovom dovršenom djelu otkupljenja. „*Tko uđe u njegov počinak, počinio je od djela svojih kao ono i Bog od svojih.*“ (Hebrejima 4:10)

I dok desetine hiljada religija širom svijeta vrišti: „Ništa nije dovršeno! Uradi ovo, uradi ono, probaj, jače, više, bolje“, Isus i dalje poručuje: „*Dođite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti.*“

(Matej 11:28)

Pa, odmarate li se i radujete li se svemu što je Bog uradio za vas?

ČETRDESET DANA S GOSPODOM

Gospod Isus je nakon uskrsenja proveo četrdeset dana sa svojim učenicima. Govorio im je mnoge stvari o Božijem kraljevstvu. Slušali su ga, posmatrali i mogli mu dotaknuti uskrslo tijelo: vječno, proslavljeno, neomeđeno vremenom i prostorom. Takvo tijelo ćemo i sami imati jednog dana.

Učenici su pričali s njim, jeli su zajedno. Podsjećao ih je da ih uskoro napušta, ali da će im Otac poslati Duha Svetog da živi u njima. On će ih voditi i jačati kako bi čitavom svijetu bili svjedoci. A on, Isus, jednog dana će se vratiti na zemlju da savršeno pravedno sudi svim ljudima.

Četrdesetog dana po uskrsnuću, sreo se sa učenicima na Maslinskoj gori, na istočnoj strani Jeruzalema. Kucnuo je čas da se vrati u „Očev dom“ (Ivan 14:2)

UZNESEN

„Međutim, kada Sveti Duh siđe na vas, primićete silu da svjedočite za mene u Jeruzalemu i po svoj Judeji i Samariji, i do na kraj svijeta.

Rekavši ovo, Isus se uznio na nebo, a jedan oblak ga je sakrio od njihovih pogleda. Dok su im još oči bile uprte ka nebu gdje je Isus otišao, odjednom su se pred njima pojavila dva čovjeka obučena u bijele haljine. Rekli su im: „Galilejci, zašto stojite tu i gledate u nebo? Ovaj isti Isus koji se od vas uznio na nebo, vratiće se na isti način kako ste ga vidjeli da odlazi na nebo.“ (Djela 1:8-11)

NEBESKA PROSLAVA POBJEDE

Baš kako je prorok predskazao, Sin će Božiji biti uzet u visinu.²²⁸ Onaj koji se prije nešto više od trideset godina svojevóljno odrekao slave neba i klicanje anđela zamijenio rujanjem ljudi, sada je opet kući! Ali vratio se drugačiji. Onaj koji je po svom liku sazdao čovjeka, sada i sam nosi čovjekov lik.

Biblija nam ne kazuje pojedinosti o povratku Sina Božijeg na nebesa. Ali jedno znamo: sve je bilo veličanstveno. Možemo zamisliti nebrojene vojske anđela i otkupljenih Adamovih potomaka kako ostaju bez daha dok Gospod ulazi na nebeska vrata. Znali su da je Sin Božiji i Gospod slave, ali sada ga sreću i kao Sina Čovječijeg i Jagnje Božije.

Nebo je zanimalo...

A onda se prolomilo slavoslovlje! Sve je počelo da ječi od anđeoskih proglasa: „*Podignite, vrata, nadvratnike svoje, dižite se, dveri vječne, da uniđe Kralj slave!*“ (Psalam 24:7)

Vrata neba su širom otvorena i prolama se grmljavina klicanja jer ulazi Pobjednik, Božiji voljeni Sin, Riječ Božija, Jagnje i Sin Čovječiji sa ožiljcima izvojevane pobjede: Isus! Ulazi i ide prema Ocu koji ga očekuje na tronu. Oko njega

²²⁸ Psalam 68:18; 110:1; Psalam 24

stoji špalir nebrojenih Adamovih potomaka, otkupljeni od svih rasa i iz svih naroda. I svi mu se ničice poklanjaju.²²⁹

Misija je ostvarena.

Vojske otkupljenih mu se klanjaju i u glas ispovijedaju:

„Dostojan je zaklani Jaganjac...“ (Otkrivenje 5:12)

Kakvo li je to samo bilo slavlje! Kakvo slavlje tek dolazi! Ono kome nema kraja...

²²⁹ „On, koji je odsjaj Slave i otisak Bića njegova te sve nosi snagom riječi svoje, pošto očisti grijeha, sjede zdesna Veličanstvu u visinama“ (Hebrejima 1:3) „I svaki je svećenik dan za danom u bogoslužju te učestalo prinosi iste žrtve, koje nikako ne mogu odnijeti grijeha. A ovaj, pošto je prinio jednu jedincatu žrtvu za grijeha, zauvijek sjede zdesna Bogu“ (Hebrejima 10:11-12) Vidite također Hebrejima 8:1; 12:2; Otkrivenje 3:21.

26

Religiozan i daleko od Boga

Vjerovatno ste čuli za izraz: „Posle bitke je lako biti general!“ Naime, lako je gledati unazad kada se nešto već dogodilo i naknadno biti pametan. Od toga nikakve koristi.

Ali pogled unazad radi sagledavanja stvari je vrlo poželjan kada je riječ o priči i poruci koju je Bog razvijao tokom dugog niza vijekova. Takav uvid u stvarnost nas čuva od nekoliko velikih zamki i pomaže nam razaznati šta je istina a šta laž. Zato je Isus rekao svojim učenicima:

„A blago vašim očima što vide, i ušima što slušaju. Zaista, kažem vam, mnogi su proroci i pravednici željeli vidjeti što vi gledate, ali nisu vidjeli; i čuti što vi slušate, ali nisu čuli.“ (Matej 13:16-17)

Kao ljudi koji žive u eri nakon prvog Mesijinog dolaska na zemlju (p.n.e.), blagosloveni smo da možemo biti „generali“, tj. imati mogućnost pogleda unazad, u istoriju, proučavati Sveto pismo i jasno vidjeti Božiji savršeni plan.

S tim na umu, i imajući u vidu sve čemu smo do sada bili svjedoci na ovom našem putovanju kroz Sveto pismo, hajdemo se još jednom osvrnuti na knjigu početaka svega, na knjigu Postanka.

DUBLJI POGLED NA KAJINA I ABELA

Četvrto poglavlje Postanka je jasno: i Kajin i Abel su rođeni kao grešnici. Nakon što su odrasli, pristupili su da Bogu prinesu žrtvu. Ali samo je žrtva jednog bila prihvaćena. Čitamo ovako:

„A prinese i Abel od prvine svoje stoke, sve po izbor pretilinu. Jahve milostivo pogleda na Abela i njegovu žrtvu.“ (Postanak 4:4)

Sada, kada znamo priču o Isusu koji je došao radi spasenja grešnika, lako nam je razumjeti zašto su ovako različito završile žrtve rođene braće. Tačnije, znamo zašto je Gospod „milostivo pogledao“ Abelovu žrtvu a na Kajinovu se ni osvrnuo nije.

Naime, Abelovo zaklano jagnje je ukazivalo na Isusa, na Jagnje Božije koje je prolilo krv za grijeh svijeta. Kajinova povrćno-voćna ikebana nije bila putokaz Mesiji.

I dok je Abel vjerom gledao unaprijed, u Onoga koji tek dolazi, mi danas gledamo unazad: na ono što je Isus već ostvario za nas svojom smrću i uskrsnjem.

„...krv Isusa, Sina njegova, čisti nas od svakoga grijeha (1. Ivanova 1:7)

SPASONOSNA VJERA

Bog je oprostio grijeh Abelu baš onako kako i danas oprašta svim grešnicima. Naime, ko god prizna grijeh, ko god ispovijedi da je nepravedan i pouzda se u Gospoda i njegovo spasenje, tome biva oprosteno i daruje mu se božanska pravednost. Tako je bilo sa svim prorocima i svim vjernicima svih vremena.

Već smo to vidjeli na primjeru Abrahama: „*Abram povjerova Jahvi, i on mu to uračuna u pravednost.*“ (Postanak 15:6) Njegova je vjera pouzdanje da je istina sve što je Bog rekao. Vjerom se pouzdao samo u njega.

Poput proroka Abrahama i car David je vjerovao u božanska obećanja. Radosnim srcem piše: „*Blažen onaj kome je grijeh otpušten, kome je zločin pokriven! Blago čovjeku kome Jahve ne ubraja krivnju...*“ (Psalam 32:1-2) Ili kada piše: „*Dobrota i milost pratit će mene sve dane života moga. U Jahvinu ću domu prebivati kroz dane mnoge.*“ (Psalam 23:6)

Kao naraštaj koji je živio prije Isusovog dolaska, grešnicima poput Abela, Abrahama i Davida, grijesi su se pokrivali, jer su vjerovali u Gospoda Boga i njegov plan. Kada je Isus umro, grijesi su im se zauvijek obrisali iz nebeskih knjiga.

Danas živimo u vremenu nakon Kristovog dolaska. Dobra vijest glasi: ako vjerujemo da je Gospod Isus bio naša zastupnička žrtva, da je za nas uskrsnuo, Bog nam briše svako dugovanje grijeha iz svojih knjiga. Umjesto osude zaračunava nam Kristovu pravednost i obezbjeđuje da u Božijem „domu prebivamo kroz dane mnoge“.

Sve ovo i mnogo više nam pripada ako vjerujemo.

Vjerovati u Gospoda Isusa znači sasvim se pouzdati u njega i sve ono što je učinio za nas. Da bismo bolje shvatili značenje vjere, zamislimo kako ulazimo u sobu gdje se nalazi mnogo stolica. Neke su vidno polomljene. Neke djeluju krhko i samo što ne puknu. Neke izgledaju čvrsto, ali... pažljivije ih pogledate i shvatite da su opasno napukle. I tek što ste zaključili kako tu nema valjane i pouzdane stolice, primjećujete jednu... djeluje solidno i ostavlja dobar utisak. Uzimate je i – sjedate. Poklonili ste joj povjerenje. Pouzdali ste se u nju. Znate da će vas držati i da se neće raspasti pod vama.

Tako i Isus Krist nikada ne razočarava one koji se pouzdaju u njega i sve što je dovršio radi našeg spasenja.

SMRTONOSNA VJERA

Naša je vjera valjana onoliko koliko je pouzdan njen objekt. Jer, svako u nešto vjeruje. Abel je vjerovao u Boga i njegov način opraštanja i opravdavanja.

Kajin je takođe vjerovao: ali u svoj put, svoje zamisli i samopregorni rad.

Elem, Kajin i svi koji odbijaju božansku dijagnozu i lijek za svoj problem grijeha, podsjećaju me na one što se poigravaju sa zmijama. Jednog takvog je kobra ipak ujela, ali on je odbio da primi serum koji ga je mogao spasiti. Mislio je kako je dovoljno jak u vjeri da pobijedi otrov.

Da, vjerovao je u sebe. Vjera mu je bila jaka, ali suluda i beznačajna. Sebe je stavio iznad provjerenog lijeka, seruma.

Izabrao je i svoj izbor platio životom.

Dakle, Sveto pismo je jasno. Pouzdamo li se u sebe i svoja dostignuća, a ne u božansko spasenje, nalazimo se na „Kajinovom putu“ i putu onih „*kojima je spremljena crna tmina do vijeka.*“ (Juda 11.13) Kajinova zamisao – kako čovjek može djelima zavrijediti i zaraditi Božiju naklonost – uvijek je suprotna nebeskom planu spasenja.

Zato se i danas naziva „Kajinov put“.

LJUDSKA MJERILA

Nekom prilikom su vjerske vođe pitale Isusa:

„Rekoše mu dakle: »Što nam je činiti da bismo radili djela Božja?« Odgovori im Isus: »Djelo je Božje da vjerujete u onoga kojega je on poslao.“ (Ivan 6:28-29)
Dakle, ovi vjerski zanesenjaci su željeli „raditi“. U redu, kaže im Isus: onda vjerujte!

I danas postoji ista zbunjenost među ljudima. Znači, moja sestra sa porodicom živi u planinama Papua Nove Gvineje. Tamo sa saradnicima žive i rade sa izolovanim plemenima, učeći ih istinama o Bogu i prenoseći im poruku o vječnom životu. Evo šta mi je pisao jedan od njihovih kolega, kako je razgovarao s jednim domoročcem koji je slušao „Božiji govor“, kako oni nazivaju Bibliju.

„Nakon što je čuo da je Isus 'hljeb života', reče nam: 'Ma, to je prelaklo. Radim sav svoj život i činim sve ne bih li zaradio nebo, da budem čist u Božijim očima. A sada mi vi kažete kako je vjera u Isusa sve što mi je potrebno.“

Pozvao sam ga da opet pažljivo čuje šta zapravo Isus kaže, riječima: „Ja sam Hljeb života“ (Ivan 6:35), ali i da pogleda odjeljak Ivan 6:29: „Djelo je Božje da vjerujete u onoga kojega je on poslao.“ I onda sam naglasio: „Ako je Bogu potrebna naša pomoć da bi nas spasao, onda i nije dovoljno moćan da to uradi.“

Nasmijao se: „Ma, svakako da Bogu nije potrebna naša pomoć!“

„Dobro“ – prihvatih ja – „Onda da li je po Božijoj riječi njemu potrebno naše učešće u svemu?“

Zavrtio je glavom i ostao zamišljen.

Iako je Božija poruka sasvim čista, ljudi širom svijeta – od izolovanih plemena, do uvažanih članova sinagoga, crkava i džamija – smatraju da će Bog na Sudnjem danu da razmjerava ljudska dobra i zla djela. Nekako misle da, ako imaju 51% dobročinstava, biće prihvaćeni u raj. Ali ako taj jedan procenat prevagne na tasu zlodjela, a onda im sleduje pakao.

Ali taj sistem razmjeravanja dobrog i lošeg koje je učinjeno, nije valjan ni za bilo koji ovozemaljski sud. Zašto bi ga onda i Bog koristio na kraju svijeta i vijeka.

Zamislimo se ovdje... Zar se stvarno želimo na posljednjem velikom Sudu pojaviti pred Bogom koji će o našoj vječnoj sudbini odlučivati na osnovu naše dobrote i zlobe?

Srećom, ljudska mjerila, vage i tasovi nisu biblijska priča.

BOŽIJA MJERILA

Bog zahtijeva savršenstvo.

Zato pred njega mogu samo oni koji se pouzdaju u njegovo djelo otkupljenja i dar pravednosti. Kada bi se na nama pokazala makar i trunka grijeha, na posljednjem Sudu ne bismo prošli i ne bismo ušli u raj. Bog zahtijeva savršenu pravednost.

Grieh mu je mrzak onoliko koliko bi blatnjava svinja bila nama mrska u dnevnom borakvu. Hoće li parfemi i osvježivači zraka pomoći da se ukloni njen nesnosni smrad? Ima li tog deterdženta koji bi skinuo njene „svinjarije“? Na isti način ne postoji ta količina vjerskih rituala koji bi uklonili, koji bi očistili našu prljavštinu i učinili nas prihvatljivim Bogu.

Jedan jedini grijeh je Bogu neprihvatljiv kao što bi kap otrova u čaši vode i za nas bila neprihvatljiva. Da li bismo razblaživanjem, tj. dodavanjem više i više vode, umanjili opasnost? Nipošto. Tako ne postoji ni ta količina dobrih djela koja bi nas očistila i spremila za posljednji Sud.

Prosto smo bespomoćni kada je riječ o oslobađanju od grijeha i opravdanju pred Bogom. Ali njemu hvala što nismo bez nade. On se pobrinuo da imamo sve potrebno za vječni život u njegovoj nepomućenoj slavi i prisutnosti.

VJERA I DJELA

Bog poručuje svima kojima su po Isusu Kristu grijesi u potpunosti oprosteni: „*Ta milošću ste spašeni po vjeri! I to ne po sebi! Božji je to dar! Ne po djelima, da se ne bi tko hvastao.*“ (Efežanima 2:8-9)

Ne, u nebu nema bahačenja.

Spasenje je samo po milosti. Spasenje je jedino dar Božiji. A dar se ne zaslužuje već se prima sa zahvalnošću. Nije to osvojena medalja ili pehar. Tragično je što su mnogi religiozni ljudi i dalje u zabludi. Nedavno mi je pisao jedan takav sa Bliskog istoka:

„Najvažnije je u vjeri se klanjati jednom istinskom Bogu, činiti dobro i izbjegavati zlo. U tome je spasenje.“

Ali, ako je spasenje od vječne osude, ako je pravo prebivanja pred Bogom zasnovano na našim zaslugama, kako bismo mogli znati koliko je dovoljno? Koliko nam je potrebno uraditi dobrih djela i koliko izbjeći zla kako bismo zaradili raj? U tako stečeno spasenje nikada ne bismo bili sigurni. Zašto ako je prije tri hiljade godina prorok Jona objavio:

„*Spasenje je od Gospoda*“ (Jona 2:9)

Zar ovo nije divna vijest za nas? Istina glasi:

„*Ta milošću ste spašeni po vjeri! I to ne po sebi! Božji je to dar! Ne po djelima, da se ne bi tko hvastao.*“ (Efežanima 2:8-9)

Božije riječ je jasna. Pouzdati se u sebe i svoja djela radi spasenja znači odbaciti božanski plan i dar spasenja. I gdje je tu sada mjesto naših dobrih djela i izbjegavanja grešnih djela? Sljedeći stih nam to objašnjava:

„*Njegovo smo djelo, stvoreni u Kristu Isusu za dobra djela, koja Bog unaprijed pripravi da u njima živimo.*“ (Efežanima 2:10)

Vidimo li razliku? Nismo spašeni dobrim djelima već za dobra djela! Prorok Pavle piše:

„*On sebe daje za nas da nas otkupi od svakoga bezakonja i očisti sebi Narod izabrani koji revnuje oko dobrih djela.*“ (Tit 2:14)

Elem, u uvodu ovog naslova spomenuh onog seoskog starješinu koji reče mom prijatelju: „*Zaslužujemo raj zbog dobrih djela koja činimo.*“

Božija riječ jasno iskazuje koliko je ljudsko razmišljanje zabludivo.

Niko ne zaslužuje raj na osnovu svoje dobrote ili dobročinstava. Ali svi koji su spašeni, svi koji su primili božanski dar spasenja, voljno će izbjegavati zlo i činiti dobro radi slave Božije i blagoslova drugih.

PLOD NIJE KORIJEN

Dobra djela nikada nisu bila uslov spasenja već njegov rezultat. Recimo, Isus poručuje svojim učenicima:

„*Zapovijed vam novu dajem: ljubite jedni druge; kao što sam ja ljubio vas tako i vi ljubite jedni druge. Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge.*“ (Ivan 13:34-35)

Da li su možda ljubav i staranje za druge uslov spasenja, baš na onaj način koji je Isus iskazao ljudima? Nisu. Da jesu, niko od nas nikada ne bi ni vidio raja, jer samo Isus voli savršeno i istrajno.

Ali, da li su ljubav i staranje za bližnje plod života istinskih vjernika? Naravno. Isus i kaže da će svijet po našoj međusobnoj ljubavi prepoznati da smo njegovi.

Božiji narod pokazuje svoju vjeru po načinu života.²³⁰

²³⁰ Jakov 2:18; Matej 5:13-16; Hebrejima 11

I ovdje je važno razlikovati korijen spasenja od njegovog ploda. Vjernici bi trebali iskazivati svoju zahvalnost Gospodu za njegov dar spasenja (korijen) tako što će živjeti u ljubavi, nesebičnosti i učeništvu (plod).

Božiji narod ne čini dobro da bi zaradio njegovu naklonost. Dobra djela su izraz naklonosti za njegovu darovanu, nezasluženu naklonost.

LAŽNA RELIGIJA

Kajin je predstavnik „uradi sam“ religije. Umjesto da Bogu pristupi po krvi žrtvovanog jagnjeta, on se odučuje za svoj solo pristup u ličnoj režiji. To je pred Bogom bilo ogavno i neprihvatljivo. Zato mudri Solomon kaže:

„Tko uklanja uho svoje da ne sluša Zakona, i molitva je njegova mrska.“
(Mudre izreke 28:9)

Božiji je zakon zahtijevao prolivanje krvi jagnjeta ili neke druge životinje, kako bi grijesi bili pokriveni. A pošto se Kajin oglušio na božanski zahtjev, ta je njegova žrtva i molitva bila mrska. On je imao svoju religiju, ali lažnu. Njegova žrtva nije bila znak obećanog Spasitelja i njegove smrti na krstu. Evo kako je dalje bilo:

„Jahve milostivo pogleda na Abela i njegovu žrtvu, a na Kajina i žrtvu njegovu ni pogleda ne svrati. Stoga se Kajin veoma razljuti i lice mu se namrgodi. I Jahve reče Kajinu: »Zašto si ljut? Zašto ti je lice namrgođeno? Jer ako pravo radiš, vedrinom odsijevaš.“ (Postanak 4:4-7)

Gospod je blago razgovarao s Kajinom dajući mu vrijeme za pokajanje: da se odrekne svoje samopravednosti i prepusti božanskom planu opravdanja.

Ali to je samo dodatno razbjesnilo ovog čovjeka. Njemu je jedino bilo stalo do trgovine, da umjesto užasa prolivanja krvi jagnjeta ponudi svoju prelijepu povrtlarsku ikebanu. U ime Božije je radio po svome!

I gdje ga je to odvelo?

NEPRIJATELJSKA RELIGIJA

„Kajin pak reče svome bratu Abelu: »Hajdemo van!« I našavši se na polju, Kajin skoči na brata Abela te ga ubi.“ (Postanak 4:8)

Čovjek koji je bio preponosan da ubije jagnje radi žrtvovanja, nije preponosan da ubije rođenog brata!

Time je postavio model svih budućih religija i političkih sistema koji će omalovažavati, proganjati, pa i ubijati one koji im se ne pokore, i ne prihvate njihova mjerila i tradicije.

Poput Kajina, mnogi religiozni ljudi širom svijeta gaje ubilačku mržnju prema drugačijima, kako bi odbranili svoja uvjerenja. Time pokazuju svijetu koliko su nesigurni, koliko malo vjeruju Bogu i njegovoj moći.

Intenzivno sam se dopisivao sa jednim čovjekom iz Amerike. Ovako mi je pisao:

„Posljednji koji je preda mnom hulio na Velikog proroka je progutao svoje prednje zube samo tri sekunde kasnije. Jako me je radovalo što će sljedeći put bogohuliti krezub.

Dakle, bezbožnici nek se preobrate ili neka umru – tačka!“

Koliko se ovi stavovi razlikuju od Isusovih riječi i postupaka, kada kaže: *„Nego, velim vama koji slušate: Ljubite svoje neprijatelje, dobro činite svojim mrziteljima, blagoslivljajte one koji vas proklinju, molite za one koji vas*

zlostavljaju.« (Luka 6:27-28) Isus se na krstu molio za svoje dželate: „A Isus je govorio: »Oče, oprosti im, ne znaju što čine!...“ (Luka 23:34)²³¹

NEPOKAJANI KAJIN

Vratimo li se na Kajinovu priču, nakon što je ubio brata, vidimo da mu Bog daje priliku da se pokaje od svoje zablude i zlih puteva:

„Zatim Gospod upita Kajina: „Gdje je tvoj brat, Abel?“ Kajin odgovori: „Ne znam. Zar sam ja čuvar svoga brata?“ Gospod reče: „Šta si to učinio?! Glas krvi tvoga brata vapi k meni sa zemlje. Stoga budi proklet: izgonim te sa zemlje koja je otvorila svoja usta da primi krv tvoga brata koju si prolio svojom rukom.“

(Postanak 4:9-11)²³²

Kajin nije htio priznati svoj grijeh i ponizno prići Bogu po krvi nevinog jagnjeta. Umjesto toga čitamo: „Ode Kajin pred licem Gospodnjim...“ (Postanak 4:16)

Ne, Kajin se nikada nije pokajao. Umjesto da se preda Gospodnjim putevima nastavio je po svome. Osnovao je svoju zajednicu, ali i na nju je prenio i duh nepokornosti Stvoritelju.²³³

Poput Kajina i njegovi su potomci krenuli ubilačkom stazom samožive neposlušnosti.

Postanak 4 bilježi priču o Lameku, šestoj generaciji Kajinovih potomaka. I on je, poput svog pretka bio prevarant, ratoborni razvratnik. Sinovi su mu bili začetnici mnogih zanata i vještina. Znali su mnogo toga, bili vješti, ali bez istinskog bogopoznanja.

I ne samo da su se počeli okretati od Božijeg puta spasenja, već i od njegovog puta života.

NEPOKAJANO ČOVJEČANSTVO

Samo devet naraštaja nakon Kajina, ovako će Gospod postaviti dijagnozu ljudskog roda:

²³¹ Biblija osigurava autoritet državnih vlasti u odbrani svog naroda, daje im odgovornost korišćenja „mača“, jer „Božji je ona poslužitelj: gnjev njegov iskaljuje na onome koji zlo čini.“ (Rimljanima 13:1-4; Postanak 9:6). Ali koristiti nasilje da bi se širila Božija istina svijetom je nešto sasvim, sasvim suprotno od Isusovog primjera i učenja. On govori: „Čuli ste da je rečeno: Ljubi svoga bližnjega, a mrzi neprijatelja. A ja vam kažem: Ljubite neprijatelje, molite za one koji vas progone da budete sinovi svoga Oca koji je na nebesima, jer on daje da sunce njegovo izlazi nad zlima i dobrima i da kiša pada pravednicima i nepravednicima. Jer ako ljubite one koji vas ljube, kakva li vam plaća? Zar to isto ne čine i carinici? I ako pozdravljate samo braću, što osobito činite? Zar to isto ne čine i pogani?“ (Matej 5:43-47)

S druge strane Kuran tvrdi nešto sasvim drugo: „Borite se protiv onih kojima je data Knjiga, a koji ne vjeruju ni u Allaha ni u onaj svijet, ne smatraju zabranjenim ono što Allah i Njegov Poslanik zabranjuju i ne ispovijedaju istinsku vjeru - sve dok ne daju glavarinu poslušno i smjerno.“ (sura 9:29)

²³² „Jer ovo je navještaj koji čujete od početka: da ljubimo jedni druge. Ne kao Kajin, koji bijaše od Zloga i ubi brata svog. A zašto ga ubi? Jer mu djela bijahu zla, a bratova pravedna.“ (1. Ivanova 3:11-12) Dvije su moćne sile nadahnule Kajina da ubije brata: đavo i gnjev (vidi Matej 27:18)

²³³ Kako odgovaramo na čuveno pitanje skeptika: „Gdje je Kajin sebi našao ženu!?“ U Postanku 5 imamo odgovor. Naime, Adam i Eva su imali mnogo „sinova i kćerki“ (Postanak 5:4). Očigledno je oženio jednu od sestara, jer u ono praskozorje ljudskog roda to nije imalo nikakve genetičke posljednice. Naravno, Bog je kasnije zabranio ovakve brakove. A šta se desilo sa Abelom nakon što je ubijen? Tijelo mu se raspalo u prašinu, a duša i duh vratili u raj, jer mu je Bog oprostio grijehe i proglasio ga pravednim na osnovu vjere. (Hebrejima 11:4)

„Vidje Jahve kako je čovjekova pokvarenost na zemlji velika i kako je svaka pomisao u njegovoj pameti uvijek samo zloća.“ (Postanak 6:5)

To je bilo vrijeme kada su prorok Noje i njegova porodica bili jedini ljudi na planeti koji su se iskreno pouzdavali u svog Stvoritelja. To trajno ljudsko odbijanje da prihvati božanski svijet, donijelo je ljudskom rodu sveopšti potop. Ali Bog je milostivo pružio način izlaska. Nažalost, samo se osmoro spaslo: Noje i njegova žena i njihovi sinovi: Sem, Ham i Jafet sa svojim ženama. Samo su oni vjerovali Božiji poruku (Postanak 6-8). Zato u Novom zavjetu čitamo:

„Vjerom Noa, upućen u ono što još ne bijaše vidljivo, predano sagradi korabljju na spasenje svoga doma. Time osudi svijet i postade baštinikom vjerničke pravednosti.“ (Hebrejima 11:7)

I dok se mnogi naučnici danas rugaju biblijskim zapisma o sveopštem potopu, doslovno nijedan od njih ne poriče da je današnje kopno nekada bilo prekriveno vodom, čemu su dokazi milioni fosila morskih živih bića od pustinja do padina najviših planina. Niko ne može poreći prisustvo duge, koja uvijek slijedi nakon oluje, koliko god se neki rugali njenom značenju: da je simbol Božijeg obećanja kako više nikada neće uništiti zemlju potopom.

BUNTOVNI I ZBUNJENI

Ali i nakon novog početka, nakon potopa, za samo nekoliko naraštaja, ljudi su se ponovo pobunili protiv Gospoda i Gospodara svijeta. Opet su krenuli po svome. Recimo, Bog im je nakon potopa rekao da se rasprše i „nasele zemlju“ (Postanak 1:28; 9:1). A šta su oni odlučili da urade? Nešto sasvim suprotno.

„Onda rekoše: »Hajde da sebi podignemo grad i toranj s vrhom do neba! Pribavimo sebi ime, da se ne raspršimo po svoj zemlji!“ (Postanak 11:4)

Primjetimo kakvo je to sebeljublje, kakva planska pobuna. Umjesto da slijede Božiju dobru i savršenu volju za svoj život, oni su sami nešto smislili. Slušali su svoju pamet: uzveličati sebe i svoje ime. Možda su tom zamisli o „kuli do nebesa“ mislili spremi se za neki novi potop i preživjeti ga. Podsjećaju na mnoge religiozne ljude našeg doba – htjeli bi dobrim djelima spriječiti Božiji sud.

Ali Bog je osujetio ovu gradnju. Znao je da bi to odvelo u potpuno zlo i uništenje ljudskog roda. Biblija nam kazuje da je to bilo vrijeme kada su svi ljudi na planeti govorili jednim jezikom i razumjeli se (Postanak 11:1). Ali, evo šta je potom Bog uradio:

„Jahve reče: »Zbilja su jedan narod, s jednim jezikom za sve! Ovo je tek početak njihovih nastojanja. Sad im ništa neće biti neostvarivo što god naume izvesti. Hajde da sidemo i jezik im pobrkamo, da jedan drugome govora ne razumije.« Tako ih Jahve rasu odande po svoj zemlji te ne sazidaše grada. Stoga mu je ime Babel, jer je ondje Jahve pobrkao govor svima u onom kraju i odande ih je Jahve raspršio po svoj zemlji.“ (Postanak 11:6-9)

Nemoćni da komuniciraju, napustili su gradnju i raspršili se svijetom, baš kako je Bog isprva i namjeravao. Zato je ono mjesto prozvano Babilon, što znači „zbrka“.

Kada god čovjek bježi od božanskih planova, bježi u zbrku.

VEĆINA U ZABLUDI

Jedna od lekcija Nojevog doba i onih koji su zidali Babilonsku kulu je: Većina je u zabludi.

Znate, grešnik uvijek ima utjehu u tome što je u društvu miliona, što sa njima dijeli svjetonazore. Ali na njih svakako dolazi božanski sud koliko god da ih je. I danas mnogi misle kako su u pravu jer slijede uvjerenja većine.

Jedan čovjek iz Britanije mi je pisao:

„Ako se želiš spasiti od pakla, onda slijedi najbrže rastuću religiju svijeta...“

Ali ako je broj pristalica dokaz istinitosti, onda su u pravu potomci Kajina, tj. ljudi Nojevog doba i graditelji Babilonske kule. Ali nisu. Bili su u zabludi. I to smrtonosnoj.

„Uđite na uska vrata! Jer široka su vrata i prostran put koji vodi u propast i mnogo ih je koji njime idu. O kako su uska vrata i tijesan put koji vodi u Život i malo ih je koji ga nalaze!“ (Matej 7:13-14)

BOŽIJI NEZAUSTAVLJIVI PLAN

Vratimo se priči o prvoj porodici. Sve je kulminiralo bratoubistvom. Ali to nije bio kraj, jer evo kako čitamo:

„Adam pozna svoju ženu te ona rodi sina i nadjenu mu ime Šet. Reče ona: »Bog mi dade drugo dijete mjesto Abela, koga ubi Kajin.« Šetu se rodi sin, komu on nadjenu ime Enoš. Tada se počelo zazivati ime Jahvino.“ (Postanak 4:25-26)

Božija želja i dizajn da ima ljude koji se pouzdaju u njega nisu mogli biti osujećeni.

Ime Šet znači „postavljen umjesto“. Eva je shvatila da je Bog preko nje odlučio podignuti drugog potomka umjesto ubijenog Abela. Zato će se „sjeme ženino“, tj. mesijanski potomak roditi u lozi ovog čovjeka.

Marija, djevica koja je rodila Mesiju, bješe Šetov potomak. Bila je potomak Abrahamov i Davidov, baš kako je Bog obećao. Dakle, ma kako silovito da je Sotona želio uništenje božanskog plana, ono što je Svesilni „odredio prije postanka sveta“, svakako ide naprijed.

Niko i ništa ne može osujetiti Božiji naum.

IME GOSPODNJE

Poput Abela, Šet se pouzdao u Boga i njegov put oprostjenja, „prizivajući ime Gospodnje“ (Postanak 4:26). I tako je bilo u svim narednim vijekovima. U svijetu prepunom onih koji bi iznova zidali Babilonsku kulu, uvijek je bilo i onih koji su kao Abel i Šet, vjerovali u „ime Gospodnje“ i zazivali ga.

Neki moji prijatelji mi rekoše kako Bog ima stotinu imena, ali da oni znaju 99. Možda ne znaju baš ono koje znači „Gospod spasava“. Znate li koje je to ime?

Da, baš to – ime Isus. Ko se ne pouzda u njega, u ono što on jeste i što je učinio, nije pokoran Bogu.

Evo kako se apostol Pavle molio za svoje religiozne, ali duhovno buntovne sunarodnike, Hebreje:

„Braćo! Želja je srca moga i molitva Bogu za njih: da se spase. Svjedočim doista za njih: imaju revnosti Božje, ali ne u pravom razumijevanju. Ne priznajući, doista, Božje pravednosti i tražeći uspostaviti svoju, pravednosti se Božjoj ne podložiše. Jer dovršetak je Zakona Krist – na opravdanje svakomu tko vjeruje... Jer ako ustima ispovijedaš da je Isus Gospodin, i srcem vjeruješ da ga je Bog uskrisio od mrtvih, bit ćeš spašen... Jer veli Pismo: Tko god u nj vjeruje, neće se postidjeti. Nema uistinu razlike između Židova i Grka jer jedan je Gospodin sviju, bogat prema svima koji ga prizivlju. Jer: Tko god prizove ime Gospodnje, bit će spašen.“ (Rimljanima 10:1-4,9,11-13)

BEZVRIJEDNI ILI VRIJEDNI?

Zamislite da vam poklonim ček na milion dolara? Naizgled je sve u redu, ali u banci shvatate da je bezvrijedan. Zašto? Pa zato što ja nemam milion dolara na računu. Ali šta ako bi vam takav ček poklonio jedan od istinskih milijardera.

Onda je sve u redu. Svaki cent je stvaran. Ista banka koja bi vam odlučno odbila takav ček koji glasi na moje ime, s poštovanjem bi vam unovčila ček te prebogate osobe.

Naš svijet je prepun ljudi koji pokušavaju doći Bogu preko nekog od njegovih brojnih imena. Ali u tome ostaju bezvrijedni, neuspješni grešnici pred svetim Bogom koji im je već dao svoje rješenje. Dao im je svog Sina koji je prolio krv kako bi nam svima otpisao dugovanja, izbrisao ih i poklonio izobilje svakome ko se pouzda u njegovo ime. Kao što banka neće uraditi ništa s mojim čekom na milion dolara, tako ni Bog neće darovati oprostjenje i život nikako drugačije nego preko imena Gospoda i Spasitelja Isusa Krista. Zato kažu apostoli:

„Nema ni u kome drugom spasenja. Nema uistinu pod nebom drugoga imena dana ljudima po kojemu se možemo spasiti.« (Djela 4:12)

Želite li da vam se grijesi obrišu iz zapisa Božijih knjiga? Želite li obilje bogatstva njegove milosti? Želite li pobjedu nad prokletstvom grijeha i radost bliskosti sa svojim Stvoriteljem, sada i do vijeka?

Ako želite, to je moguće samo u jednom imenu, kako piše Pavle:

“Tko god prizove ime Gospodnje, bit će spašen..”

(Rimljanima 10:13)

»Vjeruj u Gospodina Isusa i spasić se – ti i dom tvoj!« (Djela apostolska 16:31)

Vjerujete li srcem da je Gospod Isus Krist stradao, umro, sahranjen i uskrsnuo kako bi vam odnio grijeha? Onda ćeš se spasiti!

SAMO DVIJE RELIGIJE

Ovaj naslov smo počeli primjedbom da je naš svijet premrežen sa više od 10.000 raznih religija.

Ali, u suštini postoje samo dvije.

* Postoji sistem ljudskih dostignuća koji nam poručuje da sami sebe spasimo.

* Postoji sistem božanskog dostignuća koji nam poručuje da nam je potreban Spasitelj.

Ako pokušavate sebe spasiti svojim silama, biće vam valjana neka od religija na ovom svijetu. Ali ako shvatite da vam je potreban Spasitelj, onda znate da je samo jedno ime važno:

ime Isus.

„Za nj svjedoče svi proroci: da tko god u nj vjeruje, po imenu njegovu prima oprostjenje grijeha.“ (Djela 10:43)

III dio

KRAJ PUTOVANJA - poništenje prokletstva –

27 faza 1: Božiji program prošlosti
28 faza 2: Božiji program sadašnjosti
29 faza 3: Božiji program budućnosti
30 predznak raja

epilog

Faza 1: Božiji program prošlosti

Zaista ti kažem: danas ćeš biti sa mnom u raj!

—Gospod Isus (Luka 23:43)

Prije nekoliko minuta moja baterija na lap-topu je bila u opasno crvenoj zoni, skoro prazna. Zato sam je prije nekoliko trenutaka osvježio novim dotokom električne energije. Neobično je kako nešto može tako brzo preobraziti proces umiranja.

Bilo je dovoljno utaknuti kabal na mrežu.

I tako je sa kompjuterima, mobilnim telefonima i sličnim uređajima čije se baterije stalno prazne. Ne mogu predugo bez višeg i moćnijeg izvora energije.

I Adamovi potomci su bili poput trošnih baterija. Svi smo počeli umirati već u času kada smo se rodili. Nije bilo mogućnosti da se preokrene proces raspadanja uzrokovan grijehom.

Elem, evo nas na posljednjoj etapi našeg putovanja, gdje bih htio sa vama podijeliti priču o Francuzu čupave brade, o čudnom čovjeku čija je budućnost nalikovala beznadežno ispražnjenoj bateriji.

LE MIZERABLE (JADNICI)

Dvadesetšestogodišnjeg Bruna sam upoznao marta 1987. godine.

Nekoliko godina ranije, ovaj Francuz je počeo svoju potragu za smislom života. Osjećao se praznim iznutra. Ništa mu nije vrijedilo jaka katolička pozadina, ali ni svjetske bahanalije kojima se repuštao.

Kao dječak, Bruno je lako uvidio da oni koji su ga poučavali vjeri, nisu sami živjeli te istine. Kao buntovni tinejdžer, posmatrao je svijet prepun nepravdi. Sa 18 godina života, jedino što je htio jeste da gluvari vikendima sa društvom, opija se, ne bi li zaboravio svu svoju bijedu. Očaj je eksplodirao kada mu je devojkica poginula u saobraćajnoj nesreći. Postao je bijesan na Boga.

Odlučio je otputovati u Indiju. Možda će tamo, u vrevi religija, pronaći smisao života. Nakon napornog putovanja, stigao je u tu golemu zemlju, u prenaseljene gradove, gdje ga je zatekla očekivana vreva religijskih ubjeđenja, ali i do tada neviđena ljudska bijeda. Rekao mi je: „Sretao sam one koji su bili očajniji od mene uprkos vjere koju su imali u nešto!“

Nakon nekih godinu dana boravka, shvatio je: da bi otkrio konačnu istinu, Bog sam mora da mu se objavi. Zato se obratio svom Stvoritelju onom jednostavnom molitvom: „Bože, ako te ima, objavi mi se!“

Tek, jednog dana, dok se šetao ulicama Kalkute, primjetio je prodavnicu sa znakom: „Kuća Biblije“. Impulsivno je ušao i upitao prodavca: „Imate li možda Bibliju na francuskom?“ Imali su. I tako je započeo da čita ovu knjigu.

Mnogo stvari ga je bezmalo iznenadilo. Zanimjemio je kada se sreo s prvom i drugom zapovijedi, koje kažu: „*Nemoj imati drugih bogova uz mene. Ne pravi sebi lika ni obličja bilo čega... Ne klanjaj im se niti im služi...*“ (Izlazak 20:3-5) A Bruno je oko sebe na svakom koraku gledao hramove kreate idolima i nebrojene koji su im se klanjali. A onda se sjetio religije u kojoj je stasao, odrastao. Shvatio je koliko su, svi religiozni koje je poznao, takođe krivi za kršenje ovih zapovijedi, dok kleče i klanjaju se kipovima Marije i svetaca.

Zapanjile su ga i ove biblijske riječi: „*Neka knjiga Zakona bude na ustima tvojim: razmišljaj o njoj danju i noću, kako bi vjerno držao sve što je u njoj napisano: samo ćeš tada biti sretan i uspjet ćeš u pothvatima...*“ (Jošua 1:8)

Uvjeren da je Biblija izvor istine za kojom je tragao, Bruno je napustio Indiju i vratio se u Francusku. Ali umjesto da nastavi s čitanjem, stavio je Bibliju na policu i nastavio gdje je stao. Vratio se razuzdanom životu koji mu je donio ono staro osjećanje ogorčenosti i praznine srca.

I tako je proćerdao naredne četiri godine.

Jednog dana, jednog od mnogih u nizu besmislenog životarenja, sjetio se stiha u kome Bog obećava: „*Tražite me i naći me jer ćete me tražiti svim srcem svojim.*“ (Jeremija 29:13) Molio se: „U redu, Bože, tražit ću te svim srcem da bih te našao. Tako ću vidjeti da li držiš obećano ili ne.“

Odlučio je da se skloni od mnogih uticaja oko sebe, pa je otputovao u Afriku. Dok ju je obilazio, čitao je Bibliju i molio se: „Bože, vodi me svojoj istini i čuvaj od zabluda!“ Kada je prelazio Saharu, stigao je u sjeverni Senegal. Prvu noć u ovoj zemlji je proveo u gradu gdje sam živio sa svojom porodicom.

Čim se probudio, Bruno je krenu u obilazak grada. I baš kao u Kalkuti, vidio je izlog koji mu je privukao pažnju. Pisalo je: „Čujte, jer govori Gospod Bog!“

Ušao je.

Bila je to moja kancelarija. Radio sam nešto kada sam vidio tog mladog čovjeka kako u ruci drži malu i vidno korišćenu Bibliju plavih korica, baš onu koju je kupio u Indiji. Još uvijek u glavi čujem njegovo prvo pitanje:

„Gospodine, jeste li vi katolik ili protestant?“

„Ne, ja sam samo kršćanin“, odgovorio sam mu. Iznenadio se odgovorom koji mu se svidio. Jer, čitajući Bibliju primijetio je da tamo nema ni „k“ od katolika ni „p“ od protestanata, ali da se govori o kršćanima, tj. o vjerujućim u Krista. Kasnije mi je priznao da je bio spreman odmah izaći i otići da sam mu rekao jedno od ono dvoje, da sam katolik ili protestant. Bio je umoran od religije. Bio je željan stvarnosti.

Nekoliko narednih dana me je zatrpavao pitanjima. Ukazivao sam mu na odgovore koje nam je Bog pružio u svojoj pisanoj Riječi. Kada je već morao otputovati (htio je na jug kontinenta), izazvao sam ga: „Čitaj iznova Bibliju kako bi vidio šta je sve Bog uradio za tebe!“

Šest sedmica kasnije, supruga i ja smo primili pismo od Bruna. Nalazio se baš blizu, u iznajmljenoj sobi obliženjeg ribarskog sela. Upravo je završio sa čitanjem čitave Biblije, upoređujući Stari i Novi zavjet.

U svemu je vidio Krista, od korica do korica.

Pričao nam je: „Jedne večeri sam izašao u šetnju i osjetio kako mi u srcu gori Isusovo obećanje: „*Dodite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti.*“ (Matej 11:28) Prisjećao sam se godina životnih promašaja, ozlojeđenosti i žaljenja. Osjetio sam rat koji mi bjesni u srcu. Znao sam: ako počnem slijediti Krista, ne mogu se predavati požudama i prohtjevima tijela. I konačno sam se predao Bogu koji mi je otvorio oči. Povjerovao sam da je Krist i za mene prolio krv, da je i za mene ustao iz mrtvih. Osjetio sam mir koji mi je plavio dušu. Počeo sam nazaustavljivo jecati. Nestalo je s mojih pleća ono užasno breme grijeha!“ Često voli reći: „Sve u svemu, tada sam ponovo rođen!“

Bruno je našao ono što je tražio: čisto srce i savjest, odnos sa Stvoriteljem i vječni život. Sada razumije zašto je Isus bio na zemlji i gdje je s nje otišao. Bruno je okončao svoju potragu. Baš kako kaže Biblija:

„*Dakle, je li tko u Kristu, nov je stvor. Staro uminu, novo, gle, nastal!*“

(2. Korinćanima 5:17)

Shodno tome, Brunov se život preko noći promijenio. Neke su promjene bile kolosalne, neke male. Odmah je prstao da puši, iako mu je to bio porok od 11. godine života. Gospod ga je oslobodio te zavisnosti. Njegov samoživi način života začinjjen pijankama i nemoralom postao je samo ružno sjećanje iz prošlosti. Biblija mu je bila sve jasnija, a molitva sve prirodnija, kao disanje duše.

Umjesto da nastavi putovanje, narednih pola godine je ostao u Senegalu kako bi proučavao Bibliju, družio se sa vjerujućim i drugima svjedočio o onome što je doživio sa Bogom.

Evo, od tih dana je prošlo skoro dvije decenije, otkako sam prvi put sreo Bruna. Ostali smo u kontaktu. Danas taj „novi Bruno“ živi u svojoj domovini, u Francuskoj, oženjen je i sa suprugom podiže četvoro djece, žive s Bogom u bliskosti i njegovim blagoslovima.

Kažem li ovim da Bruno nema nevolja, da ne pati? Nipošto. I njegova i njena porodica su jako stradale u mnogim iskušenjima, ali nisu sami. Gospod ih čuva i vodi.

BOŽIJI TROFAZNI PROGRAM

Možda neko sada pomišlja: „Samo malo! Ako je Isus porazio Sotonu, grijeh i smrt za nas, zašto onda ljudi – pa i oni koji vjeruju u Boga – i dalje pate na mnoge načine? Zašto je naš svijet prepun zla i sukoba? Gdje je to obećanje oslobođenja i savršenstva?!“

Odgovor je u činjenici da Božiji drevni naum o djelovanju u istoriji svijeta podrazumijeva tri faze, tri perioda:

faza 1: Bog će svoj narod izbaviti od KAZNE koju zahtjeva grijeh.

faza 2: Bog će svoj narod izbaviti od SILE grijeha.

faza 3: Bog će jednog dana izbaviti svoj narod od PRISUTNOSTI grijeha.²³⁴

Evo navoda iz Biblije, iz Novog zavjeta, koji sažimaju ovaj trofazni božanski program: prošlost, sadašnjost i budućnost.

„On nas je od takve smrti izbavio (faza 1) i izbavit će nas (faza 2); u njega se uzdamo, on će nas i dalje izbavljati (faza 3)“ (2. Korinćanima 1:10)

Na našem putovanju kroz Bibliju ovo je poseban podsjetnik, ova činjenica o trofaznom Božijem programu koji će zauvijek poništiti svo djelovanje Sotone, grijeha i smrti. Ova završna faza putovanja će nam biti posebno lijepa, jer će nam pružiti kratak odbljesak samog raja.

PONIŠTAVANJE PROKLETSTVA: FAZA 1.

²³⁴ Na neki način svaki odjeljak Biblije se odnosi na neku od ove tri teme:

I. Šta je Bog uradio.

II. Šta Bog radi.

III. Šta će Bog tek da uradi.

Teološkim pojmovima ove se tri teme Biblije prepoznaju kao:

1) *Opravdanje*: kada povjerujete evanđelje, Bog vas proglašava savršeno pravednim, što je stvar **stanja** u kome ste. (Rimljanima 3-5)

2) *Posvećenje*: Bog djeluje u vama kao vjerujućoj osobi i pomaže vam da na djelu živite pravedno. (Rimljanima 6-8; 12-15)

3) *Proslavljenje*: ne nebu ćete biti **savršeno pravedni** u oba smisla: i u stanju i na djelu. (Otkrivenje 21-22)

Kada su Adam i Eva poslušali Sotonu, srušili su odnos sa svojim Stvoriteljem i Gospodarem. Navukli su nas sebe i svoje potomke prokletstvo grijeha. Onaj prvostvoreni, savršeni svijet se naglo promijenio u mjesto u kome su se ljudi htjeli sakriti od Boga i krenuti po svome. Život je naglo dobio dimenzije bola, žalosti, bolesti, deformiteta, siromaštva, gladi, tuge, sukoba, starenja i – smrti.

Grijeh je donio prokletstvo. Ali u tačno određeno vrijeme, baš kako je Bog i obećao, na zemlju je došao vječni Sin sa nebesa. Bio je „sjeme ženino“ poslan da Adamove potomke spasi od Sotone, grijeha i smrti. Zato i čitamo ovako:

„Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima; konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu. Njega postavi baštinikom svega; Njega po kome sazda svjetove. On, koji je odsjaj Slave i otisak Bića njegovog te sve nosi snagom riječi svoje, pošto očisti grijeha, sjede zdesna Veličanstvu u visinama.“ (Hebrejima 1:1-3)

Da, Isus nije bio zaražen grijehom.

Jasno je iskazivao potpuni autoritet doslovno nad svakim elementom grijehom proklete tvorevine. Riječima ili dodiranjem je istjerivao zle duhove, vraćao oči slijepima, čistio gubavce i podizao mrtve. Hodao je po vodi, stišavao oluju, umnožavao hljeb za ogladnjele. Opraštao je grijeha i donosio mir nespokojnim srcima.

A onda je ostvario ono zbog čega je i došao. Stradao je, umro i uskrsnuo da bi proslavio svog Oca, da bi ispunio biblijska proroštva i otkupio sve koji ga vjeruju. Zato poručuje Biblija:

„Krist nas otkupi od prokletstva Zakona, postavši za nas prokletstvom – jer pisano je: Proklet je tko god visi na drvetu – da u Kristu Isusu na pogane dođe blagoslov Abrahamov: da Obećanje, Duha, primimo po vjeri.“

(Galaćanima 3:13-14 [Ponovljeni zakon 21:23])

ZADIVLJUJUĆA MILOST

Isus je savršeno držao Božiji zakon, i kao takav otkupio bezakonike „od prokletstva zakona“ (koji je zahtijevao savršenu poslušnost). Kako? *Postavši za nas prokletstvom!* Voljno je preuzeo našu kaznu, onu koju smo sami zaslužili, te nas time do vijeka oslobodio od propasti.

I dok je stradao na krstu, pokazao je snagu poništavanja posljedica grijeha, tj. prokletstva. Naime, razapeli su ga između dvojice razbojnika, osuđenih za izdaju, krađu i ubistvo. Hajde da čujemo taj razgovor njih trojice. Oni su se u početku rugali Isusu, ali sat kasnije, jedan od njih se pokajao. Evo tog teksta:

Jedan ga je od obješenih zločinaca pogrđivao: »Nisi li ti Krist? Spasi sebe i nas!« A drugi ovoga prekoravaše: »Zar se ne bojiš Boga ni ti, koji si pod istom osudom? Ali mi po pravdi jer primamo što smo djelima zaslužili, a on – on ništa opako ne učini.« Onda reče: »Isuse, sjeti me se kada dođeš u kraljevstvo svoje.« A on će mu: »Zaista ti kažem: danas ćeš biti sa mnom u raj!« (Luka 23:39-43)

Dakle, oba razbojnika su umirala i time bila na neizbježnom putu za pakao. Ali u samom tom finišu, jedan je shvatio ko je pred Bogom: da je grešnik. Zato se pouzdao u bezgrešnog Spasitelja razapetog pored sebe.

Isus mu obećava:

»Zaista ti kažem: danas ćeš biti sa mnom u raj!«

Umjesto da provede vječnost na mjestu predviđenom za đavola i njegove pale anđele, ovaj pomilovani razbojnik je već u vječnosti svog Stvoritelja i Otkupitelja.

Kakav preokret!

Na osnovu njegovog pouzdanja u Jagnje Božije, baš u tom času, dok je prolivao krv koju je zahtjevalo kažnjavanje naših grijeha, Bog je izbrisao naše grijeha iz svojih knjiga. Umjesto grešnosti, pripisao nam je Isusovu pravednost i upisao nam imena u Knjigu života. To je knjiga u kojoj su imena svih onih koji vjerom prihvataju božansko oprostjenje, njegovo opravdanje i vječni život. To sve je primio kao dar i bespomoćni, ali raskajani razbojnik kraj Isusa. Sa njega, bespomoćnog grešnika, dovijeka su odnijete posljedice grijeha.

ZAR SE UBICAMA MOŽE OPROSTITI?

Evo dijela pisma jednog tragaoca za istinom:

„Volio bih znati kako objašnjavate pojam 'pravda' u svjetlu izjave: 'Isus - Salalahu alejhi ve selem – umre umjesto nas za naše grijeha!' Znači li to da više nisam odgovoran za sva zla koja sam za života počinio? Ubica, koga naposljetku uhvate i privedu licu sudske pravde, biće pomilovan samo zato što je Isus platio umjesto njega... Teško mi je da prihvatim taj stav... Neka se svi ipak uputimo pravom putu.“

Dobro, hajde da se pitamo: da li je Isusova smrt na krstu za grešnike u skladu s pravdom? Može li Bog oprostiti čak i ubicama? Hajdemo poslušati neka svjedočenja „ubica“ kojima je oprosteno i koji su preobraženi.

LJUDOŽDERI

U svom naslovu *Gospod zemlje*, prevodilac Biblije i antropolog, Don Ričardson, piše o Jali plemenu: neustrašivom, planinskom kanibalskom plemenu na području Zapadne Nove Gvineje. Vijekovima su ubijali ljude, mučili i jeli neprijatelje, uglavnom pripadnike susjednih plemena. Za njih su osveta i strah od osvete bili normalan način života.

A onda im je došlo evanđelje.

I oni i susjedna plemena su čuli Radosnu vijest o oprostjenju grijeha i novom životu u Kristu. Doživjeli su preobražaj načina razmišljanja, načina življenja. Kao nanorođena djeca Božija, dobili su nove standarde normalnog života. Da bi pokazali napredovanje u odnosima sa dojučerašnjim neprijateljima, „napravili su bolje pješačke staze do svojih Jali sela“.²³⁵

Danas su ovi dojučerašnji koljači i ljudožderi blagi prema svima koji bi da im naude, jer im je Bog promijenio srca. Naučio ih je sljedećem: „*Naprotiv! Budite jedni drugima dobrotivi, milosrdni; praštajte jedni drugima kao što i Bog u Kristu nama oprost.*“ (Efežanima 4:32)

OČAJNA DJEVOJKA

Ema je stasala u staroj muslimanskoj porodici u Singapuru. Kada joj je bilo 16. godina, zbog razvoda roditelja i potpunog kraha doma, odlučila je da se ubije.

Htjela je da skoči sa balkona stana na desetom spratu. Trenutak prije nego će zakoračiti u ambis, u očajanju i bijesu je zavapila Bogu koga nije poznavala: „Ako te ima, objavi mi se!“

²³⁵ Richardson, Don. *Lords of the Earth*. Oxnard, CA: Regal Books; 1977, str.354. (Tu su još neke klasične priče o obraćenju ljudoždera od Don Richardson: *Peace Child*. Oxnard, CA: Regal Books, 1975.)

Već je stavila nogu na male stepenice preko kojih je krenula u smrt. Kad, na jednoj od prečki - stajala je Biblija! Uzela ju je i žurno otišla u svoju sobu. Otvorila je knjigu na Psalmu 23.

*Jahve je pastir moj:
ni u čem ja ne oskudijevam;
na poljanama zelenim
on mi daje odmora.
Na vrutke me tihane vodi
i krijepi dušu moju.
Stazama pravim on me upravlja
radi imena svojega.*

*Pa da mi je i dolinom smrti proći,
zla se ne bojim, jer si ti sa mnom.
Tvoj štap i palica tvoja
utjeha su meni.*

*Trpezu preda mnom prostireš
na oči dušmanima mojim.
Uljem mi glavu mažeš,
čaha se moja prelijeva.*

*Dobrota i milost pratit će mene
sve dane života moga.
U Jahvinu ću domu prebivati
kroz dane mnoge.*

Dok je Ema čitala Psalam, bila je preplavljena Božijom prisutnošću i LJUBAVLJU. Nije prošlo dugo i pouzdala se u Isusa Krista koji je rekao: „*Ja sam pastir dobri. Pastir dobri život svoj polaže za ovce.*“ (Ivan 10:11) Postala je dio njegovog stada.

Ema više nije pomišljala na samoubistvo. Štaviše, danas je radosna supruga i majka petoro djece. Životna strast joj je drugima pomagati u otkrivanju onoga što je i sama otkrila – Božije ljubavi. Kada sam joj ove redove poslao na provjeru tačnosti, odgovorila mi je samo jednim dodatkom: *obilja* Božije ljubavi. Usred životnih okolnosti koje su prijetile, usred izazova koji prate i mnoge druge žene širom svijeta, Ema je bila zatečena predivnom Božijom ljubavi i njegovom vjernom brigom.

NASILNIK

Recimo nešto i o Savlu iz Tarza, religioznom zilotu koji je i ubijao u Božije ime.*

Savle je rođen u Tarzu (danas na tlu Turske) za vrijeme Isusovog života. Nije vjerovao da je Isus Božiji Sin i obećani Mesija. Nedugo po njegovom povratku na nebo, Savle je dobio posebna ovlaštenja od najviših hebrejskih vlasti da hapsi, sudi i ubija Isusove sljedbenike. Vjerovao je da tako služi Bogu, tako što ispituje, bičuje,

zatvara ili ubija sunarodnike koji su vjerovali u Isusa.²³⁶ Ali evo šta mu se dogodilo dok je jednom prilikom žurio ka Damasku da pohvata grupe hebrejskih kršćana:

„Kad se putujući približi Damasku, iznenada ga obasja svjetlost s neba. Sruši se na zemlju i začu glas što mu govoraše: »Savle, Savle, zašto me progoniš?« On upita: »Tko si, Gospodine?« A on će: »Ja sam Isus kojega ti progoniš! Nego ustani, uđi u grad i reći će ti se što ti je činiti.« (Djela 9:3-6)

Savle je licem k licu sreo onoga koga je progonio. Bio je stručnjak za Stari zavjet i u trenu je shvatio da je Isus Mesija o kome su pisali proroci.

Veliki antagonista postaje još veći protagonista.²³⁷

Ima Savle znači „veliki“. Sada se ovaj čovjek zove Pavle, što znači „mali“. Evo kako on o tome sam svjedoči o sebi:

„... koji prije bijah hulitelj, progonitelj i nasilnik. Ali pomilovan sam jer sam to u neznanju učinio, još u nevjeri. I milost Gospodina našega preobilovala je zajedno s vjerom i ljubavlju, u Kristu Isusu. Vjerodostojna je riječ i vrijedna da se posve prihvati: Isus Krist dođe na svijet spasiti grešnike, od kojih sam prvi ja.“ (1. Timoteju 1:13-15)

KRISTOVI BISERI

Dakle, može li se oprostiti i ubicama? Može li Bog i njih preobraziti? Baš to se dogodilo ljudožderima plemena Jali, Emi iz Singapura i Savlu iz Tarza. To je doživio i pokajnik sa krsta pored Isusa, na Golgoti. To se dešava svakodnevno grešnicima širom svijeta. Dešava se i zatvorenima i slobodnima kada povjeruju u Božiju poruku.

Kristovi su biseri posebno oni kojima mijenja srca bilo kao najgorim ili najboljim grešnicima među nama. To je svrha božanske milosti, njegove blagodati prema nama.

Naravno, grijeh ostavlja posljedice. Raskajani razbojnik s krsta je skončao život u mukama iako je ukoračio u vječni život. Samo, tamo neće dobiti nagradu kakvu će, recimo, dobiti neki postojani vjernik koji je živio nesebično, bogougodno i čestito tokom niza godina. Ali način na koji Bog opravdava grešnike je uvijek jedan i isti: oni prepoznaju svoju grešnost i po vjeri i u pokajanju se pouzdaju u božansko rješenje spasenja.

Ko ne povjeruje na ovoj način u Gospoda Isusa, stradaće poput nepokajano razbojnika koji je takođe bio na krstu kraj Isusa.

SPOJ MILOSTI I PRAVDE

Dobio sam mejl od nekoliko stranica od jednog čovjeka. Pitao me je: „Kako objašnjavate pojam pravde u svjetlu izjave da je Isus umro umjesto nas ponijevši naše grijeh?“ Isto pitanje mi je postavio i Ahmed.

Pitali su: „Zar Bog nije dovoljno velik da saopšti ljudima šta želi, da im izbriše grijeh bez žrtvovanja Sina uz sve te muke!?“

Već smo naglasili u više navrata: Bog je prevelik u vjernosti i pravednosti da bi tek tako „izbrisao“ ljudske grijeh. Oni moraju biti primjereno osuđeni i kažnjeni. Sjećate li se primjera iz 13. poglavlja, o sudiji koji se smilovao ne mareći za pravdu? Takvi postupci izazivaju gnušanje i prezir svih u sudnici.

²³⁶ Djela 26:9-11; 7:58-60; 8:1-3; 9:1-2

²³⁷ Djela 9:1-31 vidite takođe Djela 11; 13-14; 16-28 (U Djelima 22 i 26 Pavle priča priču svog života.) Takođe: Galaćanima 1:13,23; Filipljanima 3:6; 1. Korinćanima 15:9; i sl.

Bog nije poput ovog hirovitog sudije. Na njegovoj slavi i ugledu nema ni trunke nedosljednosti. Nikada se nije smilovao na račun svoje pravde. Ali pošto nas bezmjerno voli, poslao je svoga Sina sa neba na zemlju, na krst, gdje je savršeno spojio i milost i pravdu. Prorok David piše:

„Ljubav će se i vjernost sastati, pravda i mir zagrliti. Vjernost će nicat' iz zemlje. Pravda će gledat' s nebesa...“ (Psalam 85:10-11)

Isus je ponio Očev gnjev i zato on može pravedno „gledati s nebesa“, darovati oprostjenje i život vječni. Zauzevši naše mjesto na krstu, Gospod Isus je pokazao Božiju pravdu, milosrđe i milost. A već smo rekli sljedeće:

Pravda je kada primamo sve po zaslugama.

Milosrđe je kada ne primamo sve po zaslugama.

Milost je kada smo darovani nezaslužanim blagom.

Svi koji se pozdaju u Krista, u njemu primaju ono što nisu zaslužili: očišćeni su od grijeha, udomljeni su u Božiju porodicu i omilošćeni vječnim životom. A svi koji odbacuju Krista primaju zaslužen: vječnu kaznu.

Sedam vijekova prije Kristovog dolaska, prorok Mihej je napisao:

„... palicom po licu udaraju suca Izraelova.“ (Mihej 4:14)

Zamislimo se nad ovim! Sudija čitavog svijeta je na sebe uzeo ljudsko tijelo da bi bio ubijen rukama nezahvalnih grešnika koje je došao spasiti!? Pravda, milosrđe i milost, nisu mogli dobiti boljeg za svoj spoj. Pavle piše:

„Doista, dok mi još bijasmo nemoćni, Krist je, već u to vrijeme, za nas bezbožnike umro. Zbilja, jedva bi tko za pravedna umro; možda bi se za dobra tko i odvažio umrijeti. A Bog pokaza ljubav svoju prema nama ovako: dok još bijasmo grešnici, Krist za nas umrije.“ (Rimljanima 5:6-8)

PRAVEDNIK KOJI OPRAVDAVA

Dakle, u prvoj fazi svoga plana, Bog se pobrinio za oprostjenje grešnicima na način koji mu nije ukaljao čast pravednog Sudije. Zato čitamo da je *„htio očitovati svoju pravednost u sadašnje vrijeme – da bude pravedan i da opravdava onoga koji je od vjere Isusove.“* (Rimljanima 3:26)

Bog je pravedan jer je dovoljno kaznio grijeh.

Bog pravda sve koji se pouzdaju u Spasitelja koga je poslao na svijet.

U času kada odustanem od ličnih podviga i pouzdanje prebacim na Krista, na njegovu smrt i uskrsnuće, pravedni Sudija u svojoj dužničkoj knjizi, preko rubrike svih mojih grijeha udara pečat:

OPRAVDAN!

Dakle, šta to znači: biti opravdan? Proglašen pravednim božanskim sudskim aktom. Bog me sam proglašava pravednim. Kako može to uraditi? Zato što su svi moji grijesi isplaćeni na krstu.

Kada je Adam sagriješio, Bog je sav ljudski rod proglasio nepravednim. Ali otkako je Isus umro i uskrsnuo, pravednima proglašava sve one koji vjeruju u njega. Pavle je napisao:

„Doista, kao što su neposluhom jednoga čovjeka mnogi postali grešnici tako će i posluhom Jednoga mnogi postati pravednici.“ (Rimljanima 5:19)

Iako je Adamov grijeh donio zaprljanost i smrt, Kristova smrt i uskrsenje su obezbijedili očišćenje i život:

„Jer kao što u Adamu svi umiru, tako će i u Kristu svi biti oživljeni.“

(1. Korinćanima 15:22)

Dakle, kada vas Sudija čitavog svijeta pogleda sa neba, da li vas vidi u Adamu i njegovoj uprljanoj nepravednosti? Ili vas Bog vidi u Kristu i njegovoj čistoj pravednosti?

Na nebeskom sudu nema treće strane, treće mogućnosti.

LJUDSKA DVOSTRUKA NEVOLJA

Kao što vidimo u trećem poglavlju knjige Postanka, kada su se Adam i Eva pobunili protiv svog Stvoritelja, dospjeli su u dvostruku nevolju: grijeh i sramotu.

Grijeh ih je primorao da se kriju.

Sramota ih je primorala pokrivati svoju golotinju.

Bog u svojoj pravednosti odbacuje svaki „ručni rad“ kojim se sami pravdamo. Sve je to za njega tek „smokvino lišće“. Životinjska krv simbolizuje ono neophodno za uklanjanje grijeha, a životinjska koža ono što je neophodno za njihovu sramotu.

Naslijedili smo od praroditelja obe nevolje: i grijeh i sramotu. Pred Bogom smo prljavi grešnici i duhovni golaći. Sramotno smo nepodobni da budemo pred njim. Naša dvostruka nevolja može se sažeti u dva pitanja:

1. Kako se možemo očistiti od grijeha koji nas odvaja od našeg Stvoritelja?
2. Kako se možemo obući u savršenstvo kako bismo s njim živjeli do vijeka?

BOŽANSKI DVOSTRUKI MELEM

Samo Bog može riješiti nevolju ljudske grešnosti i manjak pravednosti. Kada je Isus, Božiji bezgrešni Sin, prolio krv na krstu, tu je preuzeo našu kaznu. A kada je pobijedio smrt, donio nam je svoje opravdanje. Zato čitamo ovako:

„Nego i za nas kojima se ima uračunati, nama što vjerujemo u Onoga koji od mrtvih uskrisi Isusa, Gospodina našega, koji je predan za opačine naše i uskrišen radi našeg opravdanja.“ (Rimljanima 4:24-25)

„Dakle, je li tko u Kristu, nov je stvor. Staro uminu, novo, gle, nastaj! A sve je od Boga koji nas sa sobom pomiri po Kristu i poujeri nam službu pomirenja... Njega koji ne okusi grijeha Bog za nas grijehom učini da mi budemo pravednost Božja u njemu.“ (2. Korinćanima 5:17-18,21)

Čas kada odustajemo od sebe i od pouzdanja u svoju religiju; u času kada prihvatimo Krista kao nadu i njegovu savršenu krv što se prolila za nas, dešava se nekoliko stvari:

- 1) Bog nas čisti od svake prljavštine.
- 2) Pokriva nas svojom savršenom pravednošću.
- 3) Bog nema drugog lijeka za naš grijeh i sramotu.

BOŽIJI PROGRAM ZAMJENE

Po smrti i uskrsnuću Gospoda Isusa Krista odnešen je naš grijeh, a umjesto njega nam je darovana Gospodnja pravednost. To je Božiji veliki program zamjene: moji grijesi za njegovu pravednost.

I zašto bi onda bilo ko odbio ovako veličanstvenu ponudu? A baš to je slučaj: većina ne mari za Božiji dar spasenja. Ali on je i danas važeći za svakoga: ko god ga prihvati, proglašava se pravednikom. Ko god ga odbije, sam će platiti za svoje grijeha. Ali to neće biti u nekom privremenom čistilištu (koje je ljudska izmišljotina), već u vječnom paklu pripremljenom za đavola i njegove paklene horde zlih duhova.

Mnogi religiozni ljudi kažu: „Svako sam plaća za svoje grijeh!“ Postoji mišljenje kako svako ko odbije Božiji dar oprostjenja i pravednosti mora sam da se pobrine za sebe. Ali to je nemoguće, jer je dug neizrecivo velik.

Zapravo, grešnici će u paklu vječno ispaštati za svoje grijeh, i tamo će otići pravedno; ali opravdani grešnici u nebo jedino odlaze po milosti. Samo Bog može da nam, kao bespomoćnim grešnicima, pruži svoje oprostjenje i pravednost, ono što je potrebno za život s njim.

Svi koji vjeruju u njegovu poruku, dobijaju besplatan dar spasenja. Sedam vijekova prije dolaska Spasitelja na svijet, prorok Izaija je ovako napisao o božanskom programu zamjene:

„Tako svi postasmo nečisti, (moj grijeh) pravda naša k'o haljine okaljane (moja sramota)... Poput ovaca svi smo lutali i svaki svojim putem je hodio. A Jahve je svalio na nj bezakonje nas sviju... jer me odjenu haljinom spasenja, zaogrnu plaštem pravednosti...“ (Izaija 64:6; 53:6; 61:10)

Da li ste još uvijek kao „okaljana haljina“ pred Bogom? Ili ste očišćeni krvlju Kristovom? Jesmo li nečisti u samopravednosti? Ili smo obučeni u bjelinu Kristove pravednosti? Ili kako to sam prorok Izaija svodi na jedno pitanje: *„Gospode, ko je povjerovao našem pripovedanju?“* (Izaija 53:1)

A vi? Vjerujete li u Božiju poruku? Jeste li odustali od svih teorija i rješenja zarad njegove istine?

„DA ZNATE“

Božija riječ nam poručuje: *„To napisah vama koji vjerujete u ime Sina Božjega da znate da imate život vječni.“* (1. Ivanova 5:13)

Ima tome godina kako sam razgovarao sa jednom jako religioznom ženom o Božijem daru vječnog života. Iako se smatrala kršćankom, nikada se zapravo nije pouzdala u Krista, kao božansko rješenje spasenja.

Rekoh joj: „Ja znam da me čeka nebo nakon smrti!“ Odgovorila mi je s gnušanjem: „A, mislite da ste toliko dobri da ćete pravo u nebo, jel'?“

„Svakako da ne mislim tako. Nije to zbog moje dobrote već zbog Božije. On je taj koji nam govori 'da znate da imate život vječni', ako vjerujemo u njega i sve što je učinio za nas!“

„Jer plaća je grijeha smrt, a dar Božji jest život vječni u Kristu Isusu, Gospodinu našem.“ (Rimljanima 6:23)

KAKO JE ALI DOŠAO DO OVOG SAZNANJA?

U prvom poglavlju ovog naslova, spomenuo sam Alija koga je porodica odbacila jer je povjerovao u Božiju poruku.

Poput Bruna i on je bio 26-ogodišnjak kada smo se sreli prvi put. Ali nije poput Bruna gacao u udovoljavanju svojim strastima. Štaviše, bio je religiozan. Recitovao je dnevne molitve na poseban način, držao se po mjesec dana dugih godišnjih postova, trudio se da prema ljudima bude blagonaklon i sl. Ipak, u dubini srca je osjećao nespokoj.

Noću bi ležao budan i razmišljao: „Ispunjavam svoje vjerske dužnosti... i zašto se opet plašim vječnosti? O, Bože, zar nema načina da saznam šta me čeka nakon smrti?!“ Pitao je oca o ovome, razgovarao s vjerskim vođama: „Kako da budem siguran hoće li me Bog pustiti u raj?“ Svi su u glas ponavljali isto: „Ne možeš to da znaš! Niko ne zna svoj usud. To samo Bog zna.“ Ne, to nije bio odgovor koji je zadovoljio Alija.

Kod kuće i u školi su ga iz Kurana učili da je Isus, sin Merjemin, bio pravedni prorok koga je rodila djevica. Naučio je da je bio i silan čudotvorac, da je imao titulu Mesije, Riječi Božije i Duše Božije.

„Možda će mi prorok Isus dati odgovore za kojima tragam“, pomislio je.

Odlučio je da nađe knjigu o Isusu. Posle nekoliko sedmica smo se sreli, pa sam mu dao Bibliju koju je počeo pomno proučavati. Evo kako mi je pisao o tom periodu, o otkrićima do kojih je došao u jednogodišnjem proučavanju:

„Shvatio sam da svi proroci govore o Isusu. Pročitao sam da on sam kaže: '*Ja sam Put i Istina i Život: nitko ne dolazi Ocu osim po meni... Zaista, zaista, kažem vam: tko sluša moju riječ i vjeruje onomu koji me posla, ima život vječni i ne dolazi na sud, nego je prešao iz smrti u život.*' (Ivan 14:6; 5:24)

Ovaj i drugi stihovi mi pomažu shvatiti i prihvatiti ko je Isus: jedan i jedini Spasitelj koji je prolio krv, umro i ustao iz groba da bi mi obezbjedio sigurno spasenje. Povjerovao sam u njega takvog, u istinu da je postradao umjesto mene zbog mojih grijeha.

U trenu kada sam povjerovao, osjetio sam unutrašnji mir koji nikada ranije nisam osjetio. Kakva je to promjena bila! Više se nisam brinuo gdje ću provesti vječnost jer sam znao: Gospod je isplatio punu cijenu kazne svih mojih grijeha koji su me osuđivali. Znao sam da ću u nebo, ne zato što sam ja dobar, već zbog Božije milosti koju mi je obezbijedio u Isusu Kristu. Sada žudim da mu u svemu budem ugodan, ali ne da bih zavrijedio spasenje, već zato što sam spašen i promijenjenog srca.“ Ovako piše moj prijatelj Ali.

Za njega je prokletstvo grijeha izbrisano. Danas, sa ženom i sinovima zna šta ga čeka nakon smrti; zna zašto je na zemlji: da bude siguran, da voli, da služi svom Stvoritelju i Otkupitelju, da i druge vodi tom istom bogopoznanju.

SMRT: SLUGA VJERUJUĆIH

Prilikom svog prvog dolaska na zemlju, Mesija je ispunio prvu od tri faze Božijeg plana poništenja posljedica koje je grijeh donio svojim prokletstvom. Isus je životom, smrću, sahranom i uskrsenjem razorio naizgled nerazrušivi zid grijeha i smrti. Razbojnik na krstu, ljudožderi, Ema, Savle, Ali, Bruno – svi oni koji su prihvatili Božiju poruku kao istinitu, uživaju blagodat spasenja.

Za vjerujuće u Krista, razvlašćen je surovi tiranin zvani smrt. Učinjen je poniznim slugom čiji je zadatak da otvara vrata neba na Božiju zapovijest. Baš kako piše Psalmista: „*Dragocjena je u očima Jahvinim smrt pobožnika njegovih.*“²³⁸ (Psalam 116:15)

Ko bi ikada sanjao da pridjev „dragocjen“ može ići uz imenicu „smrt“?! Hvala Bogu što je jedini to mogao, što je to omogućio svima koji u njega vjeruju.

„*Gdje je, smrti, pobjeda tvoja? Gdje je, smrti, žalac tvoj?... A hvala Bogu koji nam daje pobjedu po Gospodinu našem Isusu Kristu!*“ (1. Korinćanima 15:55,57)

Da, poništene su posljedice prokletstva koje je grijeh donio!

²³⁸ „Svetac“, u biblijskom smislu, je osoba koja je posvećena, odvojena za Boga; neko ko je proglašen svetim po vjeri u božanski put oprostjenja i opravdanja.

28

Faza 2: Božiji program sadašnjosti

»Zakon ću svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce...
(Jeremija 31:33)

Tačno je da mnogi ne pridaju mnogo značaja činjenici smrtonosnog prokletstva grijeha, ali upravo oni žive svezani onim što je svakodnevno prokletstvo.

Većina svjetske populacije živi u strahu od usuda, zle sreće, bolesti i smrti. Mnoge brige nam dolaze zbog manjka novca za osnovne životne potrebe, za račune i dugove. Neki se boje crne magije sujevjerio pazeći na mnoge stvari, da ih ne bi urekli zli duhovi i oteli im sreću. Da bi se odbranili od svega toga lošeg, od duhova pakosti i pogroma, neki posežu za amajlijama, za vračkama, kako bi zaštitili i sebe i svoje, kao i prostore u kojima žive. U tu svrhu se koriste magijske formule i posebni napici.²³⁹

Bogu hvala, oni koji poznaju svog Stvoritelja i Otkupitelja, oni koji vjeruju u njega, nemaju potrebe posezati za svim ovim. Zašto? Naš je Bog neizrecivo veći od svih sila zla – stvarnih i nestvarnih. Vjernici se ne boje ničega jer Gospod Isus ima autoritet nad svim silama svijeta, pa i nad samom smrću.

Isus je došao ne samo poništiti prokletstvo grijeha, što suštinski mijenja našu vječnu sudbinu (plativši cijenu brisanja naših grijeha i pobjeđujući smrt), već i poništiti prokletstvo koje nam grijeh donosi u svakodnevnom životu.

PONIŠTENJE PROKLETSTVA: FAZA 2

Biblija nam poručuje: „Vi ste, dječice, od Boga i pobijedili ste ih jer je moćniji Onaj koji je u vama nego onaj koji je u svijetu.“ (1. Ivanova 4:4)

Ko je „Onaj koji je u vama“, tj. u nama vjerujućim?

Noć pred raspeće, Isus je rekao svojim učenicima:

„I ja ću moliti Oca i on će vam dati drugoga Branitelja da bude s vama zauvijek: Duh Istine, kojega svijet ne može primiti jer ga ne vidi i ne poznaje. Vi ga poznajete jer kod vas ostaje i u vama je. Neću vas ostaviti kao siročad; doći ću k vama... To sam vam govorio dok sam boravio s vama. Branitelj – Duh Sveti, koga će Otac poslati u moje ime, poučavat će vas o svemu i doživati vam u pamet sve što vam ja rekoh. Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje. Neka se ne uznemiruje vaše srce i neka se ne straši.“

(Ivan 14:16-18,25-27)

DRUGI POMAGAČ

Isus je obećao učenicima da će im, nakon što se vrati na nebo, poslati drugog Pomagača-Branitelja... On je Duh istine. Grčka imenica „pomagač“ je „parakletos“, i znači savjetnik, advokat, tješitelj. U Bibliji se koristi i za Božijeg Sina i za Svetog

²³⁹ Većina ne shvata da ih sva ova sujevjerio praksa navodne zaštite stavlja na stranu duhovnog neprijatelja.

(Ponovljeni zakon 18:10-14; Izaija 47:13; Djela 19:19; Galaćanima 5:20)

Duha Božijeg.²⁴⁰ Kao što je Sin došao spasiti grešnike od plate, kazne za grijeh, tako je i Duh došao spasiti njih iste, kao spasene grešnike, od snage grijeha.

Duh Sveti je oduvijek bio s Bogom kao što je Sin oduvijek bio s njim, u naručju Oca. Zato se Duh na samom početku Božije Knjige, Biblije, naziva „Duh Božiji“.

Tumačenje nekih,²⁴¹ kako je taj pomagač, taj Duh Sveti zapravo anđeo Gabrijel, ili neki kasniji prorok, ne samo da protivrječi Bibliji i prorocima, već je direktno suprotno onome što je Isus uradio i govorio.

Naime, Isus je rekao učenicima da će, ponovo biti živ nakon što umre na krstu; da će se uznijeti na nebo; da će im poslati Duha Svetog koji će se nastaniti u srca onih koji vjeruju u božansku poruku spasenja. Dakle, Sin se uznosi a Duh silazi. Isus govori: „*No kažem vam istinu: bolje je za vas da ja odem: jer ako ne odem, Branitelj neće doći k vama; ako pak odem, poslat ću ga k vama.*“ (Ivan 16:7)

Sve do ovog trenutka u historiji, Duh Sveti je silazio na vjerujuće da ih osnaži, vodi i blagoslovi ih. Ali prvo je morao Isus riješiti nevolju zvanu grijeh! Samo nakon toga je Duh mogao sići i trajno se nastaniti u Božijem narodu.

Gospod Isus je najavio ovaj posebni događaj: „*Duha Istine... jer kod vas ostaje i u vama je.*“ (Ivan 14:17)

DOLAZAK DUHA SVETOG

Nakon što je ustao iz mrtvih, čitamo u Pismu:

„*I dok je jednom s njima blagovao, zapovjedi im da ne napuštaju Jeruzalema, nego neka čekaju Obećanje Očevo »koje čujete od mene: Ivan je krstio vodom, a vi ćete naskoro nakon ovih dana biti kršteni Duhom Svetim«... Nego primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje.*“ (Djela 1:4-5,8)

Baš to se i dogodilo na Pedesetnicu, tj. Pentekost, pedeset dana nakon što je Isus ustao iz mrtvih i deset dana nakon što se uznio na nebo.²⁴² Evo kako je to bilo:

„*Kad je napokon došao dan Pedesetnice, svi su bili zajedno na istome mjestu. I eto iznenada šuma s neba, kao kad se digne silan vjetar. Ispuni svu kuću u kojoj su bili. I pokažu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih. Svi se napuniše Duha Svetoga i počеше govoriti drugim jezicima, kako im već Duh davaše zboriti.*“

(Djela 2:1-4)

Novi zavjet bilježi ovaj dramatični događaj u Djelima apostolskim 2. Silom Duha Svetog Isusovi učenici su počeli objavljivati dobru vijest narazličitim jezicima mnogih hodočasnika koji su tada u Jeruzalem došli iz Azije, Arabije i drugih krajeva tadašnjeg svijeta.

Istog dana, kada se Duh spustio, tri hiljade ljudi je povjerovalo u Božiju poruku i primilo dar vječnog života. Tako je broj vjerujućih počeo rapidno rasti.

Knjiga Djela apostolskih bilježi historiju prvih Kristovih vjernika. Opisuje nam kako se dobra vijest o uskrsnom Mesiji širila Rimskim carstvom: ne snagom mača, već snagom Božije ljubavi i Duha Svetog.

²⁴⁰ 1. Ivanova 2:1; Ivan 14 -16

²⁴¹ U prvom poglavlju smo naveli riječi iz Ahmedovog elektronskog pisma: „Uprkos svih predviđanja vaše Biblije, ona najoriginalnija ipak dolazi od Muhameda... Vjerujem i znam da je sadašnja Biblija uveliko lažirana, da su njene knjige mnogim manipulacijama iskvarene...“

²⁴² „Pentekost“ znači „pedeseti“. Poznata je starozavjetna svečanost na kojoj su Izraelci zahvaljivali Bogu za njegove blagoslove (Levitski zakonik 23:16). Od samih početaka je Bog planirao da baš na ovaj način pošalje ljudima najveći blagoslov: svog Duha Svetog.

POZVANI I ODVOJENI

„... kako se Bog već na početku pobrinu između pogana uzeti narod imenu svojemu.“ (Djela 15:14) Ovako glasi Božiji glavni program za današnje vrijeme.

Dolazak Duha Svetog na dan Pentekosta je rodio novu, posebnu porodicu vjernika zvanu crkva. Izvorna grčka riječ za nju je „eklesia“, jednostavnog značenja: sabor, skupština, oni koji su pozvani i odvojeni. Danas riječ „crkva“ nema izvorno značenje. Štaviše, opterećena je pogrešnim konceptima bezbrojnih denominacija. Mnogi koji se nazivaju kršćanima, otvoreno svojim načinom života kaljaju ime Kristovo. Možda su religiozni, ali su daleko od istinskog i iskrenog odnosa sa Bogom. Nikada vjerom u Isusovu krv nisu doživjeli očišćenje od grijeha.

Dobra vijest je u tome da Bog poziva sve ljude iz svih naroda da se pouzdaju u njegovog Sina, i tako postanu novi ljudi, usvojeni u porodicu vjerujućih, kako bi proveli vječnost sa njim.

Svi koji su vjerovali u Božija obećanja prije Isusovog dolaska (dakle, u starozavjetno doba), dio su božanske porodice. Ali samo oni koji su vjernici otkako je Isus došao, dio su živog organizma koji se zove crkva. Ona se takođe zove i „tijelo Kristovo“ i „nevjesta“.²⁴³ Svi koji se pouzdaju u Gospoda Isusa Krista, dio su ove isповijesti apostola Petra:

„A vi ste rod izabrani, kraljevsko svećenstvo, sveti puk, narod stečeni da naviještate silna djela *Onoga koji vas iz tame pozva k divnom svjetlu svojemu; vi, nekoć Ne-narod, a sada Narod Božji; vi Ne-mili, a sada Mili.*“

(1. Petrova 2:9-10)

Prvo i drugo poglavlje Biblije, otkriva kako je Bog na početku stvorio ljude kao posebnu tvorevinu. Treće poglavlje nam priča kako je Adam sagriješio i odvojio i sebe i sav ljudski rod od Boga. Ipak, od narednog poglavlja teče priča o tome kako se Bog pobrinuo da od nečistih grešnika ponovo stvori sebi poseban, stečeni narod.

Da li ste i vi, dragi slušaoci među njima? Ako jeste, onda ste već u drugoj fazi božanskog programa poništenja prokletstva grijeha!

SPASENI I ZAPEČAĆENI

Prva stvar koju Duh Sveti čini u životu grešnika, koji prihvata dar spasenja, je da mu poklanja novi život. Svi koji se odreknu samopouzdanja i svih projekata samospasenja, te se okrenu Isusu Kristu i njegovom djelu otkupljenja, doživljavaju duhovni preporod snagom Duha Svetog.

Isus je rekao:

„Što je od tijela rođeno, tijelo je; i što je od Duha rođeno, duh je.

Ne čudi se što ti rekoh: 'Trebalo da se rodite nanovo, odozgor.'... Uistinu, Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni.“ (Ivan 3:6-7,16)

Nije li predivna stvar biti nanovo rođen! Kada grešnik doživi ovo čudo, onda je to samo zbog djelovanja živog Boga i njegovog složenog jedinstva. Novo rođenje je moguće samo zato što je Otac poslao Sina, što je Sin prolio svoju krv za naše grijeha i što Duh Sveti donosi vjerujućima novi život.

Duh Sveti ne samo da nam daje vječni život, već nas zavijek pečati, označava kao Božije vlasništvo i trajno se nastanjuje u nama. On nam time garantuje siguran

²⁴³ 1. Korinćanima 12:27; Efežanima 4:21; 5:25-32; Okrivenje 19:7-9; 22:17; Ivan 5:29

dolazak u Očev dom, onda kada bude kucnuo čas da odemo sa ovoga svijeta. Piše apostol:

„U njemu ste i vi, pošto ste čuli Riječ istine – evanđelje spasenja svoga – u njemu ste, prigrlivši vjeru, opečaćeni Duhom obećanim, Svetim, koji je zalog naše baštine: otkupljenja, posvojenja – na hvalu Slave njegove.“ (Efežanima 1:13-14)

Ništa ne može od iskreno pokajanih, pravih vjernika oduzeti vječno spasenje. Zašto? Ponavljamo te moćne riječi: *opečaćeni Duhom obećanim, Svetim, koji je zalog naše baštine: otkupljenja i posvojenja.*

OSLOBOĐENI ZA NOVO GRIJEŠENJE?!

S vremena na vrijeme čujem cinike kako kazuju: „Aha, znači tako: imam osigurano mjesto u raj, jer vjerujem da je Isus umro za moje grijeh. Dakle, mogu da se vratim porocima koje volim, zar ne?“

Kako čudna logika! To je kao kada bi vas neko spasio iz kakve beznadežne nevolje, a vi potom kažete toj osobi: „O, baš vam hvala. Sada sam slobodan da se ponovo vratim u isto zlo!“ Zar stvarno mislite da onaj kome je oprošteno, kome je dug otpisan, kome je život pošteđen, hoće voljno raditi ono isto što je vrijeđalo osobu koja joj je oprostila, otpisala dug i pošteđela život? Ko od nas, kada opere nesmotreno ukaljanu odjeću, kaže - nakon što je obuče čistu, mirišljivu i opeglanu: „Lijepo. E, sad sam slobodan opet upasti u ono blato!“

Takvo poimanje je suludo.

Zašto Adamovi potomci uopšte tako nešto pomišljaju kada je riječ o grijehu i njegovim posljedicama?

Odgovor je bolno očigledan. Grijeh ima silu porobiti nam i um i srce. On to radi do mjere koja nas uvjerava da je grijeh dobar, poželjan i koristan. Nije to ništa novo. Adam i Eva su tako vidjeli svoj prijestup. Posmatrajući zabranjeni plod, zaključili su kako je „*stablo dobro za jelo, za oči zamamljivo, a za mudrost poželjno...*“ (Postanak 3:6)

Ovdje je ključan trenutak kada grešnik shvata Božiju poruku, kada više ne želi lutanje u pustinji grešnosti. To je breme koje se mora odstraniti. I tada po pokajanju i vjeri, čovjek dobija čistoću pravednosti Kristove.

Sveti Duh u svako Božije dijete ucijepљуje sveto uvjerenje da je grijeh nešto loše, da je gnusoba bez ikakvog dobra. On osnažuje vjerujuće da žive životom koji odražava Isusov sveti karakter. Kao članovi nebeske porodice, kao novorođena djeca Božija, želimo život koji je na čast čitavom domu, svojoj porodici.

Nazovi vjernici mogu se oglašivati o Duha Svetog i obeščašćivati Gospoda načinom života. Ali istinski vjernici u Krista imaju u sebi živog nebeskog Gosta. Zato Sveto pismo opominje sve koji se pouzdaju u Krista ovim riječima:

„I ne žalostite Duha Svetoga, Božjega, kojim ste opečaćeni za Dan otkupljenja!“ (Efežanima 4:30)

Vjerujući u Gospoda Isusa, oni nikada ne mogu izgubiti spasenje koje su primili pokajanjem i vjerom, ali mogu neprimjernim, nevjerničkim načinom življenja „žalostiti Duha Svetoga“. Gospod nas opominje da, iako smo još na ovom svijetu, nismo njegovi, nismo „od svijeta“. (Ivan 17:16)

Kao što Gospod Isus mrzi grijeh svijeta, on mrzi i kada se njegovi ponašaju tako. Kako divno kaže apostol:

„Što ćemo dakle reći? Da ostanemo u grijehu da milost izobiluje? Nipošto! Jednom umrli grijehu, kako da još živimo u njemu?“ (Rimljanima 6:1-2)

Ili na drugom mjestu:

„Umrtvite dakle udove svoje zemaljske: bludnost, nečistoću, strasti, zlu požudu i pohlepu – to idolopoklonstvo! Zbog toga dolazi gnjev Božji na sinove neposlušne. Tim ste putom i vi nekoć hodili, kad ste u tome živjeli. Ali sada i vi odložite sve! Gnjev, srdžba, opakost, hula, prostota van iz vaših usta! Ne varajte jedni druge! Jer svukoste staroga čovjeka s njegovim djelima i obukoste novoga, koji se obnavlja za spoznanje po slici svoga Stvoritelja!“ (Kološanima 3:5-10)

BOŽIJI ŽIVOT U VJERNICIMA

Sin Božiji je došao izbaviti nas kao vjerujuće grešnike od posljedica grijeha, tj. njegove kazne. Duh Sveti je došao da nas kao spašene spasi od sile grijeha u svakodnevi.

Evo kako to djeluje.

U času kada se neko vjerom pouzda u Krista, Božiji Duh uspostavlja svoje kraljevstvo u toj osobi, u njenom duhu, kao u središtu kontrole. Duh vjerniku daje novu prirodu koja želi bogougodan život. Ne, to ne znači da nam je time uklonjena sebična i grešna priroda. Ona će trajno nestati tek kada budemo u raju. Na ovom i ovakvom svijetu nikada ne dosežemo bezgrešno stanje. Ali imamo osjećanje dubokog nespokoja i tuge kad god grijesima vrijeđamo i žalostimo Gospoda.²⁴⁴

U životu iskrenog vjernika traje neprestana borba između stare prirode (naslijeđene od Adama) i nove prirode (usađene Duhom Svetim). Duh Kristov koji prebiva u nama stalno daje iskrenu i jaku želju srca za bogougodnim životom. On nas uči da grijeh donosi jedino „prolazno zadovoljstvo“ (Hebrejima 11:25). Ali kaže apostol: „*Pa kakav ste plod onda imali? Onoga se sada stidite jer svršetak je tomu – smrt. Sada pak pošto ste oslobođeni grijeha i postali sluge Božje, imate plod svoj za posvećenje, a svršetak – život vječni.*“ (Rimljanima 6:21-22)

Duh Sveti je snaga koja u nama koji vjerujemo donosi ključne promjene. One se zovu plod Duha. Evo kako o tome piše apostol:

„Plod je pak Duha: ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrota, vjernost.“ (Galaćanima 5:22)

Religija sopstvenih djela je duhovno jalova. Zakoni religije mijenjaju spoljašnjost, neke oblike ponašanja do neke mjere. Samo Duh Sveti ima snagu da promijeni čovjeka iznutra, u samoj prirodi. Bog želi da tako vlada u nama. Umjesto da nam je poslao popise pravila i liste zabrana i dozvola, dao nam je svoj život, i po njemu snagu kako drugima biti na blagoslov a njemu na slavu.

LISTE ILI LJUBAV?

Priča govori o čovjeku udovcu koji je zaposlio neku ženu da mu radi kućne poslove: čisti, kuva i slično, tri dana sedmično. Na frižider bi joj ostavio papir s popisom poslova za dan kada bi dolazila. Naravno, uredno ju je plaćao za njen trud.

Vremenom se zaljubio u nju i zaprosio je. Prihvatila je. Nakon vjenčanja je uklonio one liste poslova sa frižidera. Prestao je i da je plaća onako kako je to ranije činio. Zašto? Zato što je dojučerašnja kućna pomoćnica sada postala njegova voljena žena. Ona je sada rado čistila, prala, kuvala i radila mnogo toga što joj ranije nije bilo ostavljeno na listi poslova. Zašto? Jer je bila voljena od strane muža i željela je udovoljiti mu i služiti. A ono što je ranije pisalo na frižideru sada je bilo u njenom srcu.

²⁴⁴ 1. Ivan 1:8-10; 2:1-2; Rimljanima 6-8

Baš to je Bog uradio onima koji mu pripadaju. „*Zakon ću svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce. I bit ću Bog njihov, a oni narod moj.*“ (Jeremija 31:33)

Poput liste dužnosti na frižideru, ljudska religija uvijek ima za nas popis dužnosti koje nam valja ispuniti. I pritom nam obećava da se nadamo „otplati dugova“ na Sudnjem danu – in ša'allah!

Kako je divno i slavno drugačija Gospodnja ponuda odnosa sa njim. On ne samo da je ponio našu kaznu, ne samo da nas je darivao vječnim životom, već i želi živjeti u nama Duhom Svetim ukoliko prihvatimo njegovu „prosidbu“, njegov poziv.

Umjesto da nas zatrpa listama koje ionako nikada ne bismo ispunili, Bog nam obećava želju kojom ćemo htjeti da mu ugađamo, da mu služimo srcem punim ljubavi. Dakle, odnos ljubavi pruža bolju motivaciju za dobra djela nego li religija sa svojim listama zabrana i dozvola.

Zato je „*ljubav ispunjenje Zakona*“ (Rimljanima 13:10)

Religija možda obećava novi život i jednoga dana mjesto u raj. Ali Duh Sveti sve to obezbjeđuje i osigurava. On je jedini koji nas ispunjava božanskom ljubavlju, radošću, mirom i vječnom sigurnošću.

„*Nada pak ne postiđuje. Ta ljubav je Božja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan!*“ (Rimljanima 5:5)

RADOSNA POSLUŠNOST

Naravno, činjenica da vjerujući služe Gospodu i ljudima srcem koje se prelijeva božanskom ljubavu, ne znači da im tako nešto nije i zapovijedeno. Naime, pred sam odlazak, tj. povrtak na nebo, Isus je rekao svojim učenicima:

„*Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji! Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio!*« »*I evo, ja sam s vama u sve dane – do svršetka svijeta.*“ (Matej 28:18-20)

Isus je zapovjedio svojim sljedbenicima da objave radosnu vijest spasenja „svim narodima“. Kada neko primi božanski dar spasenja, dužan je „činiti sve što mu je zapovijedeno“ od strane Isusa. Recimo, Gospod je učio svoje da vole neprijatelje i radosno služe svima. Strast njegovih sljedbenika bi trebalo da izvire iz činjenice da je taj i takav, jedan istiniti Bog, saznatljiv, pouzdan i hvale vrijedan od strane svakog čovjeka na svijetu.

Takođe, Isus je rekao svojim da krste nove vjernike u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Primijetimo jedninu: u ime, a ne množinu: u imena.

Samo oni koji sebe vide kao bespomoćne grešnike, oni koji vjeruju u dobru vijest o Isusovom životu, smrti i uskrsnuću, ulaze u vječni odnos sa jednim i jedinim istinskim Bogom koji je Otac, Sin i Duh Sveti.

Oni koji vjeruju u Božiju poruku iskazuju vjeru time što se krste u rijeci ili kakvoj drugoj vodi.

ČEMU KRŠTENJE?

Da li se vjernikom postaje tako što vas neko ritualno provede kroz vodu krštenja i tako očisti od grijeha? Nipošto. Vjerujući su već očišćeni i opravdani od strane Boga zbog onoga što je Isus uradio na krstu i u nedelju ujutro. Voda krštenja je spoljašnja slika unutrašnje stvarnosti. Kada jednom povjerujemo u Božiju poruku,

krštavamo se u poslušnosti prema našem Spasitelju i novom Gospodaru, ali nije samo krštenje ono koje nas čini dostojnim neba.²⁴⁵

I gdje se, onda, uklapa krštenje? Ono je simbol, vizuelni čin vjernikovog poistovećenja s Gospodom Isusom u njegovoj smrti, sahrani i uskrsnuću. Vodeno krštenje je način na koji vjerujući objavljuju svoju vjeru u božanski plan izbavljenja. Voda je slika smrti. Čovjek podronjen u vodu svjedoči: Isus je umro za moje grijeha i bio je sahranjen. Čas kada iz vode izranja predstavlja poruku: Isus je pobijedio smrt za mene. Zbog njegove smrti, sahrane i uskrsnuća, što je sve On za mene učinio, očišćen sam od grijeha, opravdan i darovan mi je vječni život.“

Ovdje morate biti načisto: Bog prihvata grešnika jedino u savršenoj pravednosti dovršenog djela spasenja Isusa Krista. Ja kao grešnik kome je oprošteno, znam da ću do vijeka živjeti s njim. Ali ne zbog lične dobrote, kako kaže apostol: „*I u njemu se nađem – ne svojom pravednošću, onom od Zakona, nego pravednošću po vjeri u Krista, onom od Boga, na vjeri utemeljenoj.*“ (Filipljanima 3:9)

Religija nas uči da se za spasenje okrenemo sebi i svom najboljem. Evanđelje Božije nas uči da se okrenemo Kristu i njegovom najboljem za nas: darovanoj nam savršenoj pravednosti.

NEMA SUDA ZA VJERNIKE?

Činjenica da je Krist uradio sve neophodno da bi grešnike spasao od vječne osude postavlja jedno pitanje u umovima mnogih. Evo pisma koje sam primio i koje govori baš o tome:

„Ako je Isus prolio krv na krstu da bi spasao ljude od njihovih grijeha, zar to ne poništava i razloge za sazivanje Sudnjeg dana?“

Ne, ne poništava. Isusova smrt na krstu za naše grijeha ne briše činjenicu da vjernici moraju stati pred Boga i položiti mu račune za život. Evo kako o tome kazuje Biblija: „*Ta vrijeme je da započne Sud – od doma Božjega. No ako već od vas započinje, kakav je onda svršetak onih što nisu poslušni Božjem evanđelju?*“ (1. Petrova 4:17)

DVA SUDNJA DANA

Biblija nam oslikava dva bitno različita buduća Sudnja dana. Prvo će se odigrati uskrsnuće i sud pravednika a potom uskrsnuće i sud nepravednika.²⁴⁶

Sud nad pravednicima: o, željećete biti tamo! Biće to pred Kristovim sudijskim prijestolom gdje se ne rješava da li neko ide u pakao ili u nebo. Ne, to je sud za one koji već imaju nebo kao odredište, zbog činjenice da su primili Božiji dar pravednosti za vrijeme ovozemaljskog života. Ali ovdje će biti nagrađeni ili nenagrađeni na osnovu božanske procjene njihovih motiva, vrijednosti po kojima su živjeli. Naime, vjernici koji žive po Božijoj volji, ponizno služe drugima, pouzdaju se u Boga u nevoljama, vole njegovu Riječ i šire je čekajući željno Gospodnji dolazak – biće nagrađeni. Avaj, samoživci vjernici, kaže apostol: „... *će se spasiti, ali kao kroz*

²⁴⁵ Čas pokajanja od pogrešnog načina razmišljanja i vjera u Gospoda Isusa Krista, koji je umro za naše grijeha i potom uskrsnuo, je čas kad smo se „u Krista krstili“ (Rimljanima 6:3), a ne u vodi. Ono dolazi kasnije. Čas pokajanja je čas krštenja u Duhu Svetom (Rimljanima 6:1-5; Djela 1:5; 1. Korinćanima 12:13).

„Kršteni u“ znači da smo sjedinjeni, poistovječeni. Kada povjerujemo, postajemo dio Božije porodice koja je rođena za sve ljude. S Kristom smo „srasli“, s Božijim bezgrešnim Sinom (Rimljanima 6:5). Dobili smo do vijeka novu poziciju u Kristu.

²⁴⁶ Djela 24:15; Luka 14:14; Ivan 5:28-29; Daniel 12:2; Otkrivenje 20:6, 11-15; 22:12

oganj.“ (1. Korinćanima 3:11-15) Takođe vidimo da Biblija govori o pet različitih kruna, tj. vijenaca, koji će vjernici primiti kada se budu u zahvalnosti i obožavanju prostrli pred Gospodnje noge.²⁴⁷ Piše Pavle: „*Ta svi ćemo stati pred sudište Božje... Svaki će dakle od nas za sebe Bogu dati račun.*“ (Rimljanima 14:10,12)

Sud nad nepravednima: vjerujte, ne želite se naći na tom mjestu! Biće to pred Velikim bijelim sudskim prijestolom, kako je nazvan. Taj strašan događaj će se upriličiti za sve pokojne, koji su skončali u svojim grijesima, a nisu se za života pouzdali u Božiji plan spasenja. Dakle, ni ovdje se ne odlučuje hoće li neko za nebo ili za pakao. Svi koji se tu pojave jesu već u paklu, osuđeni na ognjeno jezero, iako će svako primiti različitu kaznu, već prema onome šta su i kako postupili s istinom koju su imali. Evo kako je to opisano u Otkrivenju: „*I mrtvi bijahu suđeni po onome što stoji napisano u knjigama, po djelima svojim. More predade svoje mrtvace, a Smrt i Podzemlje svoje: i svaki bi suđen po djelima svojim. A Smrt i Podzemlje bili su bačeni u jezero ognjeno.*“ (Otkrivenje 20:11-15)

Ali dobra vijest jeste da se niko ko sada čita ovaj tekst, ne mora naći na tom mjestu! Ne mora propasti zauvijek, jer je Gospod Isus ponudio svima slobodu od vječne kazne za grijeh.

DJECA BOŽIJA

Već smo spomenuli da, u času kada se pouzdajemo u Gospoda Isusa Krista, i u sve što je uradio za nas, postajemo dio božanske porodice. Bog nam od tada više nije daleki tuđin. Postao nam je nebeski Otac.

„*A onima koji ga primiše podade moć da postanu djeca Božja: onima koji vjeruju u njegovo ime.*“ (Ivan 1:12) „*A budući da ste sinovi, odasla Bog u srca vaša Duha Sina svoga koji kliče: Abba! Oče!*“ (Galaćanima 4:6)

Svijet je prepun religija koje nam govore o dalekom bogu, željnom rituala, i kome ne pada na pamet da sa nama ljudima ima bilo šta lično i blisko. Ali vidjeli smo da jedan i pravi Bog nudi sebe, jer nam je na svijet poslao svog Sina, te se po njemu objavio kao nebeski Otac koji voli grešnike. Svima koji su ga prihvatili, koji su povjerovali u njegovog Sina, obećao je očišćenje, obukao ih u Sinovljevo savršenstvo i potom im u srca poslao Duha Svetog.

U svom naslovu: „*Usuđujem se da ga zovem Ocem*“, Bilkvis Šeik, piše o tome kako je tragala za porukom jednog pravog Boga. Mjesecima je upoređivala Bibliju s knjigama svoje vjerske tradicije. Naposljetku je morala zavapiti Bogu da joj on sam pokaže svoju istinu. Evo kako piše o tome:

„*Uzela sam obe svete knjige i podigla ih. 'Koja, Oče!?', zavapila sam. 'Koja je knjiga tvoja?' A onda se dogodilo nešto zapanjujuće, nešto što nikada do tada nisam doživjela. Čula sam glas u sebi, glas tako jasan kao kada ponavljate neke misli u sebi. Te riječi su bile tako svježije, tako pune dobrote, ali u isti mah i pune autoriteta: *U kojoj si me knjizi sreća kao Oca?* Čula sam sebe kako odgovaram: 'Pa, u Bibliji!' I to je bilo to...“²⁴⁸*

Kao što je nebeski Otac ovoj Pakistanki, Bog je to i meni. Onoga dana kada sam povjerovao u Božiju poruku doživio sam duhovni preporod. Ništa me ne može pomjeriti iz pozicije člana božanske porodice. Zašto? Zato što je Isus rekao: „*Ovce*

²⁴⁷ 2. Korinćanima 5:10. Biblija govori o najmanje pet kruna (vijenci/ nagrade) koje će vjerujući primiti:

1. Korinćanima 9:25-27; 1. Petrova 5:4; Jakov 1:12; 1. Solunjanima 2:19-20; 2. Timoteju 4:8. Te krune nisu samo za našu slavu, već i za Božiju. Otkrivenje 4:10. Gospod neće zaboraviti i najmanje dobro koji su njegovi otkupljeni uradili u njegovo ime i za njegovu slavu (Matej 10:41-42; Hebrejima 6:10).

²⁴⁸ Sheikh, Bilquis. *I Dared to Call Him Father*. New York: Fleming H. Revell Company, 1978; str.53.

moje slušaju glas moj; ja ih poznajem i one idu za mnom. Ja im dajem život vječni te neće propasti nikada i nitko ih neće ugrabiti iz moje ruke.“ (Ivan 10:27-28)

ODNOS NASUPROT ZAJEDNIŠTVA

Nego, šta se dešava kada sagriješim? Da li me to kao vjernika odvaja od Boga? Da li sina izbacuju iz porodice ako nešto pogriješi iz neposlušnosti? Naravno da ne. Taj prijestup mu ne poništava sve ono što jeste rođenjem. Tjelesne i krvne veze se time ne poništavaju. Isto je i sa duhovnim vezama sa Bogom. Ništa ne može ugroziti činjenicu da smo nanovorođena djeca Božija. Biblija nam kazuje perom apostola Petra, da smo kao čudo preporođeni „*ne iz sjemena raspadljiva, nego neraspadljiva: riječju Boga koji živi i ostaje.*“ (1. Petrova 1:23) Bog nam je nebeski Otac. Kristova pravednost u koju smo odjeveni nikada nam se ne može oduzeti. Sveti Duh nas nikada ne napušta.

Dovijeka smo sigurni! Pavle piše:

„Uvjeren sam doista: ni smrt ni život, ni anđeli ni vlasti, ni sadašnjost ni budućnost, ni sile, ni dubina ni visina, ni ikoji drugi stvor neće nas moći rastaviti od ljubavi Božje u Kristu Isusu Gospodinu našem.“

(Rimljanima 8:38-39)

Ništa s moje strane ne može poništiti vječni odnos koji je sam Bog ustanovio sa mnom. Ipak, grijeh i te kako šteti mom svakodnevnom zajedništvu s Bogom.

POZICIJA NASUPROT KONDICIJE

Recimo da neki otac kaže sinu da ode u baštu, ili negdje na imanje i nešto uradi. Ali umjesto toga, dječak ode kod drugara na fudbal. Pozicija ovog dječaka kao sina ostaje nenarušena u očevim očima, ali ne i uslovi njihovog odnosa! Kada se dječak vrati kući, čeka ga susret, nemio razgovor i očekivana mjera discipline. Dječak mora priznati neposlušnost kako bi još jednom osjetio radost pozicije, tj. bliskosti odnosa sa ocem.

Na isti način prolaze i oni koji su Božiji. Gospod disciplinuje svoje kada mu zgriješe. Još je mudrac Starog zavjeta napisao:

„Sine moj, ne odbacuj Jahvine opomene i nemoj da ti omrzne njegov ukor. Jer koga Jahve ljubi onoga i kori, kao otac sina koga voli.“ (Mudre izreke 3:11-12)

Evo kako nam Novi zavjet kazuje o našoj svakodnevici s Bogom, perom apostola Ivana:

„Reknemo li da imamo zajedništvo s njim, a u tami hodimo, lažemo i ne činimo istine...Reknemo li da grijeha nemamo, sami sebe varamo i istine nema u nama. Ako priznamo grijehe svoje, vjeran je on i pravedan: otpustit će nam grijehe i očistiti nas od svake nepravde.“ (1. Ivanova 1:6,8-9)

Duh Sveti koji prebiva u nama želi nas poučiti, baš sve nas kao Božiju djecu, da mrzimo svaki oblik grijeha, ma kako bio „mali“. Želi nas učiniti osjetljivim na zlo u životu, kako drugi to ne bi vidjeli u nama.

Recimo, ako sam grub prema ženi, ili ako sam lošeg stava prema nekome ko me je povrijedio ili oštetio; ili ako sam rekao nešto što baš i nije sasvim istinito, Duh Sveti me uvjerava da sam zgriješio. Šta je lijek? Da priznam to kako bi me Gospod očistio, oprostio mi baš sve što sam zgriješio. Kada to uradim ponovo uživam u divnom zajedništvu s mojim Gospodom.

Vidimo li razliku? U Kristu je moja pozicija pred Bogom pozicija savršenstva. Ali u životu svakodnevici, moje stanje je daleko od toga. Njegovo je djelo spasenja za

mene do vijeka završeno. Ali njegovo djelo u meni traje i trajaće sve dok ne dođem u raj.

OTKUPLJEN SA SVRHOM

Duh Sveti, Duh Kristov želi me preobraziti da mislim, govorim i djelujem po Božijem. On nam kazuje:

„Budite sveti jer sam ja svet“ (1. Petrova 1:16)

Evo kako apostol upozorava sve nas:

„Zato ne budite nerazumni, nego shvatite što je volja Gospodnja! I ne opijajte se vinom u kojem je razuzdanost, nego – punite se Duhom!“ (Efežanima 5:17-18)

Duh Sveti ne poništava našu ličnost. Štaviše, on nas oslobađa za život na dnevnom nivou, osposobljava za pobjedonosni život koji je Bog oduvijek želio da živimo. Spasio nas je sa svrhom. Pozvani smo da ga veličamo u svemu što mislimo, govorimo i radimo.

„Ili zar ne znate? Tijelo vaše hram je Duha Svetoga koji je u vama, koga imate od Boga, te niste svoji. Jer kupljeni ste otkupninom. Proslavite dakle Boga u tijelu svojem!“ (1. Korinćanima 6:19-20)

O, kako bi ova istina trebalo da utiče na nas vjernike! Živi Bog je prisutan u nama. Kada mu predamo svoj život on se proslavlja kroz nas i širi blagoslove na sve oko nas!

Mnogo više bismo mogli reći za Duha Svetog koji djeluje u životu svog naroda.

On nas tješi, jača, vodi, prosvjetljuje i poučava.

On pomaže vjericima razumjeti Bibliju.²⁴⁹

On nas osposobljava moliti se na način koji je bogougodan.²⁵⁰

On daje svom narodu posebne darove i sposobnosti, kako bi im pomagao i izgrađivao ih.²⁵¹

On jača Kristove sljedbenike da djeluju, da svjedoče za njega ne mareći za lični položaj. Naime, Isus je rekao učenicima:

„Evo, ja vas šaljem kao ovce među vukove. Budite dakle mudri kao zmije, a bezazleni kao golubovi! Čuvajte se ljudi, jer će vas predavati vijećima i po svojim će vas sinagogama bičevati... Kad vas predadu, ne budite zabrinuti kako ili što ćete govoriti. Dat će vam se u onaj čas što ćete govoriti. Ta ne govorite to vi, nego Duh Oca vašega govori u vama!“ (Matej 10:16-20)

PROMIJENJENI U NJEGOV LIK

Sve u svemu, Duh Sveti omogućava vjerujućim da žive i ispunjavaju Božiju izvornu zamisao za ljudski rod. Koju to? Da budemo odraz jednog istinskog Boga i imamo blisko zajedništvo sa njim do vijeka. Pavle piše:

„Tako i Duh potpomaže našu nemoć. Doista ne znamo što da molimo kako valja, ali se sâm Duh za nas zauzima neizrecivim uzdasima... Znamo pak da Bog u svemu na dobro surađuje s onima koji ga ljube, s onima koji su odlukom njegovom pozvani. Jer koje predviđje, te i predodredi da budu suobličeni slici Sina njegova te da on bude prvorođenac među mnogom braćom.“ (Rimljanima 8:26,28-29)

²⁴⁹ 1. Ivanova 2:27; Ivan 4:14; 14:26; 16:13; Jeremija 31:33-34; Efežanima 4:21

²⁵⁰ Postoji sržna razlika između mehaničkog recitovanja molitve i istinske povezanost s Bogom, kada je reč o uslišenju. Rimljanima 8:26-27; Efežanima 8:18; 1. Ivanova 5:14-15; Ivan 14:13-14; 15:7; Filipljanima 4:6-9

²⁵¹ Rimljanima 12; 1. Korinćanima 12; Efežanima 4

Bog koristi svaki događaj, svaku nevolju u našem životu, u životu svog naroda, kako bi nas mijenjao „u lik svoga Sina“.

Prvo poglavlje Božije knjige objavljuje da su prvi muškarac i žena stvoreni „na sliku i priliku Božiju“. Ali izbor čovjeka da sagriješi je radikalno unizio tu sliku, taj lik. Ipak, kada je bilo najbolje vrijeme, Bog je poslao svog savršenog, slavnog Sina na svijet.

Isusov pravedan život, smrt i uskrsnuće su bili faza jedan u Božijem programu poništavanja posljedica prokletstva grijeha. Ali, u ovom poglavlju smo naglasili da to nije sve. Njegov plan podrazumijeva mnogo, mnogo više.

U času kada je svaki bespomoćni grešnik poput mene i vas zavapio Bogu u pokajanju, vjerujući u dobru vijest spasenja, Bog mu je dao svog Svetog Duha. Time je otpočeo proces saobražavanja, proces povratka na prvobitni plan stvaranja: preobražaj u njegovu sliku i priliku. I to Duh radi sa svakom našom mišlju, motivim, svakom riječi i djelom. Ovo je druga faza programa poništavanja prokletstva koje je nastupilo uslijed pada ljudskog roda u grijeh.

Bog želi da njegova djeca odražavaju Kristov lik, njegov karakter i ponašanje. I baš to bi trebalo da je pravo značenje imena „kršćani“. Zato je tu Duh Sveti: da nas ukristoličuje, da nas mijenja u Kristov lik trajnim procesom kome je kraj onog trenu kada ga budemo sreli licem k licu.²⁵² Apostol Ivan piše:

„Gledajte koliko nam je ljubav darovao Otac: djeca se Božja zovemo, i jesmo. A svijet nas ne poznaje zato što ne poznaje njega. Ljubljeni, sad smo djeca Božja i još se ne očitova što ćemo biti. Znamo: kad se očituje, bit ćemo njemu slični jer vidjet ćemo ga kao što jest.“ (1. Ivanova 3:1-2)

Zbog djela spasenja Sina Božijeg za sve koji u njega vjeruju, Duh Božiji sprovodi djelo preobražaja u njima, u vjerujućim. Time se snaga Sotone potiskuje, kako bi zavlдалo Božije pravedno kraljevstvo ljubavi, radosti i mira, kako bi se obnovilo.

Sa takvom svrhom življenja, željno i voljno učestvujemo u pripremi za posljednju, treću fazu Božijeg programa koji će zauvijek odstraniti pakleni trojac: Sotonu, grijeh i smrt.

Koja je to faza?

Isus se vraća!

²⁵² 2. Korinćanima 3:18; Filipljanima 1:6; 3:20-21

29

Faza 3: Božiji program budućnosti

*A Bog, izvor mira, satrće ubrzo Sotonu pod vašim nogama.
(Rimljanima 16:20)*

Ovo predivno obećanje počiva na onoj početnoj, tajanstvenoj najavi, još u danu kada je grijeh uprljao ljudski rod: sjeme će ženino zdrobiti zmiji glavu.

A kada Stvoritelj i Gospodar svemira nešto obeća, onda to svakako i bude ispunjeno. Ali uvijek samo onako i onda kada je on to sam odredio.

PONIŠTAVANJE PROKLETSTVA: 3. FAZA

Kada je došao prvi put, Mesija je obećao poraz Sotone time što je platio cijenu koju su zahtijevali naši grijesi. Zato za sve vjerujuće pakao više nije sudbina. Nama je nebo vječno odredište. Zato je i omiljeno sotonsko oružje – smrt – izgubilo svoju žaoku. Riječju, posljedice grijeha, njegova **kazna** je ukinuta.

Nakon što se Gospod Isus vratio na nebo, poslao nam je Duha Svetog, Pomoćnika koji osnažuje njegov narod da nadvlada uticaj Sotone u svakodnevnom životu, mijenjajući ih u Kristov lik. Dakle, ukinuta je, poništena je **snaga** grijeha.

Ali samo kada se Isus vrati na zemlju, sasvim će poraziti Sotonu i konačno osloboditi svoj narod od **prisustva** grijeha.

STVARNOST KOJA DOLAZI

Kao što su Božiji proroci predvidjeli Mesijin prvi, tako su predvidjeli i njegov drugi dolazak.²⁵³ I kao što se sa prvim dogodilo sve kako je rečeno, tako će biti i s njegovim drugim dolaskom. Ovaj dan se približava posebno onda kada s nebesa bude odjeknula ova objava:

„Kraljevstvo svijeta postade Kraljevstvo našeg Gospoda i njegovog Krista. On će vladati od sad i do vijeka.“ (Otkrivenje 11:15)

Kada se Isus bude vratio na zemlju sinovi Adamovi ga više neće okrunjavati trnovim vijencem, neće ga razapinjati na krst. Tada niko više neće uzalud uzimati njegovo ime u usta, neće više govoriti kako on nije ništa više od proroka. Takvo unižavanje Kralja više neće biti moguće.

Biblija je tu jasna. Kada Isus dođe, pred njim će se *„prignuti svako koljeno.“* (Izaija 45:23) Ali prije nego se to desi postoji čitav niz proročenih događaja koji se moraju ostvariti.

RADOST NA NEBU

Jedan od događaja koji nas očekuju, prije nego svi narodi svijeta kleknu pred svojim Stvoriteljem i Gospodarem, jeste da će Isus u zemljinu atmosferu podići svoj otkupljeni narod. Čitamo ovako o tome:

²⁵³ Koju stranicu kasnije navešćemo nekoliko starozavjetnih stihova u kojima proroci najavljuju Mesijin drugi dolazak na zemlju. Oni opisuju događaje koji će pratiti taj njegov povratak. Evo nekih od njih: Zaharija 14; Daniel 7:13-14; Psalam 72, Izaija 9:6-7.

Jer sam će Gospodin – na zapovijed, na glas arkanđelov, na zov trublje Božje – sići s neba. I najprije će uskrsnuti mrtvi u Kristu, a zatim ćemo mi živiti, preostali, zajedno s njima biti poneseni na oblacima u susret Gospodinu, u zrak. I tako ćemo uvijek biti s Gospodinom. (1. Solunjanima 4:16-17)²⁵⁴

Ovaj zadivljujući događaj može se odigrati svakog časa. A kada se dogodi, tijela preminulih vjernika – čije su duše sada na nebu – zajedno sa vjernicima koji će tada živjeti na zemlji, biće *poneseni na oblacima u susret Gospodinu*. Kristov narod će se u trenu preobraziti u Gospodnji lik. Dobiće nova tijela podobna uslovima vječnosti, neomeđena ni prostorom ni vremenom.

Nakon nekog vremena, nakon što budemo zajedno sa njima odneseni, primi ćemo nagrade za sva nesebična dobročinstva na zemlji, za sve urađeno na slavu Gospodnju i za dobro drugih.²⁵⁵ Drugo, Božiji će narod, svet i bez mane, biti zvanično i do vijeka predstavljen svom vječnom „mladoženji“, onome koji je za nas dao život kako bi nas spasio od vječne osude.²⁵⁶

Radujmo se i kličimo i slavu mu dajmo jer dođe svadba Jaganjčeva, opremila se Zaručnica njegova! Dano joj je odjenuti se u lan tanan, blistav i čist! A lan – pravedna su djela svetih. I reče mi: Piši! Blago onima koji su pozvani na svadbenu gozbu Jaganjčevu!” (Otkrivenje 19:7-9)

To su sve odnosi koji će trajati do vijeka i nenadmašno će prevazilaziti sve što znamo iz ovozemaljskih iskustava.

NEVOLJE NA ZEMLJI

Za to vrijeme, ovdje na planeti, Pismo kazuje da počinje vrijeme zvano „velika nevolja“²⁵⁷ Bog će tada izlupati svoj gnjev na tvrdovertati, oholi svijet, te tako pripremiti put drugom dolasku svoga Sina.

Ovaj period vremena je takođe poznat i kao „vrijeme nevolje za Jakova“ (Jeremija 30:7), jer je određen Izraelu kao naciji donijeti pokajanje.

U to vrijeme, pojaviće se silni i neodoljivi svjetski vođa, koga Biblija naziva Antikrist i Zvijer (1. Ivanova 2:18; Otkrivenje 13), te će preuzeti vladavinu planetom. Mase će ga zaslijepljeno slijediti jer će obećavati mir i napredak svima. Ali povećće ih putem obmane, razaranja i smrti.

ARMAGEDON

Prema Bibliji, prema mnogim prorocima koji su opisivali posljednji rat, sve će se preokrenuti kada se Gospod Isus spusti sa neba na zemlju. Doći će do dramatičnog sukoba na zaravni Megido, u ravnici koja se prostire od rijeke Jordan do

²⁵⁴ 1. Solunjanima 4:13-18; Tajni Kristov povratak po njegov narod opisan je i u 1. Korinćanima 15:51-58.

²⁵⁵ Vidite u 28. poglavlju o ovome u prouvačanju o dva sudnja dana.

²⁵⁶ Pročitajte Efežanima 5:27 i okolne stihove. U 10. smo poglavlju načeli ovu temu. „*U onaj dan*« – riječ je Jahvina – »*ti ćeš me zvati: 'Mužu moj', a nećeš me više zvati: 'Moj Baale'...* Zaručit ću te sebi do vijeka; zaručit ću te u pravdi i u pravu, u nježnosti i u ljubavi; zaručit ću te sebi u vjernosti i ti ćeš spoznati Jahvu.“ (Hošea 2:19,21-22) Biblija nam oslikava Gospoda kao mladoženju svoje mlade, tj. svog naroda. Brak, u svom idealnom obliku, je zamišljen kao najbliže moguće duhovno zajedništvo koje Gospod sa svojim želi za svu vječnost. Efežanima 5:22-33; Otkrivenje 21:2,9; 22:17; Matej 9:15; 25:1-13; Ivan 3:29; 2. Korinćanima 11:2-3; Izaija 54:5; 62:5; Psalam 45; Pjesma nad pjesmama.

²⁵⁷ Matej 24:21; Otkrivenje 7:14; Najiscrpniji opis velikih nevolja se nalazi u Otkrivenju Ivanovom 6-19.

Mediterranskog mora. Biblija ovu bitku odvajkada naziva Armagedon, što znači „gora pokolja“.

„To su dusi zloduhâ što čine znamenja, a pođoše sabrati kraljeve svega svijeta na rat za Dan veliki Boga Svevladara. Evo dolazim kao tat! Blažen onaj koji bdije i čuva haljine svoje da ne ide gol te mu se ne vidi sramota!

I skupiše ih na mjesto koje se hebrejski zove Harmagedon.“ (Otkrivenje 16:14-16)

I prorok Zaharija takođe piše dramatičnim slikama o Mesijinom povratku:

Gle, dolazi dan Jahvin kada će se podijeliti plijen usred tebe. I sabrat ću sve narode u Jeruzalem u borbu. I zaposjest će grad, opljačkati kuće i silovati žene. Polovina će grada otići u izgnanstvo, ali Ostatak neće biti istrijebljen iz grada. (Zaharija 14:1-2)

„Svi narodi“ će se sjatiti u Jeruzalem. Biće to holokaust epskih razmjera.

POVRATAK MESIJE

Kada svaka nada bude izgubljena, preživjeli u gradu neće znati kome da se nadaju za pomoć, pa će vapiti Gospodu za spasenje. I tada će se Onaj, čije je ime inače „Gospod spasava“, spustiti sa neba. Ali na njihovu užasnutost taj će Izbavitelj biti niko drugi do Isus – onaj koga su razapeli. Ali ovog puta će ih zahvatiti duh dubokog kajanja, agonije, pa će prihvatiti svoga Kralja. Evo kako čitamo:

„A na dom Davidov i na Jeruzalemce izlit ću duh milosni i molitveni. I gledat će na onoga koga su proboli; naricat će nad njim kao nad jedincem, gorko ga oplakivati kao prvenca.“ (Zaharija 12:10)

Konačno će se zaslijepljene duhovne oči Hebreja, kao nacije, otvoriti, pa će shvatiti ko je Isus. Povjerovaće u njega kao pravog i jedinog Mesiju.²⁵⁸

Potom će doći do ratnog sukoba kakav historija svijeta ne bilježi. Naime, Isus, koji je sam Riječ, samo će progovoriti i svi će se neprijatelji naprosto rastopiti.

Tada će Jahve izaći i boriti se protiv tih naroda kako on zna ratovati u dan ratni. Noge će mu, u dan onaj, stajati na Gori maslinskoj koja je nasuprot Jeruzalemu na istoku. I raskolit će se Gora maslinska po srijedi, između istoka i zapada, u golemu dolinu: ... A evo kojom će ranom Jahve udariti sve narode koji budu zavojštili na Jeruzalem: meso će im se raspadati dok budu na nogama; oči će im trunuti u dupljama, jezik gnjiti u ustima...Bit će to dan čudesan – znade ga Jahve – ni dan ni noć; i u vrijeme večeri bit će svjetlo... I Jahve će biti kralj nad svom zemljom. (Zaharija 14:2-4,12,7,9)

Na kraju, istinski Bog će primiti zasluženu slavu i čast.

POVRAĆENA VLADAVINA

Nekoliko decenija prije ovih Zaharijinih riječi, prorok Daniel je imao sličnu viziju:

„Gledah u noćnim viđenjima i gle, na oblacima nebeskim dolazi kao Sin čovječji. On se približi Pradavnome i dovedu ga k njemu. Njemu bi predana vlast, čast i kraljevstvo, da mu služe svi narodi, plemena i jezici. Vlast njegova vlast je vječna i nikada neće proći, kraljevstvo njegovo neće propasti.“ (Daniel 7:13-14)

Vidimo da se pojam vlasti i vladavine ponavlja tri puta.

²⁵⁸ Rimljanima 11:26-27. Primjedba: Ovaj događaj je unaprijed najavljen primjerom Josipa, prema Postanku 37-45. Kako je to divna i moćna paralela!

Kada je Bog saznao muškarca i ženu, dao im je „vlast“ nad svim živim što se miče na zemlji (Postanak 1:26.28), Kada se čovjek pobunio protiv svog Stvoritelja, tu je svoju vladavinu podredio Sotoni. Ali sve to – vlast, autoritet i kontrolu nad planetom – što je Adam, kao „prvi čovjek“ izgubio, Isus će kao „drugi čovjek“²⁵⁹ povratiti.

Bog je Isusovom učeniku, apostolu Ivanu, dao sličnu viziju koja sasvim odgovara proroštvima Zaharije i Daniela:

I vidjeh: nebo otvoreno – i gle, konj bijelac, a na nj sjeo On, zvani Vjerni i Istiniti, a sudi i vojuje po pravdi; oči mu plamen ognjeni, na glavi mu mnoge krune; nosi napisano ime kojeg nitko ne zna doli on sam; ogrnut je ogrtačem krvlju natopljenim; ime mu: Riječ Božja. Prate ga na bijelcima Vojske nebeske, odjevene u lan tanan, bijel i čist. Iz usta mu izlazi oštar mač kojim će posjeći narode. Vladat će njima palicom gvozdеноm. On gazi u kaci gnjevne srdžbe Boga Svevladara. Na ogrtač, o boku, napisano mu ime: »Kralj kraljevâ i Gospodar gospodarâ.« (Otkrivenje 19:11-16)

Kada se Kralj kraljeva bude vratio na zemlju, pratiće ga nebeske vojske obučene u lanenu bjelinu. Biće tu nebrojeni anđeli i otkupljeni Adamovi potomci.²⁶⁰ Sva ona slava i snaga za koje znamo iz Isusovog prvog dolaska biće blijeda slika neopisivog veličanstva koje će krasiti ovaj događaj.

VLADAVINA NEBA U SRCIMA

Kažite mi: šta biste radije bili da ste sami u šumi: lav ili jagnje?

Kada je Mesija prvi put koračao zemljom, došao nam je kao Jagnje Božije, da spasi griješnike. Ali kada se bude vratio biće Lav koji sudi griješnicima.²⁶¹

Prvi put je ljude pozivao na pokajanje, „jer se približilo Kraljevstvo nebesko“ (Matej 4:17). Ali umjesto da to urade, da ga prihvate za Kralja, Hebreji i pogani su se udružili i razapeli svog vladara. Time su i nesvjesno ispunili božanski drveni naum: Mesija će proliti krv kako bi platio otkup svijeta.

Dobra vijest je da od tada koji god da se grešnik pouzda u Gospoda Isusa, i ono što je uradio za nas, Bog mu u srce piše svoje zakone i do vijeka ga usvaja u svoju porodicu.

Znate li da je već sada svaki istinski vjernik u Kristu državljanin neba. Ovako čitamo:

„Naša je pak domovina na nebesima, odakle iščekujemo Spasitelja, Gospodina našega Isusa Krista: snagom kojom ima moć sve sebi podložiti on će preobraziti ovo naše bijedno tijelo i suobličiti ga tijelu svomu slavnomu.“ (Filipljanima 3:20-21)

VLADAVINA NEBA NA ZEMLJI

Kada se Isus vrati na zemlju uspostaviće svoje Kraljevstvo u Jeruzalemu, odakle će tokom čitavih hiljadu godina vladati nad svom planetom. Naposljetku će doći njegovo vječno Kraljevstvo, kada će se trajno uspostaviti njegova volja na zemlji kakva je i na nebu (Matej 6:10). Zlo se više neće trpiti bilo gdje, u bilo kom narodu, jer će on nad svima vladati „palicom gvozdеноm“. (Otkrivenje 19:15)

²⁵⁹ 1. Korinćanima 15:45-47; Pojmove „prvi“ i „posljednji“ Adam objasnili smo u 16. poglavlju.

²⁶⁰ 2. Solunjanima 1:7-10; Otkrivenje 19:6-14; Juda 14; Zaharija 14:5

²⁶¹ Ivan 1:29; Otkrivenje 5:5; 2. Solunjanima 1:5-10; Ivan 3:17-18; 12:47; Daniel 9:24-27; Uporedite sa: Izaija 53 sa Zaharija 14. Takođe uzmite u obzir kontrast između „stradanja“ i „slave“ u ovim odjeljcima: Luka 24:25-26; 1. Petrova 1:10-12; Hebrejima 2:9; Filipljanima 2:5-11; Psalam 22; i sl.

Mnogi ne vjeruju da će se Božiji Sin tjelesno vratiti na planetu. Ali Biblija jasno govori o tome. Kao što je prvi put došao „glavom i bradom“; kao što se tjelesno uznio na nebo nakon raspeća, u svom proslavljenom tijelu, takav će doći po drugi put među nas. Baš to su anđeli objasnili zabazeknutim apostolima, onoga dana dok su zurili za njim dok se uznosio na nebo pred njihovim očima:

„I rekoše im: »Galilejci, što stojite i gledate u nebo? Ovaj Isus koji je od vas uznesen na nebo isto će tako doći kao što ste vidjeli da odlazi na nebo.«“ (Djela 1:11)

SVEZANI SOTONA

Božija knjiga ima dosta pojedinosti o milenijumskoj vladavini Isusa Krista. Mi ovdje možemo samo da ih sažmemo u nekoliko osnovnih crta. Prvo, kada se Isus vrati na zemlju, svezaće Sotonu, koji je „stara zmija“, kako ne bi dalje zavodio ljude na putu propasti. Piše Ivan:

„I vidjeh anđela: siđe s neba s ključima Bezdana i s velikim okovima u ruci. Zgrabi Zmaja, Staru zmiju, to jest Đavla, Sotonu, i okova ga za tisuću godina. Baci ga u Bezdani koji nad njim zatvori i zapečati da više ne zavodi narode dok se ne navrší tisuću godina. Nakon toga ima biti odriješen za malo vremena.“ (Otkrivenje 20:1-3)

Sotona će biti svezan na hiljadu godina. Tada će se ostvariti ono što su anđeli pjevali u Božićnoj noći: „... a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim!“ (Luka 2:14) Bez djelovanja zloga sve će biti pod okriljem djelovanja dobrog Boga.

Božija vladavina pravednosti postaće stvarnost, a to je nešto za čim svijet danas čezne. Sjetimo se kako piše prorok Daniel:

„U vrijeme ovih kraljeva Bog nebeski podići će kraljevstvo koje neće nikada propasti i neće prijeći na neki drugi narod. Ono će razbiti i uništiti sva ona kraljevstva, a samo će stajati dovijeka.“ (Daniel 2:44)

ISTINSKA POKORNOST

Prije skoro tri hiljade godina, kralj Salomon²⁶² je pisao o Mesijinoj budućoj vladavini, kada će mu se pokoriti svi narodi i svaki pojedinac. Iako danas mnogi tvrde kako su pokorni Bogu, tog će dana svi kleknuti pred Mesijom.

*U danima njegovim cvjetat će pravda
i mir velik – sve dok bude mjeseca.
I vladat će od mora do mora
i od Rijeke do granica svijeta.*

*Dušmani će njegovi preda nj kleknuti
i protivnici lizati prašinu.
Kraljevi Taršiša i otokâ nosit će dare,
vladari od Arabije i Sabe danak donositi.
Klanjat će mu se svi vladari,
svi će mu narodi služiti.*

²⁶² Psalam 72 ima naslov „Psalam Salomonov“, iako se završava stihom: „Time se završavaju molitve Jesejeva sina Davida.“ (st. 20) Ove riječi su svršetak drugog od pet dijelova Knjige Psalama. Inače, David se smatra glavnim piscem i ovog dijela knjige koja nosi njegovo ime.

*On će spasiti siromaha koji uzdiše,
nevoljnika koji pomoćnika nema;
smilovat će se ubogu i siromahu
i spasit će život nevoljniku:
oslobodit će ih nepravde i nasilja,
jer je dragocjena u njegovim očima krv njihova.*

*Stog' neka živi! Neka ga daruju zlatom iz Arabije,
nek' mole za njega svagda
i neka ga blagoslivljaju!*

*Nek' bude izobila žita u zemlji,
po vrhuncima klasje neka šušti k'o Libanon!
I cvjetali stanovnici gradova
kao trava na livadi.*

*Bilo ime njegovo blagoslovljeno dovijeka!
Dok je sunca, živjelo mu ime!
Njim se blagoslivljala sva plemena zemlje,
svi narodi nazivali ga blaženim!*

*Blagoslovljen Jahve, Bog Izraelov,
koji jedini tvori čudesa!
I blagoslovljeno slavno mu ime dovijeka!
Sva se zemlja napunila slave njegove!
Tako neka bude. Amen! (Psalam 72:7-19)*

Dakle, ovaj Psalam nam pruža jasan uvid u Kristovo buduće Kraljevstvo u kome će vladati od kraja do kraja svijeta.

SAVRŠENA VLADAVINA

Mesija će se pobrinuti za siromahe i sve koji su u potrebi. Kakva je to suprotnost sa današnjim izopačenim sistemom u svijetu koji je pun nemira. Biće to prvi put, još od pada u grijeh, da će biti pravde i slobode doslovno za sve. Život svakog djeteta, žene i muškarca, biće tretiran kao neprikosnoveno vrijedan: *oslobodit će ih nepravde i nasilja, jer je dragocjena u njegovim očima krv njihova.*

Mediji nas stalno obavještavaju o političkim i vjerskim vođama koji apeluju za mir, za pregovore, za razoružanje i sl. Ali moći su im slabe i ograničene, te nisu kadri donijeti mir za koji se zalažu. Ali kada se vrati Onaj kome su pokorni i vjetar i talasi, zemlja će se konačno radovati u istinskoj pravednosti „puna slave njegove“.

Svi su vladari prije ili kasnije skončali i nema ih više. Ali ovaj Kralj nad kraljevima vlada i živi dovijeka. Zemlja će za vrijeme njegovog milenijuma procvjetati nestvarnim mirom i napretkom, jer će je voditi on: Sin Čovječiji koje je pobijedio i grijeh i smrt.

Klanjat će mu se svi vladari, svi će mu narodi služiti...
(Psalam 72:11,17)

Sam će Gospod ovom napaćenom svijetu donijeti jedinu pravednu vladavinu koju će ljudi ikada vidjeti. A tada će s njim vladati samo otkupljeni potomci Adamovi, jer će imati svetu prirodu, i sveta, proslavljena tijela.

Mesijino kraljevstvo će biti oslobođeno svakog propadanja. Čitamo ovako:

„Blažen i svet onaj tko je dionik toga prvog uskrsnuća! Nad njim druga smrt nema vlasti: oni će biti svećenici Božji i Kristovi i s njime će kraljevati tisuću godina.“ (Otkrivenje 20:6)

Do sada su sva uređenja svijeta podbacila: i monarhija i totalitarizam, i autokratija i demokratija. Ali Mesijina vladavina neće nikada. Biće savršena jer je i on savršen.

PRINC MIRA

Već smo se osvrnuli na značajan broj proročkih navoda o Kristovom prvom dolasku. Recimo prorok Mihej najavljuje njegovo rođenje u Betlehemu. Ali, da li primjećujemo da isti prorok piše kako mesijanskoj vladavini neće biti kraja?

A ti, BetleHEME EFRATO, najmanji među kneževstvima Judinim, iz tebe će mi izaći onaj koji će vladati Izraelom; njegov je iskon od davnina, od vječnih vremena... jer će on rasprostrijeti svoju vlast sve do krajeva zemaljskih. (Mihej 5:2,4-5)

Prorok Izaija je bio Mihejev savremenik. I on je najavio dolazak muškog potomka koji je od Boga poslani vječni Sin. I on govori o njegovoj vječnoj vladavini:

Jer, dijete nam se rodilo, sina dobismo; na plećima mu je vlast. Ime mu je: Savjetnik divni, Bog silni, Otac vječni, Knez mironosni. Nadaleko vlast će mu se sterat' i miru neće biti kraja nad prijestoljem Davidovim, nad kraljevstvom njegovim: učvrstit će ga i utvrdit u pravu i pravednosti. Od sada i do vijeka učinit će to privrženom ljubav Jahve nad vojskama. (Izaija 9:5-7)

Naposljetku će sav svijet osloviti Sina Božijeg njegovim pravim titulama:

Ime mu je:

Savjetnik divni,

Bog silni,

Otac vječni,

Knez mironosni.

Narodi će uživati u miru i pravdi sada i do vijeka.

Ostvariće se iskonska Božija želja da živi s ljudima – do vijeka.

„U onaj dan mnogi će narodi uz Jahvu prionuti i bit će narod moj, a ja ću prebivati usred tebe.“ (Zaharija 2:15)

Dobra vijest za naše vrijeme je da svi koji imaju Duha Kristovog, u svom srcu, već sada mogu uživati u tom njegovom miru.

NEMA VIŠE NEZNANJA

Kada je Gospod došao prvi put među nas, kao Čovjek živjeti među svojim, golema većina ga nije prepoznala. I danas je tako: previše ih je koji ne žele priznati da im je on Kralj. Ali pošto dolazi njegovo istinski zlatno doba, svaka ljudska duša će ga prepoznati onakvog kakav je: da je onaj za koga se i izdavao. Prorok Izaija bilježi:

„Od mlađaka do mlađaka, od subote do subote, dolazit će svi ljudi da se poklone pred licem mojim – govori Jahve.“ (Izaija 66:23)

Neće više biti hiljada religija, sekti i denominacija. Niko više neće poricati Isusovu istoričnost. Niko neće sumnjati da je Božiji Sin koji je na krstu umro i potom ustao iz mrtvih. Neće se ni tada svi pouzdati u njega, ali će znati istinu o njemu i njegovoj poruci. Tada će se ostvariti i ovo proroštvo:

„Jer će se zemlja napuniti znanja o slavi Jahvinoj kao što vode prekrivaju more.“ (Habakuk 2:14)

NEMA VIŠE RATOVA

Kada Gospod bude vladao zemljom svi sukobi istoka i zapada, sjevera i juga, postaće stvar prošlosti. Neće više biti okršaja između Izraela i okolnih država. Užasna stradanja u Africi će utihnuti. Tako će biti i u drugim krajevima svijeta. Prestaće civilni sukobi. Nastaće pravi mir, i napredak pun svrhe će preplaviti zemlju. Baš kako proriče Izaija:

„Nagrnut će mnoga plemena i reći:»Hajde, uzidimo na goru Jahvinu, pođimo u dom Boga Jakovljeva! On će nas naučiti svojim putovima...On će biti sudac narodima, mnogim će suditi plemenima, koji će mačeve prekovati u plugove, a koplja u srpove. Neće više narod dizat' mača protiv naroda nit' se više učit' ratovanju.“ (Izaija 2:3-4)

Mir i sklad biće sveopšte vrijednosti svijeta, a ljudi će znati ko je pravi Bog i klanjaće mu se. Time će sva zbrka Babilona biti poništena. Ljudski rod će opet govoriti jednim jezikom:

„Dat ću narodima čiste usne, da svi mogu zazivati ime Jahvino i služiti mu jednodušno.“ (Sefanija 3:9)

UKLONJENO PROKLETSTVO

U svrhu napretka zlatnog doba, koje će trajati čitavih hiljadu godina, Gospod će odstraniti prokletstvo koje je zarazilo zemlju zbog čovjekovog pada u grijeh.

Kada je Isus bio među ljudima često je pokazivao silu kojom je poništavao prokletstvo. Istjerivao je zle duhove, liječio bolesne, ispravljao deformitete, podizao mrtve, hranio gladne i pokazivao silu nad stihijama prirode. Time je nepobitno pokazao da je on taj obećani Mesija i Kralj.

A sve to što je kao uzorak pokazao tada, izliće kao redovnu stvarnost o svom povratku.

Vezaće Sotonu i njegove vojske zla. Iskorijeniće bolesti, zaraze, slabosti tijela svih vrsta. Neće više biti smrti kao prirodne pojave. Zemlja više neće rađati trnjem i korovom. Seljaci će uvijek imati obilje žetve, kao nikada prije. Siromaštvo i glad biće samo trag u sjećanju.

Svi narodi će uživati u sveopštem zlatnom dobu. Kraljevstvo nebesko koje su odbili Isusovi savremenici, kada je on tu bio prvi puta, sada će biti globalna stvarnost. Izaija to ovako opisuje:

„Sljepačke će oči progledati, uši će se gluhih otvoriti, tad će hromi skakati k'o jelen, njemakov će jezik klicati. Jer će u pustinji provreti voda, i u stepi potoci...Vuk i jagnje zajedno će pásti, lav će jesti slamu k'o govedo; al' će se zmija prahom hraniti. Nitko neće činiti zla ni štete na svoj svetoj gori mojoj – govori Jahve.“ (Izaija 35:5-6; 65:25)

Čak će i životinjski svijet biti u miru, jer će se vratiti na biljnu ishranu i edenske uslove, one prije pada u grijeh.

Ali i tada će u srcima biti korijen grijeha, kod svih koji se budu rađali tokom Kristove hiljadugodišnje vladavine. Svakom naraštaju Adamovih potomaka je potreban dar milosti, dar oprostjenja koji se prihvata ličnim pouzdanjem. Svima je potrebno ovakovo spasenje.

A jeste li zapazili kakva će biti zmijina ishrana u ovom periodu? *Al' će se zmija prahom hraniti.* Za vrijeme milenijuma, zmije će i dalje puzati na stomaku. To će biti podsjetnik da u ovoj posljednjoj trećoj fazi preostaje još jedan, konačni događaj, prava drama u božanskom poništavanju posljedica prokletstva.

ZADNJI TRZAJ ZLA

Spomenuli smo da je „stara zmija, đavo i Sotona“ svezana za vrijeme zlatnog doba: „*Baci ga u Bezdan koji nad njim zatvori i zapečati da više ne zavodi narode dok se ne navrši tisuću godina. Nakon toga ima biti odriješen za malo vremena.*“ (Otkrivenje 20:2-3)

Zašto će Bog osloboditi Sotonu? Zašto, ako ga je već svezao?

U svojoj beskonačnoj mudrosti, dopustiće ljudskom pokvarenom, grešnom srcu da se još jednom razotkrije, prije nego do vijeka kazni zlo i Zloga. Ova istina je jasna od vijeka do vijeka: Adamovi potomci su bespomoćni da se izdignu nad svojom grešnom prirodom. Samo Gospod ih može preobaziti, da bi ih oslobodio grijeha i umjesto nepravednosti podario novo srce pravednika.

„*Podmuklije od svega je srce. Jedva popravljivo, tko da ga pronikne? Ja, Jahve, istražujem srca i ispitujem bubrege, da bih dao svakom po njegovu vladanju, prema plodu ruku njegovih.* (Jeremija 17:9-10)

E, ovo „jedva popravljivo“ srce čovjekovo ostaje takvo, čak i u savršenim okolnostima zlatnog doba. Čak i pod očiglednom vladavinom pravednog Kralja. I čim se Sotona bude oslobodio, veliko mnoštvo ljudi rođenih tokom milenijuma će stati na njegovu stranu. Okrenuće se protiv Krista, protiv svog Stvoritelja, baš kao i njihovi praroditelji u Edenu.

Ali biće to posljednji trzaji i zla i Zloga.

POSLJEDNJI ČIN SOTONE

A kad se navrši tisuću godina, Sotona će iz svoga zatvora biti pušten: izići će zavesti narode sa četiri kraja zemlje, Goga i Magoga, i skupiti ih u boj. Bit će ih kao pijeska morskoga. Skupiše se na prostrano polje zemlje i opkoliše tabor svetih i ljubljeni grad. Ali oganj siđe s neba te ih proguta. (Otkrivenje 20:7-9)

Gospod će dozvoliti da horde Sotone okruže Jeruzalem. Ali biće im uzalud. Sići će oganj s nebesa i sve će ih proždrijeti. To će biti konačni kraj kraja.

SATRVENA ZMIJA

A potom slijedi nešto što istorija svijeta nikada nije vidjela. Evo šta:

A njihov zavodnik, Đavao, bačen bi u jezero ognjeno i sumporno, gdje se nalaze i Zvijer i Lažni prorok: ondje će se mučiti danju i noću u vijekove vjekova. I vidjeh veliko bijelo prijestolje i Onoga što sjede na nj: pred licem njegovim pobježe zemlja i nebo; ni mjesta im se više ne nađe. I vidjeh mrtve, velike i male: stoje pred prijestoljem, a knjige se otvoriše. I otvori se jedna druga knjiga, knjiga života. I mrtvi bijahu suđeni po onome što stoji napisano u knjigama, po djelima svojim. More predade svoje mrtvace, a Smrt i Podzemlje svoje: i svaki bi suđen po djelima svojim. A Smrt i Podzemlje bili su bačeni u jezero ognjeno. Jezero ognjeno – to je druga smrt: tko se god ne nađe zapisan u knjizi života, bio je bačen u jezero ognjeno. (Otkrivenje 20:10-15)

Sukob vijekova će biti do vijeka okončan.

Potom slijedi susret kod Velikog bijelog prijestola kada se zlo i grijeh i zvanično stavljaju u ružnu prošlost. Ta lekcija na ovom mjestu ostaje do vijeka. Sve stvoreno, biće svjedok trijumfa božanske pravednosti nad zlom i grijehom.

Naposljetku će zmija biti satrvana. Sotona i svi njegovi sljedbenici biće bačeni u vječni oganj, o kome je Isus govorio u Mateju 25:41. Biće to mjesto iz kojeg niko

nikada neće pobjeći. Za tu kaznu niko ne može kriviti Boga. Jer, događaj iz milenijuma jasno govori o tome: čak i pod savršenom vladavinom dobra, grešno ljudsko srce će odlučiti da se okrene protiv svog Stvoritelja i Gospodara.

Ugled, čast i slava jedinog istinskog Boga biće dovijeka odbranjeni i potvrđeni.

Sa Gospodom će dovijeka ostati oni čija su imena u Knjizi života. Za ostale čitamo ovako: „*Kukavicama pak, nevjernima i okaljanima, ubojicama, bludnicima, vračarima i idolopoklonicima i svim lažljivcima udio je u jezeru što gori ognjem i sumporom. To je druga smrt.*” (Otkrivenje 21:8)²⁶³

Zlo više nikada neće podići svoju ogavnu glavu. Sve stvoreno biće dovijeka potčinjeno samo jednom i jedinom istinitom Bogu.

SA NJIM!

Ono što potom slijedi je prelijepo da bi se uopšte opisalo!

I začujem jak glas s prijestolja: »Evo Šatora Božjeg s ljudima! On će prebivati s njima: oni će biti narod njegov, a on će biti Bog s njima. I otrt će im svaku suzu s očiju te smrti više neće biti, ni tuge, ni jauka, ni boli više neće biti jer – prijašnje uminu.« Tada Onaj što sjedi na prijestolju reče: »Evo, sve činim novo!« I doda: »Napiši: Ove su riječi vjerne i istinite.«

(Otkrivenje 21:3-5)

Kao što prava dva poglavlja Starog zavjeta opisuju Božiju izvornu tvorevinu, tako i posljednja dva poglavlja Novog zavjeta opisuju novu tvorevinu iz ruke Stvoritelja. Pošto više nema ni Sotone, ni grijeha, ni smrti, postignut je savršeni sklad Stvoritelja i stvorenja. Sve je u harmoniji sa božanskom svetošću. Nikada više ni anđeo ni čovjek neće posrnuti u grijeh. To se jasno vidi iz riječi: “*On će prebivati s njima: oni će biti narod njegov, a on će biti Bog s njima.*”

Božiji program vijekova obuhvata daleko širi naum od uklanjanja posljedica prokletstva nastalog zbog grijeha. Bog stvara sve novo! Njegov će narod uživati slavu neba sa prikladnim tijelima, podobnim za prisutnost njihovog Gospoda i Boga. Kroz svu vječnost otkupljeni od svih naroda će biti živi dio ovog nadvremenskog plana. Konačno: bićemo kao vjerujući sa njim, zajedno i dovijeka.

On sa nama! To je ime naše vječne stvarnosti!

POPOT NJEGA!

Slatko zajedništvo Otkupitelja i njegovog naroda više neće stati. Ono što je Adam izgubio, biće obnovljeno. Ali zemaljski raj će se zamijeniti nebeskim rajem. Kada je stvarao čovjeka i ženu rekao je:

„*Načinimo čovjeka na svoju sliku, sebi slična...*“ (Postanak 1:26)

A sada će sve biti kako je i naumio.

²⁶³ Ko su ljudi dovijeka osuđeni? Primjetimo prva dva opisa: kukavice i nevjernici. Dakle, oni koji nisu nikada povjerovali u Božiju poruku, jer su se plašili porodice, prijatelja i društva – šta će ljudi reći!? Isus je jasno rekao i svojim savremenici: „*Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, ali duše ne mogu ubiti. Bojte se više onoga koji može i dušu i tijelo pogubiti u paklu.*« ... »*Ne mislite da sam došao da sam došao donijeti mir, nego mač. Ta došao sam rastaviti čovjeka od oca njegovog i kćer od majke njezine i snahu od svekrve njezine; i neprijatelji će čovjeku biti ukućani njegovim.*« »*Tko ljubi oca ili majku više nego mene, nije mene dostojan. Tko ljubi sina ili kćer više nego mene, nije mene dostojan.*“ Na dan posljednjeg Suda, ovozemaljski izbori dobiće rasplet u vječnim posljedicama. (Otkrivenje 22:11)

Nebo će biti puno ljudi koji će nositi njegov lik karakterom i ponašanjem. Grijeha više nema. Nema ga ni u teoriji. Božiji će narod biti zapečaćen pravdom. Baš kako je napisao prorok David: „*A ja ću u pravdi gledati lice tvoje, i jednom kad se probudim, sit ću ga se nagledati.*“ (Psalam 17:15)

Otkupljeni ljudi – muškarci, žene i djeca – do vijeka će biti sigurni kao božanska nova tvorevina, saobražena liku Božijeg Sina (Rimljanima 8:29).

„*Ljubljeni, sad smo djeca Božja i još se ne očitova što ćemo biti. Znamo: kad se očituje, bit ćemo njemu slični jer vidjet ćemo ga kao što jest.*“ (1. Ivanova 3:2)

ZA NJEGA!

Bog je kao Stvoritelj od početka želio ustanoviti svoje vječno Kraljevstvo među ljudima, tako da iskreno dijele njegovu slavu, čistoću, ljubav, pravdu i milost.

Bog je oduvijek htio da, ratujući sa Sotonom, pohodi sve ljude i među njima proslavi ime svoje. (Djela 15:14) Gospod dolazi na zemlju uskoro da do vijeka trijumfuje. Zato će ga otkupljeni ljudi, sazdana na njegovu sliku i priliku, iz zahvalnosti slaviti, s ljubavlju i radošću do vijeka.

Dakle, treća i posljednja faza Božijeg plana poništenja posljedica prokletstva nastalog zbog grijeha može početi... svakog časa! Jeste li spremni? Da li nas istina o bliskosti Isusovog povratka puni radošću ili užasom?

Biblija nam pruža mnoge uvide u kraj svijeta i vijeka, ali i ovo naše putovanje se bliži kraju. Dovoljno smo rekli da bismo imali razloga pouzdati se u Stvoritelja. To bi trebalo da uradimo čak i ako bismo imali samo jedno poroštvo u ovoj Božijoj knjizi, baš ovo posljednje, na kraju Biblije:

„*I neće više biti nikakva prokletstva.*“ (Otkrivenje 22:3)

30

Pogled na raj

Golemi dio današnjeg svijeta smatra da je jing-jang stav o zlu ono što je ispravno. Jing znači „sjenka“ a jang „svjetlost“. Vjerovatno znate kako izgleda taj simbol, krug skladno povezanih crno bijelih polovina. Elem, nema sumnje da kineska filozofija sadrži mnoge istine, ali miješa dobro i zlo bez jasnih razlika; miješa istinu i zabludu, život i smrt. Za jing-jang su dobro i zlo prirodni i neibježni, kao vječite pojave ljudskog postojanja.

Ipak, kako smo vidjeli u Bibliji, jasna je razlika svjetla i tame, dobra i zla. Nije tačno da je stradanje prirodno, da je tuga neizbježna i da je to neizostavni dio svemira. Dakle, dolazi dan kad će zlo, bol i smrt biti izliveni kao čaša, po posljednji put, te potom zauvijek nestati sa scene stvarnosti.

Evo kako to izgleda grafički:

VJEČNOST
SAVRŠENO DOBRO

[VRIJEME]
[dobro / zlo]

VJEČNOST
SAVRŠENO DOBRO

Mi danas živimo u ovoj središnjoj, vremenskoj kategoriji pomiješanog dobra i zla. Čini se kao da je tako oduvijek i da će biti dovijeka. Ali nije, ni jedno ni drugo.²⁶⁴

Prva dva i posljednja dva poglavlja Biblije oslikavaju od grijeha oslobođeni svijet. To je svijet u kome se Bog rado voli i uzdiže. Između ovih poglavlja vidimo Boga koji ostvaruje svoj plan obračuna sa grijehom i posljedicama njegovog prokletstva. Koji je to plan? Da sebi otkupi narod koji ga voli, koji ga poznaje i želi sa njima provesti vječnost.

Poput svih dobrih priča i Božija priča otkupljenja ima početak, sredinu i svršetak.

POČETAK: Postanak 1 & 2:
Savršeni svijet – prije provale zla

SREDINA: Postanak 3 - Otkrivenje 20:
Ogrijevovljeni svijet – Božija intervencija

SVRŠETAK: Otkrivenje 21 & 22:
Savršeni svijet – odstranjeno zlo

KNJIGA SVRŠETAKA

Kao što je prva knjiga Biblije knjiga početaka, tako je i njena posljednja knjiga, knjiga svršetaka.

²⁶⁴ Matej 13:24-30: Ova Isusova parabola je zbujujuća mješavina dobra i zla na zemlji, ali koja će trajati samo određeno vrijeme.

Postanak	Otkrivenje
☐ Početak svega	☒ Uživavanje u svemu

- Stvaranje neba i zemlje ✓ stvaranje novog neba i nove zemlje
- Bog stvara sunce ✓ Bog je svjetlo
- Sotona prvi put iskušava čovjeka ✓ Sotona posljednji put iskušava čovjeka
- Božiji prvi sudovi ✓ Božiji konačni sudovi
- Provala grijeha i smrti ✓ Odstranjenje grijeha i smrti
- „Prvi Adam“ gubi vlast ✓ „Drugi Adam“ opet zadobija vlast
- Bog obećava slom Sotone ✓ Bog baca Sotonu u ognjeno jezero
- Žrtvovano prvo jagnje ✓ Žrtvovano Božije Jagnje
- Čovjek izbačen iz zemaljskog raja ✓ Čovjek uveden u nebeski raj
- Čovjek odstranjen od drveta života ✓ Čovjek jede od drveta života
- Ljudski rod odvojen od Boga ✓ Otkupljeni ljudski rod dovijeka sa Bogom

Poduža je ova lista, ali vjerujem da ste uvidjeli o čemu se radi.

OTKRIVENJE

Završavajući ovo putovanje, želimo posebno naglasiti „svršetak“ Božije priče, kada se konačno ostvaruje novi početak. Elem, evo kako počinje biblijska posljednja knjiga:

Otkrivenje Isusa Krista: njemu ga dade Bog da on pokaže slugama svojim ono što se ima dogoditi ubrzo. I on to označi poslavši svog anđela sluzi svomu Ivanu koji posvjedoči za riječ Božju i za svjedočanstvo Isusa Krista – za sve što vidje. Blago onomu koji čita i onima što slušaju riječi ovog proroštva te čuvaju što je u njem napisano. Jer vrijeme je blizu!... i od Isusa Krista, Svjedoka vjernoga, Prvorodjenca od mrtvih, Vladara nad kraljevima zemaljskim. Njemu koji nas ljubi, koji nas krvlju svojom otkupi od naših grijeha te nas učini kraljevstvom, svećenicima Bogu i Ocu svojemu: Njemu slava i vlast u vijeke vjekova! Amen! Gle, dolazi s oblacima i gledat će ga svako oko, svi koji su ga proboli, i naricat će nad njim sva plemena zemaljska. Da! Amen. Ja sam Alfa i Omega, govori Gospodin Bog – Onaj koji jest i koji bijaše i koji dolazi, Svevladar.” (Otkrivenje 1:1-3, 5-8)²⁶⁵

Bog je sve ovo izrekao „svom sluzi Ivanu“, jednom od dvanaestorice učenika koji su pratili Isusa tokom zemaljske službe.²⁶⁶ Šest decenija nakon što se Isus vratio na nebo, Bog ga je nadahnuo da napiše ovo posljednju knjigu za biblijski kanon.

Izvorni naziv „apokalipsa“ znači otkrivenje. Ova nevjerovatna knjiga otkriva događaje i stvari koje ljudski rod ne može pojmiti. Naglašava kako Bog opravdava sebe, svoje ime, kako obnavlja vlast čovjeka nad tvorevinom, izgubljenom provalom grijeha. U tom smislu je ova knjiga pravi pogled na raj.

PRIJESTO

²⁶⁵ Ovo poglavlje je predivan podsjetnik na to ko je i kakav je Gospod Isus. Toliko je drugačije opisan nego u drugim knjigama, filmovima i religijama.

²⁶⁶ Marko 3:14-19; Ivan 19:26-27; Apostol Ivan je napisao sljedeće biblijske knjige: *Evandjelje po Ivanu, Prvu, Drugu i Treću poslanicu Ivanovu i Otkrivenje Ivanovo*.

Nekoliko proroka i apostola je imalo privilegiju zaviriti u nebesko Božije prebivalište. Ali niko nije vidio toliko kao Ivan, koji piše:

Nakon toga vidjeh: gle, vrata otvorena na nebu! A onaj prijašnji glas, što ga ono začuh kao glas trublje što govoraše sa mnohom, reče: »Uziđi ovamo i pokazat ću ti što se ima dogoditi nakon ovoga!« I odmah se u duhu zanijeh kad gle: prijestolje stajaše na nebu i na prijestolje Netko sjede. Taj što sjede bijaše nalik na jaspis i sard (dva draga kamena).²⁶⁷ A uokolo prijestolja duga slična smaragdu. (Otkrivenje 4:1-3)

Ivan opisuje dramu pred božanskim prijestolom. Slava prosto oduzima dah. Huk pjevanja je neopisiv, jer anđeli kliču: „*Svet! Svet! Svet Gospodin, Bog, Svevladar, Onaj koji bijaše i koji jest i koji dolazi!*“ (Otkrivenje 4:8) Ivan opisuje te prizore najboljim ovozemaljskim slikama, ali nema sumnje da je sve daleko ljepše i veličanstvenije. Očaran je prizorom, slikama, zvukovima, neprojenim nebeskim bićima, vojskama spašenih... Ali od svih njih najveličanstveniji je Onaj koji sjedi na prijestolu.²⁶⁸

USHIĆENJE

Religije svijeta oslikavaju raj na mnoge načine. Neke su baš dosadne. Možda ste vidali i neke crteže: ljude u bijelom kako sjede dokono na oblacima, sviraju harfe. Ali to svakako nije biblijski opis slave i nebeske radosti.

Neki opisuju raj kao mjesto neprekidnog seksualnog uživanja za muškarce. I to je teška zabluda. Gospod je jasno rekao još o prvom dolasku: „*O uskrsnuću niti se žene niti udaju, nego su kao anđeli na nebu.*“ (Matej 22:30)

Dakle, nebo je Božije kraljevstvo u kome je sam Bog središte svega; mjesto radosti, čudesne ushićenosti u prisustvu beskrajne mudrosti i nikada prekinute ljubavi. Nebo je mjesto savršenih odnosa koji prevazilaze sve ovdje znano na tu temu. Naime, Bog je ovdje osmislio brak da bi nam dočarao odnos slave koji će čitavu vječnost postojati između njega i otkupljenog naroda. Čak je i najbolji brak na zemlji daleko od one radosti i svetog zajedništva spašenih, koji su sjedinjeni s Kristom da bi do vijeka uživali jedno u drugom. Biblija taj odnos naziva „velikom tajnom“ (Efežanima 5:32). Zato se služi slikom braka kada kaže: „*Blago onima koji su pozvani na svadbenu gozbu Jaganjčevu!*“ (Otkrivenje 19:9)

Raj je, dakle, biti s Njim.

Anđeli su bića sazdana hiljadama godina ranije, ali se još uvijek i sve više dive Bogu koga gledaju i služe mu. Tako će biti i sa nama, otkupljenom djecom Adamovom. Trebaće nam sva vječnost da dokučimo ljepotu, mudrost i savršenstvo našeg Gospoda Boga! Baš kako čitamo u Psalmu:

„Kako su mi, Bože, naumi tvoji nedokučivi, kako li je neprocjenjiv zbroj njihov. Da ih brojim? Više ih je nego pijeska! Dođem li im do kraja, ti mi preostaješ!“ (Psalam 139:17-18)

Da, nebo je mjesto gdje smo s Njim.

Ushićenje i radost tog prisustva nikada ne prestaju, nikada ne blijede. Dakle, uopšte nije pitanje da li je to mjesto dosade. Štaviše, pitanje je hoćemo li biti u stanju da skinemo pogled s njega? Kako reče Psalmista:

²⁶⁷ Jaspis je višebojni dragi kamen. Karmelijan je uglavnom čisto crven i proziran, a boja mu postaje jača što se više izlaže svjetlu.

²⁶⁸ Dobro pogledajmo ko je na tronu. Uporedimo to sa vizijom opisanom u Izaija 6 (o kojoj smo rekli nešto u 15. poglavlju ovog naslova) sa Ivan 12:36-41

„Pokazat ćeš mi stazu u život, puninu radosti pred licem svojim, sebi zdesna blaženstvo vječno.“ (Psalam 16:11)

MNOŠTVO

Apostol Ivan ne samo da nam pruža uvid na tron, već i u mnoštvo otkupljenih koji stoje unaokolo. Evo kako piše:

„Nakon toga vidjeh: eno velikoga mnoštva, što ga nitko ne mogaše izbrojiti, iz svakoga naroda, i plemena, i puka, i jezika! Stoje pred prijestoljem i pred Jaganjcem odjeveni u bijele haljine; palme im u rukama. Viču iza glasa: »Spasenje Bogu našem koji sjedi na prijestolju i Jaganjcu!«“ (Otkrivenje 7:9-10)

Sjećamo li se obećanja božanskog blagoslova za sve narode svijeta na zemlji, po Spasitelju koji je potomak linije Abrahama, Izaka i Jakova?²⁶⁹ Bog je dopustio svom sluzi Ivanu zaviriti u budućnost, da bude svjedok ispunjenja ovog obećanja.

Svaka grupa ljudi na zemlji, svaki narod, svaki jezik – svi će imati svoje predstavnike pred Božijim tronom. U jednom grlu, jednim glasom, nebrojeno mnoštvo otkupljenih grešnika će do vijeka slaviti i obožavati Jagnje koje je proliło krv da bi ih izbavilo od vječne smrti i darovalo im time rajski život. Evo Ivanovih riječi:

„Pjevaju oni pjesmu novu: »Dostojan si uzeti knjigu i otvoriti pečate njezine jer si bio zaklan i otkupio, krvlju svojom, za Boga ljude iz svakoga plemena i jezika, puka i naroda; učinio si ih Bogu našem kraljevstvom i svećenicima i kraljevat će na zemlji.«“

I vidjeh, i začuh glas anđela mnogih uokolo prijestolja, i bića i starješina. Bijaše ih na mirijade mirijada i tisuće tisuća. Klicahu iza glasa: »Dostojan je zaklani Jaganjac primiti moć, i bogatstvo, i mudrost, i snagu, i čast, i slavu, i blagoslov!«“ (Otkrivenje 5:9-12)

MOJ OTKUPITELJ!

Prije četiri hiljade godina Job je uskliknuo:

„Ja znadem dobro: moj Izbavitelj živi i posljednji će on nad zemljom ustati. A kad se probudim, k sebi će me dići: iz svoje ću puti tad vidjeti Boga. Njega ja ću kao svojega gledati, i očima mojim neće biti stranac: za njime srce mi čezne u grudima.“ (Knjiga o Jobu 19:25-27)

A naše srce? Čezne li, žudi li, „vidjeti“ Boga? Poznajemo li ga kao Otkupitelja?

Svi iskreni vjernici dijele ovu nadu sa Jobom. Prijatelju, ne znam za tebe, ali za sebe znam: i ja ću licem k licu sresti mog Otkupitelja! Vidjeću ga, hodaću i pričaću sa Sinom Božijim „... koji me ljubio i predao samoga sebe za mene.“ (Galaćanima 2:20)

Danas uživam u predivnom zajedništvima sa Božijim narodom iz svih naroda, sa porodicama i prijateljima koji znaju Gospoda. Ali svim srcem se nadam da ću i vas sresti jednom tamo gore. A najviše se radujem što ću tamo sresti njega – Isusa.

On me je spasio od zasluženog pakla.

Jedna od najdivnijih istina o kojima uživam razmišljati jeste baš ta: Bog me želi da drugujemo za vječnost. On? Sa mnom!? One noći, kada su ga uhvatili i potom razapeli, Isus se molio Ocu: „Oče, hoću da i oni koje si mi dao budu gdje sam ja, da i oni budu sa mnom: da gledaju moju slavu, slavu koju si mi dao jer si me ljubio prije postanka svijeta.“ (Ivan 17:24)

²⁶⁹ Postanak 12:2-3; Matej 1. (Za više pojedinosti o Božijem obećanju Abrahamu, pogledajte pregled 20. poglavlja ovog naslova.)

Ovo je srce Božije poruke. Gospod je sebi namijenio ljudski rod, da bude sa njim, ali nikoga ponaosob ne sili na to. Izbor je samo na nama. Zato piše Ivan: „*Tko ima uho, nek posluša što Duh govori... Pobjedniku ću dati jesti od stabla života koje je u raju Božjem.*«... *Ta tko to pobjeđuje svijet ako ne onaj tko vjeruje da je Isus Sin Božji?* (Otkrivenje 2:7; 1. Ivanova 5:5)

SAVRŠENI DOM

Posljednja dva poglavlja Biblije bilježe Ivanov pogled na vječni dom, na mjesto u kome će vjerujući provesti vječnost sa svojim Stvoriteljem i Otkupiteljem. Tu će s njim uživati u svemu što je namijenio svom narodu.

„*I vidjeh novo nebo i novu zemlju jer – prvo nebo i prva zemlja uminu; ni mora više nema. I Sveti grad, novi Jeruzalem, vidjeh: silazi s neba od Boga, opremljen kao zaručnica nakićena za svoga muža.*“ (Otkrivenje 21:1-2)

Savršeni grad se sa nebesa spušta od Boga kako bi se sjedinio sa iznova stvorenom planetom. Nova zemlja će biti bez mora, bez simbola odvajanja kontinenata. I ne samo to, čitamo: „*I otrt će im svaku suzu s očiju te smrti više neće biti, ni tuge, ni jauka, ni boli više neće biti jer – prijašnje uminu.*“ (Otkrivenje 21:4)

Sve će biti savršeno. Nebeski grad će prevazilaziti i najsmjeliju maštu. Evo kako ga Ivan opisuje:

„*Grad se stere u četvorini: dužina mu jednaka širini. On izmjeri trskom grad: dvanaest tisuća stadija – dužina mu i širina i visina jednaka... Temelji su gradskih zidina urešeni svakovrsnim dragim kamenjem... Dvanaest vrata – dvanaest bisera: svaka od svoga bisera. A gradski trg – čisto zlato, kao prozirno staklo. Hrama u gradu ne vidjeh. Ta Gospod, Bog, Svevladar, hram je njegov – i Jaganjac! I gradu ne treba ni sunca ni mjeseca da mu svijetle. Ta Slava ga Božja obasjala i svjetiljka mu Jaganjac! Narodi će hoditi u svjetlosti njegovoj... Ali u nj neće unići ništa nečisto i nijedan tko čini gadost i laž, nego samo oni koji su zapisani u Jaganjčevoj knjizi života.* (Otkrivenje 21:16-24,27)

Kolosalni grad će blještati do zadnje pojedinosti. Čak će mu i ulice biti od čistog zlata! Sve, svaki detalj će oslikavati Božiju slavu.

Nisu mu potrebni ni hram ni sunce, jer je sam Gospod sve to. Jagnje je svjetlo! Nebo će biti rasvjetljeno istim svjetlom koje prebiva u najsvetijem dijelu hrama. Kojim to svjetlom? Svjetlom onoga koji je rekao: „*Ja sam svjetlo svijeta!*“ (Ivan 8:12)

Ovaj savršeni grad je savršenog, kockastog oblika. Takva je bila i Svetinja nad svetinjama u Šatoru sastanka, u svetištu koje je simbolizovalo nebo. Dužina mu je 2200 kilometara. To znači da će kao kocka ulaziti u stratosferu, u svemir. Kakav dom u kome će svaki stanovnik neba imati svoje mjesto, svoj „stan“.

Tamo će biti samo oni koji su zabilježeni u Knjizi života: samo oni koji su se još za ovozemaljskog života pouzdali u jedinog trojedinog Boga za spasenje.

I to nije sve. Evo opisa i vrta koji će biti usred ovog grada:

„*I pokaza mi rijeku vode života, bistru kao prozirac: izvire iz prijestolja Božjeg i Jaganjčeva. Posred gradskoga trga, s obje strane rijeke, stablo života... I neće više biti nikakva prokletstva. I prijestolje će Božje i Jaganjčevo biti u gradu i sluge će mu se njegove klanjati i gledati lice njegovo, a ime će im njegovo biti na čelima. Noći više biti neće i neće trebati svjetla od svjetiljke ni svjetla sunčeva: obasjavat će ih Gospod Bog i oni će kraljevati u vijeke vjekova.*“ (Otkrivenje 22:1-5)

SAVRŠENA PRIČA

Ovim je Božija priča zaokružena.

Posred gradskoga trga, s obje strane rijeke, stablo života.

Ono što je počelo u zamaljskom rajskom vrtu završava u predivnom gradu sa jednim takvim vrtom. Ali za razliku od prvog, ovaj drugi vrt nema drvo spoznaje dobra i zla. Ima samo drvo života, baš ono kome Adam i Eva nakon pada u grijeh više nisu smjeli prići. Savršena svetost i vječni život biće jedina stvarnost nebeskog grada.

U istoriju odlazi vrijeme iskušavanja i života po vjeri. *I prijestolje će Božje i Jaganjčevo biti u gradu i sluge će mu se njegove klanjati i gledati lice njegovo... oni će kraljevati u vijeke vjekova.*

Nikada Božiji narod neće zaboraviti koliko je koštalo njihovo spasenje. Vječno će pjevati Jagnjetu što ih je spaslo od suda i darovalo im vječni život.

Sada sve postaje beskonačno i predivno uživanje sa Gospodom. On sa nama i mi s njim. Biće to ljepše od svega najljepšeg što su Adam i Eva ikada imali u Edenu.

Ali, zar je to moguće? Kako i zašto je ovo drugo ljepše od onog rajski prvog?

Moguće je zbog otkupljenja.

„On nas izbavi iz vlasti tame i prenese u kraljevstvo Sina, ljubavi svoje, u kome imamo otkupljenje, otpuštenje grijeha.“ (Kološanima 1:13-14)

Ima li šta ljepše nego biti izbaavljen od najgore moguće sudbine, od osude za bezakonje? A mi smo izbaavljeni od užasne kazne za grijeh, izbaavljeni od smrti i dovedeni na najbolje moguće mjesto. Postali smo voljeni pripadnici Kraljevstva Božijeg, Kraljevstva svjetla i ljubavi.

To nam je učinio naš Stvoritelj, naš Otkupitelj u koga smo se pouzdali za spasenje. Iz ljubavi je dao sebe za nas, prolio svoju krv umjesto naše kako bi otkupio bespomoćne grešnike od pakla i upriličio ih za nebo.

Kako savršena priča! Priča Otkupljenja čiji nas letimični pregled sprema za puno uživanje pred nama.

„Nakon toga vidjeh: eno velikoga mnoštva, što ga nitko ne mogaše izbrojiti, iz svakoga naroda, i plemena, i puka, i jezika! Stoje pred prijestoljem i pred Jaganjcem odjeveni u bijele haljine; palme im u rukama. Viču iza glasa: »Spasenje Bogu našem koji sjedi na prijestolju i Jaganjcu!« (Otkrivenje 7:9-10)

„Pjevaju oni pjesmu novu: »Dostojan si uzeti knjigu i otvoriti pečate njezine jer si bio zaklan i otkupio, krvlju svojom, za Boga ljude iz svakoga plemena i jezika, puka i naroda... Onomu koji sjedi na prijestolju i Jaganjcu blagoslov i čast, i slava i vlast u vijeke vjekova!« (Otkrivenje 5:9.13)

U VIJEKE VIJEKOVA

Širom planete nema naroda koji ne voli, i staro i mlado, ljubavne priče i romanse, posebno one gdje ima nekog spasavanja, a sve sa srećnim krajem.²⁷⁰ Ali i bez posebnih ekranizacija i dramatisacija, mnogo je naroda u kojima su još uvijek prisutni seoski pripovjedači. Oni rado pričaju okupljenima oko vatre, kao što roditelji i danas čitaju djeci prije spavanja. I mnoge od tih priča imaju sličan zaplet:

Neka devojkica dospije u nevolju, neki zlikovac bi da joj naudi. Ali spas joj stiže iz naizgled beznađa, kao neki spoj natprirodnog djelovanja i akcije zgodnog princa s junačkim srcem. Ona je njegova voljena koju izbaavlja, ponovo je osvaja kao nevestu i

²⁷⁰ Recimo, bajka o Pepeljugi, koja je izvorno nastala u Kini, ali ima svoju evropsku i američku verziju (posebno popularnu u formatu filma). Ali svoju verziju imaju i u Perziji, Iraku, Egiptu, Koreji, Indiji i drugim zemljama. Skoro svaka zemlja ima neku svoju verziju, ali sve se svode na jednu istu priču. Žudimo za otkupljenjem i vječnim životom. To je duboko u srcima svih ljudi širom svijeta. Prorok Solomon reče: *„Sve što on čini prikladno je u svoje vrijeme; ali iako je dopustio čovjeku uvid u vjekove, čovjek ne može dokučiti djela koja Bog čini od početka do kraja.“* (Propovjednik 3:11)

odvodi da živi s njim u kakvom divnom dvorcu, njihovom novom domu. I kako se te priče obično završavaju.

Možda ovako:

I živjeli su tako dugo i srećno...

Zašto volimo ovakve priče?

Zbog želje koju nam je Bog svima usadio u srce: da budemo spašeni od zla, da budemo voljeni i da do vijeka živimo srećno. Zato i djeca i odrasli vole ovakve priče. Znam, preciznije je reći bajke.

Ali Božija priča nije bajka.

Nema ni trunke izmišljenog u božanskoj historiji. Sve je potvrđeno dokazima arheologije. Ali bajke i nisu nikada nastajale tokom petnaest vijekova, nisu ih pisale desetine pisaca i nemaju nebrojene proročke pojedinosti. Takođe, vidimo da junaci biblijskih priča nisu neki super-heroji. Nemaju onu Isusovu nebesku mudrost i često ga ne prepoznaju i kada je pored njih. A on im strpljivo objašnjava sve: „*I uzevši sa sobom dvanaestoricu, reče im: »Evo uzlazimo u Jeruzalem i na Sinu Čovječjem ispunit će se sve što su napisali proroci: doista, bit će predan poganima, izrugaan, zlostavljan i popljuvan; i pošto ga izbičuju, ubit će ga, ali on će treći dan ustati.«*“ (Luka 18:31-33) Da, bajke ne mogu grešnicima u ropstvu zla donijeti čistu savjest i sigurnost oslobođenja i vječnog života. Mašta ne pruža lični odnos sa našim Stvoriteljem i ne preobražava nam sebična srca u strasna vrela želje da proslavimo Boga i služimo drugima.

To može samo Božija priča.

Zašto? Zato što je priča o stvarnosti.

Sve u svemu: Priča i poruka o jednom istinitom Bogu je priča o njegovom vječnom Sinu koji je postao Čovjek, živio savršeno, prolio svoju svetu krv, ustao iz mrtvih kako bi izbavljao izgubljene grešnike iz šapa Sotone, grijeha, pakla i smrti. Time je svima koji u njega vjeruju postao bekonačni izvor mudrosti, ljubavi i slave doma njegovog Oca.

To je Božija poruka za ovaj naš svijet u nevolji.

Ona je stvarna zbog svega što je Isus uradio za nas, kako bismo i mi živjeli „dugo i srećno“. Baš kako reče mudrac Starog zavjeta:

„*I znam da sve što Bog čini, čini za stalno...*“ (Propovjednik 3:14)

POZIV I UPOZORENJE

Božija knjiga se završava ovim riječima:

„*Ja, Isus, poslao anđela svoga posvjedočiti ovo po crkvama... Ja sam Alfa i Omega, Prvi i Posljednji, Početak i Svršetak!*“ (Otkrivenje 22:16,13)

„*I Duh i Zaručnica govore: »Dođi!« I tko ovo čuje, neka rekne: »Dođi!« Tko je žedan, neka dođe; tko hoće, neka zahvati vode života zabadava! Ja svjedočim svakomu tko sluša riječi proroštva u ovoj knjizi: Tko ovomu što doda, Bog će njemu dodati zla napisana u ovoj knjizi. I tko oduzme od riječi proroštva u ovoj knjizi, Bog će mu oduzeti udio na stablu života i na svetom gradu – na svemu što je napisano u ovoj knjizi. Svjedok za sve ovo govori: »Da, dolazim ubrzo!« Amen! Dođi, Gospodine Isuse! Milost Gospodina Isusa sa svima!*“ (Otkrivenje 22:17-21)

I to je ono posljednje, konačno „amen“ (a znači „tako je“, „istina je“) kojim Pisac izvan vremena i prostora sam zaključuje svoju priču i poruku.

BOG I ČOVJEK – ZAJEDNO

Sjećate li se šta je Adam odgovorio na Božiji poziv: „*Adame, gdje si?*“ Sa stidom je priznao da se sakrio čuvši Božiji glas u vrtu. (Postanak 3:10)

Prvi ljudi su pokušali sakriti se od svog Stvoritelja i Gospodara, jer su sagriješili. Ali sada, na kraju svijeta i vijeka, na kraju istorije, šta rade vjerujući muškarci, žene i djeca? Kako odgovaraju na obećanje svog Stvoritelja i Otkupitelja da će im se vratiti? Radosno kliču:

„*Amen! Dođi, Gospodine Isuse!*“ (Otkrivenje 22:20)

Odakle takav preobražaj?

Zašto neki Adamovi potomci više ne žele da se kriju od svog Gospoda? Zašto su sada željni vidjeti ga, gledati mu u lice?

Odgovor je u Božijoj knjizi, u Božijoj poruci:

„*Bog je spasio i pozvao pozivom svetim – ne po našim djelima, nego po svojem naumu i milosti koja nam je dana u Kristu Isusu prije vremenâ vjekovječnih, a očitovana je sada pojavkom Spasitelja našega Krista Isusa, koji obeskrjepi smrt i učini da zasja život i neraspadljivost – po evanđelju.*“

(2. Timoteju 1:9-10)

JEDNO PRAVILO

Kao što je Gospod jedno svoje pravilo objasnio Adamu, dok je bio u zemaljskom raj, tako je i njegovim potomcima objasnio jedno jedino pravilo u vezi rajskog grada. Evo kako glasi:

„*Ali u nj neće unići ništa nečisto i nijedan tko čini gadost i laž, nego samo oni koji su zapisani u Jaganjčevoj knjizi života.*“ (Otkrivenje 21:27)

Zato pitamo: da li je i vaše ime u Jagnjetovoj knjizi života?

Ako jeste, onda ove riječi jesu i za vas vrlo lične:

„*Neka se ne uznemiruje srce vaše! Vjerujte u Boga i u mene vjerujte! U domu Oca mojega ima mnogo stanova. Da nema, zar bih vam rekao: ‘Idem pripremiti vam mjesto’? Kad odem i pripravim vam mjesto, ponovno ću doći i uzeti vas k sebi da i vi budete gdje sam ja... Ja sam Put i Istina i Život: nitko ne dolazi Ocu osim po meni.*“ (Ivan 14:1-3,6)

POGOVOR

Pisanje ove knjige je za mene bilo jako, jako uzbudljivo putovanje. Bio sam silno blagosloven dočaravajući vam ljepotu poruke spasenja mog Stvoritelja i Otkupitelja.

Njegova prisutnost i vođstvo tokom protekle godine bili su tako jasni. Posebno kada bih se danima i danima budio prije zore, oštreci um za novo poglavlje i novi odjeljak.

HVALA VAM!

Iako sam se suzdržavao navoditi mnoga imena, u jedno nemam nikakve sumnje: ovaj naslov nikada ne bi ugledao svjetlo dana da nije bilo strpljive podrške moje divne supruge Kerol, kao i neizostavne pomoći u darovima, naših prijatelja i njihovih porodica. Mnoga grafička i druga rješenja je sačinio moj brat Dejev. Od srca zahvaljujem svima vama! Božija riječ vam poručuje:

„*Ta Bog nije nepravedan da bi zaboravio vaše djelo i ljubav što je iskazaste njegovu imenu posluživši i poslužujući svetima.*“ (Hebrejima 6:10)

Takođe, zahvaljujem nebrojenim muslimanskim tragaocima za Bogom, čije sam mejlove i pisma navodio na ovim stranicama.

Nadasve, htio bih se zahvaliti i vama što ste putovali sa mnom na ovim stranicama. Nije to bilo tako iscrpno i svakako da je moglo i detaljnije. Nismo ni previše Biblije citirali. Sve u svemu manje od 4% njenog sadržaja. Dakle, iako smo, eto, na kraju našeg putovanja, ono u drugu ruku tek otpočinjete.

PUTOVANJE KOJE TRAJE

Iako je poruka jednog i jedinog istinitog Boga jednostavna; iako je njegov plan spasenja lako shvatljiv, on sam je složena tajna, duboka, svestrana i nedokučiva. Ni anđeli ni ljudi ne mogu pojmiti sve o njemu. Zato apostol Ivan iskazuje ovu stvarnost posljednjim stihom svog evanđeoskog zapisa:

„A ima još mnogo toga što učini Isus i kad bi se sve redom popisalo, sav svijet, mislim, ne bi obuhvatio knjiga koje bi se napisale.“ (Ivan 21:25)

Razumijem ovo. Možda mi je u svem ovom pisanju bilo najteže koje riječi da odaberem a koje ne. Sva je Božija riječ nepojmljivo slavna i neshvatljivo duboka. Moja duša uživa u njoj. Baš kako mi je pisao onaj prijatelj iz Libana (7. poglavlje): „Shvatio sam da nije tek dovoljno reći kako sam pročitao Bibliju. To je knjiga koju bi trebalo stalno čitati.“

Sada, kada ste na kraju putovanja, možda ćete osjetiti potrebu ponovo okrenuti prve stranice ovog naslova, da provjerite mnoge biblijske navode koje sam zapisao, provjerite kako se uklapaju u odjeljke za koje sam ih izabrao? Još bolje: latite se čitave božanske biblioteke sakupljene u jednu knjigu i pomolite mu se poput Psalmiste:

„Otvori oči moje da gledam divote tvoga zakona!“ (Psalam 119:18)

Ako vam je potrebno više podataka, dodatnih objašnjenja i sl., ne oklevajte mi pisati, postavljati pitanja ili činiti lične osvrte. Jako bih volio da vas čujem, čak i ako me molite da napišem još neku knjigu!

Zato, dopustite mi da se na kraju oprostim od vas sa blagoslovom starim nekih tri i po hiljade godina, od proroka Mojsija:

*„Neka te blagoslovi Jahve i neka te čuva! Neka te Jahve licem svojim obasja, milostiv ti bude! Neka pogled svoj Jahve svrati na te i mir ti donese!‘
Tako neka stavljaju moje ime nad sinove Izraelove, i ja ću ih blagoslivljati.«“
(Brojevi 6:24-26)*

P.D. BRAMSEN

www.twor.com

TWOR@iname.com